

ΡΕΝΑ ΜΠΡΙΣΙΜΗ-ΜΑΡΑΚΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΑ, ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΓΙΑ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΕ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΣΕ
ΑΓΓΛΙΚΑ, ΓΑΛΛΙΚΑ
ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΡΩΣΙΚΑ

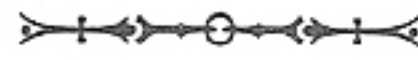
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

α
ε

ΡΕΝΑ ΜΠΡΙΣΙΜΗ-ΜΑΡΑΚΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

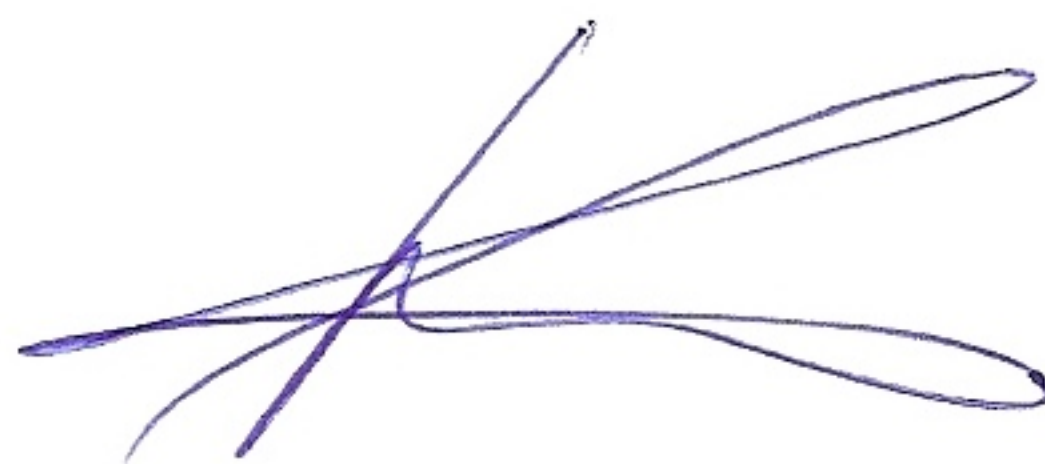
*Κείμενα, ασκήσεις και υποστηρικτικό υλικό
για πολύγλωσσες τάξεις
Γυμνασίου – Λυκείου*

ΓΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ

ΜΕ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΣΕ:
ΑΓΓΛΙΚΑ, ΓΑΛΛΙΚΑ, ΑΛΒΑΝΙΚΑ, ΡΩΣΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ

© Copyright Ρένα Μπρισίμη-Μαράκη – Εκδόσεις Καστανιώτη Α.Ε., Αθήνα 2008

Έτος 1ης έκδοσης: 2008

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ Α.Ε.

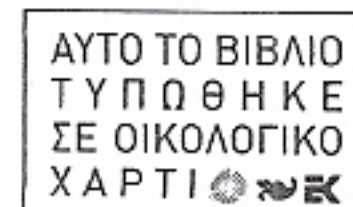
Ζαλόγγου 11, 106 78 Αθήνα

☎ 210-330.12.08 – 210-330.13.27 FAX: 210-384.24.31

e-mail: info@kastaniotis.com

www.kastaniotis.com

ISBN 978-960-03-4809-5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ (για τον μαθητή – για τον καθηγητή)	15
---	----

Α' ΜΕΡΟΣ (10 + 1 ΚΕΙΜΕΝΑ)

ΣΤΟ Α' ΜΕΡΟΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΑ... ..	21
--	----

ΚΕΙΜΕΝΟ 1: Στο αεροδρόμιο	27
---------------------------------	----

Γραμματική: – Ουσιαστικά: άρθρα και καταλήξεις στα ομαλά	29
--	----

– Ουσιαστικά: ουδέτερα σε -ι και μία εξαίρεση σε -υ (το βράδυ)	29
---	----

– Ρήμα είμαι (Ενεστώτας, Μέλλοντας, Παρατατικός)	29
--	----

– Ρήμα έχω (Ενεστώτας)	29
------------------------------	----

– Ρήματα: α' συζυγία, Ενεστώτας (Οριστική), ενεργητική φωνή	29
--	----

ΚΕΙΜΕΝΟ 2: Στο δρόμο	30
----------------------------	----

Γραμματική: – Ουσιαστικά: αρσενικά σε -ος	33
---	----

– Ουσιαστικά: θηλυκά σε -α	33
----------------------------------	----

– Ουσιαστικά: θηλυκά σε -ση, -ξη, -ψη	33
---	----

– Ουσιαστικά: ουδέτερα σε -ο	33
------------------------------------	----

– Επίθετα: σε -ος -η -ο	33
-------------------------------	----

ΚΕΙΜΕΝΟ 3: Στο περίπτερο	34
--------------------------------	----

Γραμματική: – Ουσιαστικά: ο πληθυντικός στα ομαλά	36
---	----

– Ρήματα: β' συζυγία σε άω -ώ (α' τάξη), Ενεστώτας (Οριστική), ενεργητική φωνή	37
---	----

– Ρήμα πηγαίνω: Ενεστώτας, Στιγμιαίος Μέλλοντας (Οριστική)	36
---	----

ΚΕΙΜΕΝΟ 4: Στην ταβέρνα – στην καφετέρια	38
Γραμματική: – Ουσιαστικά: αρσενικά σε -ας, -ης	42
– Ρήματα: β' συζυγία σε -ώ (β' τάξη), Ενεστώτας (Οριστική), ενεργητική φωνή	42
ΚΕΙΜΕΝΟ 5: Στο σούπερ μάρκετ – στη λαϊκή – στο ψιλκατζίδικο	43
Γραμματική: – Ρήματα: α' συζυγία, Στιγμιαίος Μέλλοντας (Οριστική)	
– Υποτακτική Αορίστου, ενεργητική φωνή	47
– Ουσιαστικά: το γάλα	47
ΚΕΙΜΕΝΟ 6: Στο κατάστημα	48
Γραμματική: – Ρήματα: α' συζυγία, Ενεστώτας (Οριστική), παθητική φωνή	51
– Ρήματα: ανεβαίνω, κατεβαίνω: Ενεστώτας, Στιγμιαίος Μέλλοντας (Οριστική)	51
ΚΕΙΜΕΝΟ 7: Στο ταχυδρομείο	52
Γραμματική: – Ουσιαστικά: ουδέτερα σε -μα (πληθυντικός σε -ματα)	54
– Ρήμα στέλνω: Ενεστώτας, Στιγμιαίος Μέλλοντας (Οριστική)	54
ΚΕΙΜΕΝΟ 8: Στο ξενοδοχείο – στην κατασκήνωση	55
Γραμματική: – Ρήματα: α' συζυγία, Αόριστος σε -σα (Οριστική), ενεργητική φωνή	58
ΚΕΙΜΕΝΟ 9: Το σπίτι	59
Γραμματική: – Επίθετα: σε -ος -α -ο	63
ΚΕΙΜΕΝΟ 10: Το σχολείο	64
Γραμματική: – Ρήματα: α' συζυγία, Στιγμιαίος Μέλλοντας σε -σω, -ψω, -ξω – Αόριστος σε -σα, -ψα, -ξα (Οριστική), ενεργητική φωνή	66
ΚΕΙΜΕΝΟ 11: Τα επαγγέλματα στην οικογένεια	68
Γραμματική: – Ουσιαστικά: αρσενικά σε -ούς, θηλυκά σε -ά (πληθυντικός σε -δες)	70
– Ρήματα: β' συζυγία, Στιγμιαίος Μέλλοντας σε -ήσω, Αόριστος σε -ησα (Οριστική), ενεργητική φωνή. Λίγες εξαιρέσεις σε -έσω, -εσα και -άσω, -ασα.	71

Β' ΜΕΡΟΣ
(20 – 1 ΚΕΙΜΕΝΑ)

ΣΤΟ Β' ΜΕΡΟΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΑ...	75
ΚΕΙΜΕΝΟ 12: <i>Μια εκστρατεία για τους Αργοναύτες</i>	77
Γραμματική: – Ουσιαστικά: θηλυκά σε -ος	79
– Ουσιαστικά: ουδέτερα σε -ας	79
– Ρήματα βρίσκω – παίρνω, Στιγμιαίος Μέλλοντας – Αόριστος (Οριστική)	79
ΚΕΙΜΕΝΟ 13: <i>Στα ίχνη του πιθηκανθρώπου</i>	81
Γραμματική: – Ουσιαστικά: ουδέτερα σε -ος	83
– Ουσιαστικό: το γεγονός	83
– Ρήματα βλέπω – λέω, Στιγμιαίος Μέλλοντας – Αόριστος (Οριστική)	83
– Ρήματα: τα συνηρημένα ρήματα (πάω, σπάω, λέω, ακούω, τρώνω, καίω, κλαίω, φταίω) – Ενεστώτας (Οριστική)	83
ΚΕΙΜΕΝΟ 14: <i>Η ιστορία του χαρτιού</i>	85
Γραμματική: – Επίθετα: Συγκριτικός και Υπερθετικός στα ομαλά επίθετα (σε -ότερος, -ότατος) και στα ανώμαλα μεγάλος – λίγος	87
– Ρήματα (μικρή επανάληψη): α' και β' συζυγία, σχηματισμός Αορίστου (Οριστική, ενεργητική φωνή)	88
– Ρήματα (μικρή επανάληψη): α' και β' συζυγία, σχηματισμός Στιγμιαίου Μέλλοντα (Οριστική), ενεργητική φωνή	89
– Ρήματα (μικρή επανάληψη): ανώμαλα ρήματα στο Στιγμιαίο Μέλλοντα και στον Αόριστο	89
ΚΕΙΜΕΝΟ 15: <i>Τα μυστικά μιας λίμνης</i>	91
Γραμματική: – Ουσιαστικό: το φως	93
– Ρήματα: Εξακολουθητικός Μέλλοντας (Οριστική), σε όλες τις συζυγίες και φωνές	93
ΚΕΙΜΕΝΟ 16: <i>Τα πρώτα έργα της ελληνικής λογοτεχνίας</i>	95
Γραμματική: – Ρήματα: β' συζυγία (α' και β' τάξη), Ενεστώτας (Οριστική), παθητική φωνή	97
– Ρήματα: α' και β' συζυγία, Αόριστος (Οριστική), παθητική φωνή	98

– Ρήματα: α' και β' συζυγία, Στιγμαιαίος Μέλλοντας (Οριστική), παθητική φωνή	98
ΚΕΙΜΕΝΟ 17: <i>Η Αθήνα του 5ου αιώνα π.Χ.</i>	100
Γραμματική: – Ουσιαστικά: αρσενικά σε -έας (πληθυντικός -είς)	103
– Ουσιαστικά: ουδέτερα σε -ον (πληθυντικός -οντα)	103
– Ρήματα: α' και β' συζυγία, Παρατατικός (Οριστική), ενεργητική φωνή	103
– Ρήματα: α' και β' συζυγία, Παρατατικός (Οριστική), παθητική φωνή	103
ΚΕΙΜΕΝΟ 18: <i>Οι πρώτοι Έλληνες πιλότοι</i>	105
Γραμματική: – Επίθετα: σε -ύς -ιά -ύ και ο Συγκριτικός και Υπερθετικός τους	107
– Ρήματα: α' και β' συζυγία, Υποτακτική Ενεστώτα και Αορίστου, και στις δύο φωνές	108
ΚΕΙΜΕΝΟ 19: <i>Η Ελλάδα στις δεκαετίες του '60 και του '70</i>	110
Γραμματική: – Συγκριτικός και Υπερθετικός σε επίθετα με ανώμαλο σχηματισμό	112
– Ρήματα: α' και β' συζυγία, το Απαρέμφατο και οι σύνθετοι χρόνοι στην Οριστική (Παρακείμενος, Υπερσυντέλικος, Συντελεσμένος Μέλλοντας) και στις δύο φωνές	113
– Ρήματα (μικρή επανάληψη): συνηθισμένα ρήματα με δυσκολίες στον Στιγμαίιο Μέλλοντα και στον Αόριστο	113
ΚΕΙΜΕΝΟ 20: <i>Το βουνό των Κενταύρων</i>	115
Γραμματική: – Ουσιαστικά: αρσενικά σε -ης, -ας, -ες (πληθυντικός -δες)	117
– Επίθετα: σε -ης -ης -ες και ο Συγκριτικός και Υπερθετικός τους	117
– Ρήματα: υποθετικοί λόγοι – σύνταξη του αν, εάν	118
ΚΕΙΜΕΝΟ 21: <i>Ξένοι καλλιτέχνες στην Ελλάδα</i>	120
Γραμματική: – Μετοχές: α' και β' συζυγία, ενεργητική και παθητική φωνή	122
– Αριθμητικά: απόλυτα και τακτικά (1 – 1000 και 1.000.000)	123
– Ρήματα: η Χρονική Αντικατάσταση	124

ΚΕΙΜΕΝΟ 22: <i>Τσάρλι Τσάπλιν: ο άνθρωπος και ο καλλιτέχνης</i>	126
Γραμματική: – Ουσιαστικά: όλα τα ουδέτερα – εξαιρέσεις σε -υ	128
ΚΕΙΜΕΝΟ 23: <i>Η ζωή με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές</i>	130
Γραμματική: – Επίθετα: σε -ώδης -ης -ες και ο Συγκριτικός και Υπερθετικός τους	132
– Ρήματα: β' συζυγίας σε -ώμαι (γ' τάξη), Ενεστώτας (Οριστική), παθητική φωνή	133
– Μετοχές: παθητική φωνή, με -μμ (-μμένος)	133
ΚΕΙΜΕΝΟ 24: <i>Η καταστροφή των δασών</i>	135
Γραμματική: – Επίθετα: πολύς – πολλή – πολύ	138
– Επίθετα (μικρή επανάληψη): οι καταλήξεις στο Συγκριτικό και τον Υπερθετικό	138
– Ρήματα: η εσωτερική αύξηση στα σύνθετα ρήματα	138
ΚΕΙΜΕΝΟ 25: <i>Τσερνομπίλ: μερικά χρόνια μετά...</i>	140
Γραμματική: – Ρήματα: α' συζυγία, Προστακτική Ενεστώτα και Αορίστου, ενεργητική φωνή	142
– Ρήματα: εξαιρέσεις στην Προστακτική Αορίστου	143
ΚΕΙΜΕΝΟ 26: <i>Η τέχνη της φωτογραφίας</i>	144
Γραμματική: – Το α-στερητικό	146
– Ρήματα: α' και β' συζυγία, Υποτακτική Παρακειμένου, και στις δύο φωνές	146
– Ρήματα: α' και β' συζυγία, Προστακτική Αορίστου, παθητική φωνή	146
ΚΕΙΜΕΝΟ 27: <i>Είναι μόδα, δεν έχει γιατί...</i>	148
Γραμματική: – Ρήματα σε -λλω / -λλομαι	150
– Ρήματα σε -σσω / -σσομαι και -ττω / -ττομαι	151
ΚΕΙΜΕΝΟ 28: <i>Μια κουλτούρα ανάγκης για τους νέους;</i>	153
Γραμματική: – Ουσιαστικά: μερικά θηλυκά σε -έας	155
– Ουσιαστικά: ο πρέσβης	156
– Επιρρήματα: τοπικά, χρονικά, ποσοτικά, τροπικά σε -α και -ως	156
ΚΕΙΜΕΝΟ 29: <i>Στα θερινά τα σινεμά</i>	158
Γραμματική: – Ρήματα: ρήμα συμβαίνει, συμβαίνουν	160

– Ρήματα: σύνθετα του φέρω (Οριστική), ενεργητική και παθητική φωνή	160
– Ρήματα: ρήμα πρόκειται	161
ΚΕΙΜΕΝΟ 30: <i>Σαν το τριμμένο μπλου τζιν</i>	163
Γραμματική: – Ουσιαστικά: το φωνήεν, το πυρ, το συμβάν	165
– Επίθετα: σε -ύς -εία -ύ και ο Συγκριτικός και Υπερθετικός τους	166
– Επίθετα: σε -ων -ουσα -ον και ο Συγκριτικός και Υπερθετικός τους	166
– Ρήματα: β' συζυγία, παθητική φωνή, σε -άμαι (δ' τάξη) .	166
– Αντωνυμίες: προσωπικές, κτητικές, δεικτικές	167

Γ' ΜΕΡΟΣ

(15 + 1 ΚΕΙΜΕΝΑ)

χωρίς βοήθεια στη γραμματική

ΣΤΟ Γ' ΜΕΡΟΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΑ...	171
ΚΕΙΜΕΝΟ 31: <i>Οι βλαβερές συνέπειες της ...τηλεόρασης</i>	175
ΚΕΙΜΕΝΟ 32: <i>Μια συνηθισμένη κοπέλα...</i>	180
ΚΕΙΜΕΝΟ 33: <i>Εγκληματικότητα, ώρα μηδέν</i>	184
ΚΕΙΜΕΝΟ 34: <i>Το φαινόμενο των 'Θυρών'</i>	189
ΚΕΙΜΕΝΟ 35: <i>Ένα ασυνήθιστο 'χρηματιστήριο'</i>	193
ΚΕΙΜΕΝΟ 36: <i>Γυναίκα, εργαζόμενη και μητέρα</i>	198
ΚΕΙΜΕΝΟ 37: <i>Θρίλερ στις αμερικανικές εκδόσεις</i>	202
ΚΕΙΜΕΝΟ 38: <i>Το παζάρι της τέχνης</i>	206
ΚΕΙΜΕΝΟ 39: <i>Προσοχή, έρχονται οι Ευρωπαίοι!</i>	210
ΚΕΙΜΕΝΟ 40: <i>Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης</i>	214
ΚΕΙΜΕΝΟ 41: <i>Σφαίρες στη Γιουγκοσλαβία</i>	218
ΚΕΙΜΕΝΟ 42: <i>Η παράξενη γοητεία των 'φαστ φουντ'</i>	222
ΚΕΙΜΕΝΟ 43: <i>Τα παιδιά των φαναριών</i>	226
ΚΕΙΜΕΝΟ 44: <i>Άνθρωποι χωρίς στέγη</i>	230
ΚΕΙΜΕΝΟ 45: <i>Ο πλανήτης μας καταστρέφεται;</i>	234
ΚΕΙΜΕΝΟ 46: <i>Ρατσισμός, μια σύγχρονη μάστιγα</i>	238

Δ' ΜΕΡΟΣ
(10 – 1 ΚΕΙΜΕΝΑ)
λογοτεχνία

ΚΕΙΜΕΝΟ 47: <i>Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896 και ο Τρικούπης</i> (απόσπασμα – Φ. Γερμανού, 'Γυναίκα από βελούδο', εκδόσεις Καστανιώτη)	245
ΚΕΙΜΕΝΟ 48: <i>Ο ηλεκτρισμός για πρώτη φορά στα Δωδεκάνησα</i> (απόσπασμα – Ε. Φακίνου, 'Έρως, θέρος, πόλεμος', εκδόσεις Καστανιώτη)	248
ΚΕΙΜΕΝΟ 49: <i>Το 'κλίμα' της μεταξικής δικτατορίας</i> (απόσπασμα – Ντ. Γιαννακοπούλου, 'Η πρόβα του νυφικού', εκδόσεις Καστανιώτη)	251
ΚΕΙΜΕΝΟ 50: <i>Στα χρόνια της γερμανικής Κατοχής</i> (απόσπασμα – Α. Ζέη, 'Ο Μεγάλος περίπατος του Πέτρου', εκδόσεις Κέδρος)	256
ΚΕΙΜΕΝΟ 51: <i>'Ζητείται ελπίς' στην Ελλάδα και στον κόσμο μετά τον πόλεμο</i> (απόσπασμα διηγήματος – Α. Σαμαράκη, 'Ζητείται ελπίς', εκδόσεις Καστανιώτη)	259
ΚΕΙΜΕΝΟ 52: <i>'Είμαι ένας άνθρωπος που δεν έχει πατρίδα'</i> (απόσπασμα διηγήματος – Δ. Χατζή, 'Το διπλό βιβλίο', εκδόσεις Καστανιώτη)	263
ΚΕΙΜΕΝΟ 53: <i>Η εποχή 'του τσιμέντου και της πολυκατοικίας' στην Αθήνα</i> (απόσπασμα σε διασκευή, Μ. Ιορδανίδου, 'Η αυλή μας', εκδόσεις Εστία)	267
ΚΕΙΜΕΝΟ 54: <i>Η δικτατορία στην Ελλάδα του 1967</i> (απόσπασμα – Σ. Τριανταφύλλου, 'Αύριο, μια άλλη χώρα...', εκδόσεις Πόλις)	272
ΚΕΙΜΕΝΟ 55: <i>Μετανάστες και πρόσφυγες, σε μια πόλη πολυεθνική</i> (απόσπασμα διηγήματος – Μ. Κουμανταρέα, 'Η γυναίκα που πετάει', εκδόσεις Κέδρος)	276
ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΣΤΑ ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΡΩΣΙΚΑ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)	281
ΔΥΟ ΤΕΣΤ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	309

ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Για τον μαθητή

Ξέρεις το αλφάβητο...

Ξέρεις να λες ‘καλημέρα, καλησπέρα, τι κάνεις, καλά ευχαριστώ’...

Ξέρεις την ώρα, τις μέρες της εβδομάδας, Δευτέρα, Τρίτη...

Ξέρεις λίγα, βασικά ελληνικά.

Και θέλεις να μάθεις πιο πολλά.

Σε αυτό το βιβλίο...

Υπάρχουν αρκετοί διάλογοι για τα καθημερινά θέματα (στο δρόμο, στο περίπτερο, στην καφετέρια, στο ταχυδρομείο...).

Υπάρχουν μικρά κείμενα που μιλούν για την Ελλάδα σήμερα αλλά και για την ιστορία της, με απλό τρόπο.

Υπάρχουν πιο δύσκολα θέματα, κοινωνικά, σημερινά.

Υπάρχουν απλά κείμενα λογοτεχνίας, για να γνωρίσεις και αυτήν την Ελλάδα και τη γλώσσα της.

Και παράλληλα...

Υπάρχει λεξιλόγιο σε πολλές γλώσσες.

Υπάρχουν ερωτήσεις.

Υπάρχει γραμματική, εύκολη στην αρχή και μετά πιο δύσκολη, σε κάθε κείμενο.

Υπάρχουν λίγες και μετά περισσότερες ασκήσεις γραμματικής.

Υπάρχει ένας διάλογος ή ένα κείμενο ή μια μικρή έκθεση, για να γράψεις.

Όλα έρχονται σιγά – σιγά, αρχίζουν από τα πιο απλά και φτάνουν στα πιο δύσκολα.

Και το πιο σημαντικό: οι διάλογοι, τα θέματα, τα κείμενα (από περιοδικά, από βιβλία...) είναι για σένα, για την ηλικία σου, για παιδιά και νέους 13 ως 18 χρονών. Συχνά, μαζί με μια διαφήμιση, ένα τραγούδι..., κάτι καθημερινό, γύρω σου.

Καλή δουλειά, λοιπόν. Και καλή δύναμη...

Για τον καθηγητή

Το βιβλίο αυτό, που είναι χρήσιμο σε διδάσκοντες τη νεοελληνική γλώσσα σε τάξεις Γυμνασίων και Λυκείων με πολύγλωσσο και πολυεθνικό κοινό, απευθύνεται σε μαθητές που ξέρουν ήδη λίγα ελληνικά (το αλφάβητο, την ώρα, τις μέρες της εβδομάδας, μερικούς βασικούς διαλόγους για επικοινωνία: πώς σε λένε; – πού μένεις; – από πού είσαι;...).

Αποτελείται από τέσσερις ενότητες. Πριν αρχίσει να τις διδάσκει, στο σύνολό τους ή κατ' επιλογήν ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης, ο καθηγητής μπορεί να αναρτήσει ένα χάρτη του κόσμου στην αίθουσα και να ζητήσει από κάθε μαθητή να τοποθετήσει μια πινέζα διαφορετικού χρώματος στη χώρα προέλευσής του, να πει λίγα λόγια γι' αυτήν για να καταλήξει στο πώς και πότε ήρθε στην Ελλάδα. Φτάνοντας έτσι στην επαφή με τη νεοελληνική γλώσσα και στην προσπάθεια εκμάθησής της, ο/η φιλόλογος θα βρει σε καθεμία από τις ενότητες του βιβλίου και με αυξανόμενο βαθμό δυσκολίας:

- α) λεξιλόγιο σε τέσσερις γλώσσες (με τη βασική ερμηνεία κάθε λέξης)
- β) ερωτήσεις κατανόησης
- γ) πίνακες – κανόνες και ασκήσεις γραμματικής
- δ) γραπτή έκφραση.

Οι διάλογοι προσφέρονται για προφορική άσκηση. Οι ίδιοι διάλογοι και τα περισσότερα κείμενα (πλην των λογοτεχνικών) είναι κατάλληλα για εξάσκηση στην ορθογραφία. Ακόμη, στις τρεις πρώτες ενότητες, βρίσκεται σε πλαίσιο ή με τα σύμβολα και , αυτό που χρειάζεται οπωσδήποτε να συγκρατήσει ο μαθητής από κάθε κεφάλαιο, στο λεξιλόγιο ή / και στη γραμματική.

Το **Α'** μέρος περιλαμβάνει 10 + 1 διαλόγους και απλά κείμενα, από την καθημερινή ζωή: το περίπτερο, το σούπερ μάρκετ, το σχολείο, το σπίτι... Τα κείμενα διανθίζονται από κάτι πραγματικό, καθημερινό, που υπάρχει γύρω μας: μια μικρή αγγελία, μια διαφήμιση, τους στίχους ενός τραγουδιού... Ο μαθητής πρέπει να κρατήσει στη μνήμη του το 'λεξιλόγιο για ένα θέμα' και να μπορεί να αναπαράγει, προφορικά και στη συνέχεια γραπτά, ένα διάλογο ή μια περιγραφή (π.χ. για την οικογένειά του), παρόμοια με του βιβλίου. Τα κεφάλαια της γραμματικής είναι απλά, βασικά. Αναφέρονται στα άρθρα, τα ουσιαστικά, τα επίθετα και τα ρήματα.

Το **Β'** μέρος αποτελείται από 20 - 1 θέματα. Προέρχονται από την ελληνική ιστορία, παλιότερη και πρόσφατη, ή είναι απλά επίκαιρα κείμενα που ενδιαφέρουν έναν έφηβο: οι συναυλίες μουσικής, τα ναρκωτικά, η μόδα, τα κομπιούτερ... Προέρχονται από εφημερίδες και βιβλία, αν και έχει γίνει μικρή διασκευή για να είναι

πιο απλά. Εδώ πρέπει να μείνουν στη μνήμη οι ‘λέξεις από την ίδια οικογένεια’ που εμπλουτίζουν πλέον το λεξιλόγιο και οι ‘κανόνες γραμματικής και ορθογραφίας’, που συμβάλλουν στη σωστή γραφή της νεοελληνικής γλώσσας. Η γραμματική, πάντα με αναγωγή στη μικρή βοήθεια που δίνεται σε κάθε κεφάλαιο, επεκτείνεται και σε άλλες ενότητες, χωρίς όμως να τις εξαντλεί. Δεν περιλαμβάνει όλα τα ανώμαλα ουσιαστικά, εξαιρεί ορισμένα είδη αντωνυμιών, το ίδιο και τα αρχαιοκλίτα ανώμαλα ρήματα καθώς και τα παραθετικά των επιρρημάτων. Στο τέλος, όχι τυχαία, βρίσκεται η γραπτή έκφραση.

Το Γ’ μέρος περιέχει 15 + 1 σαφώς πιο δύσκολα κείμενα γύρω από διάφορα κοινωνικά ζητήματα: την επίδραση της τηλεόρασης, τη βία στα γήπεδα, τη μόλυνση του περιβάλλοντος, τα παιδιά των φαναριών, το φαινόμενο των ‘φαστ φουντ’... Εδώ, πρέπει να συγκρατηθούν εκφράσεις και λέξεις – κλειδιά για κάθε θέμα καθώς και ένας μεγαλύτερος αριθμός παράγωγων λέξεων. Δεν δίνονται άλλοι κανόνες και πίνακες γραμματικής, αλλά υπάρχουν σε κάθε κεφάλαιο διάφορων τύπων επαναληπτικές ασκήσεις απ’ όλα τα κεφάλαια που έχουν διδαχθεί στο Α’ και Β’ μέρος. Υπάρχει ακόμη σε κάθε κεφάλαιο αναφορά σε μία ‘παγίδα’: δηλαδή με τη λέξη ‘Προσοχή!’ επισημαίνεται ένα συνηθισμένο λάθος, στον προφορικό ή / και τον γραπτό λόγο, που πρέπει να αποφεύγεται. Η γραπτή έκφραση βρίσκεται και πάλι στο τέλος και κάποιες φορές περιλαμβάνει ένα άρθρο, ένα γράμμα ή μια συνέντευξη.

Στο Δ’ μέρος, τέλος, επιχειρείται μια πρώτη επαφή με τη νεοελληνική λογοτεχνία. Έχουν επιλεγεί 10 – 1 απλά πεζά κείμενα, αποσπάσματα από βιβλία σημαντικών νεοελλήνων συγγραφέων (του Σαμαράκη, της Ζέη, της Φακίνου...), που σχετίζονται έμμεσα και με τη νεότερη ελληνική ιστορία (οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα, τα χρόνια του Β’ παγκόσμιου πολέμου και η Κατοχή, η Χούντα...). Υπάρχουν: λεξιλόγιο, ερωτήσεις κατανόησης, γλωσσικές ασκήσεις και, τέλος, μικρή έκθεση (όπως και στο Β’ και Γ’ μέρος). Γίνεται πλέον μια προσπάθεια να ξεφύγει κανείς από τους κανόνες για τη γλώσσα και να χαρεί την έκφραση, το περιεχόμενο και την ουσία της.

Όλο το υλικό του βιβλίου επιλέχθηκε ώστε να απευθύνεται σε ηλικίες 13 ως 18 ετών, δηλαδή ειδικά σε εφήβους. Τα κείμενα, τα θέματα, η γραπτή έκφραση έχουν σχέση με τα ενδιαφέροντα αλλά και τις ανάγκες της εφηβικής ηλικίας. Το ‘κοινό’ του βιβλίου αυτού είναι μαθητές που πηγαίνουν στο Γυμνάσιο και το Λύκειο, όποια κι αν είναι η χώρα προέλευσής τους, δεδομένου ότι σ’ αυτό το πεδίο υπάρχει μεγάλη ποικιλία κι ένα ευρύτατο φάσμα που είναι πολύ δύσκολο να καλυφθεί λόγω και των πολιτιστικών διαφορών.

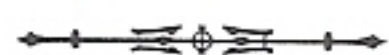
Το εγχειρίδιο αυτό μπορεί να καλύψει το λιγότερο δύο χρόνια διδασκαλίας (Α' και Β' μέρος τον πρώτο χρόνο, Γ' και Δ' το δεύτερο έτος) ή να λειτουργήσει ως επικουρικό υλικό σε περισσότερες τάξεις του Γυμνασίου και του Λυκείου. Και ασφαλώς είναι ένα εύπλαστο υλικό ανοιχτό σε συμπληρώσεις και βελτιώσεις, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε μαθητικής ομάδας. Ακόμη, για όσους φοιτούν σε ξένα σχολεία, μπορεί να αποτελέσει βάση προετοιμασίας για την «Πιστοποίηση Ελληνομάθειας», με αντιστοιχία κάθε ενότητας στα επίπεδα Α-1, Α-2, Β-1, Β-2, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Γλωσσών. Με επιλογές ή μικρές τροποποιήσεις, τέλος, μπορεί να γίνει χρηστικό εργαλείο για πολλές κατηγορίες έφηβων μαθητών, από εκείνες που πληθαίνουν πλέον στα σχολεία μας. Για να μην αντιμετωπίζονται τα παιδιά αυτά με ενδοιασμούς και αμηχανία, αλλά με διάθεση κοινωνικής ένταξης, καθώς αποτελούν μια νέα πραγματικότητα γύρω μας.

Καλή δουλειά σε όλους, λοιπόν...

ΡΕΝΑ ΜΠΡΙΣΙΜΗ – ΜΑΡΑΚΗ

Α΄ ΜΕΡΟΣ

10 + 1 ΚΕΙΜΕΝΑ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

(για εφήβους και άλλους)

ΣΤΟ Α' ΜΕΡΟΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΑ...

→...ορισμένα λεξιλόγια...

Χρήσιμα λεξιλόγια

Οι 7 μέρες της εβδομάδας

γράφω στη γλώσσα μου

η Δευτέρα	_____
η Τρίτη	_____
η Τετάρτη	_____
η Πέμπτη	_____
η Παρασκευή	_____
το Σάββατο	_____
η Κυριακή	_____

Οι 12 μήνες του χρόνου

ο Ιανουάριος	_____
ο Φεβρουάριος	_____
ο Μάρτιος	_____
ο Απρίλιος	_____
ο Μάιος	_____
ο Ιούνιος	_____
ο Ιούλιος	_____
ο Αύγουστος	_____
ο Σεπτέμβριος	_____
ο Οκτώβριος	_____
ο Νοέμβριος	_____
ο Δεκέμβριος	_____

Τα νούμερα

1	ένας – μία – ένα
2	δύο
3	τρεις – τρία
4	τέσσερις – τέσσερα
5	πέντε
6	έξι
7	εφτά
8	οκτώ
9	εννέα
10	δέκα

11	έντεκα
12	δώδεκα
13	δεκατρείς – δεκατρία
14	δεκατέσσερις – δεκατέσσερα
15	δεκαπέντε
16	δεκαέξι
17	δέκα εφτά
18	δέκα οκτώ
19	δέκα εννέα

20	είκοσι
30	τριάντα
40	σαράντα
50	πενήντα
60	εξήντα
70	εβδομήντα
80	ογδόντα
90	ενενήντα

100	εκατό(ν)
200	διακόσιοι – διακόσιες – διακόσια
300	τριακόσιοι – τριακόσιες – τριακόσια
400	τετρακόσιοι – τετρακόσιες – τετρακόσια
500	πεντακόσιοι – πεντακόσιες – πεντακόσια
600	εξακόσιοι – εξακόσιες – εξακόσια
700	εφτακόσιοι – εφτακόσιες – εφτακόσια
800	οκτακόσιοι – οκτακόσιες – οκτακόσια
900	εννιακόσιοι – εννιακόσιες – εννιακόσια

1000 χίλιοι – χίλιες – χίλια
2000 δύο χιλιάδες
3000 τρεις χιλιάδες...

1.000.000.000 ένα εκατομμύριο
3.000.000.000 τρία εκατομμύρια

Η ώρα
Τι ώρα είναι;

_____

Είναι μία η ώρα.
Είναι τρεις η ώρα.
Είναι δώδεκα ακριβώς.

_____

_____

_____

Είναι μία και μισή.
Είναι τέσσερις και μισή.

_____

_____

Είναι δύο και τέταρτο.
Είναι πέντε και τέταρτο.

_____

_____

Είναι έξι παρά τέταρτο.
Είναι επτά παρά τέταρτο.

_____

_____

Είναι μία και πέντε.
Είναι δύο και δέκα.
Είναι οκτώ και είκοσι.
Είναι εννέα και είκοσι πέντε.

_____

_____

_____

_____

Είναι δέκα παρά είκοσι πέντε.
Είναι έντεκα παρά είκοσι.
Είναι δώδεκα παρά δέκα.
Είναι μία παρά πέντε.

_____

_____

_____

_____

Ο καιρός

κάνει κρύο

κάνει ζέστη

έχει καλό καιρό

έχει κακό καιρό

βρέχει = έχει βροχή

χιονίζει = έχει χιόνι

_____

_____

_____

_____

_____

_____

☑ Τα ζώα

ο σκύλος

η γάτα

το χάμστερ

ο πίθηκος

το λιοντάρι

η αρκούδα

το πρόβατο

η αγελάδα

η κότα

το άλογο

το πουλί

→... ορισμένοι διάλογοι...

Βασικοί διάλογοι

☹ -Καλημέρα, τι κάνεις;

☺ -Καλά, ευχαριστώ; Κι εσύ;

☹ -Μια χαρά.

☹ -Πώς σε λένε;

☺ -Με λένε Μαρία.

☹ -Με λένε Κώστα.

☺ -Χαίρω πολύ.

☹ -Πού μένεις;

☺ -Τώρα μένω στην Ελλάδα, στην Αθήνα.

☹ -Κι εγώ μένω στην Αθήνα, στο κέντρο.

☺ -Εγώ μένω στον Χολαργό – στην Γλυφάδα– στο Μαρούσι.

☹ -Από πού είσαι;

☺ -Είμαι από την Γαλλία; Εσύ;

☹ -Είμαι από την Ιταλία, αλλά τώρα μένω στην Ελλάδα.

☺ -Μιλάω λίγο ελληνικά. Εσύ;

☹ -Πολύ λίγο.

→...και λίγη γραμματική...

- ⇒ Υπάρχουν 3 γένη: αρσενικό – θηλυκό – ουδέτερο
- ⇒ Υπάρχουν 2 αριθμοί: ενικός – πληθυντικός
- ⇒ Τα άρθρα είναι: ο – η – το
- ⇒ Οι καταλήξεις είναι σε: -ης, -ας, -ος (αρσενικό)
-η, -α (θηλυκό)
-ο, -ι, -μα (ουδέτερο)
- ⇒ Τα ρήματα τελειώνουν σε -ω (ενεργητική φωνή) και σε -μαι (παθητική φωνή)
- ⇒ Υπάρχουν 2 μεγάλες συζυγίες (γκρουπ):
-ω (χωρίς τόνο) >α' συζυγία
-ώ (με τόνο) >β' συζυγία

1. Στο αεροδρόμιο

- Καλησπέρα, Ελένη. Τι κάνεις;
— Α, γεια σου Αντρέα. Καλά, ευχαριστώ. Εσύ πώς είσαι;
— Πολύ καλά. Τι περιμένεις εδώ;
— Είμαι με τη μητέρα μου και περιμένουμε μια φίλη. Φτάνει με το αεροπλάνο από το Παρίσι. Ήμουν κι εγώ εκεί, αλλά από προχθές είμαι στην Αθήνα.
— Καλώς όρισες. Τι ώρα φτάνει το αεροπλάνο με την φίλη σου;
— Στις έξι και μισή, αλλά έχει καθυστέρηση. Εσύ τι περιμένεις;
— Περιμένω μια ξαδέλφη μου από τον Καναδά. Φτάνει στις εφτά και τέταρτο. Άργησε λίγο. Μετά θα πάμε μαζί στο σπίτι μου.
— Πού μένεις τώρα, Αντρέα;
— Μένω μακριά από το αεροδρόμιο, στην Γλυφάδα. Κι εσύ;
— Μένω πάντα στον Χολαργό, αλλά ο πατέρας μου δουλεύει κοντά στο σπίτι σου, σε ένα ξενοδοχείο στο Φάληρο. Εκεί θα πάμε μετά με την φίλη μου.
— Χάρηκα, Ελένη. Να τα πούμε.
— Εντάξει, Αντρέα. Γεια σου.

<u>Λεξιλόγιο</u>	ΑΓΓΛΙΚΑ	ΓΑΛΛΙΚΑ	γράφω στη γλώσσα μου
φτάνω	to arrive	v. arriver	_____
προχθές	the day before yesterday	avant-hier	_____
δουλεύω	to work	v. travailler	_____
άργησα	I am late	je suis en retard	_____
η καθυστέρηση	the delay	le retard	_____
το ξενοδοχείο	the hotel	l' hôtel	_____
περιμένω	to wait	v. attendre	_____
μετά	afterwards	après, à la suite	_____
καλώς όρισες	welcome	bien venu(e)	_____
χάρηκα	nice to meet you	enchanté(e)	_____
η ξαδέλφη	the cousin (woman)	la cousine	_____

... τώρα μαθαίνω ...

Το αεροδρόμιο... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

το αεροπλάνο	_____
το αεροδρόμιο	_____
η καθυστέρηση	_____
καλώς όρισες	_____
καλό ταξίδι	_____
και: κοντά # μακριά	_____

? Ερωτήσεις

1. Ποιον περιμένει η Ελένη στο αεροδρόμιο;

2. Πού θα πάει μετά;

3. Τι ώρα φτάνει το αεροπλάνο με την ξαδέλφη του Αντρέα;

4. Πού θα πάνε μετά;

5. Πού μένουν ο Αντρέας και η Ελένη;

(Να μάθετε τον διάλογο ή να κάνετε έναν άλλο διάλογο στο αεροδρόμιο).

Γραμματική

A. 1. δουλεύει - 2. φτάνει: να γράψετε τον Ενεστώτα (στην Οριστική):

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

B. 1. η φίλη - 2. το αεροπλάνο - 3. το σπίτι: να γράψετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός Ονομαστική:	_____	_____	_____
Ενικός Αιτιατική:	_____	_____	_____
Πληθυντικός Ονομ.:	_____	_____	_____
Πληθυντικός Αιτ.:	_____	_____	_____

Γραπτή έκφραση

Να κάνετε μικρές προτάσεις με τις λέξεις ή τις εκφράσεις (γραπτά ή προφορικά):
καλώς όρισες

_____

άργησα

_____

να τα πούμε

_____

χάρηκα

_____

Μικρή βοήθεια

Ουσιαστικά (άρθρα και καταλήξεις στα ομαλά)

Τα ουσιαστικά στα νέα ελληνικά είναι: αρσενικά - θηλυκά - ουδέτερα

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	άρθρο:	ο	καταλήξεις:	-ας, -ης, -ος
ΘΗΛΥΚΑ	άρθρο:	η	καταλήξεις:	-α, -η
ΟΥΔΕΤΕΡΑ	άρθρο:	το	καταλήξεις:	-ο, -ι

Ουσιαστικά (ουδέτερα σε -ι, ομαλά - εξαίρεση σε -υ)

Ενικός αριθμός

Ονομαστική	το σπίτι	το βράδυ
Γενική	του σπιτιού	του βραδιού
Αιτιατική	το σπίτι	το βράδυ

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	τα σπίτια	τα βράδια
Γεν.	των σπιτιών	των βραδιών
Αιτ.	τα σπίτια	τα βράδια

(→ Στα ουδέτερα, η Ονομαστική και η Αιτιατική είναι πάντα ίδιες)

Ρήμα (είμαι - Οριστική)

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Μέλλοντας</u>	<u>Παρατατικός</u>
είμαι	θα είμαι	ήμουν
είσαι	θα είσαι	ήσουν
είναι	θα είναι	ήταν
είμαστε	θα είμαστε	ήμασταν
είστε	θα είστε	ήσασταν
είναι	θα είναι	ήταν

Ρήματα (ομαλά, α' συζυγία, ενεργητική φωνή: Ενεστώτας)

<u>Ενεστώτας (Οριστική)</u>	<u>Το ίδιο είναι και το ρήμα: έχω</u>	
περιμέν- <u>ω</u>	κάνω	έχω
περιμέν- <u>εις</u>	κάνεις	έχεις
περιμέν- <u>ει</u>	κάνει	έχει
περιμέν- <u>ουμε</u>	κάνουμε	έχουμε
περιμέν- <u>ετε</u>	κάνετε	έχετε
περιμέν- <u>ουν</u>	κάνουν	έχουν

2. Στο δρόμο

- Καλημέρα. Παρακαλώ, μήπως ξέρετε πού είναι το ταχυδρομείο;
 — Ναι, είναι όλο ευθεία και στο δεύτερο δρόμο δεξιά.
 — Είναι κοντά στη μεγάλη πλατεία;
 — Όχι πολύ κοντά. Αλλά είναι πολύ κοντά στην εκκλησία, απέναντι από ένα περίπτερο.
 — Εντάξει, ευχαριστώ.
- Γεια σας, υπάρχει ζαχαροπλαστείο εδώ κοντά;
 — Ένα λεπτό. Ναι, είναι τρία τετράγωνα πιο πέρα, στον τρίτο δρόμο αριστερά, πολύ κοντά στο Αρχαιολογικό μουσείο. Δίπλα, υπάρχει ένα μικρό ξενοδοχείο και ένα κτήριο με γραφεία, ιατρεία...
 — Είναι ανοιχτό αυτή την ώρα; Θέλω ένα δώρο.
 — Μάλλον ναι. Αλλά αν δεν είναι, υπάρχει και ένα ανθοπωλείο, αριστερά στη γωνία.
 — Εντάξει, σας ευχαριστώ πολύ.
- Συγγνώμη, πού κάνει στάση το λεωφορείο;
 — Πού πηγαίνετε; Στο κέντρο;
 — Όχι, πάω στην Κηφισιά.
 — Είναι λίγο μακριά η στάση. Όλο ευθεία και, στην ταβέρνα που βλέπετε, δεξιά. Λίγο πιο κάτω υπάρχει ένα φαρμακείο και δίπλα μία τράπεζα. Η στάση είναι απέναντι, υπάρχει κι ένα σινεμά εκεί. Προσοχή, μπροστά στην τράπεζα κάνει στάση το λεωφορείο που πηγαίνει στον Πειραιά.
 — Ευχαριστώ.
 — Α, έχετε εισιτήριο;
 — Ναι, έχω συχνά μαζί μου. Ευχαριστώ, γεια σας.

Λεξιλόγιο

			γράφω στη γλώσσα μου
ο δρόμος	the street	la rue	_____
ξέρω	to know	v. savoir, connaître	_____
όλο ευθεία	straight ahead	tout droit	_____
συγγνώμη	excuse me	pardon	_____
το ταχυδρομείο	the post office	la poste	_____
το κτήριο	the building	le bâtiment	_____
η στάση (του λεωφορείου)	the bus station	l'arrêt du bus	_____
απέναντι	on the other side	en face	_____
βλέπω	to see	v. voir	_____
το ιατρείο	the infirmary	l'infirmerie	_____
το ανθοπωλείο	the flower shop	la boutique de fleurs	_____
στρίβω	to turn	v. tourner	_____
το τετράγωνο	the block	le bloc carré	_____
το δώρο	the gift	le cadeau	_____
το ζαχαροπλαστείο	the candy shop	la pâtisserie	_____

μάλλον
αγοράζω
το εισιτήριο
συχνά

rather
to buy
the ticket
often

plutôt
v. acheter
le billet, ticket
souvent

... τώρα μαθαίνω ...

Στην πόλη... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

- ο δρόμος _____
- η πλατεία _____
- η στάση _____
- το εισιτήριο _____
- το ταχυδρομείο _____
- το ζαχαροπλαστείο _____
- η τράπεζα _____
- η εκκλησία _____
- το μουσείο _____
- το ξενοδοχείο _____
- το περίπτερο _____
- το ανθοπωλείο _____
- το βιβλιοπωλείο _____
- η ταβέρνα _____
- η καφετέρια _____
- το γραφείο _____
- το ιατρείο _____
- το σινεμά _____
- το φαρμακείο _____
- το νοσοκομείο _____
- το στάδιο _____
- η γειτονιά _____
- το κέντρο _____
- και: ανοιχτός # κλειστός _____

- πάνω σε # κάτω από _____
- μέσα σε # έξω από _____
- δεξιά # αριστερά _____
- εδώ # εκεί _____
- κοντά σε # μακριά από _____
- μπροστά σε # πίσω από _____
- δίπλα σε _____
- απέναντι από _____
- ευθεία _____

? Ερωτήσεις

1. Ποιο κτήριο θέλει ο κύριος (στο πρώτο κείμενο);

2. Πού είναι το ζαχαροπλαστείο (στο δεύτερο κείμενο);

3. Αν δεν είναι ανοιχτό, ποιο άλλο μαγαζί υπάρχει εκεί κοντά;

4. Πού κάνει στάση το λεωφορείο για τον Πειραιά (στο τρίτο κείμενο);

(Να μάθετε έναν από τους διαλόγους ή να κάνετε άλλο διάλογο στο δρόμο).

Γραμματική

A. 1. η μεγάλη πλατεία - 2. το λεωφορείο: να γράψετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός Ονομαστική: _____

Ενικός Αιτιατική: _____

Πληθυντικός Ονομ.: _____

Πληθυντικός Αιτ.: _____

B. 1. βλέπετε - 2. ξέρετε: να κλίνετε τον Ενεστώτα (στην Οριστική):

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Γ. η στάση: να γράψετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός Ονομαστική: _____

Ενικός Αιτιατική: _____

Πληθυντικός Ονομ.: _____

Πληθυντικός Αιτ.: _____

Δ. Να γράψετε το σωστό άρθρο σε κάθε ουσιαστικό (με βάση την κατάληξη):

1. _____ πλατεία

2. _____ δρόμος

3. _____ αεροδρόμιο

4. _____ ταχυδρομείο

5. _____ τράπεζα

6. _____ γειτονιά

7. _____ κέντρο

8. _____ περίπτερο

9. _____ ταβέρνα

10. _____ αεροπλάνο
 11. _____ στάση
 12. _____ ξενοδοχείο

Γραπτή έκφραση

Να κάνετε μικρές προτάσεις με τις λέξεις ή τις εκφράσεις (γραπτά ή προφορικά):
 στη γωνία

_____ η στάση του λεωφορείου

_____ θέλω να αγοράσω

_____ όλο ευθεία

Μικρή βοήθεια

Ουσιαστικά (αρσενικά, θηλυκά, ουδέτερα: ομαλά - θηλυκά: αρχαιοκλίτα σε -ση, ξη, ψη)

Ενικός αριθμός

Ονομαστική	<u>ο δρόμος</u>	<u>η εκκλησία</u>	<u>η στάση</u>	<u>το λεωφορείο</u>
Γενική	του δρόμου	της εκκλησίας	της στάσης	του λεωφορείου
Αιτιατική	τον δρόμο	την εκκλησία	την στάση	το λεωφορείο

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	οι δρόμοι	οι εκκλησίες	οι στάσεις	τα λεωφορεία
Γεν.	των δρόμων	των εκκλησιών	των στάσεων	των λεωφορείων
Αιτ.	τους δρόμους	τις εκκλησίες	τις στάσεις	τα λεωφορεία

Επίθετα (αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο: ομαλά σε -ος-η-ο)

Ενικός αριθμός

Ονομ.	<u>ο μεγάλος</u>	<u>η μεγάλη</u>	<u>το μεγάλο</u>
Γεν.	του μεγάλου	της μεγάλης	του μεγάλου
Αιτ.	το(ν) μεγάλο	τη μεγάλη	το μεγάλο

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	οι μεγάλοι	οι μεγάλες	τα μεγάλα
Γεν.	των μεγάλων	των μεγάλων	των μεγάλων
Αιτ.	τους μεγάλους	τις μεγάλες	τα μεγάλα

3. Στο περίπτερο

- Καλησπέρα, μου δίνετε δύο πακέτα τσιγάρα Άλφα και ένα κουτί σπέρτα;
— Ορίστε, κύριε...
— Α ναι. Θα ήθελα και μία σοκολάτα Βέρα.
— Μικρή ή μεγάλη;
— Προτιμώ μία μεγάλη. Μήπως έχετε το περιοδικό Ματς; Και μια αθλητική εφημερίδα, παρακαλώ.
— Ορίστε η μεγάλη σοκολάτα. Η εφημερίδα είναι έξω, αλλά το περιοδικό αυτό δεν υπάρχει. Θέλετε κάτι άλλο;
— Ναι, ένα πακέτο ασπιρίνες, ένα κόκκινο στυλό και δύο φακελάκια ζάχαρη. Έχετε εισιτήρια για το λεωφορείο;
— Το περίπτερο δίπλα στη στάση έχει εισιτήρια, στη μεγάλη πλατεία, απέναντι από το βίντεο. Όλα τα άλλα είναι εδώ, σ' αυτή τη σακούλα.
— Πόσο κάνουν;
— Μμ, κάνουν 6 ευρώ και 20 λεπτά. Έχετε ψιλιά;
— Δυστυχώς όχι. Έχετε να μου χαλάσετε;...
— Ε, πού πάτε, ορίστε τα ρέστα σας. Και καλό βράδυ.
— Ευχαριστώ, επίσης.

Λεξιλόγιο

			γράφω στη γλώσσα μου
δίνω	to give	v. donner	_____
το κουτί	the (match) box	la boîte (d' allumettes)	_____
το περιοδικό	the magazine	la revue, le magazine	_____
η εφημερίδα	the newspaper	le journal	_____
τα ψιλιά	the coins	la monnaie	_____
το φακελάκι	the sachet	le sachet	_____
άλλος	other	autre	_____
η σακούλα	the plastic bag	le sac plastique	_____
προτιμάω -ώ	to prefer	v. préférer	_____
τα ρέστα	the change (money)	le reste	_____
δυστυχώς	unfortunately	malheureusement	_____
υπάρχει	there is	il y a (singulier)	_____

... τώρα μαθαίνω ...

Αγοράζω στο περίπτερο... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

το πακέτο τσιγάρα

το κουτί σπίρτα

η σοκολάτα

η εφημερίδα

το περιοδικό

το στυλό

η σακούλα

το φακελάκι (καφέ, ζάχαρη)

η ασπιρίνη

και: μεγάλος # μικρός

? Ερωτήσεις

1. Τι θέλει στην αρχή ο κύριος στο περίπτερο;

2. Τι σοκολάτα προτιμάει;

3. Τι δεν υπάρχει σ' αυτό το περίπτερο;

4. Έχει ψιλά ή θέλει ρέστα;

(Να μάθετε το διάλογο ή να κάνετε έναν άλλο διάλογο στο περίπτερο).

Γραμματική

A. 1. το περίπτερο - 2. η μεγάλη σοκολάτα - 3. το βράδυ: να γράψετε στον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός Ονομαστική:

Ενικός Αιτιατική:

Πληθυντικός Ονομ.:

Πληθυντικός Αιτ.:

B. 1. μιλάω-ώ - 2. πάτε: να κλίνετε τον Ενεστώτα (στην Οριστική), σε αυτόν τον τύπο:

1. _____

2. _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Γ. Να αλλάξετε τα ουσιαστικά στον πληθυντικό (μαζί με το άρθρο):

1. η σοκολάτα _____
2. το κουτί _____
3. η ασπιρίνη _____
4. το μουσείο _____
5. η εφημερίδα _____
6. ο δρόμος _____
7. η φίλη _____
8. η εκκλησία _____
9. το κτήριο _____
10. το περιοδικό _____

Γραπτή έκφραση

Να κάνετε μικρές προτάσεις με τις λέξεις ή τις εκφράσεις (γραπτά ή προφορικά):
έχετε να μου χαλάσετε;

_____ μου δίνετε;

_____ θέλετε κάτι άλλο;

_____ προτιμώ

_____ θα ήθελα

_____ πόσο κάνουν όλα;

Μικρή βοήθεια

Ουσιαστικά (πληθυντικός, άρθρα και καταλήξεις στα ομαλά)

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	άρθρο:	οι	καταλήξεις:	-ες (σε -ας, -ης) -οι (σε -ος)
ΘΗΛΥΚΑ	άρθρο:	οι	καταλήξεις:	-ες
ΟΥΔΕΤΕΡΑ	άρθρο:	τα	καταλήξεις:	-α (σε -ο) -ια (σε -ι)

Ρήματα (ομαλά β' συζυγίας σε -άω-ώ: Ενεστώτας - ρήμα: πηγαίνω)

<u>Ενεστώτας (Οριστική)</u>	<u>Ενεστώτας</u>	<u>Στιγμιαίος Μέλλοντας</u>
προτι <u>μάω</u> - <u>ώ</u>	πηγα <u>ίνω</u>	θα πά <u>ω</u>
προτι <u>μάς</u>	πηγα <u>ίνεις</u>	θα πα <u>ς</u>
προτι <u>μάει</u> - <u>ά</u>	πηγα <u>ίνει</u>	θα πά <u>ει</u>
προτι <u>μάμε</u>	πηγα <u>ίνουμε</u>	θα πά <u>με</u>
προτι <u>μάτε</u>	πηγα <u>ίνετε</u>	θα πά <u>τε</u>
προτι <u>μάνε</u> - <u>ούν</u>	πηγα <u>ίνουν</u>	θα πά <u>νε</u>

(→Στον Ενεστώτα υπάρχει και ο τύπος: πάω).

4. Στην ταβέρνα

- Καλησπέρα σας. Πόσα άτομα είστε παρακαλώ;
- Θα θέλαμε ένα τραπέζι για τέσσερις.
- Σας αρέσει εδώ ή στον πάνω όροφο; Πάνω έχει ωραία θέα, κοντά σε παράθυρο.
- Εντάξει, θα πάμε πάνω...
- Ορίστε ο κατάλογος. Από τα ορεκτικά, προτείνουμε τη σπανακόπιτα, το χωριάτικο λουκάνικο και τα τυροπιτάκια, μελιτζάνες και κολοκύθια τηγανητά, τομάτες γεμιστές, μουσακά, παστίτσιο... Μετά, υπάρχει κοτόπουλο, μπριζόλα χοιρινή, σουβλάκι, μπιφτέκι... Όλα είναι με πατάτες ή ρύζι. Υπάρχει επίσης ψάρι ψητό στο φούρνο και, βέβαια, μακαρόνια με κόκκινη σάλτσα...
- Ευχαριστούμε. Τι σαλάτες υπάρχουν;
- Χωριάτικη, πράσινη με μαρούλι, εποχής με τομάτα και αγγούρι και η σαλάτα σπένιαλ.
- Και από κρασί;
- Υπάρχει κόκκινο και λευκό σε μπουκάλι και πολύ καλή ρετσίνα.
- Εντάξει.
- (Σε λίγο) Είστε έτοιμοι;
- Ναι, θέλουμε στην αρχή μια σπανακόπιτα, ένα λουκάνικο, ένα μουσακά και μία σαλάτα εποχής. Και για κύριο πιάτο, θέλουμε ένα κοτόπουλο ψητό, ένα σουβλάκι, ένα σνίτσελ και ένα μπιφτέκι με τυρί, όλα με πατάτες. Και μύρα Ωμέγα, δύο μεγάλα μπουκάλια.
- Βεβαίως. Ορίστε και ψωμί με βούτυρο. Καλή σας όρεξη.
- (Στο τέλος) Γκαρσόν, υπάρχουν φρούτα;
- Ασφαλώς. Έχουμε πεπόνι, καρπούζι, κεράσια και ροδάκινα. Υπάρχει και παγωτό: βανίλια, σοκολάτα και φράουλα.
- Μια μερίδα πεπόνι, έναν καφέ καπουτσίνο με γάλα και το λογαριασμό, παρακαλώ.
- Αμέσως...
- Ήταν πολύ νόστιμα όλα, ευχαριστούμε, καληνύχτα.
- Να πάτε στο καλό.

Στην καφετέρια

- Καλησπέρα. Είστε δύο άτομα;
- Ναι.
- Τι θέλετε, παρακαλώ;
- Τι έχετε;
- Καφέ ελληνικό, γαλλικό, εσπρέσο, καπουτσίνο. Τσάι με λεμόνι και σκέτο. Πορτοκαλάδα. Λεμονάδα. Κόκα κόλα...
- Εγώ, έναν καφέ με ζάχαρη και γάλα και ένα τόστ με ζαμπόν και τυρί.
- Και εσείς;
- Μια πορτοκαλάδα και μια τυρόπιτα.
- Εντάξει.
- Συγγνώμη... Δεν θέλω τόστ, θα ήθελα ένα κρουασάν με σοκολάτα, αν έχετε.
- Βεβαίως.

- (Σε λίγο...) Είναι όλα εντάξει;
- Ναι. Πόσο κάνουν;
- 8 ευρώ και 90 λεπτά.
- Εντάξει. Ορίστε 10 ευρώ, τα ρέστα είναι για σας.
- Ευχαριστώ. Γεια σας.
- Γεια...

Λεξιλόγιο

πόσα άτομα;	how many persons?	γράφω στη γλώσσα μου	combien de personnes? _____
τα ορεκτικά	the hors d' oeuvres	les hors d' oeuvres _____	
μου αρέσει	I like	ça me plaît _____	
προτείνω	to propose	v. proposer _____	
ο όροφος	the floor	l' étage _____	
ο πελάτης	the customer	le client _____	
η θέα	the view	la vue _____	
το παράθυρο	the window	la fenêtre _____	
η σπανακόπιτα	the spinach pie	le feuilleté aux épinards _____	
το παστίτσιο	the pasticcio	la pâte aux macaroni _____	
το κολοκύθι	the pumpkin, courgette	la courgette _____	
η μελιτζάνα	the aubergine	l' aubergine _____	
το λουκάνικο	the sausage	le saucisson _____	
το κύριο πιάτο	the main plate	le plat principal _____	
η χωριάτικη σαλάτα	the greek salad	la salade grecque _____	
το μαρούλι	the lettuce	la laitue _____	
το αγγούρι	the cucumber	le concombre _____	
η σάλτσα	the sauce	la sauce _____	
το πεπόνι	the melon	le melon _____	
το κεράσι	the cherry	la cerise _____	
το καρπούζι	the water melon	la pastèque _____	
το ροδάκινο	the peach	la pêche _____	
η μερίδα	the portion	la portion _____	
ασφαλώς	surely, for sure	bien sûr _____	
νόστιμος	tasty	savoureux, délicieux _____	
οι τομάτες γεμιστές	the stuffed tomatoes	les tomates farcies _____	
το μπουκάλι	the bottle	la bouteille _____	
το λογαριασμό, παρακαλώ	the bill, please	l' addition, s'il vous plaît _____	
αμέσως	immediately	immédiatement _____	
το τυρί	the cheese	le fromage _____	
η ζάχαρη	the sugar	le sucre _____	
το γάλα	the milk	le lait _____	
η τυρόπιτα	the cheese pie	le feuilleté au fromage _____	
η πορτοκαλάδα	the orangeade	l' orangeade _____	
το τσάι	the tea	le thé _____	

... τώρα μαθαίνω ...

Στην ταβέρνα - στην καφετέρια... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

το τραπέζι

ο κατάλογος

τα ορεκτικά

το ψωμί

το βούτυρο

το κρασί

το κοτόπουλο

το ψάρι

η μπριζόλα

το μπιφτέκι

η σαλάτα

οι πατάτες

τα φρούτα

το παγωτό

ο λογαριασμός

καλή όρεξη

ο καφές

η ζάχαρη

το γάλα

η πορτοκαλάδα

η τυρόπιτα

το τσάι

το πιάτο

το μαχαίρι

το πιρούνι

το κουτάλι

το ποτήρι

το φλιτζάνι

η χαρτοπετσέτα

και: ψητός # τηγανητός

? Ερωτήσεις

1. Για πόσα άτομα θέλουν τραπέζι οι πελάτες;

2. Ποιον όροφο προτιμούν;

3. Τι προτείνει το γκαρσόν για την αρχή;

4. Τι θέλουν οι πελάτες για κύριο πιάτο;

5. Ποια φρούτα σερβίρει η ταβέρνα;

(Να μάθετε τον διάλογο ή να κάνετε έναν άλλο διάλογο στην ταβέρνα ή στην καφετέρια).

 Γραμματική

A. 1. ο κατάλογος - 2. το κοτόπουλο - 3. η σαλάτα: να γράψετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός Ονομαστική: _____

Ενικός Αιτιατική: _____

Πληθυντικός Ονομ.: _____

Πληθυντικός Αιτ.: _____

B. ευχαριστούμε: να κλίνετε τον Ενεστώτα (στην Οριστική):

_____

_____

_____

Γ. Να γράψετε τον πληθυντικό στα ουσιαστικά (μαζί με το άρθρο):

1. ο πελάτης _____

2. το ροδάκινο _____

3. η μερίδα _____

4. το παράθυρο _____

5. το κρασί _____

6. ο λογαριασμός _____

7. το τραπέζι _____

8. το πιάτο _____

9. το μπουκάλι _____

10. η τυρόπιτα _____

11. η πορτοκαλάδα _____

12. ο άντρας _____

 Γραπτή έκφραση

Να κάνετε μικρές προτάσεις με τις λέξεις ή τις εκφράσεις (γραπτά ή προφορικά):
πόσα άτομα είστε;

_____

_____

_____

_____

Μικρή βοήθεια

Ουσιαστικά (αρσενικά ομαλά σε -ης, -ας)

Ένικός αριθμός

Ονομαστική ο πελάτης ο άντρας

Γενική του πελάτη του άντρα

Αιτιατική τον πελάτη τον άντρα

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ. οι πελάτες οι άντρες

Γεν. των πελατών των αντρών

Αιτ. τους πελάτες τους άντρες

Ρήματα (ομαλά, β' συζυγία σε -ώ: Ενεστώτας, Οριστική)

Ενεστώτας

ευχαριστώ μπορώ

ευχαριστείς μπορείς

ευχαριστεί μπορεί

ευχαριστούμε μπορούμε

ευχαριστείτε μπορείτε

ευχαριστούν μπορούν

5. Στο σούπερ μάρκετ

- Καλημέρα. Παρακαλώ, πού υπάρχουν λάμπες;
- Α, είναι στον πάνω όροφο, στον τρίτο διάδρομο.
- Ευχαριστώ. Και πού είναι το ψυγείο με το γάλα και το βούτυρο;
- Αυτό είναι στο ισόγειο, ακριβώς απέναντι.
- Εντάξει. Μμ, θέλω δύο μεγάλα κουτιά φρέσκο γάλα, ένα πακέτο βούτυρο, τέσσερα αυγά. Α ναι, θέλω και δέκα φέτες τυρί για τوست, δώδεκα φέτες ζαμπόν και μισό κιλό φέτα... Και (στον υπάλληλο):
- Πού είναι τα παγωτά παρακαλώ;
- Μπροστά στα ταμεία, δίπλα στις μπαταρίες.
- Ωραία. Και τα φρούτα; Και το κρασί;
- Για τα κρασιά, υπάρχει κάβα στο υπόγειο. Τα φρούτα είναι δεξιά από τα ταμεία, στο μανάβικο, ανάμεσα στην πόρτα και στον φούρνο του σούπερ μάρκετ.
- Ευτυχώς, έχετε φρέσκο ψωμί και γλυκά. Από φρούτα, θα αγοράσω μισό κιλό κεράσια, ένα κιλό βερούκοκα και λίγες φράουλες. Α, και λίγες μπανάνες. Το καλοκαίρι δεν υπάρχουν πορτοκάλια και μήλα... Χμ, τι άλλο θέλω;
- Μία οδοντόπαστα, δύο πακέτα χαρτομάντιλα, ένα πακέτο μακαρόνια, ένα μπουκάλι λάδι, αλάτι, ένα μικρό βάζο μέλι και ένα κιλό ζάχαρη. Τα ψάρια δεν είναι πάντα φρέσκα στο σούπερ μάρκετ. Θα αγοράσω κοτόπουλο...
- (Στο ταμείο, η ταμίας) — Έχετε τίποτε άλλο;
- Όχι, αυτά είναι όλα. Πόσο κάνουν;
- Πληρώνετε 54 ευρώ και 15 λεπτά.
- Ορίστε... Και καλό σαββατοκύριακο.
- Ευχαριστώ, επίσης.

Στη λαϊκή

- Καλημέρα. Έχεις καλές τομάτες σήμερα;
- Κόκκινες και νόστιμες, από την Κρήτη.
- Και πόσο κάνουν;
- Ένα ευρώ το κιλό.
- Ακριβές είναι.
- Ναι, αλλά είναι πρώτη ποιότητα. Παίρνεις καλό πράγμα...
- Εντάξει. Θέλω δύο κιλά. Έχεις μαρούλια;
- Έχω λίγα αλλά καλά. Πόσα θέλεις;
- Τρία, φρέσκα έτσι;
- Το είπαμε. Πενήντα λεπτά το ένα. Έχω και ωραία πορτοκάλια σήμερα.
- Έχουμε στο σπίτι, δεν θέλω άλλα. Μόνο δύο κιλά πατάτες θέλω ακόμη. Και ένα κουνουπίδι. Διαλέγω εγώ.
- Εντάξει. Λοιπόν, εβδομήντα λεπτά το κιλό οι πατάτες και εξήντα λεπτά το κουνουπίδι...
- Πόσο κάνουν όλα;
- Χμ, πέντε ευρώ και πενήντα λεπτά... Να πας στο καλό.
- Να είσαι καλά, ευχαριστώ.

Στο ψιλικατζίδικο

- Καλησπέρα. Ένα φρέσκο γάλα θέλω.
- Υπάρχει στο ψυγείο, πίσω.
- Α, και ένα ψωμί για τοστ, μαύρο, και ένα πακέτο μικρές μπαταρίες.
- Το ψωμί είναι μπροστά, διαλέγεις και παίρνεις. Μπαταρίες έχω εδώ, ορίστε.
- Εντάξει. Πόσο κάνουν;
- Το γάλα έχει δύο ευρώ και είκοσι λεπτά -είναι το μεγάλο κουτί- το ψωμί ένα ευρώ και ενενήντα και οι μπαταρίες τέσσερα ευρώ. Όλα μαζί οκτώ ευρώ και δέκα λεπτά. Μήπως έχεις τα δέκα λεπτά;
- Μμ, ναι, έχω.
- Εντάξει. Και δώδεκα ευρώ ρέστα από είκοσι... Είμαστε εντάξει;
- Ναι, τα λέμε.
- Γεια, να 'σαι καλά...

Λεξιλόγιο

		<i>γράφω στη γλώσσα μου</i>
το μανάβικο	the grossery store	la boutique de fruits et de légumes _____
ο φούρνος	the bakery	la boulangerie _____
ο υπάλληλος	the employee	l' employé _____
το ψυγείο	the refrigerator	le réfrigérateur, le frigo _____
η οδοντόπαστα	the tooth paste	la pâte dentifrice _____
το γλυκό	the sweet	le gateau _____
το λάδι	the oil	l' huile _____
ο διάδρομος	the corridor	le couloir _____
το αλάτι	the salt	le sel _____
το υπόγειο	the basement	le sous sol _____
δίπλα	next to	à côté de _____
ανάμεσα	between	entre, parmi _____
ο ταμίας, η ταμίας	the cashier	le caissier, la caissière _____
το μέλι	the honey	le miel _____
το βερούκοκο	the apricot	l' abricot _____
η πρώτη ποιότητα	the first quality	la première qualité _____
η λαϊκή αγορά	the flea market	le marché (ouvert) _____
το ψιλικατζίδικο	the haberdasher's	la mercerie _____
οι μπαταρίες	the batteries	les piles _____
τα λέμε	see you	à bientôt _____
να 'σαι καλά	take care	de rien, je t' en prie _____
το κουνουπίδι	the cauliflower	le chou fleur _____
η φέτα	a)white cheese b)slice	a)la féta b)la tranche _____
πληρώνω	to pay	v. payer _____
καλό σαββατοκύριακο	nice weekend	bon weekend _____
πληρώνω	to pay	v. payer _____

. . . τώρα μαθαίνω . . .

Αγορές στο σούπερ μάρκετ... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

το λάδι	_____
το αλάτι	_____
η ζάχαρη	_____
το γάλα	_____
το αυγό	_____
τα μακαρόνια	_____
το παγωτό	_____
τα χαρτομάντιλα	_____
η οδοντόπαστα	_____
η λάμπα	_____
οι μπαταρίες	_____

και: ευτυχώς # δυστυχώς _____

Τα φρούτα...

το μήλο	the apple	la pomme
το αχλάδι	the pear	la poire
το πορτοκάλι	the orange	l' orange
το ροδάκινο	the peach	la pêche
το βερούκοκο	the apricot	l' abricot
το κεράσι	the cherry	la cerise
η φράουλα	the strawberry	la fraise
το καρπούζι	the water melon	la pastèque
το πεπόνι	the melon	le melon
το σύκο	the fig	la figue
το σταφύλι	the grape	le raisin
ο ανανάς	the pineapple	l' ananas
και: ένα κιλό κεράσια	one kilo of cherries	un kilo de cerises

Τα λαχανικά...

η σαλάτα	the salad	la salade
το μαρούλι	the lettuce	la laitue
το λάχανο	the cabbage	le chou
το κουνουπίδι	the cauliflower	le chou fleur
ο αρακάς	the fresh peas	le(s) petit(s) pois
το κολοκύθι	the pumpkin	la courgette
η μελιτζάνα	the aubergine	l' aubergine
η τομάτα	the tomato	la tomate
το αγγούρι	the cucumber	le concombre
το λεμόνι	the lemon	le citron
η πατάτα	the potato	la pomme de terre
η πιπεριά	the green pepper	le poivron
το φασόλι	the bean	le(s) haricot(s) vert(s)
η αγκινάρα	the artichoke	l' artichaut
το καρότο	the carrot	la carotte

και: μισό κιλό τομάτες half a kilo of tomatoes - un demi kilo de tomates

? Ερωτήσεις

1. Στην αρχή, τι θέλει η κυρία;

2. Τι θα αγοράσει από το ψυγείο;

3. Πού είναι το μανάβικο; Ποια φρούτα θέλει να αγοράσει εκεί;

4. Πόσο πληρώνει για όλα;

Γραμματική

A. 1. το βερύκοκο - 2. ο διάδρομος - 3. η φράουλα: να γράψετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός Ονομαστική: _____

Ενικός Αιτιατική: _____

Πληθυντικός Ονομ.: _____

Πληθυντικός Αιτ.: _____

B. πληρώνω: να γράψετε τον Ενεστώτα και το (Στιγμιαίο) Μέλλοντα (Οριστική):

_____ θα _____

_____

_____

_____

_____

_____

Γ. 1. αρχίζω - 2. τελειώνω - 3. αγοράζω - 4. κλείνω: να γράψετε τον Στιγμιαίο Μέλλοντα, στο α' πρόσωπο:

1. αρχίζω _____

2. τελειώνω _____

3. αγοράζω _____

4. κλείνω _____

Γραπτή έκφραση

Να κάνετε ένα διάλογο στο σούπερ μάρκετ ή στη λαϊκή (8 γραμμές - προφορικά και γραπτά):

_____

_____

_____

_____

_____

Μικρή βοήθεια

Ρήματα (ομαλά α' συζυγία - Στιγμαίος Μέλλοντας / Υποτακτική Αορίστου)

Ο Στιγμαίος Μέλλοντας, για μια πράξη που θα γίνει μία φορά στο μέλλον, είναι:

θα (που δεν αλλάζει) + ρήμα (με κατάληξεις Ενεστώτα, αλλά -σ- πριν την κατάληξη)

Ρ. αγοράζω: θα αγοράσω / να αγοράσω
θα αγοράσεις / να αγοράσεις
θα αγοράσει / να αγοράσει
θα αγοράσουμε / να αγοράσουμε
θα αγοράσετε / να αγοράσετε
θα αγοράσουν / να αγοράσουν

(⇒ Υποτακτική Αορίστου είναι η Οριστική Στιγμαίου Μέλλοντα, αλλάζοντας το θα με να).

Ουσιαστικό (ουδέτερο ανώμαλο: το γάλα)

	<u>Ενικός αριθμός</u>	<u>Πληθυντικός αριθμός (όχι πολύ συχνά)</u>
Ονομ.	το γάλα	τα γάλατα
Γεν.	του γάλακτος	-
Αιτ.	το γάλα	τα γάλατα

6. Στο κατάστημα

- Καλημέρα σας, τι θέλετε παρακαλώ; Μήπως μπορώ να βοηθήσω;
— Καλημέρα. Θα ήθελα ένα μαύρο παντελόνι και ένα γαλάζιο πουκάμισο.
— Τι νούμερο φοράτε;
— Το μεσαίο, νούμερο 40.
— Βεβαίως, κυρία. Υπάρχουν μαύρα παντελόνια στενά και φαρδιά, ακριβά και φτηνά. Εσείς τι ακριβώς θέλετε;
— Ένα στενό μαύρο παντελόνι, όχι πολύ ακριβό. Όμως, δεν θέλω τζιν. Επίσης, θέλω πουκάμισο με κοντό μανίκι.
— Μπορείτε να δοκιμάσετε, στη γωνία δεξιά, αυτά τα δύο παντελόνια. Το ένα κάνει 35 Ευρώ και το άλλο 59, αλλά είναι πολύ καλό το ύφασμα. Τα πουκάμισα κάνουν όλα 20 Ευρώ. Και όλα έχουν έκπτωση 20%.
— Μου αρέσει αυτό το παντελόνι. Αλλά στο πουκάμισο το χρώμα είναι πολύ σκούρο. Θα ήθελα μια γαλάζια ή μια άσπρη μπλούζα, αν έχετε, μία κόκκινη ζώνη και ένα ωραίο φουλάρι - να πηγαίνει με το μαύρο.
— Έχουμε πολλές ζώνες. Τα φουλάρια είναι στο υπόγειο, μαζί με τα σακάκια και τις ζακέτες. Μερικά ρούχα είναι σε προσφορά. Κάτω, υπάρχουν και παπούτσια, για το χειμώνα και το καλοκαίρι. Έχουμε φτηνά και πολύχρωμα σανδάλια.
— Εντάξει, μπορώ να ρίξω μια ματιά; Α, και πού είναι το ταμείο;
— Θα ανέβετε πάλι στο ισόγειο, αριστερά, δίπλα στην πόρτα. Εκεί θα βρίσκεται το παντελόνι σας. Ευχαριστούμε πολύ.
— Εγώ σας ευχαριστώ.
— Γεια σας, να πάτε στο καλό.

Λεξιλόγιο

το κατάστημα=το μαγαζί	the shop
φοράω-ώ	to wear
τα ρούχα	the clothes
τα παπούτσια	the shoes
το πουκάμισο	the shirt
η ζώνη	the belt
πολύχρωμος	multicolor
η έκπτωση	the discount
στενός	tight
το μανίκι	the sleeve
το ταμείο	the cash desk
στη γωνία	at the corner
η προσφορά	the offer
μεσαίος	medium
σκούρος	dark coloured
δοκιμάζω	to try
το ύφασμα	the textile
το σακάκι	the vest

γράφω στη γλώσσα μου

la boutique, le magasin	_____
v. porter (pour vêtements)	_____
les vêtements	_____
les chaussures	_____
la chemise	_____
la ceinture	_____
multicolore	_____
le rabais, les soldes	_____
étroit	_____
la manche	_____
la caisse	_____
au coin	_____
l'offre	_____
moyen	_____
foncé	_____
v. essayer	_____
le tissu, l'étoffe	_____
la veste	_____

ανεβαίνω	to go upstairs	v. monter	_____
το ισόγειο	the ground floor	le rez-de-chaussée	_____
βρίσκομαι	to be somewhere	se trouver	_____
να ρίξω μια ματιά;	can I have a look?	puis-je jeter un coup d'oeil?	_____
μπορώ να βοηθήσω;	can I help?	est-ce que je peux vous aider?	_____

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

Όλα τα ρούχα με έκπτωση 30 - 50%. Σακάκια με 40%, κοστούμια με 30%, φούστες και μπλούζες με 50%.

Μεγάλη ευκαιρία! Όλα στο κατάστημά μας μέχρι 30 ευρώ. Διαλέγετε πουκάμισα, παντελόνια, γραβάτες, σακάκια... Μέχρι 28 Φεβρουαρίου!

... τώρα μαθαίνω ...

Στο μαγαζί... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

τα ρούχα	_____
το παντελόνι	_____
το πουκάμισο	_____
η φούστα	_____
η μπλούζα	_____
η ζακέτα	_____
το πουλόβερ	_____
το σακάκι	_____
η ζώνη	_____
το φουλάρι	_____
τα παπούτσια	_____
η έκπτωση	_____
το ταμείο	_____
μαύρος	_____
άσπρος	_____
κόκκινος	_____
πράσινος	_____
γαλάζιος	_____
να ρίξω μια ματιά;	_____
μπορώ να δοκιμάσω;	_____
και: ακριβός # φτηνός	_____
ο χειμώνας # το καλοκαίρι	_____

? Ερωτήσεις

1. Τι θέλει στην αρχή η κυρία;

2. Γιατί δεν της αρέσει το πουκάμισο;

3. Τι υπάρχει στο υπόγειο;

4. Πού είναι το ταμείο;

Γραμματική

A. 1. το γαλάζιο πουκάμισο - 2. η κόκκινη ζώνη: να γράψετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός Ονομαστική: _____

Ενικός Αιτιατική: _____

Πληθυντικός Ονομ.: _____

Πληθυντικός Αιτ.: _____

B. 1. μπορείτε - 2. φοράτε - 3. βρίσκεται: να κλίνετε τον Ενεστώτα (στην Οριστική):

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Γ. 1. θα ανέβετε - 2. πηγαίνει: να κλίνετε το (Στιγμιαίο) Μέλλοντα (στην Οριστική):

θα _____ θα _____

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Γραπτή έκφραση

Να κάνετε ένα διάλογο στο κατάστημα με τα ρούχα και να υπάρχουν οι εκφράσεις

να ρίξω μια ματιά

μπορώ να βοηθήσω;

με κοντό μανίκι

να πάτε στο καλό

(10 γραμμές, γραπτά και προφορικά)

7. Στο ταχυδρομείο

Απέναντι, στο μεγάλο δρόμο κοντά στην πλατεία είναι το ταχυδρομείο. Είναι ένα μεγάλο κτήριο. Εκεί πηγαίνουν κάθε μέρα πολλοί άνθρωποι. Στέλνουν γράμματα και δέματα, αγοράζουν γραμματόσημα, πληρώνουν λογαριασμούς. Επίσης, στέλνουν κάρτες ή επιταγές. Στις θυρίδες υπάρχουν υπάλληλοι και έξω από το ταχυδρομείο βρίσκονται τα γραμματοκιβώτια για τα γράμματα εσωτερικού και εξωτερικού.

Ένας υπάλληλος μιλάει με έναν πελάτη:

— Καλημέρα, τι θέλετε παρακαλώ;

— Θα ήθελα τρία γραμματόσημα για την Ευρώπη και ένα και την Αμερική.

Προσοχή όμως, το γράμμα για την Αμερική είναι εξπρές.

— Μάλιστα, κύριε. Θέλετε τίποτε άλλο;

— Ναι, έχετε μεγάλους φακέλους;

— Για φακέλους, θα πάτε στο περίπτερο, στην πλατεία.

— Εντάξει. Θα ήθελα να στείλω και δύο κάρτες, στην Ελλάδα.

— Πολύ καλά. Αυτά είναι όλα;

— Ναι, πόσο κάνουν;

— 4 ευρώ και 80 λεπτά... Έχετε ψιλά;

— Δυστυχώς όχι. Έχετε να μου χαλάσετε;

— Ορίστε τα ρέστα σας. Γεια σας.

— Α, συγγνώμη, τι ώρες είναι ανοιχτό κάθε μέρα το ταχυδρομείο;

— Από τις 8 το πρωί μέχρι τις 2 το μεσημέρι, εκτός από Σάββατο και Κυριακή.

— Ευχαριστώ.

Λεξιλόγιο

ο άνθρωπος	the man, the person	γράφω στη γλώσσα μου	l' homme, la personne _____
το ταχυδρομείο	the post office		la poste _____
η θυρίδα	the pay desk		le guichet _____
το γραμματοκιβώτιο	the letter box		la boîte aux lettres _____
το γραμματόσημο	the stamp		le timbre _____
μάλιστα	yes		oui _____
στέλνω	to send		v. envoyer _____
η επιταγή	the check		le chèque _____
το γράμμα	the letter		la lettre _____
το δέμα	the parcel		le colis _____
ο λογαριασμός	the bill		la facture _____
μιλάω-ώ	to talk		v. parler _____
ο φάκελος	the envelop		l' enveloppe _____
το γράμμα εσωτερικού	the letter (for the country)		la lettre pour l' intérieur _____
θα ήθελα να στείλω	I would like to send		je voudrais envoyer _____
το πρωί	the morning		le matin _____
το μεσημέρι	the noon		le midi _____
εκτός από	except from		sauf _____
μέχρι	until		jusqu' à _____

... τώρα μαθαίνω ...

Το ταχυδρομείο... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

το γράμμα _____
το δέμα _____
η κάρτα _____
ο φάκελος _____
το γραμματόσημο _____
στέλνω ένα συστημένο γράμμα _____
στέλνω ένα δέμα εξπρές _____
η θυρίδα _____
η επιταγή _____
το γραμματοκιβώτιο _____
και: το γράμμα εσωτερικού # το γράμμα εξωτερικού _____

? Ερωτήσεις

1. Ποιες ώρες είναι ανοιχτό το ταχυδρομείο;

2. Γιατί πηγαίνουν οι άνθρωποι σ' αυτό το κτήριο;

3. Πόσα γραμματόσημα θέλει ο κύριος;

4. Τι υπάρχει ακριβώς έξω από το ταχυδρομείο;

Γραμματική

A. 1. το γράμμα - 2. ο φάκελος: να γράψετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός Ονομαστική: _____

Ενικός Αιτιατική: _____

Πληθυντικός Ονομ.: _____

Πληθυντικός Αιτ.: _____

B. στέλνουν: να κλίνετε τον Ενεστώτα και το (Στιγμιαίο) Μέλλοντα (στην Οριστική):

_____ θα _____

_____

_____

_____

_____

Γ. 1. πηγαίνω - 2. αγοράζω - 3. πληρώνω - 4. ανεβαίνω - 5. κλείνω: να γράψετε το Στιγμαίο Μέλλοντα (Οριστική) στο α' πρόσωπο:

1. πηγαίνω _____
2. αγοράζω _____
3. πληρώνω _____
4. ανεβαίνω _____
5. κλείνω _____

Γραπτή έκφραση

Να κάνετε ένα διάλογο 8-10 γραμμές, στο ταχυδρομείο (γραπτά και προφορικά):

Μικρή βοήθεια

Ουσιαστικά (ουδέτερα σε -μα, πληθυντικός -ματα)

Ενικός αριθμός

Ονομ.	το δέμα	το κατάστημα
Γεν.	του δέματος	του καταστήματος
Αιτ.	το δέμα	το κατάστημα

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	τα δέματα	τα καταστήματα
Γεν.	των δεμάτων	των καταστημάτων
Αιτ.	τα δέματα	τα καταστήματα

Ρήματα (ρήμα: στέλνω σε Ενεστώτα - Στιγμαίο Μέλλοντα: Οριστική)

Ενεστώτας   Στιγμαίο Μέλλοντα

στέλνω	θα στείλω
στέλνεις	θα στείλεις
στέλνει	θα στείλει
στέλνουμε	θα στείλουμε
στέλνετε	θα στείλετε
στέλνουν	θα στείλουν

8. Στο ξενοδοχείο

- Καλημέρα σας. Λέγομαι Μαρτέν. Έκλεισα χθες ένα δίκλινο δωμάτιο στο ξενοδοχείο σας.
- Μάλιστα. Υπάρχουν δωμάτια στον πρώτο, στο δεύτερο και στον τρίτο όροφο. Πού προτιμάτε;
- Προτιμώ ένα στον τρίτο όροφο. Έχουν όλα μπάνιο και τηλέφωνο;
- Ασφαλώς, έχουν επίσης τηλεόραση και μίνι μπαρ. Παρακαλώ, θα ήθελα το διαβατήριό ή την ταυτότητά σας και επίσης μία πιστωτική κάρτα. Το εστιατόριο βρίσκεται στο ισόγειο και είναι ανοιχτό για το πρωινό από τις 7 μέχρι τις 10 το πρωί και για το βραδινό από τις 7.30 μέχρι τις 10 το βράδυ. Υπάρχει μπαρ δίπλα στην πισίνα. Ο υπάλληλος θα μεταφέρει τις αποσκευές σας στο δωμάτιο.
- Εντάξει. Ορίστε το διαβατήριό μου και η κάρτα μου.
- Αυτό είναι το κλειδί σας, αριθμός 312.
- Ευχαριστώ. Περιμένω ένα φαξ από το εξωτερικό. Παρακαλώ να το στείλετε στο δωμάτιό μου.
- Βεβαίως. Το ασανσέρ βρίσκεται στη γωνία δεξιά, δίπλα στις σκάλες.
- Και μια ακόμη ερώτηση. Τι ώρα φτάνουν οι εφημερίδες;
- Στο ξενοδοχείο μας υπάρχουν ελληνικές εφημερίδες, από τις 11 το πρωί περίπου, και μερικές ξένες που φτάνουν λίγο πιο αργά. Θα τις αγοράσετε στο μικρό μαγαζί, εκεί, απέναντι από την ρεσεψιόν.
- Ευχαριστώ πολύ.
- Παρακαλώ, καλή ξεκούραση. Ευτυχώς, το δωμάτιό σας έχει θέα στην θάλασσα...

Στην κατασκήνωση

Κάθε καλοκαίρι, πηγαίνω σε κατασκήνωση. Συνήθως, πάω για τρεις εβδομάδες ή για ένα μήνα, κοντά στη θάλασσα. Μου αρέσουν πολύ οι μέρες στην κατασκήνωση. Παίζω μπάσκετ και πινγκ πονγκ, κολυμπάω, γνωρίζω φίλους... Τα βράδια, ακούμε μουσική και χορεύουμε, μιλάμε, διασκεδάζουμε... Η μαμά και ο μπαμπάς είναι μακριά, αλλά είναι κοντά οι φίλοι. Περνάω πολύ ωραία...

Λεξιλόγιο

		γράφω στη γλώσσα μου	
λέγομαι	my name is	je m' appelle	_____
κλείνω	a)to close b)to book	a)v. fermer b)v. réserver	_____
οι αποσκευές	the suitcases	le bagages	_____
η τηλεόραση	the television	la télévision	_____
η ταυτότητα	the identity card	la carte d' identité	_____
το διαβατήριο	the passport	le passeport	_____
το κλειδί	the key	la clé	_____
μεταφέρω	to transport, carry	v. transporter	_____
η ερώτηση	the question	la question	_____
η ξεκούραση	the rest	le repos	_____
το εξωτερικό	abroad	l' étranger	_____

το δίκλινο δωμάτιο	the double room	la chambre double	_____
αργά	a)late b)slowly	a)tard b)lentement	_____
η κατασκήνωση	the summer camp	la colonie de vacances	_____
κολυμπάω -ώ	to swim	v. nager	_____
γνωρίζω	to know	v. connaître	_____
χορεύω	to dance	v. danser	_____
διασκεδάζω	to enjoy	v. s' amuser	_____
περνάω -ώ	to pass, to spend	v. passer	_____

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

Άνετα δωμάτια, με θέα στη θάλασσα ή στο βουνό, καινούργια, κοντά στην παραλία, ήσυχα, για διακοπές δίπλα στο κύμα. Τιμή λογική. Τηλέφωνο: 69.....
Δωμάτια ή στούντιο, για 2 ή 4 άτομα, με μπάνιο, αιρ-κοντίσιον, μικρό ψυγείο, μπαλκόνι, δίπλα στη θάλασσα. Άνεση, ησυχία. Εστιατόριο και ταβέρνες κοντά. Τηλέφωνο: 2.....

... τώρα μαθαίνω ...

Το ξενοδοχείο... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

κλείνω ένα δωμάτιο	_____
το δίκλινο δωμάτιο	_____
το τρίκλινο δωμάτιο	_____
οι αποσκευές	_____
η πιστωτική κάρτα	_____
το διαβατήριο	_____
η ταυτότητα	_____
το κλειδί	_____
το πρωινό	_____
το βραδινό	_____
η πισίνα	_____
και: αργά # νωρίς	_____
αργά # γρήγορα	_____

? Ερωτήσεις

1. Τι θέλει ο υπάλληλος στην ρεσεψιόν από τον πελάτη του ξενοδοχείου;

2. Τι θέλει ο κ. Μαρτέν να στείλουν στο δωμάτιο;

3. Πού βρίσκονται το εστιατόριο και το μπαρ του ξενοδοχείου;

4. Ποια ερώτηση κάνει στο τέλος ο κ. Μαρτέν;

Γραμματική

A. 1. θα αγοράσετε - 2. έκλεισα: να κλίνετε το (Στιγμαίο) Μέλλοντα και τον Αόριστο (στην Οριστική):

θα	_____	θα	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____	_____

B. 1. η εφημερίδα - 2. το διαβατήριο: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:
Ενικός

Ονομαστική	_____	_____
Γενική	_____	_____
Αιτιατική	_____	_____
	Πληθυντικός	
Ονομ.	_____	_____
Γεν.	_____	_____
Αιτ.	_____	_____

Γ. 1. αρχίζω - 2. τελειώνω - 3. πληρώνω - 4. φτάνω: να γράψετε τον Αόριστο (Οριστική) στο α' πρόσωπο:

1. αρχίζω	_____
2. τελειώνω	_____
3. πληρώνω	_____
4. φτάνω	_____

Γραπτή έκφραση

α) Να κάνετε φράσεις με τις λέξεις ή τις εκφράσεις:

κλείνω ένα τρίκλινο δωμάτιο

μεταφέρω τις αποσκευές

δίνω την ταυτότητα

ο δεύτερος όροφος

β) Να κάνετε ένα διάλογο 8-10 γραμμές, στη ρεσεψιόν του ξενοδοχείου (γραφτά και προφορικά):

---

9. Το σπίτι

Με λένε Τζένη, είμαι από την Αυστραλία, αλλά τώρα μένω στην Ελλάδα, κοντά στο Στάδιο και σπουδάζω. Μένω σ' ένα διαμέρισμα, σε μια μικρή πολυκατοικία. Δεν είναι πολύ μεγάλο, αλλά είναι όμορφο και όχι πολύ ακριβό. Είναι στον τέταρτο όροφο. Έχει ένα σαλόνι, ένα υπνοδωμάτιο, κουζίνα και λουτρό. Έχει και ένα ωραίο μπαλκόνι, με θέα στο Στάδιο. Μου αρέσει πολύ το υπνοδωμάτιό μου, όχι μόνο γιατί έχει θέα από το παράθυρο, αλλά και γιατί έχει άνετα έπιπλα και όμορφα χρώματα. Το κρεβάτι, η ντουλάπα, η βιβλιοθήκη και το γραφείο μου είναι άσπρα και μπλε. Υπάρχει μια πολυθρόνα κίτρινη, κουρτίνες μπλε και κίτρινες και ένα χαλί μπες. Στο μπαλκόνι υπάρχουν καρέκλες, ένα τραπέζι και λουλούδια. Μου αρέσει πολύ το διαμέρισμά μου.

Είμαι από την Γαλλία, με λένε Πωλ και μένω τώρα με την οικογένειά μου στην Αθήνα, στο Παλαιό Ψυχικό. Έχουμε ένα μεγάλο σπίτι με κήπο. Στο σπίτι υπάρχουν τρεις κρεβατοκάμαρες, ένα μεγάλο λίβινγκ ρουμ και μια τραπεζαρία, μια κουζίνα, δύο μπάνια και ένα χολ. Υπάρχει επίσης μια μεγάλη βεράντα και δύο μπαλκόνια. Μου αρέσει πολύ το σαλόνι, με τον καναπέ, τις πολυθρόνες, το τραπέζι και τις καρέκλες, το τραπεζάκι με την τηλεόραση. Το σπίτι μας είναι ακριβό, αλλά είναι ήσυχο και πολύ όμορφο.

Είμαι η Ιρίνα, από την Ρωσία. Είμαι 19 χρονών. Μένω στην Αθήνα εδώ και ένα χρόνο, μαζί με μια φίλη μου, την Λουντμίλα. Είναι και αυτή από την Ρωσία. Η γειτονιά μας είναι η Κυψέλη. Το διαμέρισμα που μένουμε είναι μικρό. Έχει δύο δωμάτια, ένα χολ, κουζίνα και μπάνιο. Είναι στο δεύτερο όροφο και έχει ένα μπαλκόνι στην αυλή. Το ένα δωμάτιο είναι το σαλόνι, το άλλο είναι η κρεβατοκάμαρα, με τα κρεβάτια μας και μια ντουλάπα. Στην κουζίνα, έχουμε ένα μικρό ψυγείο και στο μπάνιο είναι το πλυντήριο. Η Λουντμίλα και εγώ δουλεύουμε πολλές ώρες. Ευτυχώς, το διαμέρισμα δεν είναι ακριβό και είναι κοντά στην στάση.

Με λένε Χανς, είμαι από την Γερμανία, αλλά η μητέρα μου είναι από την Ελλάδα. Κάθε καλοκαίρι, πηγαίνω στην Ελλάδα για διακοπές. Φέτος είμαι μαζί με την φίλη μου και ψάχνω ένα σπίτι κοντά στη θάλασσα αλλά και κοντά στην Αθήνα, γιατί εκεί μένει η ξαδέλφη μου. Θέλω ένα σπίτι ή ένα διαμέρισμα με δύο υπνοδωμάτια, σαλόνι, κουζίνα και μπάνιο. Θα ήθελα και μια μεγάλη βεράντα με θέα. Επίσης, θέλω μια μεγάλη κουζίνα, με ψυγείο, ντουλάπια και ένα τραπέζι με καρέκλες. Ψάχνω ένα ωραίο σπίτι κοντά στη θάλασσα, όχι πολύ ακριβό, για δύο μήνες.

Λεξιλόγιο

		γράφω στη γλώσσα μου
μένω	to stay, to live	v. habiter, rester _____
το διαμέρισμα	the apartment	l' appartement _____
σπουδάζω	to study	faire des études _____
η πολυκατοικία	the block of flats	l' immeuble _____
το χαλί	the carpet	le tapis _____

η κουρτίνα	the curtain	le rideau	_____
το υπνοδωμάτιο=η κρεβατοκάμαρα	the bedroom	la chambre à coucher	_____
το έπιπλο	the piece of furniture	le meuble	_____
η τραπεζαρία	the dining room	la salle à manger	_____
άνετος	comfortable	comfortable	_____
το λουτρό=το μπάνιο	the bathroom	la salle de bains	_____
το ντουλάπι	the cupboard	le placard	_____
η ντουλάπα	the closet	l' armoire	_____
το κρεβάτι	the bed	le lit	_____
ο κήπος	the garden	le jardin	_____
η πολυθρόνα	the armchair	le fauteuil	_____
η καρέκλα	the chair	la chaise	_____
το λουλούδι	the flower	la fleur	_____
εδώ και (ένα χρόνο)	since	depuis, il y a	_____
το πλυντήριο	the washing machine	la machine à laver	_____
ήσυχος	quiet	calme, silencieux	_____
ψάχνω	to search	v. chercher	_____
φέτος	this year	cette année	_____
οι διακοπές	the vacation	les vacances	_____

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

Ενοικιάζεται στο Παγκράτι διαμέρισμα δύο δωματίων, 1^{ος} όροφος: σαλόνι, χωλ, υπνοδωμάτιο, κουζίνα, λουτρό. Μικρό μπαλκόνι. Ησυχία. Τηλέφωνο. Καλή κατάσταση. Τηλέφωνο 69..... Ραντεβού μόνο απόγευμα.

Ενοικιάζεται στον Χολαργό μεγάλο διαμέρισμα 4^{ου} ορόφου. Βεράντες, 3 υπνοδωμάτια, 2 λουτρά, άνετο λίβινγκ ρουμ, κουζίνα με μπαλκόνι. Θέα. Μόνο για σοβαρή οικογένεια. Τηλέφωνο 210.....

Ενοικιάζεται μεζονέτα στην Κηφισιά, κοντά στο σταθμό του τρένου. Ισόγειο: σαλόνι, τραπεζαρία, μεγάλη κουζίνα, W.C. 1^{ος} όροφος: δύο κρεβατοκάμαρες, μπάνιο. Βεράντες παντού. Καινούργια πολυκατοικία. Μέσα στο πράσινο. Ευκαιρία. Τηλέφωνο 211....., μόνο το πρωί.

. . . τώρα μαθαίνω . . .

Στο σπίτι, στο διαμέρισμα... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

η πολυκατοικία	_____
η μονοκατοικία	_____
το διαμέρισμα	_____
το χολ	_____
το σαλόνι	_____
η τραπεζαρία	_____
η κουζίνα	_____
το μπάνιο	_____
το υπνοδωμάτιο	_____
το μπαλκόνι	_____
η βεράντα	_____
ο κήπος	_____
το γραφείο	_____
η βιβλιοθήκη	_____
η ντουλάπα	_____
το χαλί	_____
η κουρτίνα	_____
το κρεβάτι	_____
η καρέκλα	_____
το τραπέζι	_____
η πολυθρόνα	_____
ο καναπές	_____
το πλυντήριο	_____
το ψυγείο	_____
η κουζίνα	_____
ο φούρνος	_____
το σίδερο	_____
και: όμορφος # άσχημος	_____

? Ερωτήσεις

1. Από πού είναι η Τζένη και ο Πωλ και πού μένουν τώρα;

2. Τι υπάρχει στο σπίτι του Πωλ;

3. Τι έπιπλα έχει το υπνοδωμάτιο της Τζένης;

4. Σε ποια γειτονιά μένει η Ιρίνα; Πόσα δωμάτια έχει το διαμέρισμα και σε ποιον όροφο είναι;

5. Τι διαμέρισμα ψάχνει ο Χανς και για πόσον καιρό;

Γραμματική

A. 1. το ακριβό σπίτι - 2. το ήσυχο διαμέρισμα - 3. η άνετη πολυθρόνα: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

	Ενικός	
Ονομ. _____	_____	_____
Γεν. _____	_____	_____
Αιτ. _____	_____	_____
	Πληθυντικός	
Ονομ. _____	_____	_____
Γεν. _____	_____	_____
Αιτ. _____	_____	_____

B. σπουδάζω: να κλίνετε α. τον Ενεστώτα, β. τον Στιγμαϊό Μέλλοντα και γ. τον Αόριστο (στην Οριστική):

	θα	
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Γ. Να γράψετε τον πληθυντικό (στην Ονομαστική):

1. η ντουλάπα _____
2. το σαλόνι _____
3. το γραφείο _____
4. η τραπεζαρία _____
5. το υπνοδωμάτιο _____
6. το διαμέρισμα _____
7. η βιβλιοθήκη _____
8. ο κήπος _____
9. η κουρτίνα _____
10. η πολυκατοικία _____
11. το σπίτι _____
12. η πολυθρόνα _____

Γραπτή έκφραση

Να γράψετε ένα μικρό κείμενο (5-6 γραμμές) για το σπίτι σας ή το δωμάτιό σας:

Μικρή βοήθεια

Επίθετα (ομαλά σε -ος -α -ο, αρσενικό - θηλυκό - ουδέτερο)

Ενικός αριθμός

Ονομ.	<u>ο</u> ωραί <u>ος</u>	<u>η</u> ωραί <u>α</u>	<u>το</u> ωραί <u>ο</u>
Γεν.	του ωραί <u>ου</u>	της ωραί <u>ας</u>	του ωραί <u>ου</u>
Αιτ.	τον ωραί <u>ο</u>	την ωραί <u>α</u>	το ωραί <u>ο</u>

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	οι ωραί <u>οι</u>	οι ωραί <u>ες</u>	τα ωραί <u>α</u>
Γεν.	των ωραί <u>ων</u>	των ωραί <u>ων</u>	των ωραί <u>ων</u>
Αιτ.	τους ωραί <u>ους</u>	τις ωραί <u>ες</u>	τα ωραί <u>α</u>

(→ Τα ομαλά επίθετα σε -ος-η-ο κλίνονται στο κείμενο Νο 2: ο μεγάλος - η μεγάλη - το μεγάλο. Το αρσενικό και το ουδέτερο κλίνονται ίδια. Το θηλυκό έχει κατάληξη -η, όταν πριν υπάρχει **σύμφωνο** - έχει κατάληξη -α, όταν πριν υπάρχει **φωνήεν**. Εξαιρέσεις: γκρίζος - σκούρος - μοντέρνος. Π.χ. Η γκρίζα σκούρα φούστα είναι μοντέρνα).

10. Το σχολείο

Είναι Σεπτέμβριος, το σχολείο άρχισε πριν από λίγες μέρες. Είμαι ο Καμίλ, δώδεκα χρονών, και φέτος πηγαίνω σε ένα καινούργιο κτήριο. Η τάξη μου, στον τρίτο όροφο, δεν είναι μεγάλη. Η αίθουσα έχει θρανία, καρέκλες, μία έδρα, μία ντουλάπα, έναν πράσινο πίνακα με πολύχρωμες κιμωλίες και ένα σφουγγάρι. Έχει επίσης παράθυρα, κουρτίνες και λάμπες. Οι τοίχοι είναι άσπροι και γαλάζιοι. Υπάρχει και μία τηλεόραση με ένα βίντεο. Στο μάθημα, έχω μαζί μου τη σάκκα μου με τα βιβλία, τα τετράδια και την κασετίνα μου. Έξω από την τάξη, υπάρχει ένας διάδρομος. Τα γραφεία και οι σκάλες είναι κοντά. Κατεβαίνω τις σκάλες και πηγαίνω στην τουαλέτα. Ανεβαίνω στην ταρατάσα και βρίσκω την καντίνα. Στο διάλειμμα, αγοράζω μια τυρόπιτα, ένα σουβλάκι με πατάτες ή ένα κρουασάν. Το σχολικό λεωφορείο μου είναι το νούμερο 39. Έχει πολλά παιδιά. Τα μαθήματα αρχίζουν στις οκτώ και μισή και τελειώνουν στις τρεις. Το σαββατοκύριακο δεν κάνουμε μαθήματα και δεν πηγαίνουμε στο σχολείο αλλά διαβάζουμε στο σπίτι και πηγαίνουμε μια βόλτα ή στο σινεμά με τους φίλους μας. Το Σάββατο δουλεύω αρκετά, όχι όμως και την Κυριακή. Το σχολείο ανοίγει πάλι τη Δευτέρα. Είναι συμπαθητικό το νέο μου σχολείο. Οι καθηγητές είναι καλοί, αλλά γράφουν πολύ στον πίνακα... Και το κτήριο δεν είναι πάντα καθαρό.

Λεξιλόγιο

		γράφω στη γλώσσα μου
η τάξη	the class, classroom	la classe, la salle de classe _____
η αίθουσα	the classroom	la salle _____
το θρανίο	the desk	la table d' écolier, le pupître _____
αρκετά	enough	assez _____
η έδρα	the teacher's desk	la table du professeur _____
ο τοίχος	the wall	le mur _____
η κιμωλία	the chalk	la craie _____
το σφουγγάρι	the sponge	l' éponge _____
η σάκκα	the school bag	le cartable _____
η κασετίνα	the pencil box	la trousse _____
το τετράδιο	the writing book	le cahier _____
ο πίνακας	the blackboard	le tableau _____
το διάλειμμα	the break, intermission	l' intervalle, la récréation _____
καινούργιος - νέος	new - young	nouveau - jeune _____
η βόλτα	the walk	la promenade _____
το σχολικό (λεωφορείο)	the school bus	le bus scolaire _____
το μάθημα	the lesson	le cours, la leçon _____
διαβάζω	to read, to study	v. lire, étudier _____
γράφω	to write	v. écrire _____
καθαρός	clean	propre _____

... τώρα μαθαίνω ...

Το σχολείο... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

η τάξη	_____
η αίθουσα	_____
το θρανίο	_____
η έδρα	_____
ο πίνακας	_____
η κιμωλία	_____
το σφουγγάρι	_____
το βιβλίο	_____
το τετράδιο	_____
η κασετίνα	_____
η σάκκα	_____
το μάθημα	_____
το διάλειμμα	_____
η σκάλα	_____
η καντίνα	_____
το σχολικό	_____

? Ερωτήσεις

1. Τι ώρα αρχίζουν και τελειώνουν τα μαθήματα στο καινούργιο σχολείο του Καμίλ;
_____
2. Σε ποιον όροφο είναι η τάξη του; Τι υπάρχει στην αίθουσα;
_____
_____
3. Πού είναι η καντίνα και τι αγοράζει εκεί ο Καμίλ;
_____
4. Τι κάνει το Σαββατοκύριακο το αγόρι;
_____

Γραμματική

A. 1. το μάθημα - 2. ο διάδρομος - 3. ο καθηγητής - 4. η τηλεόραση: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

		Ενικός		
Ονομ.:	_____	_____	_____	_____
Γεν.:	_____	_____	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____	_____	_____
		Πληθυντικός		
Ονομ.:	_____	_____	_____	_____
Γεν.:	_____	_____	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____	_____	_____

B. 1. δουλεύω - 2. ανοίγω: να κλίνετε το Στιγμαίο Μέλλοντα και τον Αόριστο (στην Οριστική):

θα _____	θα _____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Γ. Να γράψετε α. τον Στιγμαίο Μέλλοντα και β. τον Αόριστο (στην Οριστική) στο α' πρόσωπο:

	α. <u>Στιγμαίος Μέλλοντας</u>	β. <u>Αόριστος</u>
1. σπουδά <u>ζ</u> ω	_____	_____
2. γρά <u>φ</u> ω	_____	_____
3. κλεί <u>ν</u> ω	_____	_____
4. παί <u>ζ</u> ω	_____	_____
5. φτά <u>ν</u> ω	_____	_____
6. αλλά <u>ζ</u> ω	_____	_____

Γραπτή έκφραση

Να γράψετε ένα μικρό κείμενο (5 - 6 γραμμές) για το σχολείο και την τάξη σας:

_____

_____

_____

_____

_____

& Μικρή βοήθεια

Ρήματα (ομαλά α' συζυγίας: Στιγμαίος Μέλλοντας, Αόριστος - Οριστική)

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Στιγμαίος Μέλλοντας</u>	<u>Αόριστος</u>
δια <u>β</u> ά <u>ζ</u> ω	θα δια <u>β</u> ά <u>σ</u> ω	διά <u>β</u> α <u>σ</u> α
α <u>ρ</u> χ <u>ί</u> ζ <u>ω</u>	θα α <u>ρ</u> χ <u>ί</u> σ <u>ω</u>	ά <u>ρ</u> χ <u>ι</u> σ <u>α</u>
α <u>γ</u> ο <u>ρ</u> ά <u>ζ</u> ω	θα α <u>γ</u> ο <u>ρ</u> ά <u>σ</u> ω	α <u>γ</u> ό <u>ρ</u> α <u>σ</u> α
τε <u>λ</u> ει <u>ώ</u> ν <u>ω</u>	θα τε <u>λ</u> ει <u>ώ</u> σ <u>ω</u>	τε <u>λ</u> εί <u>ω</u> σ <u>α</u>
<u>ΑΛΛΑ:</u>		
δου <u>λ</u> εύ <u>ω</u>	θα δου <u>λ</u> έ <u>ψ</u> ω	δού <u>λ</u> ε <u>ψ</u> α
γ <u>ρ</u> ά <u>φ</u> ω	θα γ <u>ρ</u> ά <u>ψ</u> ω	έ <u>γ</u> ρα <u>ψ</u> α
α <u>ν</u> ο <u>ί</u> γ <u>ω</u>	θα α <u>ν</u> ο <u>ί</u> ζ <u>ω</u>	ά <u>ν</u> ο <u>ι</u> ζ <u>α</u>

Κλίνονται ομαλά:

θα γράψω	έγραψα	θα ανοίξω	άνοιξα
θα γράψεις	έγραπες	θα ανοίξεις	άνοιξες
θα γράψει	έγραψε	θα ανοίξει	άνοιξε
θα γράψουμε	γράψαμε	θα ανοίξουμε	ανοίξαμε
θα γράψετε	γράψατε	θα ανοίξετε	ανοίξατε
θα γράψουν	έγραψαν	θα ανοίξουν	άνοιξαν

(→ Τα ομαλά ρήματα της α' συζυγίας κάνουν Στιγμιαίο Μέλλοντα σε -σω και Αόριστο σε -σα. Αυτά που τελειώνουν σε -πω, -βω, -φω, -πτω, -εύω, έχουν καταλήξεις σε -ψω και -ψα. Αυτά που τελειώνουν σε -κω, -γω, -χω, -χνω, -σσω, -ττω, και μερικά σε -ζω (αλλάζω, παίζω), έχουν καταλήξεις σε -ξω και -ξα. Όλα κλίνονται ομαλά).

11. Τα επαγγέλματα στην οικογένεια

Με λένε Μάρκο, είμαι δώδεκα χρονών, πηγαίνω στο σχολείο και έχω μια μεγάλη οικογένεια. Μένω με τον πατέρα και την μητέρα μου, τις δύο αδελφές μου και τον αδελφό μου. Οι αδελφές μου είναι πιο μεγάλες αλλά ο αδελφός μου είναι μικρός, μόνο έξι χρονών. Κοντά στο σπίτι μας μένουν ο παππούς και η γιαγιά μου από την μητέρα μου. Επίσης μένει μία θεία μου και οι δύο κόρες της, οι ξαδέλφες μου. Είναι πολύ μικρές, δύο και πέντε χρονών. Ο πατέρας μου είναι δικηγόρος και η μητέρα μου είναι καθηγήτρια. Ο παππούς μου δεν δουλεύει πια, αλλά ήταν λογιστής. Η γιαγιά μου ήταν δασκάλα. Η θεία μου δουλεύει σ' ένα γραφείο, στην γαλλική πρεσβεία. Εγώ θέλω να γίνω δημοσιογράφος και ο φίλος μου ο Κώστας ηθοποιός. Αγαπώ την οικογένειά μου.

Είμαι δεκαπέντε χρονών και με λένε Μπασάκ. Πηγαίνω στο σχολείο και μένω με την μητέρα μου και τον άντρα της. Ο πατέρας μου δεν μένει μαζί μας. Έχω έναν αδελφό από την μητέρα μου. Ο πατέρας μου έχει ακόμη μία κόρη και ένα γιο. Έχω λοιπόν και μία αδελφή και έναν αδελφό από τον πατέρα μου. Έχω επίσης πολλά ξαδέλφια, αγόρια και κορίτσια και οι γονείς μου πολλούς ανιψιούς και ανιψιές, αλλά μένουν μακριά. Οι παππούδες και οι γιαγιάδες μου δεν ζουν πια. Ο πατέρας μου είναι διπλωμάτης από την Αφρική. Η μητέρα μου δεν δουλεύει. Μία θεία μου είναι αρχιτέκτονας και ένας ξάδελφός μου γιατρός. Εγώ θέλω να σπουδάσω μηχανικός.

Λεξιλόγιο

το επάγγελμα	the profession	γράφω στη γλώσσα μου le métier, la profession _____
η οικογένεια	the family	la famille _____
είμαι 12 χρονών	I am 12 years old	j' ai 12 ans _____
ο πατέρας-η μητέρα	the father-the mother	le père-la mère _____
ο αδελφός-η αδελφή	the brother-the sister	le frère-la soeur _____
τα αδέλφια	brothers and sisters	les frères et les soeurs _____
ο γιος-η κόρη	the son-the daughter	le fils-la fille _____
ο θείος-η θεία	the uncle-the aunt	l' oncle-la tante _____
ο ξάδελφος-η ξαδέλφη	the cousin (male-female)	le cousin-la cousine _____
τα ξαδέλφια	the cousins	les cousins et les cousines _____
ο ανιψιός-η ανιψιά	the nephew-the niece	le neveu-la nièce _____
ο παππούς-η γιαγιά	the grand father-grand mother	le grand père-la grand mère _____
ο, η ηθοποιός	the actor-the actress	l' acteur-l' actrice _____
ο λογιστής-η λογίστρια	the accountant (male-female)	le, la comptable _____
ο, η δικηγόρος	the lawyer (male-female)	l' avocat-l' avocate _____
ο, η μηχανικός	the engineer (male-female)	l' ingénieur (un-une) _____
ο, η δημοσιογράφος	the journalist (male-female)	le, la journaliste _____
αγαπάω-ώ	to love	v. aimer _____
ο καθηγητής-η καθηγήτρια	the professor (male-female)	le, la professeur _____
ο δάσκαλος-η δασκάλα	the teacher (male-female)	le maître-la maîtresse _____
η πρεσβεία	the embassy	l' ambassade _____

ο, η γιατρός	the doctor (male-female)	le, la docteur	_____
θέλω να γίνω	I want to become	je veux devenir	_____
οι γονείς	the parents	les parents	_____
ζω	to live	v. vivre	_____

... τώρα μαθαίνω ...

Στην οικογένεια... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

ο πατέρας, η μητέρα	_____
οι γονείς	_____
ο άντρας, η γυναίκα	_____
ο γιος, η κόρη	_____
το αγόρι, το κορίτσι	_____
ο αδελφός, η αδελφή	_____
ο παππούς, η γιαγιά	_____
ο θείος, η θεία	_____
ο ξάδελφος, η ξαδέλφη	_____
ο ανιψιός, η ανιψιά	_____

Τα επαγγέλματα... (λεξιλόγιο για ένα θέμα)

το επάγγελμα	_____
ο γιατρός	_____
ο μηχανικός	_____
ο αρχιτέκτονας	_____
ο ηθοποιός	_____
ο διπλωμάτης	_____
ο δημοσιογράφος	_____
ο δικηγόρος	_____
ο υπάλληλος	_____
ο δάσκαλος	_____
ο καθηγητής	_____
ο λογιστής	_____

? Ερωτήσεις

1. Πόσων χρονών είναι ο Μάρκος και πόσα αδέρφια έχει;
_____
2. Τι δουλειά κάνουν ο πατέρας του και η μητέρα του και αυτός τι θέλει να γίνει;
_____
3. Πόσων χρονών είναι ο Μπασάκ και τι θέλει να σπουδάσει;
_____
4. Πού δουλεύει ο πατέρας του και ποιος στην οικογένειά του είναι γιατρός;
_____

Γραμματική

Α. 1. το επάγγελμα - 2. ο λογιστής - 3. η δασκάλα: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

	Ενικός		
Όνομ.:	_____	_____	_____
Γεν.:	_____	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____	_____
		Πληθυντικός	
Όνομ.:	_____	_____	_____
Γεν.:	_____	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____	_____

Β. 1. ο παππούς - 2. η μαμά: να γράψετε τον πληθυντικό (Ονομαστική και Αιτιατική):

Όνομ.:	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____

Γ. προτιμάω-ώ: να κλίνετε το Στιγμαίο Μέλλοντα και τον Αόριστο (στην Οριστική):

θα	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Γραπτή έκφραση

Να γράψετε ένα μικρό κείμενο (5 - 6 γραμμές) για την οικογένειά σας:

Μικρή βοήθεια

Ουσιαστικά (ανισοσύλλαβα αρσενικά σε -ούς, θηλυκά σε -ά, πληθυντικός:-δες)

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

Όνομ.	ο παππούς	η γιαγιά	οι παππούδες	οι γιαγιάδες
Γεν.	του παππού	της γιαγιάς	των παππούδων	των γιαγιάδων
Αιτ.	τον παππού	τη γιαγιά	τους παππούδες	τις γιαγιάδες

(→Σαν τη γιαγιά, κλίνεται το ουσιαστικό: η μαμά).

Ρήματα (β' συζυγίας: Στιγμαίος Μέλλοντας, Αόριστος - Οριστική)

ρήμα: αγαπάω-ώ

Στιγμαίος Μέλλοντας

θα αγαπ-ήσω

θα αγαπ-ήσεις

θα αγαπ-ήσει

θα αγαπ-ήσουμε

θα αγαπ-ήσετε

θα αγαπ-ήσουν

Αόριστος

αγάπ-ησα

αγάπ-ησες

αγάπ-ησε

αγαπ-ήσαμε

αγαπ-ήσατε

αγάπ-ησαν

ρήμα: ζω

Στιγμαίος Μέλλοντας Αόριστος

θα ζήσω

θα ζήσεις

θα ζήσει

θα ζήσουμε

θα ζήσετε

θα ζήσουν

έ-ζησα

έ-ζησες

έ-ζησε

ζήσαμε

ζήσατε

έ-ζησαν

(→ Τα ρήματα στη β' συζυγία, ενεργητική φωνή -κατάληξη -ώ- έχουν στον **Στιγμαίο Μέλλοντα** κατάληξη **-ήσω** και στον **Αόριστο - ησα**. Κλίνονται ομαλά. Μερικά ρήματα της β' συζυγίας έχουν στο **Στιγμαίο Μέλλοντα** κατάληξη σε **-άσω** ή **-έσω** και στον **Αόριστο** σε **-ασα** ή **-εσα**. Τα πιο συνηθισμένα είναι:

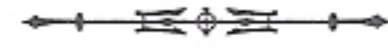
περνάω-ώ	θα περάσω	πέρασα
κερνάω-ώ	θα κεράσω	κέρασα
ξεχνάω-ώ	θα ξεχάσω	ξέχασα
πεινάω-ώ	θα πεινάσω	πείνασα
διψάω-ώ	θα διψάσω	δίψασα
πονάω-ώ	θα πονέσω	πόνεσα
φοράω-ώ	θα φορέσω	φόρεσα
μπορώ	θα μπορέσω	μπόρεσα)

Β' ΜΕΡΟΣ

20 – 1 ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
ΘΕΜΑΤΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

(για εφήβους)

ΣΤΟ Β' ΜΕΡΟΣ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΑ...

λεξιλόγια

...μερικά λεξιλόγια και διάλογοι για...

- την πόλη
- το σπίτι
- το σχολείο
- την οικογένεια
- τα επαγγέλματα
- τα φρούτα & λαχανικά
- και: το αεροδρόμιο
- το περίπτερο
- το εστιατόριο
- το κατάστημα
- το σούπερ μάρκετ
- το ξενοδοχείο
- το ταχυδρομείο

...και μερικά κεφάλαια γραμματικής, για...

... τα ουσιαστικά

- αρσενικά: ομαλά σε -ας, -ης, -ος (ο άντρας, ο μαθητής, ο δρόμος)
ανισοσύλλαβα σε -ους (ο παππούς)
- θηλυκά: ομαλά σε -α, -η (η μητέρα, η φίλη)
ανισοσύλλαβα σε -α (η γιαγιά)
αρχαιόκλιτα σε -ση, -ξη, -ψη (η στάση, η τάξη)

- ουδέτερα: ομαλά σε -ι, -ο (το σπίτι, το λεωφορείο)
ανισοσύλλαβα σε -μα (το μάθημα)
ανώμαλα (το βράδυ, το γάλα)

... τα επίθετα

- αρσενικά - θηλυκά - ουδέτερα ομαλά σε -ος, -η, -ο (μεγάλος - μεγάλη - μεγάλο)
- αρσενικά - θηλυκά - ουδέτερα ομαλά σε -ος, -α, -ο (ωραίος - ωραία - ωραίο)

... τα ρήματα

- είμαι - έχω
- ομαλά της α' συζυγίας (σε -ω) στον Ενεστώτα - Στιγμιαίο Μέλλοντα - Αόριστο (Οριστική): φτάνω, γράφω, ανοίγω
- ομαλά της β' συζυγίας (σε άω-ώ και -ώ) στον Ενεστώτα - Στιγμιαίο Μέλλοντα - Αόριστο (Οριστική): προτιμάω-ώ, μπορώ
- ομαλά της α' συζυγίας στην Υποτακτική Αορίστου: να φτάσω, να γράψω, να ανοίξω
- τα ρήματα: πηγαίνω, στέλνω, ανεβαίνω, κατεβαίνω (στον Ενεστώτα και το Στιγμιαίο Μέλλοντα - Οριστική)

12. Μια εκστρατεία για τους ...Αργοναύτες

Σίγουρα ξέρετε από τη μυθολογία για τον Ιάσονα, το μυθικό του πλοίο 'Αργώ', τους Αργοναύτες και την περίφημη εκστρατεία τους στην Κολχίδα, για να πάρουν το Χρυσόμαλλο δέρας.

Σήμερα, υπάρχει κάποιος που πιστεύει πως μπορεί να βρει το ναυάγιο του πλοίου 'Αργώ'. Είναι ο ωκεανολόγος Ρόμπερτ Μπάλαρντ, που ανακάλυψε το ναυάγιο του Τιτανικού. Ο ίδιος θέλει να διαπιστώσει επίσης αν ο κατακλυσμός ήταν αληθινός και αν πραγματικά υπήρξε η Κιβωτός του Νώε. Σύντομα, μέσα σε ένα χρόνο, ο Μπάλαρντ θα αρχίσει τις έρευνές του για την 'Αργώ' στο βυθό της Μαύρης Θάλασσας.

Μάλιστα, ο επιστήμονας πιστεύει πως, με την ιδιομορφία που έχει αυτή η θάλασσα, υπάρχουν πολλά ναυάγια στο βυθό της, γιατί χωρίς οξυγόνο μπορούν να βρίσκονται σε πολύ καλή κατάσταση. Και αν κρίνουμε από την τελευταία του ανακάλυψη (βρήκε, κάτω από τη Μαύρη θάλασσα, ακτή σε βάθος 135 μέτρων, που δείχνει ότι η περιοχή ήταν κάποτε στεριά), είναι πολύ πιθανό να έχει δίκιο!

Από την εφημερίδα *Καθημερινή* («Ερευνητές») – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		γράφω στη γλώσσα μου
η εκστρατεία	the campaign	la campagne _____
περίφημος	famed	celèbre _____
το δέρας	the skin, pelt	la peau _____
χρυσόμαλλος=χρυσός	golden	doré _____
πιστεύω	to believe	v. croire _____
το ναυάγιο	the shipwreck	le naufrage _____
ανακαλύπτω	to discover	v. découvrir _____
διαπιστώνω	to find out	v. constater _____
η κιβωτός	the ark	l' arche _____
η έρευνα	the research	la recherche, l' enquête _____
ο βυθός	the bottom	le fond de la mer _____
η ιδιομορφία	the particularity	la particularité _____
ο επιστήμονας	the scientist	le scientifique _____
η κατάσταση	the situation	la situation, la condition _____
ο ωκεανολόγος	the oceanographer	l' océanographe _____
ο κατακλυσμός	the deluge	le déluge _____
κρίνω	to judge	v. juger _____
το βάθος	the depth	la profondeur _____
η στεριά	the land	la terre _____
και:έχω δίκιο # έχω άδικο	to be right#to be wrong	avoir raison#avoir tort _____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

η έρευνα	↳ ο ερευνητής	_____
ανακαλύπτω	↳ η ανακάλυψη	_____
ο επιστήμονας	↳ η επιστήμη	_____
διαπιστώνω	↳ η διαπίστωση	_____

? Ερωτήσεις

1. Ποιος επιστήμονας θέλει να βρει το ναυάγιο του πλοίου 'Αργώ'; Ποια άλλη ανακάλυψη έκανε;

2. Πού και πότε θα αρχίσουν οι έρευνες;

3. Τι διαφορετικό έχει αυτή η θάλασσα;

4. Τι ήθελαν οι Αργοναύτες, στη μυθολογία;

📖 Γραμματική

A. 1. το δέρας - 2. η κιβωτός: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός

Όνομ.: _____
Γεν.: _____
Αιτ.: _____

Πληθυντικός

Όνομ.: _____
Γεν.: _____
Αιτ.: _____

B. 1. να βρω - 2. να πάρω - 3. θα διαπιστώσω - 4. θα ανακαλύψω: να κάνετε φράσεις:

θέλω να βρω: _____

μπορώ να πάρω: _____

θα διαπιστώσω: _____

θα ανακαλύψω: _____

* Η Υποτακτική με το 'να', είναι υποχρεωτική μετά από ρήματα όπως: μπορώ (να), θέλω (να), πρέπει (να)...

Γ. Να γράψετε τον Αόριστο (Οριστική) στο α' πρόσωπο:

1. μιλάω -ώ _____

2. βρίσκω _____

3. δουλεύω _____

4. ανοίγω _____

5. προτιμάω -ώ _____
 6. γράφω _____
 7. περνάω -ώ _____
 8. ψάχνω _____
 9. παίρνω _____
 10. αγοράζω _____

& Μαθαίνω γραμματική...

Ουσιαστικά (αρχαιοκλίτα: θηλυκά σε -ος - ουδέτερα σε -ας)

Ενικός αριθμός

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	η περίοδος	οδός	το τέρας	οι περίοδοι	οδοί	τα τέρατα
Γεν.	της περιόδου	οδού	του τέρατος	των περιόδων	οδών	των τεράτων
Αιτ.	την περίοδο	οδό	το τέρας	τις περιόδους	οδούς	τα τέρατα

Ρήματα (α' συζυγίας Ενεστώτας - Στιγμαίος Μέλλοντας - Αόριστος)

αρχίζω	θα αρχίσω	άρχισα
διαπιστώνω	θα διαπιστώσω	διαπίστωσα
ανακαλύπτω	θα ανακαλύψω	ανακάλυψα
πιστεύω	θα πιστέψω	πίστεψα
δείχνω	θα δείξω	έδειξα
ΑΛΛΑ:		
βρίσκω	θα βρω	βρήκα} ομαλή κλίση
παίρνω	θα πάρω	πήρα } ομαλή κλίση

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

... και κανόνες ορθογραφίας

Ουσιαστικά: Τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε -εια και -ια, γράφονται με -ει, όταν η ρίζα τους είναι ρήματα σε -εύω ή από επίθετα σε -ης -ης -ες. Π.χ. η δουλειά < ρ. δουλεύω, η υγεία < επίθ. υγιής -ής -ές. Διαφορετικά, γράφονται με -ι, με ορισμένες εξαιρέσεις.

Επίθετα: Τα επίθετα σε -ινος και -ινός γράφονται με -ι (ξύλινος, θαλασσινός). Εξαιρέσεις: φωτεινός, σκοτεινός, δεινός, υγιεινός, αλγεινός.

Ρήματα: Τα ρήματα σε -εύω γράφονται με -ευ (δουλεύω, πιστεύω, μαγειρεύω). Εξαιρέσεις: κλέβω, σέβομαι.

13. Στα ίχνη του πιθηκανθρώπου

Μήπως ακούσατε για τον πιθηκάνθρωπο των Ιμαλαϊών ή αλλιώς ‘Big foot’; Λένε πως ο πιθηκάνθρωπος αυτός είναι ένα τεράστιο θηρίο με το όνομα ‘Γιέτι’. Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν στην ύπαρξή του, σε αντίθεση με κάποιους άλλους που νομίζουν ότι όλα αυτά είναι ανοησίες.

Σε ένα συνέδριο στο Βανκούβερ του Καναδά, οι επιστήμονες κατέληξαν πως η ύπαρξή του είναι γεγονός. Σημαντικά γι αυτό είναι τα ίχνη της μυρωδιάς του. Υπάρχει κάποιος που υποστηρίζει ότι είδε τον Γιέτι; Υπάρχει! Ο Κερκ, μέλος της Κρυπτο - Ζωολογικής Ένωσης της Βρετανικής Κολομβίας, λέει ότι τον συνάντησε... Γιατί, λοιπόν, δεν τον συναντούν και άλλοι άνθρωποι που βρίσκονται στα Ιμαλαιο; Αυτοί που πιστεύουν στην ύπαρξή του, πιστεύουν επίσης πως ο ‘Big Foot’ είναι ιδιαίτερα αντικοινωνικός και ντροπαλός και αποφεύγει να βρίσκεται κοντά σε ανθρώπους.

Δεν ξέρουμε αν ο Γιέτι είναι αληθινός, αλλά το φιλμ με θέμα την ύπαρξή του, στη δεκαετία του ’60 στα βουνά της Βόρειας Καλιφόρνιας, είναι καλό!

Από την εφημερίδα *Καθημερινή* («Ερευνητές») – διασκευή

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου

το ίχνος	the trace	la trace	_____
ο πιθηκάνθρωπος	the pithecantropus	le pithécantrope	_____
τεράστιος	huge	immense	_____
το θηρίο	the savage animal	l’ animal sauvage	_____
πιστεύω	to believe	v. croire	_____
η ύπαρξη	the existence	l’ existence	_____
σε αντίθεση	to the contrary	au contraire, par contre	_____
νομίζω	to think, to believe	v. penser	_____
η ανοησία	the stupidity	la bêtise	_____
το συνέδριο	the congress	le congrès	_____
καταλήγω	to end in, end up	v. aboutir	_____
το γεγονός	the event	l’ événement	_____
σημαντικός	important	important	_____
η μυρωδιά	the smell	l’ odeur	_____
υποστηρίζω	to support	v. soutenir, supporter	_____
το μέλος	the member	le membre	_____
η ένωση	the union	l’ union	_____
συναντάω-ώ	to meet	v. rencontrer	_____
αντικοινωνικός	anti-social	insociable	_____
ντροπαλός	timid, shy	timide, réservé	_____
αποφεύγω	to avoid	v. éviter	_____
η δεκαετία	the decade	la décennie	_____

... Θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

καταλήγω	↳ η κατάληξη	_____
σημαντικός	↳ η σημασία	_____
υποστηρίζω	↳ η υποστήριξη	_____
η ένωση	↳ ενώνω	_____
συναντάω-ώ	↳ η συνάντηση	_____

? Ερωτήσεις

1. Πώς αλλιώς λέγεται ο πιθηκάνθρωπος των Ιμαλαΐων;

2. Υπάρχει κάποιος που λέει πως τον συνάντησε; Ποιος;

3. Ποια είναι η συμπεριφορά του πιθηκανθρώπου;

4. Τι πιστεύουν οι επιστήμονες στο συνέδριο στο Βανκούβερ;

Γραμματική

A. 1. το ίχνος - 2. το γεγονός - 3. το μέλος: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

	Ενικός		
Όνομ.:	_____	_____	_____
Γεν.:	_____	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____	_____
	Πληθυντικός		
Όνομ.:	_____	_____	_____
Γεν.:	_____	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____	_____

B. 1. πιστεύω - 2. καταλήγω - 3. συναντάω-ώ: να κλίνετε την Υποτακτική Αορίστου:

να _____	να _____	να _____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Γ. 1. βλέπω - 2. λέω: να κάνετε φράσεις α) στην Οριστική Στιγμιαίου Μέλλοντα και β) στην Οριστική Αόριστου:

α) βλέπω: _____
 λέω: _____
 β) βλέπω: _____
 λέω: _____

Μαθαίνουμε γραμματική...

Ουσιαστικά (ουδέτερα, αρχαιοκλίτα σε -ος - ανώμαλο: το γεγονός)

<u>Ενικός αριθμός</u>		<u>Πληθυντικός αριθμός</u>		
Ονομ.	το δάσος	γεγονός	τα δάση	γεγονότα
Γεν.	του δάσους	γεγονότος	των δασών	των γεγονότων
Αιτ.	το δάσος	γεγονός	τα δάση	τα γεγονότα

Ρήματα (βλέπω - λέω: Ενεστώτας, Στιγμιαίος Μέλλοντας, Αόριστος - Οριστική)

<u>Ενεστώτας</u>		<u>Στιγμιαίος Μέλλοντας</u>		<u>Αόριστος</u>	
βλέπω	λέω	θα δω	θα πω	είδα	είπα
βλέπεις	λες	θα δεις	θα πεις	είδες	είπες
βλέπει	λέει	θα δει	θα πει	είδε	είπε
βλέπουμε	λέμε	θα δούμε	θα πούμε	είδαμε	είπαμε
βλέπετε	λέτε	θα δείτε	θα πείτε	είδατε	είπατε
βλέπουν	λένε	θα δουν	θα πουν	είδαν	είπαν

(→ Σαν το ρήμα λέω, κλίνονται στον Ενεστώτα και μερικά άλλα ρήματα στα νέα ελληνικά: πάω, σπάω, ακούω, τρώω, καίω, κλαίω, φταίω:

ακούω	τρώω	κλαίω
ακούς	τρώς	κλαις
ακούει	τρώει	κλαίει
ακούμε	τρώμε	κλαίμε
ακούτε	τρώτε	κλαίτε
ακούνε	τρώνε	κλαίνε)

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

...και κανόνες ορθογραφίας

Ουσιαστικά

Όλα τα ουδέτερα ουσιαστικά με πληθυντικό σε [-i], γράφονται με -η, χωρίς εξαίρεση (π.χ. τα δάση, τα ίχνη, τα μέλη).

Επίθετα

Όλα τα επίθετα με κατάληξη σε -ικός και -ικός, γράφονται με -ι (π.χ. σημαντικός, αντικοινωνικός). Εξαιρέσεις: δανεικός, θηλυκός.

Ρήματα

Όλα τα ρήματα που τελειώνουν σε -ίζω, γράφονται με -ι (π.χ. νομίζω, υποστηρίζω, αρχίζω). Εξαιρέσεις - οι πιο συνηθισμένες: δανείζω, αθροίζω.

14. Η ιστορία του χαρτιού

Σε παλιότερες εποχές, τα βιβλία είναι σπάνια και ακριβά. Είναι όλα γραμμένα με το χέρι από μοναχούς: είναι χειρόγραφα. Αλλά όταν ο Γκούτεμπεργκ ανακάλυψε, γύρω στο 1450, μικρά γράμματα από μόλυβδο και μια μηχανή για να εκτυπώσει, όλα άλλαξαν. Σε λίγο καιρό, ένα βιβλίο παράγεται σε πολλά αντίτυπα. Οι αναγνώστες γίνονται πιο πολλοί, το βιβλίο φτάνει παντού αλλά οι κατασκευαστές χαρτιού δεν έχουν τόσα κουρέλια. Το 18ο αιώνα, ένα γάλλος με το όνομα Ρεωμύρ προτείνει την αντικατάσταση της μάζας από κουρέλια με τη μάζα από ξύλο. Από ξύλο παράγουμε χαρτί ακόμη και σήμερα.

Σήμερα, η βιομηχανία κατασκευάζει εκατομμύρια τόνους χαρτί. Γι αυτό, πρέπει να υπάρχουν εκατομμύρια κορμοί δέντρων. Τους ρίχνουν στα ποτάμια για να ταξιδέψουν ή τους μεταφέρουν με φορτηγά μέχρι τα εργοστάσια παραγωγής του χαρτιού.

Τεράστιες μηχανές σήμερα κάνουν τη δουλειά των παλιών μύλων, αλλά αντί να παράγουν τα φύλλα του χαρτιού ένα - ένα, παράγουν 800 μέτρα χαρτιού το λεπτό! Τις διαδικασίες της παραγωγής διευθύνει και ελέγχει ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής.

Με το χαρτί, μπορούμε να γράψουμε, να σχεδιάσουμε, να το κόψουμε... Παράλληλα, είναι χρήσιμο και για βιβλία, εφημερίδες, αφίσες, κάρτες, τετράδια και άλλα πολλά, απλά μα και απαραίτητα στη ζωή μας.

Από το βιβλίο *Η ιστορία του χαρτιού*, εκδόσεις Δελθθανάση – διασκευή

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου

σπάνιος	rare	rare	_____
ο μοναχός	the monk	le moine	_____
το χειρόγραφο	the manuscript	le manuscrit	_____
ο μόλυβδος	the plumb	le plomb	_____
εκτυπώνω	to print	v. imprimer	_____
ο αναγνώστης	the reader	le lecteur	_____
το αντίτυπο	the copy	l' exemplaire	_____
παράγω	to produce	v. produire	_____
το κουρέλι	the rag	le torchon	_____
η αντικατάσταση	the replacement	le remplacement	_____
η βιομηχανία	the industry	l' industrie	_____
κατασκευάζω	to fabricate	v. fabriquer	_____
ο κορμός	the trunk	le tronc	_____
το εργοστάσιο	the factory	l' usine	_____
το φορτηγό	the lorry	le camion	_____
ο μύλος	the mill	le moulin	_____
η διαδικασία	the procedure	la procédure	_____
διευθύνω	to direct, lead	v. diriger	_____

ελέγχω	to control	v. contrôler	_____
ο υπολογιστής	the computer	l'ordinateur	_____
σχεδιάζω	to design	v. dessiner	_____
κόβω	to cut	v. couper	_____
χρήσιμος	useful	utile	_____
απλός	simple	simple	_____
απαραίτητος	necessary	nécessaire, indispensable	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

εκτυπώνω	↳ η εκτύπωση	_____
κατασκευάζω	↳ ο κατασκευαστής, η κατασκευή	_____
παράγω	↳ η παραγωγή	_____
διευθύνω	↳ ο διευθυντής	_____
ελέγχω	↳ ο έλεγχος	_____

? Ερωτήσεις

1. Τι ανακάλυψε ο γερμανός Γκούτενμπεργκ;
_____
2. Από τι κατασκευάζεται το χαρτί και πώς μεταφέρεται στα εργοστάσια;
_____
3. Πόσο γρήγορη είναι σήμερα η παραγωγή χαρτιού; Ποιος την ελέγχει;
_____
4. Για τι είναι χρήσιμο το χαρτί;
_____

Γραμματική

A. 1. σπάνιος - 2. λίγος - 3. χρήσιμος: να γράψετε το συγκριτικό και τον υπερθετικό (στον ίδιο τύπο, αρσενικό στον ενικό):

<u>Επίθετο</u> (Θετικός)	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. σπάνιος	_____	_____
2. λίγος	_____	_____
3. χρήσιμος	_____	_____

B. 1. θα πάω - 2. θα ανέβω - 3. είδα - 4. είπα - 5. θα στείλω: να κάνετε φράσεις:

1. θα πάω: _____
2. θα ανέβω: _____
3. είδα: _____
4. είπα: _____
5. θα στείλω: _____

Γ. Να γράψετε α. τον Στιγμαϊό Μέλλοντα και β. τον Αόριστο (στην Οριστική) στο α' πρόσωπο:

	α. Στ. Μέλλοντας	β. Αόριστος
1. βλέπω	_____	_____
2. δείχνω	_____	_____
3. διαπιστώνω	_____	_____
4. διαβάζω	_____	_____
5. πιστεύω	_____	_____
6. κατεβαίνω	_____	_____
7. γράφω	_____	_____
8. ανοίγω	_____	_____
9. ανακαλύπτω	_____	_____
10. μιλάω-ώ	_____	_____
11. ζω	_____	_____
12. αγαπάω-ώ	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Επίθετα (συγκριτικός και υπερθετικός)

Τα πιο πολλά επίθετα έχουν βαθμούς. Δείχνουν: το πιο πολύ - το πάρα πολύ. Αυτοί οι βαθμοί λέγονται: συγκριτικός - υπερθετικός. Στα ομαλά επίθετα έχουν την παρακάτω κατάληξη (και κλίνονται ομαλά):

	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
Επίθετα σε -ος -η -ο/-ος -α -ο:	-ότερος -ότερη -ότερο/ -ότατος -ότατη -ότατο	
Π.χ. έξυπνος -η -ο	<u>έξυπνότερος -η -ο</u>	<u>έξυπνότατος -η -ο</u>
ωραίος -α -ο	<u>ωραιότερος -η -ο</u>	<u>ωραιότατος -η -ο</u>
παλιός -ά -ό	<u>παλιότερος -η -ο</u>	<u>παλ(α)ιότατος -η -ο</u>
σπάνιος -α -ο	<u>σπανιότερος -η -ο</u>	<u>σπανιότατος -η -ο</u>
χρήσιμος -η -ο	<u>χρησιμότερος -η -ο</u>	<u>χρησιμότατος -η -ο</u>

Υπάρχουν μερικά επίθετα που έχουν ανώμαλο συγκριτικό και υπερθετικό, που όμως κλίνεται ομαλά. Από τα πιο συνηθισμένα είναι:

μεγάλος -η -ο	μεγαλύτερος -η -ο	μέγιστος -η -ο
λίγος -η -ο	λιγότερος -η -ο	ελάχιστος -η -ο

Ρήματα (επανάληψη: Οριστική Αορίστου, στην ενεργητική φωνή, α' και β' συζυγία)

Οι καταλήξεις του Αορίστου, στην ενεργητική φωνή (Οριστική) είναι:

<u>Ενικός αριθμός</u>	<u>Πληθυντικός αριθμός</u>
-α	-αμε
-ες	-ατε
-ε	-αν(ε)

Όμως το γράμμα ή η συλλαβή ακριβώς πριν από αυτές τις καταλήξεις είναι διαφορετική σε κάθε κατηγορία ρημάτων. Έτσι:

A' συζυγία

Ρήματα: σε -νω, -ζω, -θω:

σε -πω, -βω, -φω, -πτω, -εύω: -ψ(α)Μερικά ρήματα σε: -εσ(α) ή -ασ(α)

σε -κω, -γω, χ(ν)ω, -σσω, -ττω: -ξ(α)

B' συζυγία

-σ(α)Τα περισσότερα ρήματα σε: -ησ(α)

Μερικά ρήματα, τέλος, δεν αλλάζουν το γράμμα πριν από την κατάληξη: κάνω / έκανα, περιμένω / περίμενα, διευθύνω / διεύθυνα, μεταφέρω / μετέφερα (συνήθως τα γράμματα που δεν αλλάζουν είναι τα: μ, ν, λ, ρ).

Ακόμη, τα ρήματα που έχουν μία ή δύο συλλαβές και αρχίζουν από σύμφωνο, όταν σχηματίζουν την Οριστική του Αορίστου, παίρνουν, στην αρχή, ένα -έ (με τόνο), σε όλα τα πρόσωπα εκτός από το α' και το β' πληθυντικό. Π.χ.:

Οριστική Ενεστώτα

κλείνω

γράφω

δείχνω

ζω

Οριστική Αορίστου

έκλεισα, αλλά: κλείσαμε, κλείσατε

έγραψα, αλλά: γράψαμε, γράψατε

έδειξα, αλλά: δείξαμε, δείξατε

έζησα, αλλά: ζήσαμε, ζήσατε

Επίσης, τα κυριότερα ρήματα της β' συζυγίας με Αόριστο σε -εσα είναι: μπορώ / μπόρεσα, πονάω -ώ / πόνεσα, φοράω -ώ / φόρεσα.

Τα κυριότερα ρήματα της β' συζυγίας με Αόριστο σε -ασα είναι: περνάω -ώ / πέρασα, ξεχνάω -ώ / ξέχασα, πεινάω -ώ / πείνασα, διψάω -ώ / δίψασα, κερνάω -ώ / κέρασα.

Ρήματα (επανάληψη: Στιγμιαίος Μέλλοντας, στην ενεργητική φωνή, α' και β' συζυγία)

Και στις δύο συζυγίες, ο Στιγμιαίος Μέλλοντας στην ενεργητική φωνή (Οριστική) είναι: **θα + θέμα του Αορίστου + καταλήξεις του Ενεστώτα**

<u>Ρήμα</u>	<u>Θέμα Αορίστου</u>	<u>Στιγμιαίος Μέλλοντας</u>
αρχίζω	αρχισ-	θα αρχίσ-ω
τελειώνω	τελειωσ-	θα τελειώσ-ω
δουλεύω	δουλεψ-	θα δουλέψ-ω
ανακαλύπτω	ανακαλυψ-	θα ανακαλύψ-ω
ελέγχω	ελεγξ-	θα ελέγξ-ω
μιλάω -ώ	μιλησ-	θα μιλήσ-ω
μπορώ	μπορεσ-	θα μπορέσ-ω

Ρήματα (επανάληψη: Στιγμιαίος Μέλλοντος και Αόριστος, ανώμαλα ρήματα)

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Στιγμιαίος Μέλλοντος</u>	<u>Αόριστος</u>
πηγαίνω/πάω	θα πάω	πήγα
ανεβαίνω	θα ανέβω	ανέβηκα
κατεβαίνω	θα κατέβω	κατέβηκα
βλέπω	θα δω	είδα
λέω	θα πω	είπα
στέλνω	θα στείλω	έστειλα
βρίσκω	θα βρω	βρήκα
παίρνω	θα πάρω	πήρα

---

15. Τα μυστικά μιας λίμνης

Ο οικισμός του Διασπηλιού έχει απόσταση 12 χιλιομέτρα από την πόλη της Καστοριάς, βρίσκεται στη νότια όχθη της λίμνης της και οι κάτοικοι ανακάλυψαν την ύπαρξή του από τύχη το 1932. Είναι ο πρώτος οικισμός σε λίμνη, στον οποίο γίνονται ανασκαφές στην Ελλάδα. Από το 1992, ο καθηγητής προϊστορικής αρχαιολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και υπεύθυνος των ανασκαφών Γιώργος Χουρμουζιάδης φέρνει στο φως πολύ σημαντικά ευρήματα. Αυτά αποκαλύπτουν ότι εδώ και 7500 χρόνια ο προϊστορικός άνθρωπος της περιοχής ήξερε να ψαρεύει, να κυνηγάει με πρωτοποριακά, για την εποχή, όπλα και να καλλιεργεί τη γη με εργαλεία που δείχνουν μεγάλη εξέλιξη. Και, το σημαντικότερο, χάραξε την πρώτη γραφή του σε ξύλο για τις ανάγκες επικοινωνίας του. Δεν την διαβάσαμε ακόμη, αλλά η ηλικία της είναι από το 5500 π.Χ. περίπου... Εκτός από το Διασπηλιό, δύο πολύ σημαντικοί οικισμοί της νεολιθικής εποχής είναι το Σέσκλο και το Διμήνι στη Θεσσαλία. Οι αρχαιολόγοι χρονολογούν τον οικισμό του Σέσκλου στη Μέση Νεολιθική περίοδο της Θεσσαλίας (5300 - 4300 π.Χ.), ίσως και παλιότερα. Στο Διμήνι, οι αρχαιολόγοι βρήκαν κατάλοιπα νεολιθικού οικισμού, από τις ανασκαφές του 1881. Οι πιο πρόσφατες ανασκαφές έφεραν στο φως πληροφορίες για την οργάνωση του οικισμού, τις δραστηριότητες των προϊστορικών ανθρώπων της περιοχής, τα εργαλεία και τα αγγεία τους. Τα ευρήματα βρίσκονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Βόλου.

Από την ελληνική έκδοση του περιοδικού *National Geographic* - διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		γράψω στη γλώσσα μου	
το μυστικό	the secret	le secret	_____
η λίμνη	the lake	le lac	_____
ο οικισμός	the settlement	l' agglomération	_____
η απόσταση	the distance	la distance	_____
η όχθη	the bank, shore	le bord	_____
ο κάτοικος	the inhabitant	l' habitant	_____
η τύχη	the chance, luck	la chance	_____
η ανασκαφή	the dig	la fouille	_____
ο υπεύθυνος	the responsible	le responsable	_____
το εύρημα	the find	la trouvaille	_____
αποκαλύπτω	to reveal	v. dévoiler	_____
η περιοχή	the region	la région	_____
κυνηγάω-ώ	to hunt	v. chasser	_____
ψαρεύω	to fish	v. pêcher	_____
καλλιεργώ	to cultivate	v. cultiver	_____
πρωτοποριακός	pioneer, avant-garde	d' avant-garde	_____
το εργαλείο	the tool	l' outil	_____
η εξέλιξη	the evolution	l' évolution	_____

χαράζω	to carve	v. graver, tracer	_____
η γραφή	the writing	l' écriture	_____
η ανάγκη	the need	le besoin	_____
η επικοινωνία	the communication	la communication	_____
χρονολογώ	to determinate a date	v. dater	_____
το κατάλοιπο	the remnant	le reste	_____
το αγγείο	the pot	le pot	_____
φέρνω στο φως	to bring to the light	mettre en lumière	_____
πρόσφατος	recent	récent	_____
η πληροφορία	the information	l' information	_____
η δραστηριότητα	the activity	l' activité	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

καλλιεργώ	↳ η καλλιέργεια	_____
η δραστηριότητα	↳ δραστήριος	_____
η πληροφορία	↳ πληροφορώ	_____
η επικοινωνία	↳ επικοινωνώ	_____
κυνηγάω-ώ	↳ το κυνήγι, ο κυνηγός	_____
ψαρεύω	↳ το ψάρεμα, ο ψαράς	_____

? Ερωτήσεις

1. Πού βρίσκεται και πόσο παλιός είναι ο πρώτος νεολιθικός οικισμός πάνω σε λίμνη στην Ελλάδα; Ποιος είναι σήμερα ο υπεύθυνος για τις ανασκαφές;

_____

2. Τι ήξεραν να κάνουν οι προϊστορικοί άνθρωποι που έζησαν σε αυτόν τον οικισμό;

_____

3. Ποιοι άλλοι σημαντικοί οικισμοί της νεολιθικής εποχής υπάρχουν στην Ελλάδα;

_____

4. Για τι παίρνουμε πληροφορίες από τις ανασκαφές στους νεολιθικούς οικισμούς της Θεσσαλίας;

_____

_____

Γραμματική

A. 1. η περίοδος - 2. το φως - 3. η εξέλιξη: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

	Ενικός		
Ονομ.:	_____	_____	_____
Γεν.:	_____	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____	_____
	Πληθυντικός		
Ονομ.:	_____	_____	_____
Γεν.:	_____	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____	_____

B. σημαντικός: να γράψετε το συγκριτικό και τον υπερθετικό του επιθέτου:

Επίθετο (Θετικός)	Συγκριτικός	Υπερθετικός
σημαντικός	_____	_____

Γ. 1. αποκαλύπτω - 2. διαβάζω - 3. δείχνω: να γράψετε α. τον Εξακολουθητικό και β. τον Στιγμιαίο Μέλλοντα (στην Οριστική):

Ενεστώτας	α. Εξακολουθητικός Μέλλοντας	β. Στιγμιαίος Μέλλοντας
1. αποκαλύπτω	_____	_____
2. διαβάζω	_____	_____
3. δείχνω	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Ουσιαστικά (ανώμαλο ουδέτερο: το φως - έτσι κλίνεται και: το καθεστώς)

<u>Ενικός αριθμός</u>	<u>Πληθυντικός αριθμός</u>
Ονομ. το φως	τα φώτα
Γεν. του φωτός	των φώτων
Αιτ. το φως	τα φώτα

Ρήματα (Εξακολουθητικός Μέλλοντας - Οριστική)

Σε όλες τις συζυγίες, και στις δύο φωνές, ο Εξ. Μέλλοντας (Οριστική) είναι:

θα + Ενεστώτας (Οριστική)

(Είναι ο χρόνος που μιλά για μια δραστηριότητα στο μέλλον, με διάρκεια ή επανάληψη.)

Π.χ.:

<u>Ρήμα (Ενεστώτας)</u>	<u>Εξ. Μέλλοντας (Οριστική)</u>
ανοίγω	θα ανοίγω
γράφω	θα γράφω
αρχίζω	θα αρχίζω
αγαπάω- ώ	θα αγαπάω -ώ
μπορώ	θα μπορώ
πληρώνομαι	θα πληρώνομαι

16. Τα πρώτα έργα της ελληνικής λογοτεχνίας

Το αλφάβητο είναι ίσως το σημαντικότερο πολιτιστικό στοιχείο που πήραν οι Έλληνες από την Ανατολή. Τον 8ο περίπου αιώνα π.Χ. δημιουργούνται και τα πρώτα μεγάλα έργα της ελληνικής λογοτεχνίας. Πρόκειται για τα έπη, δηλαδή ποιήματα που διηγούνται κατορθώματα και περιπέτειες ηρώων. Τα μεγάλα αυτά έργα δημιουργήθηκαν στην Ιωνία, στην περιοχή από όπου άρχισε η πολιτιστική ανάπτυξη των αρχαίων Ελλήνων.

Όταν μερικοί Έλληνες φεύγουν από την Ελλάδα και έχουν πια μόνιμη εγκατάσταση στις ακτές της Μικράς Ασίας, παίρνουν μαζί τις παραδόσεις και τους μύθους τους για παλιότερα κατορθώματα των ηρώων του Τρωικού πολέμου. Τα κατορθώματα αυτά ήταν η βάση για να γραφτούν μικρά ποιήματα. Αυτά έγιναν τραγούδια στις βασιλικές αυλές. Τα μικρά αυτά τραγούδια, τα ένωσαν στη συνέχεια σε μεγαλύτερα. Έτσι δημιουργήθηκαν τα μεγάλα ποιήματα, τα έπη.

Δύο μεγάλα έπη, τα πιο αξιόλογα ίσως, υπάρχουν μέχρι σήμερα ολόκληρα. Είναι η 'Ιλιάδα' και η 'Οδύσσεια'. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστεψαν ότι συνθέτης των δύο αυτών επών ήταν ένας μεγάλος ποιητής της αρχαίας εποχής, ο Όμηρος.

Από την Ιστορία των Αρχαίων χρόνων (Α΄ Γυμνασίου) – διασκευή

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου

το έργο	the work	l' oeuvre	_____
η λογοτεχνία	the literature	la littérature	_____
ίσως	maybe	peut-être	_____
το στοιχείο	the element	l' élément	_____
πολιτιστικός	cultural	culturel	_____
ο αιώνας	the century	le siècle	_____
δημιουργώ	to create	v. créer	_____
πρόκειται για	it is about	il s' agit de	_____
το έπος	the epic poem	l' épopée	_____
δηλαδή	which means	c' est-à-dire	_____
διηγούμαι	to narrate, tell (a story)	v. raconter	_____
το κατορθώμα	the accomplishment	l' exploit	_____
η περιπέτεια	the adventure	l' aventure	_____
ο πόλεμος	the war	la guerre	_____
η ανάπτυξη	the development	le développement	_____
φεύγω	to leave	v. partir	_____
μόνιμος	permanent	permanent	_____
η εγκατάσταση	the installation	l' installation	_____
η ακτή	the coast	la côte	_____
η παράδοση	the tradition	la tradition	_____
ο μύθος	the legend, myth	la légende, le mythe	_____
το τραγούδι	the song	la chanson	_____

βασιλικός	royal	royal	_____
στη συνέχεια	subsequently	à la suite	_____
αξιόλογος	notable	important, qui vaut la peine	_____
ολόκληρος	entire	entier	_____
ο συνθέτης	the compositor	le compositeur	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

η λογοτεχνία	↳ ο λογοτέχνης	_____
δημιουργώ	↳ η δημιουργία, ο δημιουργός	_____
πολιτιστικός	↳ ο πολιτισμός	_____
διηγούμαι	↳ η διήγηση	_____
η ανάπτυξη	↳ αναπτύσσω	_____
ο συνθέτης	↳ συνθέτω, η σύνθεση	_____

? Ερωτήσεις

1. Ποιο είναι το σημαντικότερο πολιτιστικό στοιχείο που πήραν οι αρχαίοι Έλληνες από την Ανατολή;

2. Πότε γράφτηκαν τα πρώτα έργα της ελληνικής λογοτεχνίας και πού;

3. Ποια κατορθώματα ήταν η βάση για να γραφτούν τα έπη;

4. Ποια είναι τα πιο αξιόλογα μεγάλα ποιήματα της αρχαίας Ελλάδας και ποιος πιστεύουμε ότι είναι ο δημιουργός τους;

Γραμματική

A. διηγούνται: να κλίνετε τον Ενεστώτα, τον Αόριστο και το Στιγμιαίο Μέλλοντα στην Οριστική:

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Αόριστος</u>	<u>Στιγμιαίος Μέλλοντας</u>
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Β. δημιουργήθηκαν: να κλίνετε τον Αόριστο και το Στιγμαίο Μέλλοντα στην Οριστική:

<u>Αόριστος</u>	<u>Στιγμαίος Μέλλοντας</u>
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Γ. 1. το έπος - 2. το κατόρθωμα - 3. ο συνθέτης - 4. η παράδοση - 5. ο μύθος - 6. το στοιχείο: να γράψετε τον πληθυντικό, στην Ονομαστική:

<u>Ενικός (Ονομαστική)</u>	<u>Πληθυντικός (Ονομαστική)</u>
1. το έπος	_____
2. το κατόρθωμα	_____
3. ο συνθέτης	_____
4. η παράδοση	_____
5. ο μύθος	_____
6. το στοιχείο	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Ρήματα (β' συζυγίας, παθητική φωνή, Ενεστώτας - Οριστική)

α' τάξη (κατάληξη -ιέμαι)

ρ. αγαπιέμαι   ρ. ευχαριστιέμαι

αγαπιέμαι   ευχαριστιέμαι

αγαπιέσαι   ευχαριστιέσαι

αγαπιέται   ευχαριστιέται

αγαπιόμαστε   ευχαριστιόμαστε

αγαπιέστε   ευχαριστιέστε

αγαπιούνται   ευχαριστιούνται

β' τάξη (κατάληξη -ούμαι)

ρ. διηγούμαι   ρ. αρνούμαι

διηγούμαι   αρνούμαι

διηγείσαι   αρνείσαι

διηγείται   αρνείται

διηγούμαστε   αρνούμαστε

διηγείστε   αρνείστε

διηγούνται   αρνούνται

Ρήματα (α' και β' συζυγίας, παθητική φωνή, Αόριστος - Οριστική)

Τα ρήματα, στην παθητική φωνή, σχηματίζουν τον Αόριστο σε -ηκα.

Στην α' συζυγία, ανάλογα με το γράμμα πριν από την κατάληξη, ο Αόριστος (Οριστική) σχηματίζεται σε:

- θηκα

- στηκα

- φτηκα

- χτηκα

Στη β' συζυγία, τα περισσότερα ρήματα σχηματίζουν τον Αόριστο (Οριστική) σε -ήθηκα και σπανιότερα σε -έθηκα ή άστηκα.

Και στις δύο συζυγίες, κλίνονται ομαλά, με τις καταλήξεις που έχει και ο Αόριστος στην Ενεργητική φωνή.

<u>Ενεστώτας (Οριστική)</u>	<u>Αόριστος (Οριστική)</u>	<u>Οριστική Αορίστου</u>
σηκώνομαι	σηκώθηκα	σηκώθ-ηκα
κουράζομαι	κουράστηκα	σηκώθ-ηκες
γράφομαι	γράφηκα	σηκώθ-ηκε
ανοίγομαι	ανοίχτηκα	σηκωθ-ήκαμε
αγαπιέμαι	αγαπήθηκα	σηκωθ-ήκατε
ευχαριστιέμαι	ευχαριστήθηκα	σηκώθ-ηκαν
διηγούμαι	διηγήθηκα	
αρνούμαι	αρνήθηκα	
βαριέμαι	βαρέθηκα	

Ρήματα (α' και β' συζυγία, παθητική φωνή, Στιγμιαίος Μέλλοντας - Οριστική)

Στην παθητική φωνή, ο Στιγμιαίος Μέλλοντας σε όλα τα ρήματα σχηματίζεται με το θα πριν από το ρήμα, το θέμα του Αορίστου της ίδιας φωνής και με καταλήξεις που είναι:

	<u>Στιγμιαίος Μέλλοντας (Οριστική)</u>
<u>ώ</u>	θα σηκωθ-ώ
<u>είς</u>	θα σηκωθ-είς
<u>θα + θέμα Αορίστου + εί</u>	θα σηκωθ-εί
<u>ούμε</u>	θα σηκωθ-ούμε
<u>είτε</u>	θα σηκωθ-είτε
<u>ούν</u>	θα σηκωθ-ούν

Π.χ.:

ρ. σηκώνομαι	θέμα Αορίστου: σηκωθ-	Στ. Μέλλοντας: θα σηκωθ-ώ
ρ. γράφομαι	θέμα Αορίστου: γραφτ-	Στ. Μέλλοντας: θα γραφτ-ώ
ρ. αγαπιέμαι	θέμα Αορίστου: αγαπηθ-	Στ. Μέλλοντας: θα αγαπηθ-ώ
ρ. διηγούμαι	θέμα Αορίστου: διηγηθ-	Στ. Μέλλοντας: θα διηγηθ-ώ

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

☒ ...και κανόνες ορθογραφίας

Ουσιαστικά

Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ημα, γράφονται με -η (το ποίημα, το ρήμα). Εξαιρέσεις: το κύμα, το θύμα, το μήνυμα, το ίδρυμα, το διάλειμμα.

Ρήματα

Τα ρήματα σε -ηκα, -ηγα, -ηρα, γράφονται με -η (διηγήθηκα, δημιουργήθηκα, πήγα, πήρα). Εξαίρεση: έφυγα, έσυρα.

17. Η Αθήνα του 5ου αιώνα π.Χ.

Στα μέσα του 5ου αιώνα π.Χ., η Αθήνα είχε μεγάλη ανάπτυξη και ήταν σημαντικό οικονομικό κέντρο. Η οικονομία ήταν ιδιωτική, αλλά το κράτος βοηθούσε με πολλούς τρόπους τις οικονομικές δραστηριότητες των πολιτών.

Στον τομέα της γεωργίας, οι Αθηναίοι έδωσαν μεγάλη σημασία στην καλλιέργεια προϊόντων που εξάγονταν, σαν το λάδι και το κρασί. Η αγορά πρώτων υλών από τις πόλεις της αθηναϊκής συμμαχίας και η δημιουργία νέων αγορών βοήθησαν την ανάπτυξη της βιοτεχνίας. Οι μέθοδοι παραγωγής βελτιώθηκαν, ενώ στα εργαστήρια εργαζόνταν κυρίως δούλοι. Η κατάσταση της δουλείας, που για μας σήμερα είναι απαράδεκτη, ήταν ένα γενικό φαινόμενο στην αρχαία κοινωνία.

Μεγάλη άνθηση παρουσίαζε την εποχή αυτή το αθηναϊκό εμπόριο. Έχει ενδιαφέρον ότι ο Πειραιάς ήταν το σημαντικότερο λιμάνι και, έτσι, η εμπορική δραστηριότητα της Αθήνας έφτασε μέχρι τη Δύση. Υπήρχαν ακόμη μεγάλες εισαγωγές σιταριού από άλλες περιοχές.

Τα μεγαλύτερα εισοδήματα του αθηναϊκού κράτους ήταν από την εκμετάλλευση των ορυχείων, από τους φόρους που πλήρωναν τα μέλη της αθηναϊκής συμμαχίας και από τους φόρους που πλήρωναν οι μέτοικοι*.

Δεν υπήρχαν φόροι για τους Αθηναίους. Όμως, οι πλούσιοι πολίτες βοηθούσαν με πολλούς τρόπους. Κυρίως πλήρωναν τα έξοδα για την κατασκευή ενός πολεμικού πλοίου, για τη θεατρική παράσταση μιας τραγωδίας...

*μέτοικοι ήταν αυτοί που έφταναν στην Αθήνα από άλλες πόλεις, κυρίως για να βρουν δουλειά - πλήρωναν κάθε χρόνο ένα φόρο.

Από την *Ιστορία των Αρχαίων χρόνων* (Α' Γυμνασίου) – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>			γράφω στη γλώσσα μου
ιδιωτικός	private	privé	_____
το κράτος	the state	l' état	_____
ο πολίτης	the citizen	le citoyen	_____
ο τομέας	the domain, sector	le domaine, le secteur	_____
η γεωργία	the agriculture	l' agriculture	_____
η σημασία	the importance	l' importance	_____
το προϊόν	the product	le produit	_____
εξάγω	to export	v. exporter	_____
η βιοτεχνία	the craft	la manufacture	_____
η ύλη	the material	la matière	_____
η συμμαχία	the coalition	l' alliance, la ligue	_____
βελτιώνω	to improve	v. améliorer	_____
ενώ	while	alors que, pendant que	_____
το εργαστήριο	the workshop	l' atelier	_____
εργάζομαι	to work	v. travailler	_____

κυρίως	mainly	surtout	_____
ο δούλος	the slave	l' esclave	_____
η δουλεία	the slavery	l' esclavage	_____
απαράδεκτος	unacceptable	inadmissible	_____
η κοινωνία	the society	la société	_____
η άνθηση	the flourishing	le fleurissement	_____
παρουσιάζω	to present	v. présenter	_____
το εμπόριο	the trade	le commerce	_____
το ενδιαφέρον	the interest	l' intérêt	_____
το λιμάνι	the harbor	le port	_____
η εισαγωγή	the import	l' importation	_____
το σιτάρι	the wheat	le blé	_____
η Δύση	the Occident	l' Occident	_____
το εισόδημα	the income	le revenu	_____
η εκμετάλλευση	the exploitation	l' exploitation	_____
το ορυχείο	the mine	la mine	_____
ο φόρος	the tax	la taxe	_____
πλούσιος	rich	riche	_____
τα έξοδα	the expenses	les dépenses	_____
η παράσταση	the performance	la représentation (théâtrale)	_____

... Θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

εξάγω	↳ η εξαγωγή	_____
η εισαγωγή	↳ εισάγω	_____
βελτιώνω	↳ η βελτίωση	_____
εργάζομαι	↳ η εργασία	_____
η κοινωνία	↳ κοινωνικός	_____
παρουσιάζω	↳ η παρουσίαση	_____
το εμπόριο	↳ εμπορικός	_____

? Ερωτήσεις

1. Ποιοι τομείς της οικονομίας παρουσίασαν ανάπτυξη στην Αθήνα του 5ου αιώνα π.Χ.;

2. Από πού ήταν τα περισσότερα εισοδήματα της αρχαίας Αθήνας;

3. Τι 'φόρους' πλήρωναν οι πλούσιοι Αθηναίοι στα αρχαία χρόνια;

4. Ποιο ήταν το μεγαλύτερο λιμάνι κοντά στην Αθήνα και ποιοι κυρίως δούλευαν στα εργαστήρια;

Γραμματική

A. 1. ο τομέας - 2. η μέθοδος - 3. η παράσταση - 4. το εισόδημα - 5. το προϊόν: να γράψετε τον πληθυντικό, στην Ονομαστική και στην Αιτιατική:

<u>Ενικός Ονομαστική</u>	<u>Πληθυντικός Ονομαστική</u>	<u>Πληθυντικός Αιτιατική</u>
1. ο τομέας	_____	_____
2. η μέθοδος	_____	_____
3. η παράσταση	_____	_____
4. το εισόδημα	_____	_____
5. το προϊόν	_____	_____

B. 1. παρουσιάζω - 2. βοηθώ - 3. φτάνω - 4. πληρώνω - 5. δουλεύω - 6. δίνω - 7. βελτιώνομαι - 8. δημιουργώ: να γράψετε α. τον Παρατατικό και β. τον Αόριστο, στην Οριστική, στο α' πρόσωπο του ενικού (όπως στο παράδειγμα):

<u>Ενεστώτας</u> διηγούμαι	<u>Παρατατικός</u> διηγόμουν	<u>Αόριστος</u> διηγήθηκα
1. παρουσιάζω	_____	_____
2. βοηθώ	_____	_____
3. φτάνω	_____	_____
4. πληρώνω	_____	_____
5. δουλεύω	_____	_____
6. δίνω	_____	_____*
7. βελτιώνομαι	_____	_____
8. δημιουργώ	_____	_____

* ο Αόριστος στο ρ. δίνω είναι: έδωσα (και κλίνεται ομαλά).

Γ. Να γράψετε α. τον Στιγμιαίο Μέλλοντα και β. τον Αόριστο (στην Οριστική) στο α' πρόσωπο του ενικού:

	<u>Στ. Μέλλοντα</u>	<u>Αόριστος</u>
1. πηγαίνω	_____	_____
2. λέω	_____	_____
3. στέλνω	_____	_____
4. προτιμάω-ώ	_____	_____
5. σηκώνομαι	_____	_____
6. δημιουργώ	_____	_____
7. αγαπιέμαι	_____	_____
8. βλέπω	_____	_____
9. διηγούμαι	_____	_____
10. βρίσκω	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Ουσιαστικά (αρσενικά αρχαιοκλίτα σε -έας)

Ενικός αριθμός

Ονομ.: ο τομέας συγγραφέας
 Γεν.: του τομέα συγγραφέα
 Αιτ.: τον τομέα συγγραφέα

Πληθυντικός αριθμός

οι τομείς συγγραφείς
 των τομέων συγγραφέων
 τους τομείς συγγραφείς

Ουσιαστικά (ουδέτερα αρχαιοκλίτα σε -ον)

Ενικός

Ονομ.: το προϊόν το ενδιαφέρον
 Γεν.: του προϊόντος του ενδιαφέροντος
 Αιτ.: το προϊόν το ενδιαφέρον

Πληθυντικός

τα προϊόντα τα ενδιαφέροντα
 των προϊόντων των ενδιαφερόντων
 τα προϊόντα τα ενδιαφέροντα

Ρήματα (Παρατατικός, ενεργητική φωνή, α' και β' συζυγία - Οριστική)

Ο Παρατατικός είναι ο χρόνος για μια δραστηριότητα στο παρελθόν, με διάρκεια και επανάληψη. Αν είναι μόνο για μία φορά, ο σωστός χρόνος είναι ο Αόριστος. Ο Παρατατικός έχει πάντα σαν βάση το θέμα του Ενεστώτα και, στην ενεργητική φωνή, είναι:

στην α' συζυγία: το θέμα του Ενεστώτα + οι καταλήξεις του Αορίστου

στη β' συζυγία: το θέμα του Ενεστώτα + η συλλαβή -ουσ- + οι καταλήξεις του Αορίστου

Α' συζυγία (πληρώνω - ανοίγω)

πλήρωνα άνοιγα
 πλήρωνες άνοιγες
 πλήρωνε άνοιγε
 πληρώναμε ανοίγαμε
 πληρώνατε ανοίγατε
 πλήρωναν άνοιγαν

Β' συζυγία (περνάω-ώ - μπορώ)

περνούσα μπορούσα
 περνούσες μπορούσες
 περνούσε μπορούσε
 περνούσαμε μπορούσαμε
 περνούσατε μπορούσατε
 περνούσαν μπορούσαν

Ρήματα (Παρατατικός, παθητική φωνή, α' και β' συζυγία - Οριστική)

Στην παθητική φωνή, ο Παρατατικός είναι:

στην α' συζυγία: θέμα του Ενεστώτα + καταλήξεις **-όμουν**

-όσουν

-όταν

-όμασταν

-όσασταν

-ονταν ή όντουσαν

στη β' συζυγία: θέμα του Ενεστώτα + **ι** + καταλήξεις της α' συζυγίας.

Για παράδειγμα:

Ρήμα

πληρώνομαι
 γράφομαι
 ανοίγομαι
 αγαπιέμαι
 αρνούμαι

Θέμα Ενεστώτα

πληρων-
 γραφ-
 ανοιγ-
 αγαπ-
 αρν-

Παρατατικός (Οριστική)

πληρων-όμουν
 γραφ-όμουν
 ανοιγ-όμουν
 αγαπ-ι-όμουν
 αρν-ι-όμουν

18. Οι πρώτοι Έλληνες πιλότοι

Στις 17 Δεκεμβρίου 1903, μετά από πολλές προσπάθειες, πραγματοποιήθηκε η πρώτη πτήση στον κόσμο από τους αδελφούς Ράιτ στη Βόρεια Καρολίνα των ΗΠΑ, με μια συσκευή βαρύτερη από τον αέρα. Τρία χρόνια μετά, ο Γάλλος Μορίς Φαρμάν πραγματοποιούσε την πρώτη πτήση στην Ευρώπη.

Στην Ελλάδα, οι πρώτες προσπάθειες για πτήση με αεροπλάνο άρχισαν σχεδόν ταυτόχρονα με τις πειραματικές πτήσεις στην Ευρώπη. Ο Αρνιώτης, ένας Αθηναίος από το χώρο του θεάτρου, αγόρασε ένα αεροπλάνο Μπλεριό και, το 1910, στο Τατόι, προσπάθησε να απογειωθεί. Οι γνώσεις του ήταν ελάχιστες, κι έτσι η πρώτη, όπως και οι άλλες προσπάθειές του, δεν είχαν επιτυχία.

Το Μάιο του 1911, το Υπουργείο Στρατιωτικών ανακοίνωσε πως δέχεται αιτήσεις αξιωματικών για την αεροπορία. Οι εθελοντές έπρεπε να είναι ψύχραιμοι, δραστήριοι και κάτω των 28 ετών. Οι αιτήσεις ήταν πολλές και από αυτές διάλεξαν τέσσερα άτομα. Έφυγαν για τη Γαλλία και λίγο μετά, στις 7 Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου, ένα τηλεγράφημα από το αεροδρόμιο του Μπους έγραφε ότι οι «έλληνες αξιωματικοί πραγματοποίησαν την πρώτη τους πτήση». Το Φεβρουάριο του 1912, ο Καμπέρος ήταν ο πρώτος Έλληνας με δίπλωμα πιλότου.

Ο δημοσιογράφος Καραμανλάκης, στις 16 Αυγούστου 1912, έκανε πτήση με αεροπλάνο Μπλεριό στα 3.100 μέτρα. Στις 29 Αυγούστου 1912 όμως, ο ίδιος έπεσε στον Κορινθιακό κόλπο μαζί με το αεροπλάνο του, σε μια καταιγίδα. Ήταν το πρώτο θύμα αεροπορικού δυστυχήματος στην Ελλάδα...

Από την εφημερίδα *Καθημερινή* («Ερευνητές») – διασκευή

Λεξιλόγιο

			γράφω στη γλώσσα μου
πραγματοποιώ	to realize, accomplish v.	réaliser	_____
η πτήση	the flight	le vol	_____
η συσκευή	the machine, apparatus	l' appareil	_____
βαρύς	heavy	lourd	_____
ταυτόχρονα=συγχρόνως	simultaneously	en même temps	_____
πειραματικός	experimental	expérimental	_____
προσπαθώ	to try	v. essayer	_____
απογειώνομαι	to take off	v. décoller	_____
η γνώση	the knowledge	la connaissance	_____
η επιτυχία	the success	la réussite	_____
το υπουργείο	the ministry	le ministère	_____
ανακοινώνω	to announce	v. annoncer	_____
δέχομαι	a)to accept b)receive	a)v. accepter b)recevoir	_____
η αίτηση	the request	la demande	_____
ο αξιωματικός	the officer	l' officier	_____
η αεροπορία	the aviation	l' aviation	_____
ο εθελοντής	the volunteer	le volontaire	_____

πρέπει - έπρεπε	it must - it should	il faut - il fallait	_____
ψύχραιμος	cold-blooded	qui garde son sang froid	_____
διαλέγω	to choose	v. choisir	_____
επίσημος	official	officiel	_____
πέφτω	to fall	v. tomber	_____
ο κόλπος	the gulf	le golfe	_____
η καταιγίδα=η θύελλα	the storm	l' orage, la tempête	_____
το θύμα	the victim	la victime	_____
το δυστύχημα	the accident	l' accident	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

απογειώνομαι	↳ η απογείωση	_____
# προσγειώνομαι	↳ η προσγείωση	_____
προσπαθώ	↳ η προσπάθεια	_____
πειραματικός	↳ το πείραμα	_____
ανακοινώνω	↳ η ανακοίνωση	_____
η επιτυχία	↳ επιτυχημένος	_____
# η αποτυχία	↳ αποτυχημένος	_____
ψύχραιμος	↳ η ψυχραιμία	_____
το υπουργείο	↳ ο υπουργός	_____

? Ερωτήσεις

1. Πότε, πού και από ποιον άρχισαν οι πρώτες προσπάθειες για πτήση με αεροπλάνο στην Ελλάδα;

2. Τι έκανε το ελληνικό Υπουργείο Στρατιωτικών;

3. Πού έκαναν οι έλληνες αξιωματικοί τις πρώτες πτήσεις τους;

4. Πότε και πού έγινε το πρώτο αεροπορικό δυστύχημα στην Ελλάδα και ποιος ήταν θύμα του;

Γραμματική

A. 1. ο πιλότος - 2. η αίτηση - 3. το τηλεγράφημα - 4. η καταιγίδα - 5. το δυστύχημα - 6. το ενδιαφέρον - 7. ο τομέας - 8. η πτήση: να γράψετε τον πληθυντικό στην Ονομαστική:

<u>Ενικός</u>	<u>Πληθυντικός</u>
1. ο πιλότος	_____
2. η αίτηση	_____
3. το τηλεγράφημα	_____
4. η καταιγίδα	_____

5. το δυστύχημα _____
 6. το ενδιαφέρον _____
 7. ο τομέας _____
 8. η πτήση _____

B. 1. βαρύτερος - 2. ελάχιστος: να γράψετε τους τρεις βαθμούς αυτών των επιθέτων:

<u>Επίθετο (Θετικός)</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____

Γ. 1. το βαρύ εργαλείο - 2. η βαθιά θάλασσα: να γράψετε τον πληθυντικό, στην Ονομαστική και στην Αιτιατική:

<u>Ενικός</u>	<u>Πληθυντικός (Ονομαστική)</u>	<u>Πληθυντικός (Αιτιατική)</u>
1. το βαρύ εργαλείο	_____	_____
2. η βαθιά θάλασσα	_____	_____

Δ. 1. πραγματοποιώ - 2. αγοράζω - 3. προσπαθώ - 4. απογειώνομαι - 5. ανακοινώνω - 6. διαλέγω: να γράψετε την Υποτακτική Ενεστώτα και Αορίστου, στο α' πρόσωπο ενικού:

	<u>Υποτακτική Ενεστώτα</u>	<u>Υποτακτική Αορίστου</u>
1. πραγματοποιώ	_____	_____
2. αγοράζω	_____	_____
3. προσπαθώ	_____	_____
4. ανακοινώνω	_____	_____
5. απογειώνομαι	_____	_____
6. διαλέγω	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Επίθετα (αρχαιοκλίτα σε -ύς -ιά -ύ - και ο Συγκριτικός και Υπερθετικός)

	<u>Ενικός αριθμός</u>		
Ονομ.	ο βαρύς	η βαριά	το βαρύ
Γεν.	(του βαριού)	της βαριάς	(του βαριού)
Αιτ.	το(ν) βαρύ	τη(ν) βαριά	το βαρύ
	<u>Πληθυντικός αριθμός</u>		
Ονομ.	οι βαριοί	οι βαριές	τα βαριά
Γεν.	των βαριών	των βαριών	των βαριών
Αιτ.	τους βαριούς	τις βαριές	τα βαριά

Σε όλα τα επίθετα σε -ύς -ιά -ύ, έχουμε:

Συγκριτικό σε -ύτερος -η -ο (και κλίνεται ομαλά)

Υπερθετικό σε -ύτατος -η -ο (και κλίνεται ομαλά)

<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
βαρύς -ιά -ύ	βαρύτερος -η -ο	βαρύτατος -η -ο
βαθύς -ιά -ύ	βαθύτερος -η -ο	βαθύτατος -η -ο

Ρήματα (Υποτακτική Ενεστώτα και Αορίστου, στις δύο φωνές - α' και β' συζυγία)
 Και στις δύο συζυγίες, η Υποτακτική Ενεστώτα (Συνεχής) και Αορίστου (Απλή), και στην ενεργητική και στην παθητική φωνή, είναι:

στον Ενεστώτα: να + Οριστική Ενεστώτα
 στον Αόριστο: να + Στιγμαίος Μέλλοντας χωρίς το θα

(Σε όλα η κλίση είναι ομαλή).

Π.χ.:

- ρ. αρχίζω - Υποτακτική Ενεστώτα: να αρχίζω
 Υποτακτική Αορίστου: να αρχίσω
- ρ. αγαπάω-ώ - Υποτακτική Ενεστώτα: να αγαπάω-ώ
 Υποτακτική Αορίστου: να αγαπήσω
- ρ. πληρώνομαι - Υποτακτική Ενεστώτα: να πληρώνομαι
 Υποτακτική Αορίστου: να πληρωθώ
- ρ. διηγούμαι - Υποτακτική Ενεστώτα: να διηγούμαι
 Υποτακτική Αορίστου: να διηγηθώ

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

...και κανόνες ορθογραφίας

Ουσιαστικά

Τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ωση, που έχουν τη ρίζα τους σε ρήματα σε -ώνω, γράφονται με -ω (ανακοινώνω > η ανακοίνωση, απογειώνομαι > η απογείωση).

Επίθετα

Τα επίθετα με συγκριτικό σε -ύτερος -η -ο και υπερθετικό σε -ύτατος -η -ο, γράφονται με -υ, χωρίς εξαίρεση (βαρύτερος, βαθύτερη...).

Γραπτή έκφραση

Να γράψετε μια μεγάλη παράγραφο (15 - 18 γραμμές) με θέμα:

Ένα σπουδαίο κατόρθωμα ή μια μεγάλη ανακάλυψη που θεωρώ σημαντικά (και γιατί).

---

19. Η Ελλάδα στις δεκαετίες του '60 και του '70

Από την πρόσφατη ελληνική ιστορία, η δεκαετία του 1960 είναι μια περίοδος με μεγάλες αλλαγές. Παρατηρούμε μια προσπάθεια για ανάπτυξη της οικονομίας και της βιομηχανίας αλλά και την άναρχη οικοδόμηση της Αθήνας, παράλληλα με την πολύ μεγάλη μετανάστευση Ελλήνων, κυρίως στη Δυτική Γερμανία και την Αυστραλία.

Τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας, πρωθυπουργός είναι ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. Το 1963 γίνεται μια πολιτική αλλαγή. Η κατάσταση αλλάζει γιατί στην κυβέρνηση ανεβαίνει το κόμμα της Ένωσης Κέντρου με πρωθυπουργό τον Γεώργιο Παπανδρέου, μέχρι το 1965. Λίγο πριν ανέβει στην κυβέρνηση το κόμμα του Κέντρου υπάρχει ένα πολύ σοβαρό γεγονός: η δολοφονία του αριστερού βουλευτή Γρηγόρη Λαμπράκη, το Μάιο του 1963, στη Θεσσαλονίκη. Αυτό το γεγονός αλλάζει την πολιτική ατμόσφαιρα, αρχίζουν διαδηλώσεις, κυρίως από τη νεολαία, για την ειρήνη, για την παιδεία και για την Κύπρο. Δημιουργούνται ελπίδες για ένα καλύτερο πολιτικό μέλλον.

Αυτά μέχρι το 1965. Τότε πέφτει η κυβέρνηση Παπανδρέου. Αρχίζει μια εποχή πολιτικής αστάθειας, που οδηγεί τον Απρίλιο του 1967 στη Δικτατορία των Συνταγματαρχών, την Χούντα. Η διάρκεια του καθεστώτος της Χούντας ήταν μέχρι τον Ιούλιο του 1974. Στη δικτατορία, δεν υπάρχει πια Βουλή ούτε δημοκρατικό Σύνταγμα. Δικτάτορας είναι ο Γεώργιος Παπαδόπουλος που είναι στην κυβέρνηση μαζί με τους συνεργάτες του.

Τον Φεβρουάριο του 1973 γίνεται η πρώτη διαδήλωση εναντίον της δικτατορίας, από τους φοιτητές της Νομικής Σχολής. Λίγο μετά, το Νοέμβριο του 1973, έχουμε την εξέγερση του Πολυτεχνείου. Τέλος, το 1974, ένα πραξικόπημα στην Κύπρο έδωσε τη «χαριστική βολή» στους δικτάτορες. Στις 24 Ιουλίου 1974, ο Καραμανλής γύρισε από το Παρίσι και μαζί γύρισε και η δημοκρατία στην Ελλάδα.

Από το βιβλίο *Ένας αιώνας Ελλάδα*, εκδόσεις Καστανιώτη – διασκευή

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου

παρατηρώ	to remark, observe	v. remarquer, observer	_____
η μετανάστευση	the migration	la migration	_____
η οικοδόμηση	the (building) construction	la construction	_____
άναρχος	without any program	anarchique	_____
ο πρωθυπουργός	the prime minister	le premier ministre	_____
η αλλαγή	the change	le changement	_____
το κόμμα	the political party	le parti	_____
η κυβέρνηση	the government	le gouvernement	_____
σοβαρός	serious	sérieux	_____
η δολοφονία	the assassination	l' assassinat	_____
ο βουλευτής	the member of Parliament	le député	_____
η διαδήλωση	the demonstration	la manifestation	_____
η νεολαία	the youth	la jeunesse	_____

η ειρήνη	the peace	la paix	_____
η παιδεία	the education	l' éducation	_____
η ελπίδα	the hope	l' espoir	_____
το μέλλον	the future	l' avenir	_____
η αστάθεια	the instability	l' instabilité	_____
ο συνταγματάρχης	the colonel	le colonel	_____
οδηγώ	to drive	v. conduire	_____
η διάρκεια	the duration	la durée	_____
το καθεστώς	the regime	le régime (politique)	_____
η Βουλή	the Parliament	le Parlement	_____
το Σύνταγμα	the Constitution	la Constitution	_____
ο συνεργάτης	the collaborator	le collaborateur	_____
εναντίον	against	contre	_____
ο φοιτητής	the student	l' étudiant	_____
η 'χαριστική βολή'	the 'coup de grace'	le 'coup de grâce'	_____
το πραξικόπημα	the 'coup d' etat'	le 'coup d' état'	_____
η εξέγερση	the rebellion, revolt	la rébellion, la révolte	_____
γυρίζω=επιστρέφω	to return, come back	v. rentrer, revenir	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

παρατηρώ	↳ η παρατήρηση	_____
η κυβέρνηση	↳ κυβερνώ, ο κυβερνήτης	_____
η μετανάστευση	↳ μεταναστεύω, ο μετανάστης	_____
η αλλαγή	↳ αλλάζω	_____
η διαδήλωση	↳ διαδηλώνω	_____
η δολοφονία	↳ δολοφονώ, ο δολοφόνος	_____
επιστρέφω	↳ η επιστροφή	_____

? Ερωτήσεις

1. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα, στα χρόνια του '60;

2. Ποιο σημαντικό γεγονός έχουμε το 1963 και ποιο κόμμα ανεβαίνει στην κυβέρνηση;

3. Από πότε μέχρι πότε είχαμε πρόσφατα δικτατορία στην Ελλάδα και ποιος δικτάτορας κυβερνά;

4. Τι έκαναν οι φοιτητές εναντίον της Χούντας;

Γραμματική

A. 1. το μέλλον - 2. το καθεστώς - 3. η κυβέρνηση - 4. το πραξικόπημα - 5. η περίοδος - 6. το γεγονός: να γράψετε τη Γενική στον ενικό και στον πληθυντικό - στο πρώτο να γράψετε μόνο τον ενικό:

	<u>Γενική ενικού</u>	<u>Γενική πληθυντικού</u>
1. το μέλλον	_____	-
2. το καθεστώς	_____	_____
3. η κυβέρνηση	_____	_____
4. το πραξικόπημα	_____	_____
5. η περίοδος	_____	_____
6. το γεγονός	_____	_____

B. 1. δημιουργούνται - 2. παρατηρούμε - 3. ανεβαίνει - 4. αλλάζει - 5. αρχίζουν - 6. οδηγεί: να γράψετε τον Παρακείμενο, τον Υπερσυντέλικο και τον Συντελεσμένο Μέλλοντα, στο α' πρόσωπο του ενικού:

	<u>Παρακείμενος</u>	<u>Υπερσυντέλικος</u>	<u>Συντ. Μέλλοντας</u>
1. δημιουργούνται	έχω _____	είχα _____	θα έχω _____
2. παρατηρούμε	_____	_____	_____
3. ανεβαίνει	_____	_____	_____
4. αλλάζει	_____	_____	_____
5. αρχίζουν	_____	_____	_____
6. οδηγεί	_____	_____	_____

Γ. 1. καλύτερο - 2. σοβαρό: να γράψετε τους τρεις βαθμούς των επιθέτων, στην Ονομαστική ενικού του αρσενικού:

<u>Επίθετο (Θετικός)</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Επίθετα (ανώμαλος συγκριτικός και υπερθετικός - τα πιο συνηθισμένα επίθετα)

<u>Επίθετο (Θετικός)</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
μεγάλος -η -ο	μεγαλύτερος -η -ο	μέγιστος -η -ο
μικρός -ή -ό	μικρότερος -η -ο	ελάχιστος -η -ο
λίγος -η -ο	λιγότερος -η -ο	ελάχιστος -η -ο
πολύς -λλή- ύ	περισσότερος -η -ο	πλείστος -η -ο
καλός -ή -ό	καλύτερος -η -ο	άριστος -η -ο
κακός -ή -ό	χειρότερος -η -ο	χειρίστος -η -ο
απλός -ή -ό	απλούστερος -η -ο	απλούστατος -η -ο
ψηλός -ή -ό	ψηλότερος -η -ο	ύψιστος -η -ο

Όλα κλίνονται ομαλά. Στο συγκριτικό, μπορούμε να έχουμε και τον τύπο: πιο + επίθετο. Π.χ.: πιο μεγάλος -η -ο, πιο καλός -ή -ο, πιο μικρός -ή -ό, πιο απλός -ή -ό... Το πιο δεν αλλάζει και το επίθετο κλίνεται ομαλά.

Προσοχή: λέμε πιο καλός ή καλύτερος, αλλά ΟΧΙ πιο καλύτερος!

Ρήματα (σύνθετοι χρόνοι - α' και β' συζυγία - και οι δύο φωνές - Οριστική)

Οι σύνθετοι χρόνοι στα νέα ελληνικά είναι τρεις: Παρακείμενος, Υπερσυντέλικος, Συντελεσμένος Μέλλοντας. Και οι τρεις σχηματίζονται με τη βοήθεια του ρήματος έχω, σε όλες τις συζυγίες και στις δύο φωνές, και με το απαρέμφατο του ρήματος: αυτό είναι ο Στιγμιαίος Μέλλοντας, στο γ' πρόσωπο ενικού, χωρίς το θα.

ρ. πληρώνω:	Στ. Μέλ.: θα πληρώσει	Απαρέμφατο: πληρώσει
ρ. αγοράζω:	Στ. Μέλ.: θα αγοράσει	Απαρέμφατο: αγοράσει
ρ. γράφω:	Στ. Μέλ.: θα γράψει	Απαρέμφατο: γράψει
ρ. ανοίγω:	Στ. Μέλ.: θα ανοίξει	Απαρέμφατο: ανοίξει
ρ. ξυπνάω-ώ:	Στ. Μέλ.: θα ξυπνήσει	Απαρέμφατο: ξυπνήσει
ρ. οδηγώ	Στ. Μέλ.: θα οδηγήσει	Απαρέμφατο: οδηγήσει
ρ. σηκώνομαι:	Στ. Μέλ.: θα σηκωθεί	Απαρέμφατο: σηκωθεί
ρ. διηγούμαι:	Στ. Μέλ.: θα διηγηθεί	Απαρέμφατο: διηγηθεί

Δηλαδή: βρίσκουμε το Απαρέμφατο κάθε ρήματος, προσθέτουμε και κλίνουμε ομαλά μπροστά από το απαρέμφατο, που μένει πάντα ίδιο, το ρ. έχω, ως εξής:

<u>Παρακείμενος:</u>	έχω (Ενεστώτας στην Οριστική)	+ Απαρέμφατο
<u>Υπερσυντέλικος:</u>	είχα (Παρατατικός στην Οριστική)	+ Απαρέμφατο
<u>Συντ. Μέλλοντας:</u>	θα έχω (Μέλλοντας στην Οριστική)	+ Απαρέμφατο

Π.χ. έχω + πληρώσει, έχεις + γράψει, έχει + αγοράσει, είχα + ανοίξει, είχες + ξυπνήσει, είξε + οδηγήσει, θα έχω + σηκωθεί, θα έχεις + διηγηθεί...

Ρήματα (επανάληψη: ρήματα με δυσκολίες σε Αόριστο, Στ. Μέλλοντα - Οριστική)

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Αόριστος</u>	<u>Στ. Μέλλοντας</u>
ανεβαίνω	ανέβηκα	θα ανέβω
βγαίνω	βγήκα	θα βγω
βλέπω	είδα	θα δω
βρίσκω	βρήκα	θα βρω
δίνω	έδωσα	θα δώσω
θέλω	θέλησα	θα θελήσω
καταλαβαίνω	κατάλαβα	θα καταλάβω
κατεβαίνω	κατέβηκα	θα κατέβω
λέω	είπα	θα πω
μαθαίνω	έμαθα	θα μάθω
μένω	έμεινα	θα μείνω
μπαίνω	μπήκα	θα μπω
ξέρω	ήξερα	θα ξέρω
παίρνω	πήρα	θα πάρω
πηγαίνω / πάω	πήγα	θα πάω
πίνω	ήπια	θα πιω
στέλνω	έστειλα	θα στείλω
τρώω	έφαγα	θα φάω
φεύγω	έφυγα	θα φύγω

20. Το βουνό των Κενταύρων

Το Πήλιο είναι ένα από τα πιο όμορφα, γραφικά και φιλόξενα βουνά της Ελλάδας σ' όλες τις εποχές του χρόνου, και το καλοκαίρι αλλά και τον χειμώνα. Γι αυτό έχει συνεχή κίνηση τουριστών.

Υπάρχουν χωριά με πολλά λουλούδια και δέντρα, γωνιές που διατηρούν την παράδοση. Όπου κι αν πάτε στο βουνό αυτό, είναι βέβαιο πως δεν θα το μετανιώσετε. Θα είστε τυχεροί αν έχετε πολλές μέρες διακοπών.

Ένα από τα λιγότερο τουριστικά μέρη είναι η Άφησος. Υπάρχουν μικρά ξενοδοχεία, ξενώνες, πολλά δωμάτια, αλλά και σπίτια για το καλοκαίρι. Έχει πολύ ωραίες παραλίες και λιγότερο κόσμος από άλλα χωριά. Υπάρχουν δύο ταβέρνες που σερβίρουν ψάρια που έχουν ψαρέψει οι ψαράδες στην παραλία του Αμποβού και τρία εστιατόρια όπου μπορείτε να βρείτε κρέας ψητό και πολλούς μεζέδες. Στο δρόμο της παραλίας, μπορείτε επίσης να αγοράσετε φρέσκα φρούτα από τους μανάβηδες.

Για να περάσετε το βράδυ, μπορείτε να διαλέξετε ανάμεσα στην ηρεμία της Αφήσου και σε κάποια βόλτα στις γύρω περιοχές. Εμείς σας προτείνουμε να πάτε στις Μηλιές. Η απόσταση είναι μικρή, μόνο 13 χιλιόμετρα, και είναι μεγάλη ευκαιρία να γνωρίσετε ένα από τα ωραιότερα παραδοσιακά χωριά με διεθνή τουρισμό. Οι Μηλιές παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την χαρακτηριστική αρχιτεκτονική των σπιτιών του Πηλίου (χωρίς τις πολυτελείς βίλες που βρίσκετε σε άλλα μέρη) και την πολύ αξιόλογη βιβλιοθήκη του χωριού. Πηγαίνετε και στον παλιό σταθμό, όπου κάνει τέρμα το παλιό όμορφο τρένο. Υπάρχει εκεί ένα πολύ συμπαθητικό εστιατόριο.

Μια μοναδική εμπειρία...

Από τουριστικό οδηγό – διασκευή

Λεξιλόγιο

			γράφω στη γλώσσα μου
ο Κένταυρος	the Centaur	le Centaure	_____
γραφικός	picturesque	pittoresque	_____
φιλόξενος	hospitable	accueillant	_____
συνεχής	continuous	continu	_____
η κίνηση	the movement	le mouvement	_____
το χωριό	the village	le village	_____
διατηρώ	to preserve, maintain	v. préserver, maintenir	_____
βέβαιος=σίγουρος	sure, certain	sûr, certain	_____
μετανιώνω	to regret	v. regretter	_____
τυχερός	lucky	chanceux	_____
το μέρος	the place	l' endroit	_____
ο ξενώνας	the youth hostel	l' auberge de jeunesse	_____
η παραλία	the beach	la plage	_____
το ψητό κρέας	the roast meat	la grillade	_____

ο μεζές	the snack	le mézè	_____
ο μανάβης	the grocer	le marchand de fruits et de légumes	_____
η ηρεμία	the calm	le calme	_____
παραδοσιακός	traditional	traditionnel	_____
διεθνής	international	international	_____
πολυτελής	luxurious	luxueux	_____
ο σταθμός	the (train) station	la station (du train)	_____
μοναδικός	unique	unique	_____
η εμπειρία	the experience	l' expérience	_____
ο οδηγός	the guide	le guide	_____

... Θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

διατηρώ	↳ η διατήρηση	_____
φιλόξενος	↳ φιλοξενώ, η φιλοξενία	_____
η ηρεμία	↳ ηρεμώ, ήρεμος	_____
η εμπειρία	↳ έμπειρος	_____
συνεχής	↳ συνεχίζω, η συνέχεια	_____
πολυτελής	↳ η πολυτέλεια	_____

? Ερωτήσεις

1. Πώς χαρακτηρίζει το Πήλιο ο τουριστικός οδηγός;
_____
2. Γιατί ο οδηγός προτείνει την Άφησσο;
_____
3. Γιατί οι Μηλιές παρουσιάζουν ενδιαφέρον;
_____
4. Τι σερβίρουν οι ταβέρνες και τα εστιατόρια στην παραλία της Αφήσσου;
_____

Γραμματική

A. 1. ο μεζές - 2. ο καναπές - 3. ο καφές - 4. ο ψαράς - 5. ο παππούς - 6. ο μανάβης:
να γράψετε τον πληθυντικό, στην Ονομαστική:

<u>Ενικός</u>	<u>Πληθυντικός</u>
1. ο μεζές	_____
2. ο καναπές	_____
3. ο καφές	_____
4. ο ψαράς	_____
5. ο παππούς	_____
6. ο μανάβης	_____

B. 1. ο διεθνής αθλητής - 2. η συνεχής κίνηση - 3. το πολυτελές σπίτι: να γράψετε τον πληθυντικό, στην Ονομαστική:

<u>Ενικός</u>	<u>Πληθυντικός</u>
1. ο διεθνής αθλητής	_____
2. η συνεχής κίνηση	_____
3. το πολυτελές σπίτι	_____

Γ. 1. το συνεχές ωράριο - 2. το διεθνές αεροδρόμιο - 3. η πολυτελής βίλα: να γράψετε τη Γενική ενικού:

<u>Ονομαστική ενικού</u>	<u>Γενική ενικού</u>
1. το συνεχές ωράριο	_____
2. το διεθνές αεροδρόμιο	_____
3. η πολυτελής βίλα	_____

Δ. Αν πάτε ... δεν θα το μετανιώσετε: να γράψετε άλλους δύο ίδιους υποθετικούς λόγους:

1. Αν _____
2. Αν _____

& Μαθαίνω γραμματική...

Ουσιαστικά (αρσενικά ανισοσύλλαβα σε -ες, -ας, -ης - πληθυντικός σε -δες)

<u>Ενικός αριθμός</u>		
Ονομ.: ο ψαράς	ο μεζές	ο μανάβης
Γεν.: του ψαρά	του μεζέ	του μανάβη
Αιτ.: τον ψαρά	τον μεζέ	τον μανάβη
<u>Πληθυντικός αριθμός</u>		
Ονομ.: οι ψαράδες	οι μεζέδες	οι μανάβηδες
Γεν.: των ψαράδων	των μεζέδων	των μανάβηδων
Αιτ.: τους ψαράδες	τους μεζέδες	τους μανάβηδες

(Κλίνονται όπως ο παππούς, με άλλη κατάληξη).

Επίθετα (αρχαιοκλίτα σε -ης -ης -ες και ο Συγκριτικός και Υπερθετικός τους)

	<u>Ενικός αριθμός</u>	<u>Πληθυντικός αριθμός</u>
Ονομ.	ο διεθνής η διεθνής το διεθνές	οι διεθνείς οι διεθνείς τα διεθνή
Γεν.	του διεθνούς της διεθνούς του διεθνούς	των διεθνών των διεθνών των διεθνών
Αιτ.	το(ν) διεθνή τη(ν) διεθνή το διεθνές	τους διεθνείς τις διεθνείς τα διεθνή

Ο Συγκριτικός αυτών των επιθέτων σχηματίζεται σε: -έστερος -η -ο (κλίνεται ομαλά)
 Ο Υπερθετικός αυτών των επιθέτων σχηματίζεται σε: -έστατος -η -ο (κλίνεται ομαλά)

<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
υγιής -ής -ές	υγιέστερος -η -ο	υγιέστατος -η -ο
πολυτελής -ής -ές	πολυτελέστερος -η -ο	πολυτελέστατος -η -ο
συνήθης -ης -σύνηθες	συνηθέστερος -η -ο	συνηθέστατος -η -ο

Ρήματα (ο υποθετικός λόγος - η σύνταξη του αν)

Όταν μία πρόταση αρχίζει με *αν* ή *εάν*, την ακολουθεί άλλη πρόταση που είναι κύρια. Οι χρόνοι των ρημάτων και στις δύο προτάσεις έχουν αυστηρούς κανόνες. Αυτές οι δύο προτάσεις μαζί, μας δίνουν έναν υποθετικό λόγο. Ανάλογα με τους χρόνους των ρημάτων, υπάρχουν 3 είδη υποθετικών λόγων.

	<u>Υπόθεση</u>	<u>Απόδοση</u>
<u>α' είδος:</u>	<i>αν</i> + Υποτακτική	Οριστική Μέλλοντα ή: Οριστική Ενεστώτα ή: Προστακτική
<u>β' είδος:</u>	<i>αν</i> + Οριστική Παρατατικού	<i>θα</i> + Οριστική Παρατατικού
<u>γ' είδος:</u>	<i>αν</i> + Οριστική Υπερσυντελικού	<i>θα</i> + Οριστική Υπερσυντελικού

α' είδος: Αν βρέξει, δε θα πάω για ψώνια. (*αν* + Υποτακτική - Στ. Μέλλοντας)

β' είδος: Αν έβρεχε, δε θα πήγαινα για ψώνια (*αν* + Παρατατικός - *θα* + Παρατατικός)

γ' είδος: Αν είχε βρέξει, δε θα είχα πάει για ψώνια (*αν* + Υπερσυντέλικος - *θα* + Υπερσυντέλικος)

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

...και κανόνες ορθογραφίας

Ουσιαστικά

Τα αρσενικά ουσιαστικά σε -ώνας, γράφονται με -ώ (ο χειμώνας, ο ξενώνας). Εξαιρέση (η πιο συνηθισμένη): ο κανόνας.

Επίθετα

Τα επίθετα που έχουν συγκριτικό σε -έστερος -η -ο και υπερθετικό σε -έστατος -η -ο, γράφονται πάντα με -ε, χωρίς εξαιρέση (πολυτελέστερος, υγιέστατος).

Γραπτή έκφραση

Να αναπτύξετε σε μια μεγάλη παράγραφο (15 - 18 γραμμές) το θέμα:

Τι πιστεύετε ότι είναι σημαντικό να έχει ο ελληνικός τουρισμός, για να διατηρεί τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά;

---

21. Ξένοι καλλιτέχνες στην Ελλάδα

Δεν έρχονται μόνο το καλοκαίρι ξένοι τραγουδιστές και μουσικοί στη χώρα μας. Αν και κουράζονται από τις συνεχείς τουρνέ, έρχονται και το φθινόπωρο προσπαθώντας να κάνουν εμφανίσεις σε κλειστούς χώρους, για να είναι σίγουροι ότι οι συναυλίες θα πραγματοποιηθούν ακόμη και αν βρέξει... Μερικά παραδείγματα είναι χαρακτηριστικά.

Μεγάλη συναυλία του Πήτερ Χάμιλ θα γίνει στις 10 και 11 Οκτωβρίου στο 'Παλλάς', στην οδό Βουκουρεστίου. Η πιο τίμια, ίσως, φωνή της ροκ κυκλοφόρησε πρόσφατα στην αγορά καινούριο δίσκο. Ο Χάμιλ έρχεται για τέταρτη φορά στην Ελλάδα παίζοντας μουσική και τραγουδώντας μαζί με αγαπημένους συνεργάτες: τον Νικ Πόρτερ, τον Στιούαρτ Γκόρντον και τον Ντέιβιντ Τζάκσον.

Η βαθιά φωνή του Μπάρυ Γουάιτ δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον μόνο για τους φίλους του που είναι πάνω από 30 χρονών αλλά και για τη νεολαία. Τριάντα έξι μουσικοί θα είναι τα μέλη στην ορχήστρα που θα παίζει μαζί με τον σταρ της δεκαετίας του '70.

Ο μαύρος καλλιτέχνης θα παρουσιάσει καινούργια τραγούδια του, στις 31 Οκτωβρίου, στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας.

Η πιο σημαντική όμως συναυλία του φθινοπώρου είναι του Μάιλς Ντέιβις. Δύο βραδιές τζαζ σας περιμένουν στις 8 και 9 Νοεμβρίου επίσης στο 'Παλλάς'. Ο καλλιτέχνης θα παρουσιάσει μουσική και τραγούδια απ' όλες τις στιγμές της καριέρας του. Καλή διασκέδαση, λοιπόν.

Από την εφημερίδα *Το Βήμα* – διασκευή

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου

έρχομαι	to come	v. venir	_____
το φθινόπωρο	the autumn	l' automne	_____
κουράζομαι	to get tired	v. se fatiguer	_____
ο τραγουδιστής	the singer	le chanteur	_____
η χώρα	the country	le pays	_____
η εμφάνιση	the appearance	l' apparition	_____
η συναυλία	the concert	le concert	_____
ο χώρος	the area	le lieu	_____
τίμιος	honest	honnête	_____
η φωνή	the voice	la voix	_____
κυκλοφορώ	to circulate, publish	v. circuler, publier	_____
βαθύς	deep, profound	profond	_____
ο καλλιτέχνης	the artist	l' artiste	_____
η στιγμή	the moment	le moment	_____
η διασκέδαση	the amusement	l' amusement	_____
καλή διασκέδαση!	enjoy yourselves!	amusez-vous bien!	_____

ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ για τα θύματα του τσουνάμι στην Ασία. Τραγουδούν 50 γνωστοί έλληνες καλλιτέχνες. Ολυμπιακό Στάδιο, Μαρούσι, Τετάρτη 17 Ιανουαρίου, ώρα 7 το απόγευμα. Μπορείτε να αγοράσετε εισιτήρια στο Σύνταγμα, στην Ομόνοια, στο κτήριο της ΕΡΤ. Μπορούμε όλοι να βοηθήσουμε!

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

το τραγούδι	↳ τραγουδώ, ο τραγουδιστής	_____
η διασκέδαση	↳ διασκεδάζω	_____
παρουσιάζω	↳ η παρουσίαση	_____
βρέχει	↳ η βροχή	_____
τίμιος	↳ η τιμιότητα	_____
κυκλοφορώ	↳ η κυκλοφορία	_____

? Ερωτήσεις

1. Πού και γιατί προτιμούν να κάνουν τις εμφανίσεις τους, τους μήνες του φθινοπώρου, οι καλλιτέχνες που δίνουν συναυλίες την Ελλάδα;

2. Πότε, πού και με πόσους συνεργάτες του θα παρουσιάσει τα τραγούδια του στην Ελλάδα ο μαύρος καλλιτέχνης Μπάρυ Γουάιτ;

3. Πώς χαρακτηρίζει το κείμενο τον Πήτερ Χάμιλ;

4. Ποια είναι (στο κείμενο) η πιο σημαντική συναυλία του φθινοπώρου; Τι θα παρουσιάσει ο καλλιτέχνης, πού και πότε;

📖 Γραμματική

A. 1. προσπαθώ - 2. κουράζομαι - 3. παίζω - 4. τραγουδώ - 5. παρουσιάζω - 6. κυκλοφορώ - 7. διασκεδάζω - 8. αγαπιέμαι: να γράψετε τις μετοχές αυτών των ρημάτων (το καθένα στη φωνή που βρίσκεται):

<u>Ρήμα</u>	<u>Μετοχή</u>	
1. προσπαθώ	_____	(ενεργητική)
2. κουράζομαι	_____	(παθητική)
3. παίζω	_____	
4. τραγουδώ	_____	
5. παρουσιάζω	_____	
6. κυκλοφορώ	_____	
7. διασκεδάζω	_____	
8. αγαπιέμαι	_____	

B. 1. τέταρτη (φορά): να δώσετε το απόλυτο αριθμητικό - 2. τριάντα έξι (μέλη στην ορχήστρα): να δώσετε το τακτικό αριθμητικό, στο αρσενικό:

1. τέταρτη >απόλυτο αριθμητικό: _____
 2. τριάντα έξι >τακτικό αριθμητικό: _____

Γ. η βαθιά φωνή: 1. να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό και 2. να γράψετε τον συγκριτικό και τον υπερθετικό:

1. <u>Ενικός</u>	<u>Πληθυντικός</u>
Όνομ.: η βαθιά φωνή	_____
Γεν.: _____	_____
Αιτ.: _____	_____

2. <u>Επίθετο (Θετικός)</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
η βαθιά (φωνή)	_____	_____

Δ. 1. βρέχει - 2. τραγουδούν - 3. έρχονται - 4. γίνεται: να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:

	1. <u>βρέχει</u>	2. <u>τραγουδούν</u>	3. <u>έρχονται</u>	4. <u>γίνεται</u>
Ενεστώτας	_____	_____	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____	_____	_____
Αόριστος	_____	_____	_____	_____
Εξ. Μέλ.	_____	_____	_____	_____
Στ. Μέλ.	_____	_____	_____	_____
Παρακείμενος	_____	_____	_____	_____
Υπερσυντέλ.	_____	_____	_____	_____
Συντ. Μέλ.	_____	_____	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Μετοχές (Ενεστώτα - ενεργητική φωνή και Παρακείμενου - παθητική φωνή)

Τα ρήματα έχουν μετοχές:

- στην ενεργητική φωνή (Ενεστώτα), με κατάληξη σε -οντας ή -ώντας (όταν ο τόνος είναι πάνω στο ο). Αυτή η μετοχή δεν κλίνεται, μένει πάντα ίδια.
- στην παθητική φωνή (Παρακείμενου, συνήθως), με κατάληξη σε -μένος -η -ο. Αυτή η μετοχή κλίνεται ομαλά.

<u>Ρήμα</u>	<u>Ενεργητική μετοχή</u>	<u>Παθητική μετοχή</u>
πληρώνω -ομαι	πληρών <u>ον</u> τας	πληρω <u>μέ</u> νος -η -ο
κουράζω -ομαι	κουρά <u>ζ</u> οντας	κουρα <u>σ</u> μένος -η -ο
μαγειρεύω -ομαι	μαγειρε <u>δ</u> οντας	μαγειρε <u>μ</u> ένος -η -ο
ανοίγω -ομαι	ανοί <u>γ</u> οντας	ανοι <u>γ</u> μένος -η -ο
αγαπάω -ώ -ιέμαι	αγα <u>π</u> ώντας	αγα <u>π</u> ημένος -η -ο
ξεχνάω -ώ -ιέμαι	ξε <u>χ</u> νώντας	ξε <u>χ</u> ασμένος -η -ο

Αριθμητικά (απόλυτα και τακτικά)

Οι αριθμοί που δείχνουν τις μονάδες, τις δεκάδες, τις εκατοντάδες, τις χιλιάδες λέγονται απόλυτα αριθμητικά. Π.χ. δύο, δέκα, είκοσι, τριάντα πέντε, εκατό... Τα επίθετα που δείχνουν τη σειρά κάποιου, λέγονται τακτικά αριθμητικά και κλίνονται ομαλά. Π.χ. πρώτος -η -ο, δεύτερος -η -ο, δέκατος -η -ο, εκατοστός -ή -ό...

<u>Αριθμοί</u>	<u>Απόλυτα</u>	<u>Τακτικά</u>
1	ένας - μία/μια - ένα	πρώτος -η -ο
2	δύο/δυο	δεύτερος -η -ο
3	τρεις - τρία	τρίτος -η -ο
4	τέσσερις - τέσσερα	τέταρτος -η -ο
5	πέντε	πέμπτος -η -ο
6	έξι	έκτος -η -ο
7	επτά/εφτά	έβδομος -η -ο
8	οκτώ/οχτώ	όγδοος -η -ο
9	εννέα/εννιά	ένατος -η -ο
10	δέκα	δέκατος -η -ο
11	έντεκα	ενδέκατος -η -ο
12	δώδεκα	δωδέκατος -η -ο
15	δεκαπέντε	δέκατος -η -ο πέμπτος -η -ο
18	δέκα οκτώ/οχτώ	δέκατος -η -ο όγδοος -η -ο
20	είκοσι	εικοστός -ή -ό
25	είκοσι πέντε	εικοστός -ή -ό πέμπτος -η -ο
30	τριάντα	τριακοστός -ή -ό
40	σαράντα	τεσσαρακοστός -ή -ό
50	πενήντα	πεντηκοστός -ή -ό
60	εξήντα	εξηκοστός -ή -ό
70	εβδομήντα	εβδομηκοστός -ή -ό
80	ογδόντα	ογδοηκοστός -ή -ό
90	ενενήντα	ενενηκοστός -ή -ό
100	εκατό	εκατοστός -ή -ό
1000	χίλιοι -ες -α	χιλιοστός -ή -ό
1.000.000	ένα εκατομμύριο	εκατομμυριοστός -ή -ό

Ρήματα (η Χρονική Αντικατάσταση)

Χρονική Αντικατάσταση κάνουμε όταν παρουσιάζουμε ένα ρήμα σε όλους τους χρόνους, αλλά στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό, στην ίδια φωνή και την ίδια έγκλιση. Πρώτα χαρακτηρίζουμε το ρήμα, μετά γράφουμε όλους τους χρόνους κάθετα και, τέλος, δίνουμε τους τύπους του ρήματος σε όλους τους χρόνους.

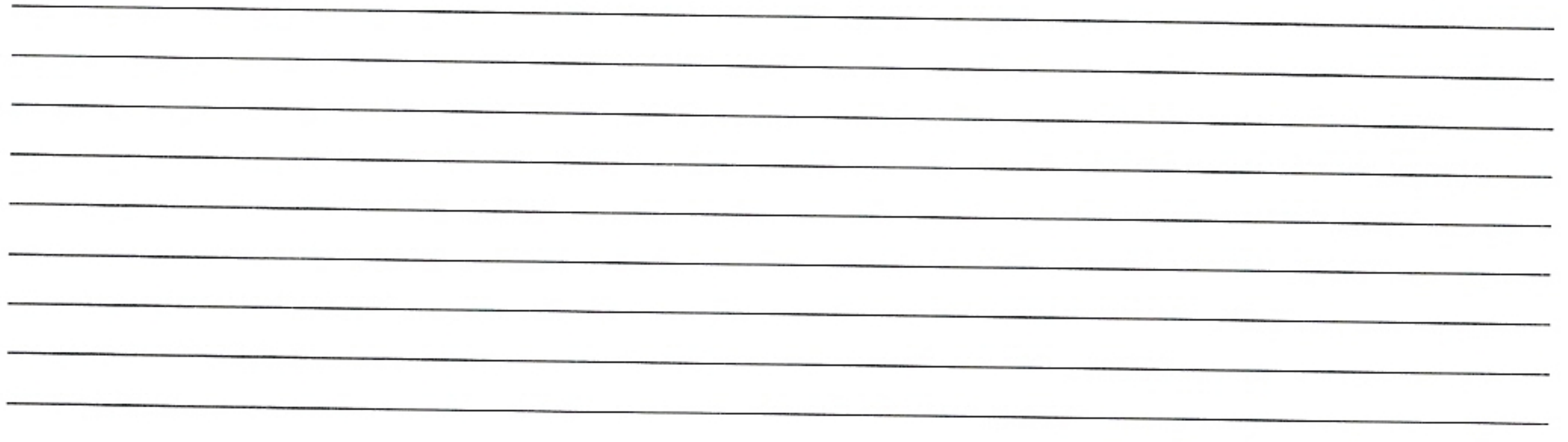
Για παράδειγμα: παρουσιάζει

Πρώτα χαρακτηρίζουμε: γ' πρόσωπο ενικού, ενεργητική φωνή, Οριστική. Θα πρέπει να γράψουμε, λοιπόν, όλους τους χρόνους αυτού του ρήματος στο γ' ενικό πρόσωπο, στην ενεργητική φωνή και στην Οριστική.

22. Τσάρλι Τσάπλιν: ο άνθρωπος και ο καλλιτέχνης

Ο θάνατος του Τσάρλι Τσάπλιν πριν από μερικά χρόνια, σε ηλικία 88 ετών, μας γέμισε λύπη. Η ιστορία του αρχίζει μαζί με την ιστορία του κινηματογράφου: γεννήθηκε το 1889, τη χρονιά που ο Έντισον έκανε την πρώτη προβολή. Βέβαια, μπορεί να πέθανε ο καλλιτέχνης που, σύμφωνα με τον Μπέρναρ Σω, υπήρξε «η μόνη μεγαλοφυΐα που δημιούργησε ο κινηματογράφος», όμως ο αγαπημένος μας Σαρλώ μένει αθάνατος. Άφησε ζωντανό τον ‘αλητάκο’, τον πιο τρυφερό και ανθρώπινο ήρωα που έχει προσφέρει στα 100 και περισσότερα χρόνια της ιστορίας της η έβδομη τέχνη. Τον ‘αλητάκο’, αυτό το σύμβολο ελευθερίας, καλοσύνης και περηφάνιας, που θα δίνει πάντα το γέλιο αλλά και το δάκρυ στους ανθρώπους, χωρίς διάκριση φυλής ή ηλικίας. Αυτός ο μεγάλος άνθρωπος και καλλιτέχνης θα μείνει αξέχαστος στις επόμενες γενιές για τους ρόλους μα και για τα λόγια του: «Λίγη καλοσύνη είναι αρκετή για να κάνει όμορφο έναν γκρίζο και θλιβερό κόσμο».

Από το περιοδικό *Γυναίκα* – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		γράψω στη γλώσσα μου	
ο θάνατος	the death	la mort	_____
η λύπη=η θλίψη	the sadness, sorrow	la tristesse	_____
γεμίζω	to fill	v. remplir	_____
γεννιέμαι	to be born	v. naître	_____
η προβολή	a)projection b)promotion		_____
σύμφωνα με	according to	selon	_____
η μεγαλοφυΐα	the genius	le génie	_____
πεθαίνω	to die	v. mourrir	_____
αθάνατος	immortal	immortel	_____
τρυφερός	tender	tendre	_____
ανθρώπινος	human	humain	_____
προσφέρω	to offer	v. offrir	_____
η τέχνη	the art	l' art	_____
αφήνω	to leave	v. laisser	_____
ζωντανός	alive	vivant	_____
ο ‘αλητάκος’	the ‘kid’	le gamin	_____
η καλοσύνη	the goodness	la bonté	_____
η ελευθερία	the liberty	la liberté	_____
η περηφάνια	the pride	la fierté	_____
το γέλιο	the laugh	le rire	_____
το δάκρυ	the cry	la larme	_____
η διάκριση	a)distinction b)discrimination		_____
η φυλή	the race	a)la race b)la tribu	_____
αξέχαστος	unforgettable	inoubliable	_____

τα λόγια	the words	les paroles	_____
επόμενος	next	suivant	_____
η γενιά	the generation	la génération	_____
θλιβερός	sad	triste	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

η προβολή	↳ προβάλλω	_____
η ελευθερία	↳ ελεύθερος	_____
τρυφερός	↳ η τρυφερότητα	_____
η θλίψη	↳ θλιβερός	_____
η (υ)περηφάνια	↳ (υ)περήφανος	_____
προσφέρω	↳ η προσφορά	_____

? Ερωτήσεις

1. Ο Τσάρλι Τσάπλιν πέθανε, τι άφησε όμως ζωντανό σαν καλλιτέχνης;
_____
2. Πώς χαρακτηρίζει τον Τσάρλι Τσάπλιν ένας άλλος μεγάλος της τέχνης, ο Μπέρναρ Σω;
_____
3. Τι συμβολίζει ο τύπος που δημιούργησε στον κινηματογράφο ο Τσάρλι Τσάπλιν;
_____
4. Γιατί θα μείνει αξέχαστος στις επόμενες γενιές;
_____

📖 Γραμματική

A. 1. το δάκρυ - 2. η διάκριση: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

	<u>Ενικός</u>	<u>Πληθυντικός</u>
Ονομ.:	_____	_____
Γεν.:	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____

B. 1. θλιβερός - 2. περισσότερα - 3. τρυφερό - 4. λίγη: να γράψετε τους τρεις βαθμούς των επιθέτων, στο αρσενικό του ενικού:

<u>Επίθετο (Θετικός)</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____
3. _____	_____	_____
4. _____	_____	_____

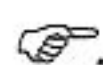

Γ. 1. υπήρξε - 2. γεννήθηκε - 3. δημιούργησε: να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:

	1. υπήρξε	2. γεννήθηκε	3. δημιούργησε
Ενεστώτας	_____	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____	_____
Αόριστος	_____	_____	_____
Εξ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Στ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Παρακείμενος	_____	_____	_____
Υπερσυντέλικος	_____	_____	_____
Συντ. Μέλλοντας	_____	_____	_____

Δ. Να γράψετε α. τον Στιγμιαίο Μέλλοντα και β. τον Αόριστο (στην Οριστική) στο α' ενικό πρόσωπο:

	<u>Στιγμιαίος Μέλλοντας</u>	<u>Αόριστος</u>
1. καταλαβαίνω	_____	_____
2. αρνούμαι	_____	_____
3. φεύγω	_____	_____
4. δίνω	_____	_____
5. μαθαίνω	_____	_____
6. υπάρχω	_____	_____
7. πίνω	_____	_____
8. μπαίνω	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Ουσιαστικά (ουδέτερα σε -υ, εξαιρέσεις του κανόνα σε -ι)

Τα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε -υ (αντί για -ι) είναι:

- το βράδυ
- το δάκρυ
- το δίχτυ
- το δόρυ
- το στάχυ
- το οξύ
- το αμινοξύ (κλίνεται σαν το οξύ)

	<u>Ενικός αριθμός</u>					
Όνομ.	το βράδυ	δάκρυ	δίχτυ	δόρυ	στάχυ	οξύ
Γεν.	του βραδιού	-	(διχτυού)	δόρατος	(σταχυού)	οξέος
Αιτ.	το βράδυ	δάκρυ	δίχτυ	δόρυ	στάχυ	οξύ

	<u>Πληθυντικός αριθμός</u>					
Όνομ.	τα βράδια	δάκρυα	δίχτυα	δόρατα	στάχυα	οξέα
Γεν.	των βραδιών	δακρύων	(διχτυών)	δοράτων	(σταχυών)	οξέων
Αιτ.	τα βράδια	δάκρυα	δίχτυα	δόρατα	στάχυα	οξέα

23. Η ζωή με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές

Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές έχουν μπει πια στη ζωή μας. Την ώρα όμως που εμείς πιστεύουμε ότι ήμασταν ακριβείς στο ραντεβού με την τεχνολογία, εκείνη, με τη βοήθεια των επιστημόνων, τρέχει με ιλιγγιώδη ταχύτητα προς το μέλλον. Στα εργαστήρια, οι ερευνητές μιλούν για υπολογιστές - προσωπικούς υπηρέτες και για προγράμματα μεταξύ φαντασίας και πραγματικότητας, που ελευθερώνουν την ανθρώπινη δημιουργικότητα.

Ο Άλαν Κέυ, ο περίφημος εφευρέτης του 'ποντικιού', ασχολείται με την πιο δημιουργική ίσως ανακάλυψη στον τομέα των ερευνών σήμερα. Χάρη στη μεγάλη αγάπη του για τα παιδιά, προσπαθεί να κατασκευάσει έναν υπολογιστή που θα είναι σαν τους φορητούς και με τη βοήθειά του τα παιδιά θα μπορούν να εκφράζουν τη δημιουργικότητά τους ζωγραφίζοντας, συνθέτοντας μουσική ή γράφοντας κείμενα με απλό τρόπο. Πρόκειται για ένα σημαντικό πρόγραμμα που ενδιαφέρει σήμερα τα πιο εξελιγμένα εργαστήρια ερευνών.

Βέβαια, οι αντιδράσεις και οι ανησυχίες πως ίσως οι υπολογιστές γίνουν ο αντικαταστάτης του ανθρώπου, είναι πολλές. Παράλληλα, υπάρχει και η γνώμη πως από μόνες τους οι μηχανές και τα προγράμματά τους δεν είναι ούτε καλά ούτε κακά. Η σωστή ή όχι χρήση τους εξαρτάται από τον άνθρωπο και μόνο.

Από τον περιοδικό Τύπο - διασκευή

Λεξιλόγιο

		γράφω στη γλώσσα μου	
ακριβής	punctual	ponctuel	_____
τρέχω	to run	v. courir	_____
ιλιγγιώδης	breathtaking, vertiginous	vertigineux	_____
η ταχύτητα	the rapidity, speed	la vitesse	_____
προσωπικός	personal	personnel	_____
ο υπηρέτης	the servant	le serviteur	_____
μεταξύ=ανάμεσα	between	entre, parmi	_____
η φαντασία	the imagination	l' imagination	_____
η πραγματικότητα	the reality	la réalité	_____
(απ)ελευθερώνω	to liberate	v. libérer	_____
η δημιουργικότητα	the creativity	la créativité	_____
ο εφευρέτης	the inventor	l' inventeur	_____
το 'ποντίκι'	the 'mouse'	la 'souris'	_____
ασχολούμαι	to be occupied	v. s' occuper	_____
φορητός	portable	portable	_____
χάρη σε	due to	grâce à	_____
εκφράζω	to express	v. exprimer	_____
ζωγραφίζω	to paint	v. peindre	_____
ενδιαφέρω -ομαι	to interest, to be interested	v. (s') intéresser	_____
εξελιγμένος	evolved	évolué	_____

η αντίδραση	the reaction	la réaction	_____
η ανησυχία	the anxiety	l' inquiétude	_____
ο αντικαταστάτης	the supplanter	le remplaçant	_____
η γνώμη=η άποψη	the opinion	l' avis, l' opinion	_____
ούτε ... ούτε	neither ... nor	ni ... ni	_____
η χρήση	the use	l' usage	_____
εξαρτώμαι	to depend	v. dépendre	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

ο εφευρέτης	↳ η εφεύρεση	_____
η ανησυχία	↳ ανησυχώ, ανήσυχος	_____
εξαρτώμαι	↳ η εξάρτηση, εξαρτημένος	_____
η αντίδραση	↳ αντιδρώ	_____
εκφράζω	↳ η έκφραση	_____
ασχολούμαι	↳ η ασχολία	_____

? Ερωτήσεις

1. Τι προσπαθεί να κατασκευάσει ο εφευρέτης του 'ποντικιού';

2. Τι ελευθερώνουν οι υπολογιστές, σύμφωνα με το κείμενο;

3. Ποια είναι η κυριότερη ανησυχία και ο φόβος από τους υπολογιστές;

4. Ποια είναι η άλλη άποψη;

📖 Γραμματική

A. 1. η ιλιγγιώδης ταχύτητα - 2. ο ακριβής άνθρωπος: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

	Ενικός	
Ονομ.:	_____	_____
Γεν.:	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____
	Πληθυντικός	
Ονομ.:	_____	_____
Γεν.:	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____

Β. 1. ασχολείται - 2. εξαρτάται: α. να κλίνετε τον Ενεστώτα στην Οριστική (στη φωνή που βρίσκονται) και β. να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:
Ενεστώτας (Οριστική)

1. <u>ασχολείται</u>	2. <u>εξαρτάται</u>
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

	1. <u>ασχολείται</u>	2. <u>εξαρτάται</u>
Ενεστώτας	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____
Αόριστος	_____	_____
Εξ. Μέλλοντας	_____	_____
Στ. Μέλλοντας	_____	_____
Παρακείμενος	_____	_____
Υπερσυντέλικος	_____	_____
Συντ. Μέλλοντας	_____	_____

Γ. 1. ελευθερώνοντας - 2. ζωγραφίζοντας - 3. γράφοντας - 4. κατασκευάζοντας: να γράψετε τις μετοχές της παθητικής φωνής:

<u>Μετοχές ενεργητικές</u>	<u>Μετοχές παθητικές</u>
1. ελευθερώνοντας	_____
2. ζωγραφίζοντας	_____
3. γράφοντας	_____
4. κατασκευάζοντας	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Επίθετα (σε -ώδης -ης -ες και στο Συγκριτικό και Υπερθετικό τους)

Όλα τα επίθετα σε -ώδης -ης -ες γράφονται με -ω και κλίνονται όπως τα επίθετα σε -ης -ης -ες. Επίσης, σχηματίζουν με τον ίδιο τρόπο το Συγκριτικό και τον Υπερθετικό βαθμό: σε -έστερος -η -ο και -έστατος -η -ο, αντίστοιχα, πάντοτε με ομαλή κλίση.

Ενικός αριθμός

Ονομ.	ο περιπετειώδης	η περιπετειώδης	το περιπετειώδες
Γεν.	του περιπετειώδους	της περιπετειώδους	του περιπετειώδους
Αιτ.	τον περιπετειώδη	την περιπετειώδη	το περιπετειώδες

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	οι περιπετειώδεις	οι περιπετειώδεις	τα περιπετειώδη
Γεν.	των περιπετειωδών	των περιπετειωδών	των περιπετειωδών
Αιτ.	τους περιπετειώδεις	τις περιπετειώδεις	τα περιπετειώδη

Ρήματα (β' συζυγία, παθητική φωνή, σε -ώμαι (γ' τάξη) - Ενεστώτας)

Σ' αυτή την τάξη ανήκουν λίγα ρήματα στα νέα ελληνικά. Τα πιο συνηθισμένα είναι: εξαρτώμαι, εγγυώμαι, διερωτώμαι, αποσπώμαι.

Ενεστώτας (Οριστική)

<u>ρ. εξαρτώμαι</u>	<u>ρ. εγγυώμαι</u>
εξαρτώμαι	εγγυώμαι
εξαρτάσαι	εγγυάσαι
εξαρτάται	εγγυάται
εξαρτόμαστε	εγγυόμαστε
εξαρτάστε	εγγυάστε
εξαρτώνται	εγγυώνται

Σε αυτά τα ρήματα, ο Αόριστος, ο Στ. Μέλλοντας, ο Παρακείμενος και οι άλλοι σύνθετοι χρόνοι σχηματίζονται όπως σε όλα τα υπόλοιπα ρήματα της β' συζυγίας: σε -ήθηκα ο Αόριστος (Οριστική), με ομαλή κλίση. Π.χ. εξαρτήθηκα, εγγυήθηκα.

Μετοχές (παθητική φωνή - με 2μ:μμ)

Οι μετοχές στην παθητική φωνή σε -μένος -η -ο, γράφονται με -μμ- όταν το ρήμα στον Ενεστώτα έχει κατάληξη σε -πομαι, -φομαι, -βομαι, -πτομαι, δηλαδή όταν πριν από την κατάληξη υπάρχουν τα γράμματα: π - β - φ - πτ. Στον κανόνα αυτό, δεν υπάρχει εξαίρεση. (Κλίνονται ομαλά).

Π.χ.:

γράφομαι	> γραμμένος -η -ο
βάφομαι	> βαμμένος -η -ο
ανάβομαι	> αναμμένος -η -ο
καλύπτομαι	> καλυμμένος -η -ο

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

...και κανόνες ορθογραφίας

Επίθετα

Τα επίθετα σε -ώδης -ώδης -ώδες, γράφονται με -ω, χωρίς εξαίρεση (ιλιγγιώδης, περιπετειώδης).

Ρήματα

Τα ρήματα της παθητικής φωνής σε -ώμαι, με τον τόνο πάνω στη συλλαβή [ο], γράφονται με -ω, χωρίς εξαίρεση (εγγυώμαι, εξαρτώμαι). Αντίθετα, όταν ο τόνος δεν είναι πάνω σε αυτή τη συλλαβή, τα ρήματα σε -ομαι γράφονται με -ο (πληρώνομαι, εργάζομαι).

Μετοχές

Οι μετοχές της παθητικής φωνής σε -μένος -η -ο, γράφονται με -μμ, όταν τα ρήματα στον Ενεστώτα έχουν πριν από την κατάληξη τα γράμματα π, β, φ, πτ (γραμμένος, καλυμμένη...). Ο κανόνας δεν έχει εξαίρεση.

24. Η καταστροφή των δασών

Πέντε λεπτά είναι αρκετά για να πέσει ένα δέντρο στο δάσος του Σάραβακ, στη Μαλαισία. Τα δέντρα σ' αυτή την περιοχή μένουν όρθια ως την τελευταία στιγμή και, ξαφνικά, πέφτουν στο έδαφος κάνοντας έναν τεράστιο θόρυβο. Στις μέρες μας, το δάσος αυτό είναι γεμάτο από ηλεκτρικά πριόνια, γιαπωνέζικα τρακτέρ και φορτηγά που μεταφέρουν τους πελώριους κομμένους κορμούς. Το γεγονός είναι τραγικό αν σκεφτούμε ότι, πριν από τριάντα ή σαράντα χρόνια, δεν έφτανε ούτε ένα αυτοκίνητο στο δάσος.

Πώς επέτρεψαν αυτή την καταστροφή; Πώς υπέγραψαν την καταδίκη αυτών των δασών;

Η Μαλαισία κάνει μεγάλες εξαγωγές ξύλου στην Ιαπωνία, τη Νότια Κορέα, την Ταϊβάν και από εκεί σε όλο τον κόσμο, με μοναδική πηγή το δάσος του Σάραβακ. Οι πυρκαγιές και ο χρόνος σεβάστηκαν αυτά τα δέντρα. Τώρα είναι σε κίνδυνο από την εκμετάλλευση των ανθρώπων. Τα πολλά και όμορφα δάση της Μαλαισίας -ένας από τους μεγαλύτερους 'πνεύμονες της γης'- δεν έχουν περισσότερα από μερικά χρόνια ζωής. Έτσι, η μόλυνση του περιβάλλοντος καταστρέφει τον πλανήτη. Υπεύθυνοι είναι οι 'βαρόνοι του ξύλου', που κερδίζουν εκατομμύρια από την καταστροφή αυτή, ενώ οι κάτοικοι και η παγκόσμια κοινότητα διαμαρτύρονται.

Από το περιοδικό *Ταχυδρόμος* – διασκευή

Λεξιλόγιο

			γράφω στη γλώσσα μου
όρθιος	straight, standing up	débout	_____
τελευταίος	the last	le dernier	_____
ξαφνικά	suddenly	soudain	_____
το έδαφος	the ground	le sol	_____
ο θόρυβος	the noise	le bruit	_____
το πριόνι	the saw	le scie	_____
πελώριος=τεράστιος	enormous	énorme	_____
κομμένος	cut	coupé	_____
επιτρέπω	to permit	v. permettre	_____
υπογράφω	to sign	v. signer	_____
η καταδίκη	the condemnation	la condamnation	_____
σκέφτομαι	to think	v. penser, réfléchir	_____
η πηγή	the source	la source	_____
σέβομαι	to respect	v. respecter	_____
η πυρκαγιά	the fire	l' incendie	_____
ο κίνδυνος	the danger	le danger	_____
ο πνεύμονας	the lung	le poumon	_____
η μόλυνση	the pollution	la pollution	_____
το περιβάλλον	the environment	a)l' environnement b)le milieu	_____
καταστρέφω	to destroy	v. détruire	_____

κερδίζω	to win, gain	v. gagner	_____
η κοινότητα	the community	la communauté	_____
παγκόσμιος	universal	universel	_____
διαμαρτύρομαι	to protest	v. protester	_____

ΜΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΤΕ ΤΑ ΔΑΣΗ!

Φωτιά στο δάσος; Τηλεφώνησε αμέσως στο 199. Οι πυρκαγιές καταστρέφουν τα δάση. Προστάτεψε τα δέντρα. Πάρε μέτρα. Το δάσος είναι ζωή!

(από μη εμπορική διαφήμιση)

Καταστροφικές πυρκαγιές στην Ελλάδα το καλοκαίρι του 2007! Σχεδόν 2.000.000 στρέμματα δασικής έκτασης κάηκαν τον Αύγουστο του 2007 στην Πελοπόννησο και στην Εύβοια. Έχασαν τη ζωή τους 66 άνθρωποι και πάνω από 100 σπίτια καταστράφηκαν εντελώς. Είναι οι πιο φονικές πυρκαγιές του 21ου αιώνα και, παράλληλα, μια τεράστια καταστροφή για το περιβάλλον και τον πλανήτη.

(από Δελτίο ειδήσεων – διασκευή)

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

διαμαρτύρομαι	↳ η διαμαρτυρία	_____
κομμένος	↳ κόβω	_____
σέβομαι	↳ ο σεβασμός	_____
κερδίζω	↳ το κέρδος	_____
ο κίνδυνος	↳ κινδυνεύω, επικίνδυνος	_____
σκέφτομαι	↳ η σκέψη	_____
η μόλυνση	↳ μολύνω	_____
υπογράφω	↳ η υπογραφή	_____
ο θόρυβος	↳ θορυβώδης	_____

? Ερωτήσεις

1. Πριν από πόσα χρόνια άρχισε η παραγωγή ξύλου από τα δάση της Μαλαισίας;

2. Σε ποιες χώρες κάνει εξαγωγή ξύλου η Μαλαισία;

3. Πώς χαρακτηρίζονται τα όμορφα δάση της Μαλαισίας;

4. Σύμφωνα με το κείμενο, ποιοι είναι υπεύθυνοι για τη μεγάλη καταστροφή των δασών;

 Γραμματική

A. 1. τα ωραία δάση - 2. το πολύ νερό - 3. η πολλή ώρα - 4. του περιβάλλοντος: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

Ενικός

Ονομ.: _____

Γεν.: _____

Αιτ.: _____

Πληθυντικός

Ονομ.: _____

Γεν.: _____

Αιτ.: _____

B. 1. σεβάστηκαν - 2. κινδυνεύουν - 3. διαμαρτύρεται: να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:

1. σεβάστηκαν

2. κινδυνεύουν

3. διαμαρτύρεται

Ενεστώτας	_____	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____	_____
Αόριστος	_____	_____	_____
Εξ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Στ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Παρακείμενος	_____	_____	_____
Υπερσυντέλικος	_____	_____	_____
Συντ. Μέλλοντας	_____	_____	_____

Γ. 1. μεγαλύτερους - 2. περισσότερα: να γράψετε τους τρεις βαθμούς των επιθέτων, στον ίδιο τύπο:

Επίθετο (Θετικός)

Συγκριτικός

Υπερθετικός

1. _____

2. _____

Δ. 1. επιτρέπω - 2. υπογράφω - 3. αναπτύσσω: να κλίνετε τον Αόριστο (στην Οριστική):

Αόριστος (Οριστική)

1. επιτρέπω

2. υπογράφω

3. αναπτύσσω

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Επίθετα (ανώμαλο επίθετο πολύς - πολλή - πολύ)

			<u>Ενικός αριθμός</u>
Ονομ.	ο πολύς	η πολλή	το πολύ
Γεν.	(του πολλού)	της πολλής	(του πολλού)
Αιτ.	τον πολύ	την πολλή	το πολύ

			<u>Πληθυντικός αριθμός</u>
Ονομ.	οι πολλοί	οι πολλές	τα πολλά
Γεν.	των πολλών	των πολλών	των πολλών
Αιτ.	τους πολλούς	τις πολλές	τα πολλά

Επίθετα (επανάληψη: καταλήξεις στο συγκριτικό και υπερθετικό)

Τα ομαλά και τα αρχαιοκλίτα επίθετα έχουν Συγκριτικό και Υπερθετικό σε:

<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
-ος -η ή -α -ο	-ότερος -η -ο	-ότατος -η -ο
-ης -ης -ες	-έστερος -η -ο	-έστατος -η -ο
-ύς -ιά -ύ	-ύτερος -η -ο	-ύτατος -η -ο

Όλα τα επίθετα στο Συγκριτικό και Υπερθετικό βαθμό κλίνονται ομαλά.

Ρήματα (η εσωτερική αύξηση στα σύνθετα ρήματα)

Σύνθετα είναι τα ρήματα που έχουν μία ή περισσότερες προθέσεις στην αρχή (επι + τρέπω = επιτρέπω, υπο + γράφω = υπογράφω, ανα + πτύσσω = αναπτύσσω, δια + μορφώνω = διαμορφώνω...). Τα σύνθετα ρήματα, στον Παρατατικό και στον Αόριστο (μόνο στην Οριστική), παίρνουν ένα **-έ-** στη μέση, μόνο όταν αυτή η συλλαβή παίρνει τόνο. Αυτό το φαινόμενο λέγεται **εσωτερική αύξηση**. Εξαιρέση: το α' και το β' πρόσωπο πληθυντικού. Π.χ.:

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Παρατατικός</u>	<u>Αόριστος</u>
επιτρέπω	επέτρεπα	επέτρεψα
	ΑΛΛΑ: επιτρέπαμε	επιτρέψαμε
αναπτύσσω	ανέπτυσσα	ανέπτυξα
	ΑΛΛΑ: αναπτύσσαμε	αναπτύξαμε
υπογράφω	υπέγραφα	υπέγραψα
	ΑΛΛΑ: υπογράφατε	υπογράψατε

Προσοχή:

διαμορφώνω	διαμόρφωνα	διαμόρφωσα
	διαμορφώναμε	διαμορφώσαμε

Στο ρήμα διαμόρφωνα και διαμόρφωσα, δεν υπάρχει **-έ-** στη μέση του ρήματος, γιατί αυτή η συλλαβή δεν παίρνει τόνο.

25. Τσερνομπίλ, μερικά χρόνια μετά...

Πόλη - φάντασμα είναι πια το Τσερνομπίλ ύστερα από το μεγαλύτερο πυρηνικό δυστύχημα στον κόσμο. Μετά την έκρηξη στον αντιδραστήρα Νο 4, στις 25 Απριλίου 1986, τα χωριά σε μια απόσταση 30 χιλιομέτρων από το εργοστάσιο άδειασαν, οι κάτοικοί τους τα εγκατέλειψαν υποχρεωτικά. Ωστόσο, στην περιοχή υπάρχει, πολλά χρόνια μετά, μια ποσότητα ραδιενέργειας ανάμεσα στα 70 και τα 100 ρεμ, όταν το ανώτατο που μπορεί να δεχτεί χωρίς κίνδυνο ένας άνθρωπος είναι τα 0,5 ρεμ το χρόνο!

Τόσα χρόνια πέρασαν, λοιπόν, και ο εφιάλτης του Τσερνομπίλ βασανίζει όχι μόνο την Ουκρανία αλλά και πολλές άλλες χώρες. Στις εφημερίδες γράφτηκε ότι τουλάχιστον 250 άνθρωποι, που δούλευαν στο εργοστάσιο την ώρα του δυστυχήματος ή έφτασαν εκεί αμέσως μετά, πέθαναν. Αλλά και ο φωτογράφος του πρακτορείου ΓΑΣΣ, Βαλερύ Ζουβάροφ, που πήγε εκεί μετά την καταστροφή για να πάρει φωτογραφίες, πέθανε εξαιτίας της ραδιενέργειας. Η κυβέρνηση μπορεί να αδειάσει κι άλλα χωριά στην Ουκρανία και στη Λευκορωσία, εκεί που τα επίπεδα ραδιενέργειας είναι πολύ ψηλά και ο κίνδυνος μεγάλος. Τόσα χρόνια μετά, το μαρτύριο αυτών των ανθρώπων συνεχίζεται...

«Ήταν κάτι που έμπαινε βαθιά μέσα στο σώμα μας χωρίς να μπορούμε να κάνουμε τίποτα», είπε χαρακτηριστικά ένα από τα παιδιά στην περιοχή. Κι ένα άλλο: «Μας είπαν μόνο να πλενόμαστε συχνά και να μην καθόμαστε κάτω από τον ήλιο. Νομίζω ότι αυτό θα υπάρχει για όλη μας τη ζωή. Στο νερό που πίνουμε, στα φρούτα που τρώμε, στα πράγματα που αγγίζουμε, στη γη, στον αέρα... Ξέρω ότι η πυρηνική ενέργεια μπορεί να χρησιμοποιείται για ειρηνικούς σκοπούς. Αλλά πρέπει να την έχουν πολύ καλά κλεισμένη...».

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		γράφω στη γλώσσα μου
πυρηνικός	nuclear	nucléaire _____
η έκρηξη	the explosion	l' explosion _____
ο αντιδραστήρας	the reactor	le réacteur _____
αδειάζω	to empty	v. vider _____
εγκαταλείπω	to abandon	v. abandonner _____
υποχρεωτικός	compulsory	obligatoire _____
ωστόσο	although	cependant _____
η ποσότητα	the quantity	la quantité _____
η ραδιενέργεια	the radiation	la radioactivité _____
ανώτατος	the maximum	le maximum _____
ο εφιάλτης	the nightmare	le cauchemar _____
βασανίζω	to torture	v. torturer _____
τουλάχιστον	at least	au moins _____
εξαιτίας	because of	à cause de _____

το επίπεδο	the level	le niveau	_____
το μαρτύριο	the torture	la torture	_____
συνεχίζω	to continue	v. continuer	_____
πλένω -ομαι	to wash-be washed	v. (se) laver	_____
κάθομαι	to sit	v. s' asseoir	_____
αγγίζω	to touch	v. toucher	_____
χρησιμοποιώ -ούμαι	to use-be used	v. utiliser-être utilisé	_____
ειρηνικός	peaceful	pacifique	_____
ο σκοπός	the purpose	le but	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

βασανίζω	↳ το βάσανο, το βασανιστήριο	_____
εγκαταλείπω	↳ η εγκατάλειψη	_____
αγγίζω	↳ το άγγιγμα	_____
αδειάζω	↳ άδειος	_____
χρησιμοποιώ	↳ η χρησιμοποίηση	_____
η φωτογραφία	↳ ο φωτογράφος, φωτογραφίζω	_____
πλένω	↳ το πλύσιμο, πλυμένος	_____
υποχρεωτικός	↳ η υποχρέωση, υποχρεώνω	_____

? Ερωτήσεις

1. Πόσο ψηλά είναι τα επίπεδα ραδιενέργειας στην περιοχή του Τσερνομπίλ, τόσα χρόνια μετά το δυστύχημα;
_____
2. Σε ποια απόσταση από το εργοστάσιο εγκατέλειψαν οι κάτοικοι την περιοχή;
_____
3. Πόσοι άνθρωποι πέθαναν από την έκρηξη;
_____
4. Τι σκέφτεται να κάνει σήμερα η κυβέρνηση της Ουκρανίας;
_____

Γραμματική

A. 1. χρησιμοποιώ - 2. χρησιμοποιούμαι: να κλίνετε τον Ενεστώτα (στην Οριστική) και στις δύο φωνές:

1. <u>χρησιμοποιώ</u>	2. <u>χρησιμοποιούμαι</u>
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Β. 1. να δεχτεί - 2. να μπορούμε - 3. να αδειάσει: να γράψετε την Υποτακτική Ενεστώτα και Αορίστου, στο α' πρόσωπο ενικού:

	<u>Υποτακτική Ενεστώτα</u>	<u>Υποτακτική Αορίστου</u>
1. δέχομαι	_____	_____
2. μπορώ	_____	_____
3. αδειάζω	_____	_____

Γ. 1. εγκατέλειψαν - 2. γράφτηκε: να κλίνετε τον Αόριστο (στην Οριστική):

<u>Αόριστος (Οριστική)</u>	
1. <u>εγκαταλείπω</u>	2. <u>γράφομαι</u>
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Δ. 1. έφτασαν - 2. πίνουμε - 3. είπαν - 4. άδειασαν : να γράψετε την Προστακτική Αορίστου και στα δύο πρόσωπα: β' ενικό β' πληθυντικό

1. έφτασαν	_____	_____
2. πίνουμε	_____	_____
3. είπαν	_____	_____
4. άδειασαν	_____	_____

& Μαθαίνω γραμματική...

Ρήματα (Προστακτική Ενεστώτα, Αορίστου: α' συζυγία - ενεργητική φωνή)

Με την Προστακτική, δίνουμε μια διαταγή, προσταγή (προσταγή > προστακτική). Υπάρχει μόνο σε δύο πρόσωπα (β' ενικού και β' πληθυντικού) και σε δύο χρόνους (Ενεστώτα και Αόριστο). Στον Ενεστώτα, η διαταγή είναι για πολλές φορές - στον Αόριστο, η διαταγή είναι για μία φορά (γράφε τα μαθήματα κάθε μέρα - γράψε τα μαθήματα τώρα).

<u>Προστακτική Ενεστώτα</u>	<u>Προστακτική Αορίστου</u>
β' ενικό: θέμα του Ενεστώτα + ε	θέμα του Αορίστου + ε
β' πληθυντικό: θέμα του Ενεστώτα + ετε	θέμα του Αορίστου + τε

	<u>Προστακτική Ενεστώτα</u>	<u>Προστακτική Αορίστου</u>
ρ. πληρώνω	β' ενικό: πλήρω <u>ν</u> -ε β' πληθυντικό: πληρών <u>ν</u> -ετε	πλήρω <u>σ</u> -ε πληρώ <u>σ</u> -τε
ρ. γράφω	β' ενικό: γρά <u>φ</u> -ε β' πληθυντικό: γρά <u>φ</u> -ετε	γρά <u>ψ</u> -ε γρά <u>ψ</u> -τε
ρ. ανοίγω	β' ενικό: άνοι <u>γ</u> -ε β' πληθυντικό: ανοί <u>γ</u> -ετε	άνοι <u>ξ</u> -ε άνοι <u>ξ</u> -τε

26. Η τέχνη της φωτογραφίας

Πολλοί πιστεύουν ότι με την φωτογραφία όλα είναι εύκολα. Πηγαίνεις σ' ένα ματς με τη μηχανή σου και παίρνεις ένα, δέκα ή περισσότερα φωτογραφικά στιγμιότυπα με την ψυχολογία των αθλητών, τη 'δίψα' τους να παίξουν ή την χαμένη νίκη. Το ίδιο γίνεται και στο ξενοδοχείο που μένουν, στο γυμναστήριο ή σε άλλο κτήριο. Ο πιο πολύς κόσμος νομίζει ότι είναι αρκετό να διαλέξεις την κατάλληλη στιγμή και να 'κάνεις το κλικ'...

Ωστόσο, η κατάλληλη στιγμή για μια φωτογραφία μπορεί να μην υπάρχει στο γήπεδο για πολλά χρόνια. Πολλοί φωτογράφοι, όταν το επιτρέπει η κατάσταση, μένουν σε μια θέση πίσω από τα γκολπόστ, πουθενά αλλού. Κάτι απρόσμενο, μια απροσδόκητη κατάσταση μπορεί να κάνει την εμφάνισή της από στιγμή σε στιγμή, και το 'στιγμιότυπο του αιώνα' τους περιμένει.

Υπάρχουν, βέβαια, και άλλες προσπάθειες. Μπορεί κάποιος, για παράδειγμα, να φωτογραφίζει σκακιστές. Για ένα πρωτότυπο στιγμιότυπο, ο φωτογράφος πρέπει να ξέρει πολύ καιρό και πολύ καλά τον καθένα τους, ώστε να φωτογραφίσει τον Καρπόφ σε μια νύχτα χωρίς ύπνο, λίγο πριν γίνει πρωταθλητής κόσμου, μετά την εγκατάλειψη του παιχνιδιού απ' τον Φίσερ. Ή να κάνει ένα φωτορεπορτάζ για το παιδί - θαύμα από το Μπακού, τον Κασπάροφ, και να τον φωτογραφίσει σε μια στιγμή που, με τη σκέψη μακριά από τον υπόλοιπο κόσμο, μελετά και ετοιμάζει την επόμενη κίνησή του στη σκακιέρα...

Από την εφημερίδα *Οδηγητής* – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		γράφω στη γλώσσα μου	
το στιγμιότυπο	the snapshot	l' instantané	_____
η δίψα	the thirst	la soif	_____
χαμένος	lost	perdu	_____
η νίκη	the victory	la victoire	_____
το γήπεδο	the football pitch	le terrain	_____
απροσδόκητος=απρόσμενος	unexpected	inattendu	_____
πρωτότυπος	original	original	_____
ο ύπνος	the sleep	le sommeil	_____
ο πρωταθλητής	the champion	le champion	_____
το θαύμα	the miracle	le miracle, la merveille	_____
μελετάω-ώ	to study	étudier	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

η νίκη	↳ νικάω-ώ, ο νικητής	_____
χαμένος	↳ χάνω	_____
ετοιμάζω	↳ έτοιμος, η ετοιμασία	_____
μελετάω-ώ	↳ η μελέτη	_____
το θαύμα	↳ θαυμάζω, θαυμαστός	_____
η εμφάνιση	↳ εμφανίζομαι	_____
πρωτότυπος	↳ η πρωτοτυπία	_____
η δίψα	↳ διψάω-ώ, διψασμένος	_____
απρόσμενος	↳ προσμένω	_____

? Ερωτήσεις

1. Τι νομίζει ο περισσότερος κόσμος ότι είναι αρκετό για μια καλή φωτογραφία;
_____
2. Ποια θέση προτιμούν στο γήπεδο οι περισσότεροι φωτογράφοι;
_____
3. Ποιο χαρακτηριστικό πρέπει να έχει το 'στιγμιότυπο του αιώνα';
_____
4. Για ποια παραδείγματα μεγάλων σκακιστών μιλάει το κείμενο;
_____

Γραμματική

A. 1. να διαλέξεις - 2. σκέφτεται - 3. μελετά - 4. νομίζει: να γράψετε την Προστακτική Αορίστου, και στα δύο πρόσωπα:

Προστακτική Αορίστου

1. διαλέγω	_____	_____
2. σκέφτομαι	_____	_____
3. μελετάω-ώ	_____	_____
4. νομίζω	_____	_____

B. 1. πιστεύουν - 2. μπορεί - 3. πηγαίνεις: να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:

	1. <u>πιστεύουν</u>	2. <u>μπορεί</u>	3. <u>πηγαίνεις</u>
Ενεστώτας	_____	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____	_____
Αόριστος	_____	_____	_____
Εξ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Στ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Παρακείμενος	_____	_____	_____
Υπερσυντέλικος	_____	_____	_____
Συντ. Μέλλοντας	_____	_____	_____

Γ. 1. επιτρέπει - 2. να φωτογραφίσει - 3. να παίξουν: να γράψετε την Υποτακτική Ενεστώτα, Αορίστου, Παρακειμένου, στο α' ενικό πρόσωπο:

	<u>Υποτακτική Ενεστώτα</u>	<u>Αορίστου</u>	<u>Παρακειμένου</u>
1. επιτρέπω	_____	_____	_____
2. φωτογραφίζω	_____	_____	_____
3. παίζω	_____	_____	_____

& Μαθαίνω γραμματική...

Κανόνες (α στερητικό για να εκφράσουμε το αντίθετο)

Σε πολλές λέξεις, το αντίθετο εκφράζεται με τη χρήση του στερητικού α (άλφα) στην αρχή της λέξης (απρόσμενος, απροσδόκητος).

γραπτός -ή -ό # άγραφος -η -ο

δίκαιος -η -ο # άδικος -η -ο

Μερικές φορές, όταν η λέξη αρχίζει από φωνήεν, έχουμε και ένα -ν- μετά το α, για να ακούγεται καλύτερα.

ηθικός -ή -ό # ανήθικος -η -ο

Ρήματα (Υποτακτική Παρακειμένου)

Σε όλες τις συζυγίες, και στις δύο φωνές, η Υποτακτική στον Παρακείμενο είναι: να (σπάνια: αν ή ας) + Οριστική Παρακειμένου (δηλαδή: έχω + απαρέμφατο ρήματος).

<u>Ρήμα</u>	<u>Παρακείμενος</u>	<u>Υποτακτική Παρακειμένου</u>
τελειώνω	έχω + τελειώσει	να έχω τελειώσει
γράφω	έχω + γράψει	να έχω γράψει
ανοίγω	έχω + ανοίξει	να έχω ανοίξει
αγαπώ	έχω + αγαπήσει	να έχω αγαπήσει
οδηγώ	έχω + οδηγήσει	να έχω οδηγήσει
πληρώνομαι	έχω + πληρωθεί	να έχω πληρωθεί
διηγούμαι	έχω + διηγηθεί	να έχω διηγηθεί
εξαρτώμαι	έχω + εξαρτηθεί	να έχω εξαρτηθεί

Ρήματα (Προστακτική Αορίστου, παθητική φωνή)

Στην παθητική φωνή, η Προστακτική Αορίστου, που υπάρχει μόνο σε δύο πρόσωπα, το β' ενικό και β' πληθυντικό, είναι:

β' ενικό: θέμα του Αορίστου + σου

ή ψου

ή ξου

β' πληθυντικό: θέμα Αορίστου + θείτε

ή στείτε

ή φτείτε

ή χτείτε

27. Είναι μόδα, δεν έχει γιατί...

Μόδα, μια μαγική λέξη στη ζωή των περισσότερων ανθρώπων. Διαμορφώνει γούστα, εγκαινιάζει ή αλλάζει στυλ, ανεβάζει και κατεβάζει πρότυπα, επηρεάζει πλευρές της προσωπικότητας. Βέβαια, παίζει μεγάλο ρόλο και η διαφήμιση. Η μόδα δεν είναι αποκλειστικά και μόνο στα ρούχα. Της μόδας μπορεί να είναι ένα ρούχο, ένα έπιπλο, ένα εστιατόριο, ένα περιοδικό, ένας καλλιτέχνης, ένας τύπος μουσικής ή χορού, μια συμπεριφορά... Κι όλα αυτά μαζί, μεταβάλλουν την εικόνα μιας εποχής. Την κοινωνία λίγο πριν τον Α' παγκόσμιο πόλεμο, αντικατόπτριζαν οι όμορφες τουαλέτες και οι χοροί στα σαλόνια της 'μπελ επόκ'. Τις συνήθειες του μεσοπολέμου φανέρωναν οι φούστες ως τη μέση της γάμπας, τα παλιού τύπου έπιπλα και τα τραγούδια με την ελαφριά μουσική. Απ' την άλλη, η έκρηξη της δεκαετίας του '60 εκφράστηκε στη μουσική ροκ, στα μίνι φορέματα και στα κινηματογραφικά είδωλα της εποχής. Είτε εφήμερη, λοιπόν, η μόδα, είτε με βαθύτερα χαρακτηριστικά, αναπτύσσεται συνέχεια. Είναι πρώτα απ' όλα μια βιομηχανία που εισπράττει πολλά κέρδη και υπαγορεύει έναν τρόπο ζωής.

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		<i>γράφω στη γλώσσα μου</i>	
διαμορφώνω	to formulate	v. former, formuler	_____
εγκαινιάζω	to inaugurate	v. inaugurer	_____
το πρότυπο	the model	le modèle	_____
επηρεάζω	to influence	v. influencer	_____
η πλευρά	the aspect	l' aspect	_____
η προσωπικότητα	the personality	la personnalité	_____
η διαφήμιση	the publicity	la publicité	_____
αποκλειστικός	exclusive	exclusif	_____
η συμπεριφορά	the behaviour	le comportement	_____
μεταβάλλω=αλλάζω	to change	v. changer	_____
αντικατοπτρίζω	to reflect	v. refléter	_____
ο χορός	the dance	la danse	_____
ο μεσοπόλεμος	the interwar period	l' entre-deux-guerres	_____
φανερώνω=δείχνω	to show	v. montrer	_____
εφήμερος=προσωρινός	temporary	temporaire	_____
το είδωλο	the idol	l' idole	_____
εισπράττω	to collect, receive	v. percevoir, encaisser	_____
υπαγορεύω	to dictate	v. dicter	_____
είτε ... είτε	either ... or	soit ... soit	_____

... Θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

διαμορφώνω	↳ η διαμόρφωση	_____
εγκαινιάζω	↳ τα εγκαίνια	_____
επηρεάζω	↳ η επιρροή	_____
μεταβάλλω	↳ η μεταβολή	_____
αποκλειστικός	↳ η αποκλειστικότητα	_____
η συμπεριφορά	↳ συμπεριφέρομαι	_____
ο χορός	↳ χορεύω, ο χορευτής	_____
υπαγορεύω	↳ η υπαγόρευση	_____
εισπράττω	↳ η είσπραξη	_____

? Ερωτήσεις

1. Τι άλλο μπορεί να επηρεάζει η μόδα εκτός από τα ρούχα;
_____
2. Τι ρόλο παίζει η μόδα στην προσωπικότητα των περισσότερων ανθρώπων;
_____
3. Σύμφωνα με το κείμενο, η μόδα αλλάζει σε κάθε εποχή. Από ποιες εποχές παίρνει παραδείγματα;
_____
4. Τι πετυχαίνει η μόδα σαν βιομηχανία;
_____

📖 Γραμματική

A. 1. εισπράττει - 2. αναπτύσσω - 3. μεταβάλλουν: να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:

	1. <u>εισπράττει</u>	2. <u>αναπτύσσω</u>	3. <u>μεταβάλλουν</u>
Ενεστώτας	_____	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____	_____
Αόριστος	_____	_____	_____
Εξ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Στ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Παρακείμενος	_____	_____	_____
Υπερσυντέλικος	_____	_____	_____
Συντ. Μέλλοντας	_____	_____	_____

B. 1. προσωπικότητα - 2. μαγική - 3. βαθύτερα - 4. εκφράστηκε - 5. υπαγορεύει - 6. αντικατοπτρίζουν - 7. φανέρωναν: να γράψετε τους κανόνες για την ορθογραφία των καταλήξεων σε αυτές τις λέξεις (όπως στο παράδειγμα):

1. -προσωπικότητα: τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε -ότητα, γράφονται με -ο και -η, χωρίς εξαίρεση.
2. -μαγική: τα επίθετα που τελειώνουν σε _____

3. -βαθύτερα: τα επίθετα που τελειώνουν στον συγκριτικό σε _____
4. -εκφράστηκε: τα ρήματα που τελειώνουν σε _____
5. -υπαγορεύει: τα ρήματα που τελειώνουν σε _____
6. -αντικατοπτρίζουν: τα ρήματα που τελειώνουν σε _____
7. -φανέρωναν: τα ρήματα που τελειώνουν σε _____

Γ. 'Μόδα ... μιας εποχής': να αλλάξετε αυτό το κείμενο από τον Ενεστώτα στον Παρατατικό:

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Παρατατικός</u>
1. διαμορφώνει	⇒ _____
2. αλλάζει	⇒ _____
3. εγκαινιάζει	⇒ _____
4. ανεβάζει	⇒ _____
5. κατεβάζει	⇒ _____
6. επηρεάζει	⇒ _____
7. παίζει	⇒ _____
8. δεν είναι	⇒ _____
9. μπορεί	⇒ _____
10. μεταβάλλουν	⇒ _____

Μαθαίνω γραμματική...

Ρήματα (α' συζυγία, σε -λλω/-λλομαι)

Για τα ρήματα στην α' συζυγία που τελειώνουν σε [lo], υπάρχει ένας κανόνας: και στις δύο φωνές, τα ρήματα αυτά γράφονται:

με **-λλ** στον **Ενεστώτα**, τον **Παρατατικό** και τον **Εξακολουθητικό Μέλλοντα**
με **-λ** στους **υπόλοιπους χρόνους**.

Π.χ. αναβάλλω (είναι σύνθετο, γι αυτό παίρνει και εσωτερική αύξηση)

Ενεστώτας	αναβάλλω
Παρατατικός	ανέβαλλα
Αόριστος	ανέβαλα
Εξ. Μέλλοντας	θα αναβάλλω
Στ. Μέλλοντας	θα αναβάλω
Παρακείμενος	έχω αναβάλει
Υπερσυντέλικος	είχα αναβάλει
Συντ. Μέλλοντας	θα έχω αναβάλει

Έτσι, στον Παρατατικό και στον Αόριστο, ακούμε το ίδιο αλλά γράφουμε διαφορετικά. Το ίδιο στον Εξακολουθητικό και στον Στιγμιαίο Μέλλοντα.

Ρήματα (α' συζυγία, σε -σσω ή -ττω/-σσομαι ή -ττομαι)

Υπάρχουν στην α' συζυγία ρήματα με κατάληξη σε -σσω ή -ττω (αναπτύσσω, εισπράττω), που το θέμα του Αορίστου αλλάζει σε -ξ (στην ενεργητική φωνή) και σε -χθ (στην παθητική φωνή). Αυτά τα ρήματα, στον Ενεστώτα, τον Παρατατικό και τον Εξακολουθητικό Μέλλοντα γράφονται, και στις δύο φωνές, με **-σσ ή -ττ**.

	εισπράττω	εξελί <u>σσομαι</u>
Ενεστώτας	εισπράττω	εξελί <u>σσομαι</u>
Παρατατικός	εισέ <u>πραττα</u>	εξελι <u>σσο</u> μουν
Αόριστος	εισέ <u>πραξα</u>	εξελί <u>χθηκα</u>
Εξ. Μέλλοντας	θα εισπράττω	θα εξελί <u>σσομαι</u>
Στ. Μέλλοντας	θα εισπρά <u>ζω</u>	θα εξελι <u>χθώ</u>
Παρακείμενος	έ <u>χω</u> εισπρά <u>ζει</u>	έ <u>χω</u> εξελι <u>χθει</u>
Υπερσυντέλικος	εί <u>χα</u> εισπρά <u>ζει</u>	εί <u>χα</u> εξελι <u>χθει</u>
Συντ. Μέλλοντας	θα έ <u>χω</u> εισπρά <u>ζει</u>	θα έ <u>χω</u> εξελι <u>χθει</u>

(το ρήμα εισπράττω είναι σύνθετο και παίρνει εσωτερική αύξηση)

... Θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

...και κανόνες γραμματικής

Ρήματα

Τα ρήματα της α' συζυγίας σε -λλω (ενεργητική φωνή) και -λλομαι (παθητική φωνή), π.χ. αναβάλλω, μεταβάλλομαι, γράφονται με -λλ στον Ενεστώτα, τον Παρατατικό και τον Εξ. Μέλλοντα και με -λ στους υπόλοιπους χρόνους. Ο κανόνας δεν έχει εξαίρεση.

Άλλες λέξεις

Οι λέξεις με μία συλλαβή δεν παίρνουν τόνο. Όμως, προσοχή:

Η λέξη η (με -η): δεν παίρνει τόνο όταν είναι άρθρο (θηλυκό, ενικός): η φίλη, η μητέρα.
παίρνει τόνο όταν εκφράζει το ένα ή το άλλο: εγκαινιάζει ή αλλάζει.

Γραπτή έκφραση

Να γράψετε μια μεγάλη παράγραφο (18 - 20 γραμμές) για το θέμα:

«Είναι μόδα, δεν έχει γιατί...». Αυτό έλεγε μια παλιότερη διαφήμιση. Εσείς πιστεύετε πως η μόδα έχει γιατί; Επηρεάζει τους ανθρώπους; Πώς, πόσο και σε ποιους τομείς της ζωής;

---

28. Μια ‘κουλτούρα ανάγκης’ για τους σημερινούς νέους;

Τι διαβάζει, τι ακούει, τι βλέπει σήμερα η νεολαία; Το θέμα είναι σοβαρό, όχι αρκετά συζητημένο, και έχει σχέση με τη διαμόρφωση της σκέψης, της συμπεριφοράς, της συνείδησης της νεολαίας. Παίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική της ένταξη. Μεταβάλλεται, λοιπόν, από εποχή σε εποχή.

Σήμερα, επηρεάζεται από την πολιτιστική κρίση. Από τη μια, έχουμε μια τεράστια αύξηση της πολιτιστικής πληροφόρησης για τη νεολαία μαζί με μια πρωτοφανή αύξηση των αναγκών της. Παράλληλα, έχουμε τη δυνατότητα ικανοποίησής τους, κυρίως λόγω της τεχνολογικής εξέλιξης. Την ίδια στιγμή, με τη σημερινή οικονομική κρίση, μεγαλώνει η απόσταση ανάμεσα στην ανάγκη για πολιτιστική πληροφόρηση και στην ικανοποίησή της για όλους.

Για παράδειγμα, τι μπορεί να δει και ν’ ακούσει ένας νέος που εργάζεται σαν υπάλληλος σε κατάστημα από τις 9 το πρωί ως τις 8 το βράδυ; Η κατάσταση δεν είναι πολύ καλύτερη για τους περισσότερους μαθητές Λυκείου. Γι αυτούς, υπάρχει ελάχιστος ελεύθερος χρόνος. Το κυνήγι ανάμεσα στο σχολικό βιβλίο και το φροντιστήριο περιορίζει ακόμη και τις ώρες του ύπνου.

Για μεγάλες ‘ζώνες νεολαίας’ διαμορφώνεται μια ‘κουλτούρα ανάγκης’: το απαραίτητο για να τα καταφέρουν με τους ρυθμούς ζωής που έχουν και την πολύ μεγάλη προσπάθεια που κάνουν, από τη μία εβδομάδα στην άλλη. Η δυνατότητα που έχουν αυτοί οι νέοι να διαλέγουν την διασκέδασή τους, περιορίζεται ανάμεσα στην καφετέρια, στο γήπεδο και στην τηλεόραση. Και όλα αυτά στο λίγο χρόνο που τους μένει για ψυχαγωγία.

Από την εφημερίδα *Οδηγητής* – διασκευή

Δεξιλόγιο

γράψω στη γλώσσα μου

συζητημένος	discussed	discuté	_____
η σχέση	the relation	la relation	_____
η συνείδηση	the conscience	la conscience	_____
η ένταξη	the integration	l’ intégration	_____
η αύξηση	the augmentation	l’ augmentation	_____
η πληροφόρηση	the information	l’ information	_____
πρωτοφανής	without precedent	sans précédent	_____
η δυνατότητα	the possibility	la possibilité	_____
η ικανοποίηση	the satisfaction	la satisfaction	_____
το φροντιστήριο	the ‘frontistirion’	le ‘frontistirion’	_____
λόγω=εξαιτίας	because of	à cause de	_____
μεγαλώνω	to grow	v. (ag)grandir	_____
περιορίζω	to limit	v. limiter	_____
καταφέρνω	to achieve	v. se débrouiller	_____
η ψυχαγωγία=διασκέδαση	the entertainment	l’ amusement	_____

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ σε 4 DVD η τελετή έναρξης και λήξης της Ολυμπιάδας του 2004. Όλες οι στιγμές, από την αρχή ως το τέλος. Η φλόγα, οι αθλητές, οι ομιλίες, όλα σε μια πολυτελή κασετίνα. Στα βίντεο - κλαμπ και στο τηλέφωνο 210..... Μην χάσετε αυτό το μοναδικό ντοκουμέντο.

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

συζητημένος	↳ συζητώ, η συζήτηση	_____
η αύξηση	↳ αυξάνω -ομαι, αυξημένος	_____
η ικανοποίηση	↳ ικανοποιώ -ούμαι, ικανοποιημένος	_____
περιορίζω	↳ ο περιορισμός, περιορισμένος	_____
μεταβάλλω	↳ η μεταβολή	_____
εργάζομαι	↳ η εργασία	_____
η ψυχαγωγία	↳ ψυχαγωγώ, ψυχαγωγικός	_____

? Ερωτήσεις

1. Από τι επηρεάζεται, κυρίως, σήμερα η ζωή και η διασκέδαση των νέων;
_____
2. Σύμφωνα με το κείμενο, ποια απόσταση μεγαλώνει για την ικανοποίηση των αναγκών της σημερινής νεολαίας;
_____
3. Τι περιορίζει τον ελεύθερο χρόνο για τους μαθητές Λυκείου;
_____
4. Ανάμεσα σε τι, διαλέγουν συνήθως οι νέοι για να διασκεδάσουν;
_____

Γραμματική

A. 1. η πρωτοφανής αύξηση - 2. η τεχνολογική εξέλιξη: να κλίνετε τον ενικό και τον πληθυντικό:

	<u>Ενικός</u>	
Ονομ.:	_____	_____
Γεν.:	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____
	<u>Πληθυντικός</u>	
Ονομ.:	_____	_____
Γεν.:	_____	_____
Αιτ.:	_____	_____

Β. 1. επηρεάζεται - 2. να ακούσει - 3. διαμορφώνεται: να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:

	1. <u>επηρεάζεται</u>	2. <u>να ακούσει</u>	3. <u>διαμορφώνεται</u>
Ενεστώτας	_____	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____	_____
Αόριστος	_____	_____	_____
Εξ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Στ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Παρακείμενος	_____	_____	_____
Υπερσυντέλικος	_____	_____	_____
Συντ. Μέλλοντας	_____	_____	_____

(το ρήμα να ακούσει, είναι στην Υποτακτική, που δεν υπάρχει σε όλους τους χρόνους)

Γ. 1. μένει - 2. περιορίζει - 3. μεγαλώνει - 4. συζητώ: να γράψετε την μετοχή των ρημάτων (στην ενεργητική φωνή):

1. μένει:	_____
2. περιορίζει:	_____
3. μεγαλώνει:	_____
4. συζητώ:	_____

Δ. 1. σοβαρός - 2. πρωτοφανής - 3. κοινωνικός - 4. ελεύθερος: να γράψετε τα επιρρήματα που έχουν τη ρίζα τους σε αυτά τα επίθετα:

<u>Επίθετο</u>	<u>Επίρρημα</u>
1. σοβαρός	_____
2. πρωτοφανής	_____
3. κοινωνικός	_____
4. ελεύθερος	_____

Ε. 1. ελάχιστος - 2. περισσότερους - 3. καλύτερη: να γράψετε τους τρεις βαθμούς αυτών των επιθέτων, στο αρσενικό του ενικού:

<u>Επίθετο (Θετικός)</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____
3. _____	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Ουσιαστικά (μερικά θηλυκά αρχαιοκλίτα σε -έας)

Ορισμένα θηλυκά ουσιαστικά τελειώνουν σε -έας: η συγγραφέας, η γραμματέας, η εισαγγελέας, η δρομέας. Κλίνονται σαν τα αρσενικά σε -έας, εκτός από τη Γενική Ενικού.

Ενικός αριθμός

Ονομ. η γραμματέας

Γεν. της γραμματέως

Αιτ. την γραμματέα

Πληθυντικός αριθμός

οι γραμματείες

των γραμματέων

τις γραμματείες

Ουσιαστικό (ο πρέσβης)

Ενικός

Όνομ.: ο πρέσβης / πρέσβυς
Γεν.: του πρέσβη / πρέσβεως
Αιτ.: τον πρέσβη / πρέσβυ

Πληθυντικός

οι πρέσβεις
των πρέσβεων
τους πρέσβεις

Επιρρήματα (με κατάληξεις σε -α και -ως)

Τα επιρρήματα είναι λέξεις που δεν κλίνονται και δεν μεταβάλλονται. Εκφράζουν:

<u>τόπο</u>	(όταν δίνουν απάντηση στην ερώτηση πού;), π.χ. εδώ, εκεί, έξω, πάνω...
<u>χρόνο</u>	(όταν δίνουν απάντηση στην ερώτηση πότε;), π.χ. σήμερα, χθες, αύριο...
<u>ποσό</u>	(όταν δίνουν απάντηση στην ερώτηση πόσο;), π.χ. πολύ, λίγο, αρκετά...
<u>τρόπο</u>	(όταν δίνουν απάντηση στην ερώτηση πώς;), π.χ. καλά, ωραία, ευτυχώς...

Τα επιρρήματα που εκφράζουν τρόπο και λέγονται τροπικά, έχουν τις περισσότερες φορές κατάληξη σε -α ή σε -ως (με -ω). Έχουν τη ρίζα τους σε επίθετα:

<u>Επίθετο</u>	<u>Επίρρημα</u>
καλός -ή -ό	καλά
ωραίος -α -ο	ωραία
βαρύς -ιά -ύ	βαριά
βαθύς -ιά -ύ	βαθιά
ακριβής -ής -ές	ακριβώς
ευτυχής -ής -ές	ευτυχώς

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

...και κανόνες ορθογραφίας

Ουσιαστικά

Τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε -ποίηση γράφονται με -οι, -η, -η (η ποίηση, η ικανοποίηση). Δεν υπάρχει εξαίρεση.

Επίθετα

Τα επίθετα σε -ης -ης -ες (διεθνής -ής -ές, συνεχής -ής -ές, πρωτοφανής -ής -ές) έχουν στη Γενική ενικού, πάντοτε και στα τρία γένη, κατάληξη -ους (της συνεχούς προσπάθειας, του διεθνούς αεροδρομίου, του πρωτοφανούς γεγονότος). Δεν υπάρχει εξαίρεση.

Επιρρήματα

Τα επιρρήματα που εκφράζουν τρόπο και τελειώνουν σε -ως, γράφονται με ω (ευτυχώς, δυστυχώς, ακριβώς, ασφαλώς, συνήθως). Δεν υπάρχει εξαίρεση.

29. Στα θερινά τα σινεμά

Ποιο ήταν το πρώτο θερινό σινεμά; Μα, η «Μπομπονιέρα» στην Κηφισιά, που έκανε την εμφάνισή της το 1919. Ποιο θα είναι το τελευταίο; Μη σηκώνετε τους ώμους. Με λίγη τύχη, μπορεί και να πετύχετε το τελευταίο θερινό σινεμά της Αθήνας...

Στη δεκαετία του '60, κάθε γειτονιά είχε τουλάχιστον τρεις θερινούς κινηματογράφους. Εφτακόσιους σαράντα οκτώ (!) είχε όλο το λεκανοπέδιο της Αττικής. Στην εποχή μας πια, ο Δήμος της Αθήνας μαζί με τα προάστια προσφέρουν στους κατοίκους τους σαράντα δύο. Η Θεσσαλονίκη και ο Πειραιάς διατηρούν λιγότερα από δέκα. Έτσι, εκεί που ακούγονταν τα πιστόλια των γουέστερν, τα τραγούδια των ελληνικών μιούζικαλ, οι μελωδίες του Νίνο Ρότα, τώρα βασιλεύει σιωπή, χτίζονται πολυκατοικίες, λειτουργούν σούπερ μάρκετ...

Και ποιος ανησυχεί; Ελάχιστοι. Κι αυτοί, τι δύναμη έχουν να προστατεύσουν τον θεσμό; Γιατί σίγουρα είναι ένα στοιχείο του νεοελληνικού τρόπου ζωής και χρειάζεται υποστήριξη. Η κρίση βέβαια των αιθουσών κινηματογράφου, θερινών και χειμερινών (αν και επιστρέφει σ' αυτές η νεολαία τα τελευταία χρόνια) είναι παγκόσμια. Ο ρόλος όμως της Πολιτείας είναι να παίρνει και αυτή μέτρα προστασίας. Προστασία της τέχνης του κινηματογράφου, μείωση του φόρου στα εισιτήρια, έλεγχος στην ποιότητα των αιθουσών...

Χρειάζεται, λοιπόν, λίγη καλή προσπάθεια απ' όλους μας: Πολιτεία, θεατές, επαγγελματίες, άνθρωποι του κινηματογράφου. Ίσως έτσι, τα καλύτερα θερινά σινεμά θα μπορούν να διασκεδάσουν και τις επόμενες γενιές.

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

Λεξιλόγιο

			γράφω στη γλώσσα μου
θερινός	summer, open-air	estival	_____
χειμερινός	winter, wintry	hivernal	_____
σηκώνω -ομαι	to raise-stand up	lever-se lever	_____
ο ώμος	the shoulder	l' épaule	_____
πετυχαίνω	to succeed	v. réussir	_____
το λεκανοπέδιο	the basin	le bassin	_____
το προάστιο	the suburb	la banlieue	_____
βασιλεύω	to reign	v. régner	_____
η σιωπή	the silence	le silence	_____
χτίζω	to build	v. construire	_____
προστατεύω	to protect	v. protéger	_____
ο θεσμός	the institution	l' institution	_____
χρειάζεται=πρέπει	it's necessary, it must	il est nécessaire, il faut	_____
η υποστήριξη	the support	le support, l' aide	_____
η Πολιτεία=το κράτος	the State	l' Etat	_____
η μείωση	the reduction	la réduction	_____

η ποιότητα	the quality	la qualité	_____
ο επαγγελματίας	the professional	le professionnel	_____
ο θεατής	the spectator	le spectateur	_____

ΑΝΟΙΞΕ και λειτουργεί από την 1^η Ιουλίου, θερινό σινεμά στην αυλή του σχολείου της γειτονιάς μας, δίπλα στην πλατεία. Παλιές και καινούργιες ταινίες. Πλούσιο πρόγραμμα. Εισιτήρια ειδικά για νέους!

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

η μείωση	↳ μειώνω, μειωμένος	_____
η υποστήριξη	↳ υποστηρίζω, ο υποστηρικτής	_____
προστατεύω	↳ η προστασία, ο προστάτης	_____
η ποιότητα	↳ ποιοτικός	_____
ο θεατής	↳ το θέαμα	_____
διατηρώ	↳ η διατήρηση, διατηρημένος	_____
η γειτονιά	↳ ο γείτονας, γειτονεύω	_____
το στοιχείο	↳ στοιχειώδης	_____

? Ερωτήσεις

1. Ποιο θερινό σινεμά λειτούργησε πρώτο στα προάστια της Αθήνας, πού και πότε;

---

2. Ποια δεκαετία εμφανίστηκαν οι περισσότεροι θερινοί κινηματογράφοι στην Ελλάδα;

---

3. Σύμφωνα με το κείμενο, τι μέτρα πρέπει να πάρει το κράτος;

---

4. Ποιοι χρειάζεται να κάνουν μια προσπάθεια για τα θερινά σινεμά;

📄 Γραμματική

Α. 1. να διασκεδάζουν - 2. να προστατεύσουν: να γράψετε **α.** τις Υποτακτικές και **β.** τις Προστακτικές των ρημάτων αυτών, στην ενεργητική φωνή, στο β' πληθυντικό πρόσωπο:

	1. <u>διασκεδάζω</u>	2. <u>προστατεύω</u>
α. Υποτακτική Ενεστώτα	_____	_____
Υποτακτική Αορίστου	_____	_____
Υποτακτική Παρακειμένου	_____	_____
β. Προστακτική Ενεστώτα	_____	_____
Προστακτική Αορίστου	_____	_____

Β. 1. διατηρούν - 2. λειτουργούν - 3. να παίρνει - 4. προσφέρει: να γράψετε την μετοχή στην ενεργητική φωνή:

1. διατηρώ	_____
2. λειτουργώ	_____
3. παίρνω	_____
4. προσφέρω	_____

Γ. 1. προσφέρει - 2. σηκώνετε - 3. χτίζονται: να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:

	1. <u>προσφέρει</u>	2. <u>σηκώνετε</u>	3. <u>χτίζονται</u>
Ενεστώτας	_____	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____	_____
Αόριστος	_____	_____	_____
Εξ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Στ. Μέλλοντας	_____	_____	_____
Παρακείμενος	_____	_____	_____
Υπερσυντέλικος	_____	_____	_____
Συντ. Μέλλοντας	_____	_____	_____

Μαθαίνω γραμματική...

Ρήματα (το ρήμα: συμβαίνει - συμβαίνουν)

Είναι το πιο συνηθισμένο σύνθετο του βαίνω και υπάρχει στο γ' ενικό και στο γ' πληθυντικό πρόσωπο. Επειδή είναι σύνθετο ρήμα, παίρνει εσωτερική αύξηση.

Χρονική αντικατάσταση

Ενεστ.	συμβαίνει	συμβαίνουν
Παρατ.	συνέβαινε	συνέβαιναν
Αόρ.	συνέβη	συνέβησαν
Εξ. Μέλ.	θα συμβαίνει	θα συμβαίνουν
Στ. Μέλ.	θα συμβεί	θα συμβούν
Παρακ.	έχει συμβεί	έχουν συμβεί
Υπερσ.	είχε συμβεί	είχαν συμβεί
Συντ. Μέλ.	θα έχει συμβεί	θα έχουν συμβεί

Ρήματα (σύνθετα του φέρω)

Υπάρχουν πολλά ρήματα σύνθετα του φέρω στα νέα ελληνικά. Τα πιο συνηθισμένα είναι: αναφέρω -ομαι, προσφέρω, υποφέρω, μεταφέρω -ομαι. Υπάρχουν όλα στην ενεργητική φωνή, μερικά και στην παθητική. Προσοχή: ο Παρατατικός και ο Αόριστος από τη μια, και ο Εξακολουθητικός και Στιγμιαίος Μέλλοντας απ' την άλλη, σχηματίζονται ακριβώς με τον ίδιο τρόπο στην ενεργητική φωνή. Επειδή είναι σύνθετα ρήματα, παίρνουν εσωτερική αύξηση.

Χρονική αντικατάσταση

	<u>Ενεργητική φωνή</u>	<u>Παθητική φωνή</u>
Ενεστ.	μεταφέρω	αναφέρομαι
Παρατ.	μετέφερα	αναφερόμουν
Αόρ.	μετέφερα	αναφέρθηκα

---

30. Σαν το τριμμένο μπλου τζιν

Φράσεις ή λέξεις που χρησιμοποιούν σχεδόν αποκλειστικά οι νέοι στις μεταξύ τους συζητήσεις, ακούγονται περίεργες στ' αυτιά των μεγάλων. Ποιες είναι αυτές; Η Έλενα δέχεται πως το λεξιλόγιό της είναι «μάλλον φτωχό» και φράσεις σαν το «πώς το παίζεις» ή «μου τη σπάει» είναι πια συνηθισμένες. Είναι συνηθισμένες δηλαδή στον καθημερινό λόγο των παιδιών της ηλικίας της και ακούγονται, στον κύκλο αυτών των εφήβων, σαν τις λέξεις «νερό», «ψωμί» ή «σχολείο».

Η Κατερίνα θα πει: «Συχνά λέω 'μου τη δίνει κάτι'. Ακόμα, ότι κάποιος 'το παίζει έτσι ή αλλιώς', ότι ντύνεται 'κυριλέ' και ότι κάποιος είναι 'ξηγημένος τύπος'».

Υπάρχει λοιπόν ένας λόγος που τον χρησιμοποιούν μιλώντας μεταξύ τους οι νέοι, που τον καταλαβαίνουν και επικοινωνούν, αισθάνονται άνετα. Τόσο άνετα, όσο όταν φορούν το τριμμένο μπλου τζιν τους, όπως είπε χαρακτηριστικά ο Νίκος.

Οι μεγαλύτεροι μιλούν για μια γλωσσική φτώχεια, για «σύμφωνα και φωνήεντα στη σειρά». Και δεν έχουν άδικο. Το θέμα είναι ενδιαφέρον και το πρόβλημα οξύ. Κάνουν όμως και ένα λάθος. Ποτέ δεν έχουν προσπαθήσει σοβαρά να βρουν τις αιτίες για αυτό το 'έγκλημα κατά της γλώσσας'. Όταν τα παιδιά ακούν καθημερινά αυτή την περίφημη βλαχο-δημοτική να χρησιμοποιείται με τόσα λάθη από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση, δίκαια ίσως θα φωνάξουν «καράφλιασα». Κι όταν από πέντε χρονών κοιμούνται και ξυπνούν μόνο με την γλώσσα των κόμικς, με την 'γλώσσα της μιας συλλαβής', πρέπει να προσπαθήσουν πολύ για να βρουν έναν άλλο λόγο, που θα είναι η σωστή νεοελληνική γλώσσα, χωρίς τη σημερινή τραγική φτώχεια που την χαρακτηρίζει.

Από την εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* – διασκευή

Λεξιλόγιο

τριμμένος
η συζήτηση
περίεργος
καθημερινός
ντύνω -ομαι
επικοινωνώ
αισθάνομαι=νιώθω
η φτώχεια
τόσο ... όσο
το φωνήεν
το σύμφωνο
η σειρά
ενδιαφέρον
οξύς
η αιτία
το έγκλημα

rubbed, used
the discussion
a)curious b)odd
of every day
to dress-get dressed
to communicate
to feel
the poverty
as much ... as
the vowel
the consonant
the order
interesting
sharp
the reason
the crime

γράφω στη γλώσσα μου

rapé, usé
la discussion
a)curieux b)bizarre
quotidien
v. habiller-s' habiller
v. communiquer
v. sentir
la pauvreté
autant que
la voyelle
la consonne
l' ordre
intéressant
aigu
la cause
la crime

δίκαιος	fair	juste	_____
κοιμάμαι	to sleep	v. dormir	_____
ξυπνάω-ώ	to wake up	v. (se) réveiller	_____

... θυμάμαι από αυτό το μάθημα ...

Λέξεις από την ίδια οικογένεια...

επικοινωνώ	↳ η επικοινωνία	_____
αισθάνομαι	↳ το αίσθημα	_____
το έγκλημα	↳ ο εγκληματίας, η εγκληματικότητα	_____
δίκαιος	↳ η δικαιοσύνη	_____
οξύς	↳ η οξύτητα	_____
περίεργος	↳ η περιέργεια	_____
ξυπνάω-ώ	↳ το ξυπνητήρι	_____
τριμμένος	↳ τρίβω, το τρίψιμο	_____
ντύνω	↳ το ντύσιμο, ντυμένος	_____

? Ερωτήσεις

1. Με ποιο φαινόμενο ασχολείται το κείμενο;
_____
2. Ποιο λάθος κάνουν οι μεγαλύτεροι σ' αυτό το θέμα;
_____
3. Σύμφωνα με το κείμενο, πού βρίσκονται οι κύριες αιτίες του προβλήματος;
_____
4. Πόσο άνετα αισθάνονται πολλοί νέοι όταν μιλούν την 'δική τους γλώσσα'. Τι λέει ο Νίκος;
_____

Γραμματική

A. 1. τα φωνήεντα - 2. οι συζητήσεις - 3. το οξύ πρόβλημα - 4. το ενδιαφέρον θέμα: να γράψετε τον άλλο αριθμό, στην ίδια πτώση:

<u>Ενικός</u>	<u>Πληθυντικός</u>
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____

B. 1. αισθάνονται - 2. προστατεύει - 3. να βρουν: να κάνετε Χρονική Αντικατάσταση:

	1. <u>αισθάνονται</u>	2. <u>προστατεύει</u>	3. <u>να βρουν</u>
Ενεστώτας	_____	_____	_____
Παρατατικός	_____	_____	_____
Αόριστος	_____	_____	_____
Εξ. Μέλλοντας	_____	_____	_____

Στ. Μέλλοντας _____
 Παρακείμενος _____
 Υπερσυντέλικος _____
 Συντ. Μέλλοντας _____
 (Το ρήμα να βρουν είναι στην Υποτακτική, που δεν υπάρχει σε όλους τους χρόνους.)

Γ. 1. το πρόβλημα - 2. τριμμένος - 3. η οξύτητα - 4. η δικαιοσύνη - 5. το ντύσιμο:
 να γράψετε τους κανόνες για την ορθογραφία στις καταλήξεις αυτών των λέξεων
 (όπως στο παράδειγμα):

1. -το πρόβλημα: τα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε -ημα, γράφονται με -η.
 Εξαιρέσεις: το κύμα, το θύμα, το μήνυμα, το ίδρυμα, το διάλειμμα.

2. -τριμμένος: οι μετοχές _____

3. -η οξύτητα: τα θηλυκά ουσιαστικά _____

4. -η δικαιοσύνη: τα θηλυκά ουσιαστικά _____

5. -το ντύσιμο: τα ουδέτερα ουσιαστικά _____

Μαθαίνω (αρκετή) γραμματική...

Ουσιαστικά (ουδέτερα αρχαιοκλίτα και ανώμαλα)

Μερικά απ' τα πιο συνηθισμένα αρχαιοκλίτα ανώμαλα ουδέτερα ουσιαστικά είναι: το φωνήεν, το πυρ (= η φωτιά), το συμβάν (= το γεγονός). Σαν το φωνήεν κλίνεται το ανακοινωθέν, σαν το συμβάν κλίνεται το σύμπαν, χωρίς πληθυντικό.

Ενικός αριθμός

Όνομ.	το φωνήεν	πυρ	συμβάν
Γεν.	του φωνήεντος	πυρός	συμβάντος
Αιτ.	το φωνήεν	πυρ	συμβάν

Πληθυντικός αριθμός

Όνομ.	τα φωνήεντα	πυρά	συμβάντα
Γεν.	των φωνηέντων	πυρών	συμβάντων
Αιτ.	τα φωνήεντα	πυρά	συμβάντα

Επίθετα (αρχαιοκλίτα και ανώμαλα - και ο Συγκριτικός και Υπερθετικός τους)

Παρουσιάζονται εδώ δύο τέτοιες κατηγορίες επιθέτων:

σε -ων -ουσα -ον (π.χ. ενδιαφέρων -ουσα -ον, επείγων -ουσα -ον, παρών -ούσα -όν)

σε -ύς -εία -ύ (π.χ. ευθύς -εία -ύ, ταχύς -εία -ύ, οξύς -εία -ύ)

Ενικός αριθμός

Όνομ.	ο ενδιαφέρων	η ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
Γεν.	του ενδιαφέροντος	της ενδιαφέρουσας	του ενδιαφέροντος
Αιτ.	τον ενδιαφέροντα	την ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον

Πληθυντικός αριθμός

Όνομ.	οι ενδιαφέροντες	οι ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα
Γεν.	των ενδιαφερόντων	των ενδιαφερουσών	των ενδιαφερόντων
Αιτ.	τους ενδιαφέροντες	τις ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα

Σχηματίζουν το Συγκριτικό και Υπερθετικό βαθμό μόνο με δύο λέξεις, δηλαδή:

Συγκριτικός: πιο ενδιαφέρων -ουσα -ον

Υπερθετικός: ο πιο ενδιαφέρων -ουσα -ον ή πολύ ενδιαφέρων -ουσα -ον

Ενικός αριθμός

Όνομ.	ο ευθύς	η ευθεία	το ευθύ
Γεν.	του ευθέος	της ευθείας	του ευθέος
Αιτ.	τον ευθύ	την ευθεία	το ευθύ

Πληθυντικός αριθμός

Όνομ.	οι ευθείς	οι ευθείες	τα ευθέα
Γεν.	των ευθέων	των ευθειών	των ευθέων
Αιτ.	τους ευθείς	τις ευθείες	τα ευθέα

Τα επίθετα αυτά έχουν Συγκριτικό και Υπερθετικό όπως και τα επίθετα σε -ύς -ιά -ύ. Δηλαδή:

Συγκριτικός: σε -ύτερος -η -ο (και κλίνονται ομαλά). Π.χ. ευθύτερος -η -ο

Υπερθετικός: σε -ύτατος -η -ο (και κλίνονται ομαλά). Π.χ. ευθύτατος -η -ο.

Ρήματα (β' συζυγία, παθητική φωνή, σε -άμαι)

Υπάρχουν μόνο 4 ρήματα στην β' συζυγία, στην παθητική φωνή, που έχουν στον Ενεστώτα κατάληξη -άμαι: κοιμάμαι, φοβάμαι, θυμάμαι, λυπάμαι (δ' τάξη). Οι υπόλοιποι χρόνοι είναι ομαλοί.

	<u>Χρονική Αντικατάσταση</u>	<u>Ενεστώτας (Οριστική)</u>
Ενεστώτας	κοιμάμαι	κοιμ-άμαι
Παρατατικός	κοιμόμουν	κοιμ-άσαι
Αόριστος	κοιμήθηκα	κοιμ-άται
Εξ. Μέλλοντας	θα κοιμάμαι	κοιμ-όμαστε
Στ. Μέλλοντας	θα κοιμηθώ	κοιμ-άστε
Παρακείμενος	έχω κοιμηθεί	κοιμ-ούνται
Υπερσυντέλικος	είχα κοιμηθεί	
Συντ. Μέλλοντας	θα έχω κοιμηθεί	

Αντωνυμίες (προσωπικές, κτητικές, δεικτικές)

Αντωνυμίες είναι οι λέξεις που μπαίνουν στη θέση των ουσιαστικών. Π.χ. ο Γιάννης πίνει > αυτός πίνει. Υπάρχουν 8 κατηγορίες, αλλά οι πιο συνηθισμένες είναι οι:

προσωπικές

κτητικές

δεικτικές

Από τις **προσωπικές**, οι πιο συνηθισμένες είναι αυτές που μπαίνουν πριν από ένα ρήμα:

<u>Δυνατός τύπος</u>	<u>Αδύνατος τύπος</u>	
εγώ	μου	με
εσύ	σου	σε
αυτός, αυτή, αυτό	του, της, του	τον, την, το + ΡΗΜΑ
εμείς	μας	μας
εσείς	σας	σας
αυτοί, αυτές, αυτά	τους	τους, τις, τα

Π.χ. εσύ φταις, εμείς περιμένουμε, αυτοί αγαπούν...

μου μιλάς, σου τηλεφωνώ, τους πιστεύω...

με βλέπετε, την ξέρω, τις κοιτάζουμε...

και σε μερικά ρήματα: τους το λέω, της τα δίνω (δύο αντωνυμίες, με αυτή τη σειρά)

Οι **κτητικές** εκφράζουν τον ιδιοκτήτη και μπαίνουν μετά από ένα ουσιαστικό. Οι πιο συνηθισμένες είναι στον αδύνατο τύπο:

	μου
	σου
	του, της, του
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ +	μας
	σας
	τους

Π.χ. η γάτα μου, οι φίλοι μας, το σχολείο σας... (στο γ' ενικό πρόσωπο, το αρσενικό, θηλυκό ή ουδέτερο -του, της, του- εξαρτάται από την ιδιοκτήτη).

Οι **δεικτικές** δείχνουν κάποιον ή κάτι και μπαίνουν πριν από ένα ουσιαστικό ή επίθετο:

αυτός, αυτή, αυτό	
εκείνος, εκείνη, εκείνο	
τούτος, τούτη, τούτο	+ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ / ΕΠΙΘΕΤΟ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ
τέτοιος, τέτοια, τέτοιο	
τόσος, τόση, τόσο	

Κλίνονται ομαλά.

Π.χ. αυτός ο άνθρωπος, εκείνη η γυναίκα, τούτο το παιδί, τέτοιος φίλος, τόση αγάπη, εκείνα τα λουλούδια, τέτοιες σημαντικές εξελίξεις, τόσα πολλά δώρα...

Προσοχή: το σπίτι μου, μου αρέσει.

Και οι δύο λέξεις με μαύρα γράμματα είναι αντωνυμίες.

Η πρώτη είναι μετά από ουσιαστικό και εκφράζει τον ιδιοκτήτη: είναι κτητική αντωνυμία.

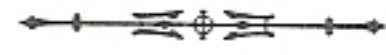
Η δεύτερη είναι πριν από ρήμα: είναι προσωπική αντωνυμία.

Γ' ΜΕΡΟΣ

15 + 1 ΖΗΤΗΜΑΤΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΥΠΟ
–ΑΠ' ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ–

(για εφήβους, νέους – και όχι μόνο)

ΣΤΟ Γ' ΜΕΡΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΑ...

... στη γραμματική

Άρθρα

ο -η - το:	ενικός - πληθυντικός, Ονομαστική, Γενική, Αιτιατική
ένας - μία - ένα:	ενικός, Ονομαστική, Γενική, Αιτιατική
στον - στην - στο:	ενικός - πληθυντικός, Αιτιατική

Ουσιαστικά

<u>Αρσενικά</u> ομαλά σε -ας, -ης	(πληθυντικός -ες)
Αρσενικά ομαλά σε -ος	(πληθυντικός -οι)
Αρσενικά ανισοσύλλαβα σε -ας, -ης, -ές, -ους	(πληθυντικός -δες)
Αρσενικά αρχαιοκλιτα σε -έας	(πληθυντικός -είς)
<u>Θηλυκά</u> ομαλά σε -α, -η	(πληθυντικός -ες)
Θηλυκά ανισοσύλλαβα σε -ά, ού	(πληθυντικός -δες)
Θηλυκά αρχαιοκλιτα σε -ση, -ξη, -ψη και η πόλη, η δύναμη	(πληθυντικός -εις)
Θηλυκά αρχαιοκλιτα σε -ος	(πληθυντικός -οι)
<u>Ουδέτερα</u> ομαλά σε -ο, -ι	(πληθυντικός -α, -ια)
Ουδέτερα εξαιρέσεις σε -υ	(πληθυντικός -α)
Ουδέτερα ανισοσύλλαβα σε -μα	(πληθυντικός -ματα)
Ουδέτερα αρχαιοκλιτα σε -ος	(πληθυντικός -η)
Ουδέτερα αρχαιοκλιτα σε -ας	(πληθυντικός -ατα)
Ουδέτερα αρχαιοκλιτα σε -ον	(πληθυντικός -οντα)

Ουδέτερα ανώμαλα: το φως, το καθεστώς, το γεγονός, το συμβάν, το φωνήεν,
το πυρ

Επίθετα

Ομαλά σε -ος -η -ο και ος -α -ο	(πληθυντικός -οι -ες -α)
Αρχαιοκλιτα σε -ης -ης -ες	(πληθυντικός -εις -εις -η)
Αρχαιοκλιτα σε -ύς -ιά -ύ	(πληθυντικός -ιοί -ιές -ιά)
Αρχαιοκλιτα σε -ύς -εία -ύ	(πληθυντικός είς -είες -έα)
Αρχαιοκλιτα σε -ων -ουσα -ον	(πλ. -οντες -ουσες -οντα)
Ανώμαλο πολύς – πολλή – πολύ	(πολλοί – πολλές – πολλά)
Συγκριτικός και Υπερθετικός επιθέτων σε -ος -η ή α -ο	(ότερος-η-ο/ότατος-η-ο)
-ης -ης -ες	(έστερος-η-ο/έστατος-η-ο)
-ύς -ιά ή εία -ύ	(ύτερος-η-ο/ύτατος-η-ο)
Συγκριτικός και Υπερθετικός ανώμαλων επιθέτων: μεγάλος, μικρός, λίγος, καλός, κακός, απλός, ψηλός	

Ρήματα

Στην α' και β' συζυγία, στην ενεργητική και παθητική φωνή:

Ενεστώτας	(Οριστική, Υποτακτική, Προστατική μόνο στην ενεργητική φωνή)
Παρατατικός	(Οριστική)
Αόριστος	(Οριστική, Υποτακτική, Προστατική)
Εξ. Μέλλοντας	(Οριστική)
Στ. Μέλλοντας	(Οριστική)
Παρακείμενος	(Οριστική, Υποτακτική)
Υπερσυντέλικος	(Οριστική)
Συντ. Μέλλοντας	(Οριστική)

Απαρέμφατο

Μετοχές (ενεργητική στον Ενεστώτα – παθητική στον Παρακείμενο, και με -μμ)

Ρήματα που κάνουν συναίρεση: πάω, λέω, ακούω, τρώω, καίω, κλαίω, φταίω
(Ενεστώτας, Οριστική και Υποτακτική)

Ρήματα σε -λλω και -λλομαι (α' συζυγία)

Ρήματα σε -σσω ή -ττω και -σσομαι -ττομαι

Ρήματα σε -ρω και -ρομαι

Ρήματα με εσωτερική αύξηση

Μερικά ρήματα με δυσκολίες στον Αόριστο και στο Στ. Μέλλοντα

Αντωνυμίες

Προσωπικές	(οι πιο συνηθισμένες, δυνατός και αδύνατος τύπος)
Κτητικές	(αδύνατος τύπος)
Δεικτικές	(όλες)

Αριθμητικά

Απόλυτα	(1 – 1.000.000.000)
Τακτικά	(1 – 1000)

Επιρρήματα

Τα πιο συνηθισμένα από τα τοπικά, χρονικά, ποσοτικά και τροπικά (με καταλήξεις σε -α και -ως)

... σε κανόνες

Για τα ουσιαστικά:

<u>Αρσενικά</u>	σε -ος, -ης, -έας, -ητής, -ήτης, -ισμός, -ιστής, -ώνας, -τήρας
<u>Θηλυκά</u>	σε -η, -ηση και -ιση, ία/ιά και -εία/είά, -ωση, -ότητα, -ύτητα, -σύνη
<u>Ουδέτερα</u>	σε -ι (και εξαιρέσεις σε -υ), -ον, -ημα, -σιμο -ψιμο -ξιμο, -είο, -τήριο

Για τα επίθετα:

Σε	-ος -η -ο, -ης -ης -ες, ύς -ιά και εία -ύ / -ικός, -ινος και -ινός, -ώδης
Συγκριτικός	σε -ότερος -η -ο, -έστερος -η -ο, -ύτερος -η -ο
Υπερθετικός	σε -ότατος -η -ο, -έστατος -η -ο, -ύτατος -η -ο

Για τα ρήματα

Σε -ω	(ενεργητική φωνή) και σε -μαι (παθητική φωνή)
Σε -ει	(γ' ενικό πρόσωπο) και λίγες εξαιρέσεις σε -η (Αόριστος)
Σε -ίζω	(και οι κυριότερες εξαιρέσεις), -αίνω (και οι εξαιρέσεις), -ώνω (Ενεστώτας)
Σε -ετε και -εται,	-είτε και -είται (Ενεστώτας, ενεργητική και παθητική φωνή)
Σε -ηκα, -ηγα,	-ηρα, -ησα και -ισα (Αόριστος)

Για τα επιρρήματα

Σε -ως (που εκφράζουν τρόπο)

31. Οι βλαβερές συνέπειες της ...τηλεόρασης

Πριν από λίγα χρόνια, στη χώρα μας, ένα παιδί ανέβηκε σε μια καρέκλα και κρεμάστηκε. Οι γονείς και οι φίλοι του είπαν ότι το επηρέασε μια ταινία που είδε στην τηλεόραση...

Μια πρόσφατη έρευνα που έκανε αμερικανική εταιρεία, έδειξε πως η τηλεόραση στις ΗΠΑ -και από τις ΗΠΑ προέρχονται πολλά από τα προγράμματα και στην δική μας τηλεόραση- είναι η πιο βίαιη στον κόσμο. Αμέσως μετά, ακολουθεί η γαλλική, με 5 - 10 πράξεις βίας την ώρα στα κανάλια της. Με έναν τέτοιο ρυθμό, ένα παιδί που βλέπει τηλεόραση γύρω στις 14 ώρες την εβδομάδα, σε ηλικία 18 ετών, έχει δει συνολικά 10.000 πράξεις βίας, περισσότερες δηλαδή από έναν αστυνομικό, ακόμη κι από ένα ...εγκληματία.

Δεν είναι παράξενο, λοιπόν, που στις Ηνωμένες Πολιτείες μερικά παιδιά έκλεψαν μια αποθήκη σκοτώνοντας τον φύλακα, ακριβώς όπως έγινε σε μια αμερικανική τηλεοπτική σειρά με μεγάλη τηλεθέαση. Ούτε είναι τυχαία τα περιστατικά με παιδιά που εισβάλλουν σε σχολεία και απειλούν ή δολοφονούν συμμαθητές και δασκάλους τους, αν και εδώ παίζει ρόλο και ένα γενικότερο μοντέλο ζωής που καλλιεργεί η σύγχρονη αμερικανική κοινωνία.

Ένας σουηδός ερευνητής πιστεύει ότι τα παιδιά ηλικίας 4 - 14 ετών, που έχουν περάσει περισσότερες από 20 ώρες την εβδομάδα, κατά μέσο όρο, μπροστά στην τηλεοπτική οθόνη, είτε παρακολουθώντας ταινίες και σίριαλ είτε παίζοντας βίαια παιχνίδια, είναι 15% πιο επιθετικά από τα υπόλοιπα.

Πρόκειται για το μόνιμο πρόβλημα της ευθύνης της μικρής οθόνης σε ότι αφορά τη συμπεριφορά των νεαρών τηλεθεατών, αλλά και την εντυπωσιακή αύξηση της βίας στις νεαρές ηλικίες. *O tempora, o mores!**

*Η έκφραση είναι λατινική - η σημασία της είναι ω καιροί, ω ήθη, δηλαδή ότι οι συνήθειες των ανθρώπων επηρεάζονται από τις κοινωνικές συνθήκες κάθε εποχής.

Από το περιοδικό Ένα – διασκευή

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου

βλαβερός	harmful	nuisible	_____
η συνέπεια	a)the consequence b)the accuracy	a)la conséquence b)la ponctualité	_____ _____
κρεμάω-ώ, κρεμιέμαι	to hang -to be suspended	v. pendre-être pendu	_____
η εταιρεία	the company	la compagnie	_____
προέρχομαι	to come from	v. provenir	_____
βίαιος	violent	violent	_____
ακολουθώ	to follow	v. suivre	_____
συνολικός	total	total	_____
η πράξη	the action	l' action	_____
το (τηλεοπτικό) κανάλι	the channel	la chaîne (télévisée)	_____
παράξενος	odd	étrange, bizarre	_____

σκοτώνω	to kill	v. tuer	_____
ο φύλακας	the guard	le gardien	_____
η τηλεθέαση	the ratings of audience	le taux d' audience	_____
το περιστατικό=γεγονός	the event	l' événement	_____
εισβάλλω	to invade	v. pénétrer	_____
απειλώ	to menace, threaten	v. menacer	_____
δολοφονώ	to assassinate, murder	v. assassiner	_____
τυχαίος	casual, accidental	fortuit	_____
σύγχρονος	modern, contemporary	moderne	_____
κατά μέσο όρο	on the average	en moyenne	_____
παρακολουθώ	to watch	v. regarder (la télé)	_____
επιθετικός	aggressive	agressif	_____
σε ό,τι αφορά	on what concerns	en ce qui concerne	_____
τηλεοπτικός	televised	télévisé	_____
η οθόνη	the screen	l' écran	_____
νεαρός	young	jeune	_____
εντυπωσιακός	impressive	impressionnant	_____
η βία	the violence	la violence	_____
ο τηλεθεατής	the (television) viewer	le téléspectateur	_____

ΤΙΤΛΟΙ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Τα σημαντικότερα γεγονότα σε τίτλους είναι:

- Νέος Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Κάρολος Παπούλιας
- Ταξίδι του πρωθυπουργού σε όλα τα βαλκανικά κράτη
- Νέος κύκλος βίας στη Μέση Ανατολή
- Σημαντική νίκη της Εθνικής Ελλάδας στο ποδόσφαιρο
- Κρύο, βροχές, χιόνια, δυνατοί άνεμοι και πτώση της θερμοκρασίας από σήμερα το βράδυ

Και τώρα τα γεγονότα, αναλυτικά...

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

- παρακολουθώ τηλεόραση

_____

- η τηλεοπτική βία

_____

- η μικρή οθόνη

_____

- η βίαιη πράξη

_____

- η βλαβερή συνέπεια

_____

- η σύγχρονη κοινωνία

- η εντυπωσιακή αύξηση

- ο τηλεθεατής

- σε ό,τι αφορά

- κατά μέσο όρο

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω την σημασία τους στη γλώσσα μου)

δολοφονώ	↳ ο δολοφόνος, η δολοφονία	_____
απειλώ	↳ η απειλή, απειλητικός	_____
εντυπωσιακός	↳ η εντύπωση, εντυπωσιάζω	_____
εισβάλλω	↳ η εισβολή	_____
επιθετικός	↳ η επίθεση, η επιθετικότητα	_____
η βία	↳ βίαιος	_____
συνολικός	↳ το σύνολο	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Σύμφωνα με το κείμενο, ποια είναι τα πιο βίαια τηλεοπτικά προγράμματα στον κόσμο;

2. Ποιες συνέπειες έχει στους νέους των ΗΠΑ η τηλεοπτική βία;

3. Τι διαπίστωση έκανε ένας σουηδός ερευνητής;

4. Ποιο τραγικό γεγονός συνέβη στην Ελλάδα που έχει σχέση με τη βία στην τηλεόραση;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε τον πληθυντικό:

<u>Ενικός</u>	<u>Πληθυντικός</u>
1. η πρόσφατη έρευνα	_____
2. η τηλεόραση	_____
3. ο βίαιος εγκληματίας	_____
4. το τηλεοπτικό πρόγραμμα	_____
5. το μόνιμο πρόβλημα	_____
6. η αύξηση	_____
7. η συμπεριφορά	_____
8. ο εντυπωσιακός ρυθμός	_____

Β. Να γράψετε τον Αόριστο και τον Στιγμαίο Μέλλοντα, στο α' ενικό πρόσωπο:

<u>Ενεστώτας</u>	<u>Αόριστος</u>	<u>Στ. Μέλλοντας</u>
1. ανεβαίνω	_____	_____
2. επηρεάζω	_____	_____
3. δείχνω	_____	_____
4. δολοφονώ	_____	_____
5. κλέβω	_____	_____
6. απειλώ	_____	_____
7. βλέπω	_____	_____
8. παίρνω	_____	_____
9. καλλιεργώ	_____	_____
10. παίζω	_____	_____
11. παρουσιάζω	_____	_____
12. παρακολουθώ	_____	_____

Γ. Να γράψετε το σωστό τύπο των ουσιαστικών και των επιθέτων που είναι μέσα σε παρένθεση (προσοχή στην Ονομαστική και την Αιτιατική):

1. _____ (ο πατέρας) μου είναι ένας έξυπνος και ικανός _____
(ο άνθρωπος) 48 ετών.
2. Το κλείσιμο _____ (το κατάστημα - πληθυντικός) είναι κάθε μέρα
στις 8 το βράδυ.
3. Μένουμε _____ (η οδός) Πανόρμου. _____ (η στάση)
_____ (το λεωφορείο) είναι κοντά στο σπίτι μας.
4. Αγαπάω πολύ _____ (η αδελφή) μου, που είναι δύο χρόνια
μεγαλύτερη.
5. Κάθε βράδυ, μιλάω στο τηλέφωνο με _____ (πολύς - πληθυντικός)
_____ (ο φίλος - πληθυντικός) και _____ (η μητέρα) μου
φωνάζει.
6. Στην Ελλάδα, δυστυχώς, έχουμε _____ (λίγος - πληθυντικός)
_____ (καλός - πληθυντικός) _____ (δρόμος - πληθυντικός). Οι
περισσότεροι είναι _____ (στενός) και _____ (κακός).
7. Υπάρχει _____ (πολύς) _____ (η κίνηση) στους δρόμους κάθε
πρωί. Γι αυτό, υπάρχουν και _____ (πολύς) _____ (ο
αστυνόμος) στους κεντρικούς _____ (ο δρόμος).
8. Μου αρέσουν _____ (η βόλτα - πληθυντικός) και _____ (η
εκδρομή - πληθυντικός), τα σαββατοκύριακα.

Προσοχή!

πως = ότι:

πώς; (για να ρωτήσουμε):

χωρίς τόνο (π.χ. ξέρεις πως σε αγαπάω)

με τόνο (π.χ. πώς είσαι σήμερα;)

32. Μια συνηθισμένη κοπέλα...

Μια συνηθισμένη κοπέλα, που το ντύσιμό της θυμίζει Εξάρχεια. Δασκάλα η ίδια, στα 26 της χρόνια πουλούσε ηρωίνη σε φοιτητές! Έκανε κι αυτή ενέσεις στα χέρια της, όπως λέει. 'Πέθαινε' και 'σκότωνε' στα Εξάρχεια, στη γειτονιά που κατέστρεψε τη ζωή της. Εκεί που ζούσε τα τελευταία πέντε - έξι χρόνια η δασκάλα Μαρία Τ., διακινώντας ναρκωτικά, ναρκομανής και η ίδια... Εκεί που η μάστιγα των ναρκωτικών έχει ισχυρή παρουσία εδώ και πολλά χρόνια.

Η είδηση προκάλεσε σοκ σε χιλιάδες ανθρώπους. «Δεν έχω τίποτα να σας πω», έλεγε στην αρχή η κοπέλα. «Χρωστάς μια απάντηση σ' αυτούς που στέλνουν τα παιδιά τους στο Δημοτικό σχολείο όπου δουλεύεις», της είπαν οι δημοσιογράφοι. Αλλά εκείνη δεν έδωσε καμιά απάντηση. Προτίμησε την σιωπή.

Στην τσάντα της δασκάλας, αντί για παιδικές ζωγραφιές, οι αστυνομικοί βρήκαν σημείωμα με τις ποσότητες ηρωίνης που είχε πουλήσει και με τα χρήματα που είχε πάρει. Βρήκαν ακόμη το χαρτί του πρόσφατου διορισμού της στο 40ό Δημοτικό σχολείο, στη συνοικία του Γκύζη. Τι τραγική ειρωνεία...

Από την εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* – μικρή διασκευή

Λεξιλόγιο

		γράφω στη γλώσσα μου	
η ένεση	the injection	la picûre	_____
διακινώ	to traffic in	v. traffiquer	_____
τα ναρκωτικά	the drugs	la drogue	_____
ο ναρκομανής	the drug-addict	le drogué	_____
η μάστιγα	the plague	le fléau	_____
ισχυρός	powerful	puissant	_____
η παρουσία	the presence	la présence	_____
η είδηση	the news	la nouvelle, l'information	_____
το δελτίο ειδήσεων	the news report	le bulletin d'infos	_____
προκαλώ	to provoke	v. provoquer	_____
χρωστάω-ώ	to owe	v. devoir	_____
το δημοτικό σχολείο	the primary school	l' école primaire	_____
αντί για	instead of	à la place de	_____
το σημείωμα	the note	la note	_____
ο διορισμός	the nomination	la nomination	_____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια πρόταση, γραπτά ή προφορικά)

διακινώ ναρκωτικά

ο ναρκομανής

η μάστιγα των ναρκωτικών

κάνω ένεση

η χρήση ναρκωτικών

οι ειδήσεις - το δελτίο ειδήσεων

το χαρτί του διορισμού

η ισχυρή παρουσία

τι τραγική ειρωνεία!

& ...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

διακινώ	↳ η διακίνηση	_____
ο διορισμός	↳ διορίζω -ομαι, διορισμένος	_____
ισχυρός	↳ η ισχύς	_____
η ειρωνεία	↳ ειρωνεύομαι, ειρωνικός	_____
χρωστάω-ώ	↳ το χρέος	_____
τραγικός	↳ η τραγωδία	_____
το σημείωμα	↳ σημειώνω	_____
καταστρέφω	↳ κατεστραμμένος	_____
η σιωπή	↳ σωπαίνω, σιωπηλός	_____
προτιμάω-ώ	↳ η προτίμηση	_____
προκαλώ	↳ η πρόκληση, προκλητικός	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Γιατί η διακίνηση ναρκωτικών από την Μαρία Τ. προκάλεσε σοκ σε πολλούς;

2. Τι απάντησαν στη σιωπή της οι δημοσιογράφοι;

3. Τι βρήκαν οι αστυνομικοί στην τσάντα της;

4. Πόσων ετών ήταν η δασκάλα και πού ζούσε τα τελευταία χρόνια;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε τον ίδιο τύπο (πτώση) στον άλλο αριθμό, στα παρακάτω ουσιαστικά και τα επίθετα ή τις μετοχές:

1. η συνηθισμένη κοπέλα _____
2. το δημοτικό σχολείο _____
3. οι αστυνομικοί _____
4. την ισχυρή παρουσία _____
5. του πρόσφατου διορισμού _____
6. τις μεγάλες ποσότητες _____
7. τα χρήματα _____
8. το μικρό σημείωμα _____
9. στην συνοικία _____
10. η είδηση _____

B. Να γράψετε την Γενική ενικού και την Γενική πληθυντικού:

	α. Γενική ενικού	β. Γενική πληθυντικού
1. ο ναρκομανής	_____	_____
2. η απάντηση	_____	_____
3. το ντύσιμο	_____	_____
4. το σημείωμα	_____	_____

Γ. Να γράψετε το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι σε παρένθεση (στην Οριστική ή στην Υποτακτική):

1. - Σήμερα το βράδυ θέλω _____ (πηγαίνω) στο σινεμά, γιατί _____ (προβάλλω - παθητική φωνή) μια καινούργια ταινία.
2. - Ο Ράντεκ και εγώ πρόκειται _____ (φεύγω) για τρεις βδομάδες το καλοκαίρι, γιατί πρέπει _____ (γυρίζω) πίσω στους γονείς μας, στην Πολωνία.
3. - Χθες _____ (κοιμάμαι) αργά, γιατί _____ (βλέπω) ένα ωραίο φιλμ στην τηλεόραση.
4. - Ο Κραζιμίρ είναι πολύ κουρασμένος. Χθες και προχθές _____ (δουλεύω) μέχρι αργά το βράδυ βάζοντας ένα σπίτι.
5. - Τα σαββατοκύριακα, όταν έχω λίγο καιρό, μου αρέσει _____ (πηγαίνω) στην καφετέρια και _____ (πίνω) έναν καφέ με φίλους.
6. - Τζανίν, _____ (ακούω) χθες το βράδυ το δελτίο ειδήσεων; Ένας δημοσιογράφος _____ (λέω) πολύ σημαντικά νέα.
7. - Ο πατέρας μου _____ (μένω) στην Αλβανία, αλλά εγώ και η μητέρα μου _____ (ζω) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια.

Δ. Να γράψετε τις μετοχές των ρημάτων (στην ενεργητική φωνή):

1. διακινούσε _____
2. κατέστρεφε _____
3. προτίμησε _____
4. χρωστάς _____
5. στέλνουν _____

33. Εγκληματικότητα, ώρα μηδέν

«**Η** Αθήνα έγινε Σικάγο;», αναρωτιόταν πρόσφατα δημοσιογράφος καθημερινής εφημερίδας. Αιτία για το σχόλιό του, ήταν τα επίσημα στατιστικά στοιχεία, που παρατηρούν και διαπιστώνουν πολλαπλασιασμό της εγκληματικής δραστηριότητας την τελευταία δεκαετία στην Ελλάδα! Η αύξηση δεν αφορά τόσο τους φόνους, όσο κυρίως τις κλοπές και το λαθρεμπόριο ναρκωτικών. Το πιο σοβαρό όμως στοιχείο έχει σχέση με την ηλικία: η εγκληματικότητα αγγίζει επικίνδυνα τις νεαρές ηλικίες, αφού είναι αναμεμειγμένοι νέοι 15 ως 24 ετών.

Όταν στη σημερινή κοινωνία δεν υπάρχει βελτίωση του βιοτικού επιπέδου για ένα μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού...

Όταν το έγκλημα εγγυάται εύκολο και γρήγορο κέρδος...

Όταν για τους ξένους μετανάστες που έρχονται στη χώρα δεν υπάρχει σοβαρός έλεγχος ούτε μέτρα για την σωστή ένταξή τους στην κοινωνία...

Τότε, μπορούμε να εξηγήσουμε γιατί πολλοί νέοι προσελκύονται σήμερα στο έγκλημα. Επίσης, μπορούμε να καταλάβουμε γιατί δεν είναι τόσο απλό να αντιμετωπίσει η Πολιτεία το πρόβλημα.

Το θλιβερό συμπέρασμα είναι η αύξηση της εγκληματικότητας, που δηλώνει πολιτιστική κρίση και όχι μόνο.

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου

η εγκληματικότητα	the criminality	la criminalité	_____
το σχόλιο	the comment	le commentaire	_____
αναρωτιέμαι	to wonder	se demander	_____
ο πολλαπλασιασμός	the multiplication	la multiplication	_____
ο φόνος	the murder	le meurtre	_____
η κλοπή	the stealing	le vol	_____
το λαθρεμπόριο	the illegal trafficking	le trafic clandestin	_____
το βιοτικό επίπεδο	the level of life	le niveau de vie	_____
αναμεμειγμένος	involved	(inter)mêlé	_____
το κομμάτι	the piece, the part	la partie	_____
ο πληθυσμός	the population	la population	_____
ο μετανάστης	the migrant	le migrant	_____
προσελκύω -ομαι	to attract-be attracted	v. attirer-être attiré	_____
εξηγώ	to explain	v. expliquer	_____
αντιμετωπίζω	to confront, to face	v. affronter, faire face	_____
το συμπέρασμα	the conclusion	la conclusion	_____
δηλώνω	to declare	v. déclarer, montrer	_____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση γραπτά ή προφορικά)

η εγκληματική δραστηριότητα

η αύξηση της εγκληματικότητας

το λαθρεμπόριο ναρκωτικών

τα στατιστικά στοιχεία

διαπιστώνω

το βιοτικό επίπεδο

αντιμετωπίζω ένα πρόβλημα

εγγυώμαι κέρδος / λύση

η πολιτιστική κρίση

αναμειγμένος

ώρα μηδέν

& ...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

αντιμετωπίζω

↳ η αντιμετώπιση

προσελκύω

↳ η προσέλκυση, ελκυστικός

το συμπέρασμα

↳ συμπεραίνω, συμπερασματικά

η αύξηση

↳ αυξάνω -ομαι, αυξημένος

το σχόλιο

↳ σχολιάζω, ο σχολιασμός

εύκολος

↳ η ευκολία, διευκολύνω

απλός

↳ η απλότητα

δηλώνω

↳ η δήλωση, δηλωμένος

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Σε ποιους τομείς υπάρχει αύξηση της εγκληματικής δραστηριότητας;

2. Σύμφωνα με το κείμενο, ποιο είναι το πιο σοβαρό πρόβλημα;

3. Τι μέτρα προτείνει ο συγγραφέας του κειμένου για τους ξένους μετανάστες;

4. Τι εκφράζει η αύξηση της εγκληματικότητας;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε τους σωστούς τύπους των αντωνυμιών στο παρακάτω κείμενο:

Χθες, όταν _____ (1. σε εμένα) μίλησες στο τηλέφωνο, _____ (2. σε εμένα) είπες για την θέλησή _____ (3. δική σου) να πάμε μια βόλτα σήμερα το βράδυ. _____ (4. Εκείνος) την ώρα, είχα πολλή δουλειά για το σχολείο και δεν _____ (5. εσένα) άκουσα με προσοχή. Έτσι, δεν θυμάμαι ακριβώς την ώρα και τον τόπο του ραντεβού _____ (6. δικό μας). Πρέπει να 7. _____ (σε εμένα) 8. _____ (αυτό) πεις πάλι, αν θέλεις τελικά να κάνουμε _____ (9.αυτός) την βόλτα μαζί. Θα _____ (10. εσένα) περιμένω.

B. Να βρείτε τα λάθη που υπάρχουν στα άρθρα, στα ουσιαστικά και στα επίθετα, στο παρακάτω κείμενο (και να γράψετε από κάτω τα σωστά - συνολικά 12 λάθη):

Τον φίλο μου στην τάξι είναι πολύ καλό παιδί. Κάθε φορά, όταν έχω σοβαρά προβλήμα, με βοηθάει, και στο σχολείο και άλλες φορές. Ακούμε μουσική μαζί, μιλάμε, την ώρα του μαθήμα εξηγεί... Και μετά, παίζουμε μαζί μπάλα. Μου αρέσει το συμμαθητή μου, γιατί είναι ευγενικό και σωστό στη συμπεριφορά του. Η αδελφές μας δεν κάνουν παρέα. Αλλά οι γονοί μας δουλεύουν μαζί, φτιάχνουν δρόμοι και σπίτια. Είμαστε δυο καλή φίλη.

1. _____	7. _____
2. _____	8. _____
3. _____	9. _____
4. _____	10. _____
5. _____	11. _____
6. _____	12. _____

Γ. Να αλλάξετε τα ρήματα στο παρακάτω κείμενο από τον Ενεστώτα στον Αόριστο:

Κάθε πρωί, 1. ξυπνάω νωρίς, 2. κάνω ένα μπάνιο και 3. πίνω γρήγορα - γρήγορα λίγο γάλα. 4. Φεύγω για το σχολείο στις 8 και, ευτυχώς, 5. φτάνω σε πέντε λεπτά. 6. Πηγαίνω στο μάθημα και, μετά, στο διάλειμμα, 7. παίζω μπάλα και 8. τρώω ένα σάντουιτς. Τα μαθήματα 9. τελειώνουν στις 2 η ώρα και 10. γυρίζω αμέσως στο σπίτι, γιατί 11. έχω αρκετή δουλειά (και ένα τεστ στα μαθηματικά). 12. Διαβάζω, 13. βλέπω λίγο τηλεόραση και το βράδυ 14. πάω για ύπνο περίπου στις 10 με 10 και μισή. Μάλλον 15. είμαι κουρασμένος...

Προχθές το πρωί,

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

34. Το φαινόμενο των ‘θυρών’

Ρεπορτάζ και άρθρα για τις βίαιες δραστηριότητες των χούλιγκαν δημοσιεύονται συχνά στις σελίδες του Τύπου. Παλιότερα, τα γεγονότα αντιμετωπίζονταν πολλές φορές με πνεύμα ελαφρύ, σαν καπρίτσια κάποιων 16χρονων ή 17χρονων. Όμως όχι μόνο η συχνότητα αλλά και η σοβαρότητα ορισμένων επεισοδίων, πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά από ένα ματς (φόνος νεαρού στη Θεσσαλονίκη, τα γεγονότα της ‘Θύρας 7’, συνεχείς τραυματισμοί και καταστροφές...) οδήγησαν σε πιο αυστηρή αντιμετώπιση: να ληφθούν, επιτέλους, μέτρα για αυτή τη μάστιγα.

Συχνή κατάληξη αυτών των άρθρων, σχολίων και αναλύσεων είναι η εξήγηση του φαινομένου αποκλειστικά και μόνο με τη μίμηση ξένων προτύπων. Περιορίζονται όμως εκεί οι αιτίες; Και μπορεί να λυθεί το πρόβλημα απλά με αστυνομικά μέτρα; Αν απαντήσει κανείς θετικά, δεν εξετάζει κάτι σημαντικό: οι λόγοι και οι παράγοντες που βοηθούν στην εμφάνιση του χουλιγκανισμού δεν έχουν σχέση μόνο με μια ‘ψυχολογία του γηπέδου’. Έχουν σχέση με τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, με τα χαρακτηριστικά και το σύστημα αξιών που διαμορφώνει μια κοινωνία, με το αν καλύπτει ή όχι τις αυξημένες ανάγκες και τα ενδιαφέροντα ενός σύγχρονου νέου. Σε τελική ανάλυση, ο χουλιγκανισμός δεν εκφράζει απλά ένα πρότυπο συμπεριφοράς στο χώρο του γηπέδου και μόνο, αλλά μια φιλοσοφία και μια στάση απέναντι στη ζωή.

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		γράφω στη γλώσσα μου	
ο Τύπος	the Press	la Presse	_____
ελαφρύς # βαρύς	light # heavy	léger # lourd	_____
τα (βίαια) επεισόδια	the (violent) incidents	les incidents (violents)	_____
αυστηρός	strict, severe	stricte, sevère	_____
κατά τη διάρκεια	during	durant, pendant	_____
επιτέλους	at last	enfin	_____
συχνός	frequent	fréquent	_____
η μίμηση	the imitation	l' imitation	_____
ο τραυματισμός	the wounding	la blessure	_____
λαμβάνω μέτρα	the take measures	prendre des mesures	_____
θετικός # αρνητικός	positive # negative	positif # négatif	_____
εξετάζω	to examine	v. examiner	_____
ο παράγοντας	the factor	le facteur	_____
η συνθήκη	the condition-the treaty	la condition-le traité	_____
η αξία	the value	la valeur	_____
καλύπτω	to cover-satisfy	v. couvrir-satisfaire	_____
η στάση (ζωής)	the attitude (of life)	l' attitude (de vie)	_____

ΜΕΓΑΛΟΣ αγώνας - ντέρμπι σήμερα, στις 5 το απόγευμα, στο γήπεδο του Παναθηναϊκού, ανάμεσα στους αιώνιους αντιπάλους Ολυμπιακό και Παναθηναϊκό.

Η αστυνομία παίρνει μέτρα γύρω από το γήπεδο και προτείνει:

- Προσοχή στους αθλητικούς χώρους!
- Σεβασμός στην ιδέα του αθλητισμού!

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

η βία στα γήπεδα

τα επεισόδια στα γήπεδα

η ψυχολογία του γηπέδου

το σύστημα αξιών

οι κοινωνικές συνθήκες

λαμβάνω μέτρα

σε τελική ανάλυση

κατά τη διάρκεια

η στάση ζωής

η μίμηση προτύπων

ο χουλιγκανισμός

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

αυστηρός	↳ η αυστηρότητα	_____
η μίμηση	↳ μιμούμαι, ο μιμητής	_____
ο τραυματισμός	↳ το τραύμα, τραυματίζω, τραυματισμένος	_____
λαμβάνω	↳ η λήψη	_____
καλύπτω	↳ η κάλυψη, καλυμμένος	_____
εξετάζω	↳ η εξέταση	_____
η αξία	↳ άξιος, αξίζω	_____
συχνός	↳ η συχνότητα	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Πώς αντιμετώπιζαν, στην αρχή, οι εφημερίδες τα φαινόμενα χουλιγκανισμού;

2. Γιατί άλλαξαν στάση;

3. Είναι αρκετά τα αστυνομικά μέτρα για να λυθεί το πρόβλημα;

4. Τι εκφράζει, πολλές φορές, η συμπεριφορά ενός χούλιγκαν;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε τον άλλο αριθμό στον ίδιο τύπο (πτώση):

1. το ελαφρύ πνεύμα	_____
2. οι συνεχείς τραυματισμοί	_____
3. τα βίαια γεγονότα	_____
4. τα αυξημένα ενδιαφέροντα	_____
5. ενός σύγχρονου νέου	_____
6. το πρότυπο συμπεριφοράς	_____

B. Να αλλάξετε την τελευταία παράγραφο του κειμένου από τον Ενεστώτα στον Στιγμιαίο Μέλλοντα (αλλάζοντας τα ρήματα, όπως στο παράδειγμα):

- Αν απαντήσει κανείς θετικά, 1. δεν εξετάζει   ⇨ δεν θα εξετάσει
2. βοηθούν   ⇨ _____
3. δεν έχουν   ⇨ _____
4. έχουν   ⇨ _____
5. διαμορφώνει   ⇨ _____
6. καλύπτει   ⇨ _____
7. εκφράζει   ⇨ _____

Γ. Να γράψετε το Συγκριτικό και τον Υπερθετικό (μονολεκτικά) στα παρακάτω επίθετα, στον τύπο (πτώση και αριθμό) που βρίσκεται το καθένα:

<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. το ελαφρύ πνεύμα	_____	_____
2. οι βίαιες δραστηριότητες	_____	_____
3. η αυστηρή αντιμετώπιση	_____	_____

Δ. Να γράψετε το σωστό τύπο των επιρρημάτων, που προέρχονται από τα επίθετα σε παρένθεση:

1. - Δεν ξέρω τι ώρα θα έρθω _____ (ακριβής), αλλά πρέπει οπωσδήποτε να με περιμένεις.
2. - Έγραφα _____ (γενικός) _____ (καλός) στο τεστ Ιστορίας, αλλά _____ (δυστυχής) δεν είχα χρόνο να απαντήσω στην τελευταία ερώτηση.

35. Ένα ασυνήθιστο ‘χρηματιστήριο’

Ένας σκύλος ειδικά εκπαιδευμένος να βρίσκει ναρκωτικά, δείχνει εκνευρισμό όταν περνούν από μπροστά του μικρά φορητά ψυγεία από τις ΗΠΑ.

Οι τελωνειακοί στο Λονδίνο, σίγουροι ότι πρόκειται για μια συνηθισμένη περίπτωση λαθραίας εισαγωγής ναρκωτικών, ανοίγουν τα ψυγεία, ψάχνουν αλλά δεν βρίσκουν κανένα ίχνος ναρκωτικού. Τα ψυγεία περιέχουν λαθραία ανθρώπινα νεφρά (!), με προέλευση από την Αμερική και προορισμό γνωστές ιδιωτικές κλινικές του Λονδίνου. Προμηθευτής είναι μια εταιρεία των ΗΠΑ που παίζει σ’ ένα ασυνήθιστο ‘χρηματιστήριο’: το εμπόριο ανθρώπινων οργάνων!

Η λογική είναι απλή: οι άνθρωποι έχουν δύο νεφρά, αλλά μπορούν να ζήσουν μόνο με το ένα... Και υπάρχουν άτομα που βρίσκονται σε τόσο απελπιστική οικονομική κατάσταση, ώστε να είναι διατεθειμένα να πουλήσουν το ένα τους νεφρό για λίγες χιλιάδες δολάρια. Τα θύματα των εμπόρων αυτών είναι συνήθως κάτοικοι του τρίτου κόσμου, της Ινδίας, του Πακιστάν, των χωρών της Λατινικής Αμερικής κ.ά. Στις φτωχές γειτονιές της Ινδίας πουλούν το κάθε νεφρό από 4000 ως 7000 δολάρια. Στις πιο ανεπτυγμένες χώρες, είναι λίγο ακριβότερο...

Ένα αόρατο καθημερινό σκάνδαλο, που εκμεταλλεύεται χωρίς ενδοιασμό τον ανθρώπινο πόνο και την ανάγκη. Μήπως μπορεί να αντιμετωπιστεί αν βρεθούν περισσότεροι δωρητές οργάνων;

Από την εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* – διασκευή

Λεξιλόγιο

		γράφω στη γλώσσα μου
το χρηματιστήριο	the stock market	la bourse _____
ασυνήθιστος	unusual	inhabituel _____
ειδικός	special	spécial _____
εκπαιδευμένος	educated	éduqué _____
ο εκνευρισμός	the nervousness	la nervosité _____
η περίπτωση	the case	le cas _____
περιέχω	to contain	v. contenir _____
το νεφρό	the kidney	le rein _____
ο τελωνειακός	the customs officer	le douanier _____
λαθραίος	clandestine	clandestin _____
η προέλευση	the origin, provenance	l' origine, provenance _____
ο προορισμός	the destination	la destination _____
ο προμηθευτής	the supplier	le procureur _____
απελπιστικός	desperate, hopeless	désespéré _____
είμαι διατεθειμένος	to be disposed	être disposé _____
ο τρίτος κόσμος	the third world	le tiers monde _____
ανεπτυγμένος	developed	développé _____
αόρατος # ορατός	visible # invisible	_____
ο ενδοιασμός	the hesitation	l' hésitation _____

ο πόνος
ο δωρητής

the pain
the donor

la douleur _____
le donneur (d' organes) _____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

η απελπιστική κατάσταση

είμαι διατεθειμένος

ο τρίτος κόσμος

οι ανεπτυγμένες χώρες

το εμπόριο ανθρώπινων οργάνων

παίζω στο χρηματιστήριο

έχω ενδιασμό / χωρίς ενδιασμό

φορητός

ο δωρητής οργάνων

& ...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

ο τελωνειακός

↳ το τελωνείο _____

το χρηματιστήριο

↳ ο χρηματιστής, χρηματιστηριακός _____

ο προμηθευτής

↳ προμηθεύω -ομαι, η προμήθεια _____

ο προορισμός

↳ προορίζω -ομαι, προορισμένος _____

απελπιστικός

↳ απελπίζω -ομαι, η απελπισία, απελπισμένος _____

εκπαιδευμένος

↳ εκπαιδεύω -ομαι, η εκπαίδευση _____

ο εκνευρισμός

↳ εκνευρίζω -ομαι, εκνευρισμένος _____

το σκάνδαλο

↳ σκανδαλώδης _____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Στην αρχή, τι νόμιζαν οι τελωνειακοί ότι υπήρχε μέσα στα ψυγεία;

2. Ποιος ήταν ο προμηθευτής των ανθρώπινων νεφρών; Ποιος ήταν ο προορισμός τους;

3. Σε ποιες χώρες βρίσκονται συνήθως άνθρωποι που δέχονται να πουλήσουν το ένα νεφρό τους;

4. Ποια είναι η τιμή αυτών των ανθρώπινων οργάνων στην Ινδία;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε με τη σωστή ορθογραφία τις καταλήξεις:

1. - Κάθε μέρα, ανεβ__ν__ και κατεβ__ν__ πολλές σκάλες στο σχολείο.
2. - Για το επόμενο σαββατοκύριακο, έχω πολ__ δουλειά: πρέπει να καθαρ__σ__ το δωμάτιό μου.
3. - Στο σούπερ μάρκετ, αρκετές φορές όταν πηγ__ν__ να πληρ__σ__ στο ταμείο, περιμ__ν__ στην ουρά.
4. - Πολ__ άνθρωπ__ δεν προσέχουν όταν οδηγούν στο δρόμο. Δυστυχ__ς!
5. - Χθες το πρω__, ξύπν__σα νωρίς και σηκώθ__κα αμέσως.
6. - Τα φώτα τ__ς πόλ__ς τη νύχτα είναι πάντα όμορφα, κυρίως στ__ς μεγάλες πόλ__ς.
7. - Η πραγματικ__τ__τα είναι μία: όλ__ άνθρωπ__ πρέπει να δουλε__ουν για να ζ__σουν.
8. - Τα μεγάλα διεθν__ αεροδρόμια είναι πάντοτε γεμάτα κόσμο.
9. - Οι περισσ__τερ__ συγγραφ__ς θέλουν να γίνουν διάσημ__.
- 10.- «Λίγ__ καλοσ__ν__ και τρυφερ__τα__τα είναι αρκετές για να κάνουν όμορφ__ έναν γκρίζ__ και θλιβερ__κόσμ__», είπε ο Τσάρλι Τσάπλιν.
- 11.- __ φίλ__ μου, __ Μαρία κινδυνε__ από τους κακούς βαθμούς της. Πρέπει να προσέξ__!

B. Να γράψετε το σωστό τύπο των ουσιαστικών και των επιθέτων που είναι σε παρένθεση (μαζί με το άρθρο, όταν πρέπει):

_____ (1. η μητέρα) μου, με αγαπάει πολύ. Αλλά τον τελευταίο καιρό, θέλει συνεχώς να διαβάζω, γιατί ανησυχεί ότι δεν πηγαίνω τόσο καλά στα _____ (2. το μάθημα). Εμένα όμως μου αρέσει και _____ (3. η μουσική), τα σπορ και άλλα πράγματα, όχι μόνο το σχολείο. Έχω και άλλα _____ (4. το ενδιαφέρον). Τα καταλαβαίνει όμως αυτά η μαμά; Θέλει να λύνω πιο πολλές _____ (5. η άσκηση) στα μαθηματικά, να διαβάζω _____ (6. το βιβλίο) _____ (7. η λογοτεχνία) στο τέλος _____ (8. η μέρα), να μην γυρίζω στους _____ (9. ο δρόμος) μετά το σχολείο, να μην διασκεδάζω όλα τα _____ (10. το σαββατοκύριακο) και άλλα τέτοια. _____ (11. η φίλη - πληθυντικός) μου, λέει, είναι _____ (12. καλός) _____ (13. η μαθήτρια) και διαβάζουν ακόμη και _____ (14. η ώρα) _____ (15. το διάλειμμα)! Λέει ακόμη ότι _____ (16. η περίοδος) _____ (17. η εξέταση - πληθυντικός) είναι κοντά και πρέπει να δουλέψω πολύ. Αχ, μόνο αυτά ξέρουν να λένε _____ (18. η μαμά - πληθυντικός)...

Γ. Να γράψετε την Υποτακτική Αορίστου (στο α' ενικό πρόσωπο, στη φωνή που βρίσκονται) στα παρακάτω ρήματα και να κάνετε μια φράση με αυτήν (μαζί με τα: θέλω να, πρόκειται να, προσπαθώ να, μπορώ να, πρέπει να...):

1. - βρίσκω _____

2. - καταστρέφω _____

---

36. Γυναίκα, εργαζόμενη και μητέρα

Η Άννα είναι τριάντα δύο χρονών. Είναι παντρεμένη και έχει δύο μικρά παιδιά. Εργάζεται, τόσο επειδή της αρέσει, όσο και επειδή η ζωή σήμερα είναι πολύ ακριβή και δύσκολη, με πολλές ανάγκες. Οι τιμές ανεβαίνουν. Το ενοίκιο, οι λογαριασμοί του ηλεκτρικού, του νερού και του τηλεφώνου, το φαγητό... Το σπίτι της δεν είναι πολύ μεγάλο: ένα διαμέρισμα στον τέταρτο όροφο, με δύο υπνοδωμάτια, ένα σαλόνι, ένα μικρό χολ, την κουζίνα και το λουτρό.

Το μεγάλο πρόβλημα της Άννας είναι πώς να συνδυάσει τη δουλειά με τις ανάγκες της οικογένειας και των παιδιών, επειδή θέλει να είναι ακριβής σε όλα. Οι δύο κόρες της τελειώνουν νωρίς το σχολείο, αλλά εκείνη φεύγει αργά από τη δουλειά της. Το ίδιο και ο άντρας της. Ποιος θα πάρει τα παιδιά απ' το σχολείο; Ποιος θα τα βοηθήσει να διαβάσουν τα μαθήματά τους; Η Άννα και ο άντρας της κουράζονται πολύ. Έπειτα, ποιος θα κάνει τις δουλειές του σπιτιού; Μένει χρόνος για το διάβασμα ενός βιβλίου, για μια ταινία, για λίγη διασκέδαση;

Ο συνδυασμός δεν είναι απλός. Τα καθήκοντα μιας εργαζόμενης μητέρας είναι πολλά και οι ευθύνες μεγάλες. Ο τριπλός της ρόλος, της γυναίκας, της μητέρας και της εργαζόμενης, που έχει κι αυτή δικαιώματα στη ζωή και τη διασκέδαση, δεν είναι εύκολος. Υπάρχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Σίγουρα όμως, πρέπει να υπάρχει μοίρασμα ευθυνών ανάμεσα στον άντρα και στη γυναίκα, ώστε η ζωή στην οικογένεια να είναι πιο ισορροπημένη. Φαίνεται απλό, αλλά δεν είναι πάντα έτσι...

Από το περιοδικό *Σύγχρονη γυναίκα* – διασκευή

Λεξιλόγιο

		γράφω στη γλώσσα μου
εργαζόμενος	the working person	le travailleur _____
# άνεργος	# unemployed	# le chômeur _____
παντρεμένος	married	marié _____
# ελεύθερος	# single	# célibataire _____
η τιμή	a)the price b)the honor	a)le prix b)l' honneur _____
το ενοίκιο (νοίκι)	the rent	le loyer _____
συνδυάζω	to combine	v. combiner _____
το καθήκον	the duty	le devoir _____
το δικαίωμα	the right	le droit _____
# η υποχρέωση	the obligation	l' obligation _____
το πλεονέκτημα	the advantage	l' avantage _____
# το μειονέκτημα	the disadvantage	le désavantage _____
το μοίρασμα	the sharing, distribution	la répartition _____
ισορροπημένος	balanced	équilibré _____
φαίνομαι-φαίνεται	to look like-it seems	v. paraître-il paraît _____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

η εργαζόμενη μητέρα

η ισορροπημένη οικογένεια

το μοίρασμα ευθυνών

οι δουλειές του σπιτιού

τα καθήκοντα

πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

το δικαίωμα στη ζωή

δικαιώματα και υποχρεώσεις

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

ισορροπημένος	↳ η ισορροπία	_____
συνδυάζω	↳ ο συνδυασμός, συνδυασμένος	_____
το ενοίκιο	↳ ο ενοικιαστής, 'ενοικιάζεται'	_____
παντρεμένος	↳ παντρεύομαι	_____
το μοίρασμα	↳ μοιράζω, μοιρασμένος	_____
το πλεονέκτημα	↳ πλεονεκτικός	_____
το μειονέκτημα	↳ μειονεκτικός	_____
άνεργος	↳ η ανεργία	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Γιατί αποφάσισε να εργαστεί η Άννα;

---

2. Σε τι σπίτι μένει;

---

3. Ποιο είναι το μεγαλύτερο πρόβλημά της;

---

4. Για ποια ενδιαφέροντα δεν μένει χρόνος στην Άννα;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. 1. πολλά - 2. μεγάλες - 3. λίγος - 4. απλό: να γράψετε το Συγκριτικό και τον Υπερθετικό των επιθέτων (μονολεκτικά), στον τύπο που βρίσκεται το καθένα:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
1. τα πολλά (προβλήματα)	_____	_____
2. τις μεγάλες (ευθύνες)	_____	_____
3. ο λίγος (χρόνος)	_____	_____
4. το απλό (θέμα)	_____	_____

B. σχολείο - παντρεμένη - τελειώνουν - ανεβαίνουν - πλεονέκτημα: να γράψετε τον κανόνα για την ορθογραφία των κατάληξεων-να δώσετε άλλη μία λέξη:

1. - το σχολείο: όλα τα ουδέτερα ουσιαστικά με κατάληξη -είο, που δηλώνουν τόπο, γράφονται με -ει. Άλλη λέξη: το γραφείο.

2. - παντρεμένη: _____

3. - τελειώνω: _____

4. - ανεβαίνουν: _____

5. - το πλεονέκτημα: _____

Γ. Να γράψετε το σωστό τύπο των ρημάτων που είναι σε παρένθεση (στην Οριστική, την Υποτακτική ή την Προστακτική):

1. - Παιδιά, _____ (ντύνομαι) γιατί πρέπει να _____ (φεύγω) αμέσως για το σινεμά.

2. - Διάβασα ένα 'Ενοικιάζεται' στο δρόμο, _____ (τηλεφωνώ) και _____ (πηγαίνω) να _____ (βλέπω) το διαμέρισμα.

3. - Αντρέα, σου είπα να _____ (δεν ανοίγω) την πόρτα κάθε φορά που χτυπάνε. _____ (ανοίγω) μόνο όταν είναι κάποιος γνωστός.

4. - Ο Χασάν πρόκειται να _____ (πηγαίνω) στο γήπεδο με φίλους του την Κυριακή. Του είπα να _____ (προσέχω) μήπως γίνουν επεισόδια...

5. - Προχθές, _____ (στέλνω) ένα γράμμα στο θείο μου στην Γερμανία.

6. - «_____ (ακούω) καλά αυτά που θα _____ (λέω)». Έτσι άρχισε η γιαγιά μου και με γέμισε συμβουλές...

7. - Η Κατερίνα μόλις _____ (ανεβαίνω) έξι ορόφους με τα πόδια και _____ (κουράζομαι) πολύ. Δυστυχώς, το ασανσέρ δεν λειτουργεί.

8. - Χθες το πρωί, τα παιδιά _____ (ξυπνάω-ώ) νωρίς, _____ (τρώω) το πρωινό τους και _____ (φεύγω) στην ώρα τους για το σχολείο. Αλλά σήμερα, _____ (αργώ) να _____ (σηκώνομαι).

9. - Μας αρέσει να _____ (ακούω) ροκ μουσική και να _____ (χορεύω).

10. - Μαρία, είναι 7 και μισή. _____ (τρέχω) πριν _____ (κλείνω) το σούπερ μάρκετ, για να _____ (αγοράζω) τα πράγματα που θέλεις.

37. Θρίλερ στις αμερικανικές εκδόσεις

Πολλά παράξενα συμβαίνουν τελευταία στον εκδοτικό χώρο της Αμερικής. Αρκετοί έμειναν έκπληκτοι όταν πρόσφατα ο εκδοτικός οίκος Simon & Schuster αγόρασε αντί 920.000 (!) δολαρίων ένα μυθιστόρημα κάποιου Ντέρεκ Γκόντγουιν, ενός άγνωστου συγγραφέα που για πρώτη φορά εμφανιζόταν στον εκδοτικό ορίζοντα. Το ποσό αυτό είναι το μεγαλύτερο που δόθηκε ποτέ σε συγγραφέα που κάνει την πρώτη του εμφάνιση. Είναι γνωστό ότι εξίσου μεγάλο ποσό δόθηκε για πρώτη φορά, πριν από μερικά χρόνια, στη γαλλίδα συγγραφέα Φρανσουάζ Σαγκάν, διάσημη στο χώρο των γραμμάτων. Από τότε, υπάρχει και η έκφραση ‘σύνδρομο Σαγκάν’, όταν μιλάει κανείς για μεγάλα ποσά με τα οποία ‘αγοράζει’ ένας εκδοτικός οίκος το έργο ενός συγγραφέα.

Αλλά η έκπληξη όσων ασχολούνται με την αγορά του βιβλίου δεν είναι τίποτα μπροστά σ’ αυτά που αποκαλύφθηκαν την επόμενη μέρα από την υπογραφή του συμβολαίου. Δύο από τους γνωστότερους συγγραφείς αστυνομικών μυθιστορημάτων, ο Τζων Λε Καρέ και ο Τζόζεφ Γουόμπο, για τους οποίους ο εκδοτικός οίκος είπε ότι «χαιρέτισαν με ενθουσιασμό» το νέο μυθιστόρημα, δήλωσαν ότι ποτέ δεν διάβασαν το κείμενο και ποτέ δεν έκαναν σχόλια, ενώ ο συγγραφέας τους είναι άγνωστος! Τι έγινε λοιπόν; Μήπως ο εκδοτικός οίκος υπήρξε θύμα φάρσας; Όμως ο εκδότης έχει στα χέρια του δύο επιστολές, από τους ίδιους ανθρώπους. Η μία μιλάει για ένα «λογοτεχνικό διαμάντι» και η άλλη δηλώνει έκπληξη. Μυστήριο... Φαίνεται πως αναλαμβάνει να το λύσει ο Τζων Λε Καρέ, ως πρώην στέλεχος της αγγλικής Ιντέλιτζενς Σέρβις...

Από ημερήσια εφημερίδα – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		<i>γράφω στη γλώσσα μου</i>	
η έκδοση	the publication	la publication	_____
έκπληκτος	surprised	surpris	_____
ο εκδοτικός οίκος	the publishing house	la maison d' édition	_____
το μυθιστόρημα	the novel, romance	le roman	_____
άγνωστος # γνωστός	known # unknown	connu # inconnu	_____
εξίσου	as much as	aussi que	_____
το σύνδρομο	the syndrome	le syndrome	_____
το συμβόλαιο	the contract	le contrat	_____
χαιρετίζω/χαιρετώ	to salute	v. saluer	_____
η φάρσα	the joke, prank	la blague	_____
η επιστολή=το γράμμα	the letter	la lettre	_____
λογοτεχνικός	literary	littéraire	_____
αναλαμβάνω	to take charge	v. se charger de	_____
πρώην	ex-, former	ex-	_____
το στέλεχος	the cadre	le cadre	_____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

ο εκδοτικός οίκος

υπογράφω συμβόλαιο

το αστυνομικό μυθιστόρημα

η αγορά του βιβλίου

ο εκδοτικός χώρος

το στέλεχος

μένω έκπληκτος

η επιστολή

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

η υπογραφή

↳ υπογράφω

λογοτεχνικός

↳ ο λογοτέχνης

έκπληκτος

↳ η έκπληξη, εκπληκτικός

εκδοτικός

↳ ο εκδότης, η έκδοση

το μυστήριο

↳ μυστηριώδης

αποκαλύπτω

↳ η αποκάλυψη, αποκαλυπτικός

ο ενθουσιασμός

↳ ενθουσιάζω-ομαι, ενθουσιασμένος

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Ποιο είναι το μεγαλύτερο ποσό που δόθηκε σε νέο και άγνωστο συγγραφέα;

2. Σύμφωνα με το κείμενο, ποια συγγραφέας πληρώθηκε με μεγάλο ποσό για βιβλίο της;

3. Τι παράξενο συνέβη με δύο διάσημους συγγραφείς;

4. Ποιος και γιατί φαίνεται ότι... θα λύσει το 'μυστήριο';

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να διαλέξετε το σωστό τύπο από αυτούς που είναι μέσα σε παρένθεση (μόνο ο ένας από τους τρεις είναι σωστός):

1. - «_____ (α.Οδηγήτε, β.Οδηγείται, γ.Οδηγείτε) με προσοχή στη βροχή!» έγραφε μια μεγάλη ταμπέλα στο δρόμο.
2. - _____ (α.Ζήτησα, β.Ζήτησα, γ.Ζήτησα) αυτό το ραντεβού, γιατί πρέπει να σου πω κάτι _____ (α.πολλοί, β.πολύ, γ.πολλή) σημαντικό.
3. - Ο _____ (α.θαλασινός, β.θαλασσεινός, γ.θαλασσινός) αέρας σου κάνει καλό.
4. - Σχεδόν όλοι οι _____ (α.τομέοι, β.τομείς, γ.τομέους) της οικονομίας παρουσιάζουν πρόβλημα.
5. - _____ (α.Οι, β.Η, γ.Τις) _____ (α.μουσηκές, β.μουσοικές, γ.μουσικές) συναυλίες που γίνονται το καλοκαίρι μας αρέσουν και _____ (α.πηγένουμαι, β.πιγαίνουμε, γ.πηγαίνουμε) συχνά.
6. - Τι ταινία παίζει σήμερα το σινεμά της γειτονιάς; Γιατί τον τελευταίο καιρό _____ (α.προβάλλει, β.προβάλει, γ.προβάλη) συνέχεια ανοησίες...
7. - Τον _____ (α.χειμόνα, β.χιμώννα, γ.χειμώννα) _____ (α.ντύνομαι, β.ντίνουμε, γ.ντύνουμε) με _____ (α.βαρειά, β.βαριά, γ.βαροιά) ρούχα, γιατί κάνει κρύο.
8. - Η ανεργία είναι ένα από τα μεγαλύτερα _____ (α.προβλήματα, β.προβλίματα, γ.πρωβλήματα) που _____ (α.αντιμετοπήζουν, β.αντιμετωπίζουν, γ.αντημετωπείζουν) σήμερα οι _____ (α.νέοι, β.νήη, γ.νέει).
9. - _____ (α.Σινίθως, β.Συνήθος, γ.Συνήθως) αγοράζω όλα τα πράγματα για το σπίτι _____ (α.στις, β.στης, γ.στεις) _____ (α.εκπτώσης, β.εκπτώσεις, γ.εκπτώσεις), γιατί τότε όλα είναι πιο φτηνά.
10. - Στο χώρο του _____ (α.διεθνές, β.διεθνή, γ.διεθνούς) αεροδρομίου, υπάρχει πάντοτε _____ (α.πολύς, β.πολύ, γ.πολί) _____ (α.κόσμο, β.κόσμως, γ.κόσμος).

B. Να γράψετε τον πληθυντικό των ουσιαστικών στον ίδιο τύπο (πτώση):

1. τον συγγραφέα _____
2. το στέλεχος _____
3. την εμφάνιση _____
4. το μυθιστόρημα _____

Γ. 1. τους γνωστότερους - 2. το νέο - 3. τα μεγάλα - 4. την διάσημη - 5. τον απλό: να γράψετε τους τρεις βαθμούς των επιθέτων, στον τύπο που βρίσκεται το καθένα:

<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. _____	_____	_____
2. _____	_____	_____
3. _____	_____	_____
4. _____	_____	_____
5. _____	_____	_____

38. Το 'παζάρι' της τέχνης

Στην τέχνη αρέσει το παζάρι. Από την Γενεύη ως το Σικάγο, κάθε πόλη θέλει να έχει το δικό της παζάρι, τη δική της αγορά τέχνης. Η Νο 1 πόλη είναι ωστόσο το Παρίσι, χάρη στη FIAC, που δέχτηκε 140.000 επισκέπτες σε δέκα μέρες και πραγματοποίησε τεράστιες πωλήσεις. Από τα 157 περίπτερα, τα 85 προέρχονται από 14 χώρες εκτός Γαλλίας. Από αυτά, τα 24 αντιπροσωπεύουν αμερικανικές γκαλερί. Η FIAC είναι η παλαιότερη αγορά τέχνης στον κόσμο. Τελευταία όμως, μετά τον πόλεμο στον Περσικό, την κρίση στη Μέση Ανατολή και την πτώση της τιμής του δολαρίου, πολλοί ρωτούν τι θα γίνει, αν η αγορά της τέχνης θ' αντιμετωπίσει κρίση ή όχι. Η καλλιτεχνική δημιουργία υπάρχει, οι πίνακες ζωγραφικής είναι εδώ. Συγκινούν, δίνουν έμπνευση... Οι πωλήσεις όμως; «Οι Ευρωπαίοι συνεχίζουν να επενδύουν σε έργα τέχνης, ενώ οι Ιάπωνες όχι», παρατηρεί η Λούσι Μίτσελ, διευθύντρια του Τμήματος Σύγχρονης Τέχνης του Σόθμπις. «Στον κόσμο των γκαλερί, οι δουλειές πηγαίνουν πολύ καλά», πιστεύει ο Ντανιέλ Λελόνγκ, ιδιοκτήτης πολλών μεγάλων αιθουσών τέχνης στον κόσμο. Ο Φρανσουά Μπλανσάρ, πρόεδρος μεγάλης γαλλικής τράπεζας, συμφωνεί: «Δεν υπάρχει πανικός στην αγορά», λέει. Και πραγματικά. Παράδειγμα: ένας πολύ μικρός σε μέγεθος πίνακας του Πικάσο της κυβιστικής περιόδου πουλήθηκε σε τιμή - ρεκόρ: 800.000 δολάρια!

Από την εφημερίδα *Το Βήμα* – διασκευή

Λεξιλόγιο

ο επισκέπτης

the visitor

le visiteur

επενδύω

to invest

v. investir

αντιπροσωπεύω

to represent

v. représenter

η Μέση Ανατολή

the Middle East

le Moyen Orient

η πτώση

the fall

la chute

η ζωγραφική

the art of painting

la peinture

συγκινώ

to move, touch

v. émouvoir

η έμπνευση

the inspiration

l' inspiration

ο ιδιοκτήτης

the proprietor, owner

le propriétaire

το μέγεθος

the size

la taille

γράφω στη γλώσσα μου

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

το έργο τέχνης

ο πίνακας ζωγραφικής

η καλλιτεχνική δημιουργία

η αγορά της τέχνης

η έμπνευση

επενδύω

αντιπροσωπεύω

& ...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

ο πρόεδρος	↳ η προεδρία, προεδρεύω	_____
η έμπνευση	↳ εμπνέω -ομαι, εμπνευσμένος	_____
συγκινώ	↳ η συγκίνηση, συγκινημένος, συγκινητικό	_____
επενδύω	↳ η επένδυση, ο επενδυτής	_____
καλλιτεχνικός	↳ ο καλλιτέχνης	_____
αντιπροσωπεύω	↳ ο αντιπρόσωπος, η αντιπροσωπεία	_____
ο πανικός	↳ πανικόβλητος, πανικοβάλλω -ομαι	_____
η ζωγραφική	↳ ο ζωγράφος, ζωγραφίζω	_____
ο ιδιοκτήτης	↳ η ιδιοκτησία, ιδιόκτητος	_____
ο επισκέπτης	↳ η επίσκεψη, επισκέπτομαι	_____
συμφωνώ	↳ η συμφωνία, σύμφωνος	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Ποια είναι η παλαιότερη αγορά τέχνης στον κόσμο και σε ποια πόλη βρίσκεται;

2. Πόσους επισκέπτες δέχτηκε και πόσα περίπτερα είχε;

3. Ποιοι αγοράζουν έργα τέχνης και ποιοι όχι, σύμφωνα με την υπεύθυνη του Σόθμις;

4. Ποια γεγονότα ανησύχησαν λίγο όσους ασχολούνται με την αγορά έργων τέχνης;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

📖 Γραμματική

A. Να γράψετε τον άλλο αριθμό στον ίδιο τύπο (πτώση):

1. της περιόδου _____

2. το μέγεθος _____

3. τις πωλήσεις _____

4. τον πόλεμο _____

5. ο πρόεδρος _____

6. η έμπνευση _____

7. οι επισκέπτες _____

8. ο ιδιοκτήτης _____

Β. Να αλλάξετε το παρακάτω κείμενο από τον ενικό στον πληθυντικό:

Ενικός:

Ο αξιόλογος καλλιτέχνης πιστεύει στο έργο, στη δημιουργία του. Δεν ενδιαφέρεται μόνο για το χρήμα. Βεβαίως, θέλει να πουλήσει έναν πίνακά του αλλά δεν κοιτάζει απλώς το συμφέρον του. Μια δημιουργική περίοδος, μια στιγμή συγκίνησης είναι πιο σημαντική. Η έκθεση και η πώληση του 'προϊόντος' του (που είναι ο ζωγραφικός πίνακας) του προσφέρει μεγάλη ικανοποίηση. Αλλά και η συνεχής συζήτηση γύρω από το όνομά του, δημιουργεί ένα βαθύ αίσθημα και συχνά γίνεται αιτία για νέα έμπνευση.

Πληθυντικός:

Γ. Να αλλάξετε το κείμενο που ακολουθεί από τον Αόριστο στο Στιγμαίο

Μέλλοντα:

Χθες, 1. αντιμετώπισα αρκετά σοβαρά προβλήματα. 2. Ξεκίνησα τη μέρα μου με μια συνάντηση με τον παλιό μου συνεργάτη (και ανταγωνιστή μου πια...). Μετά, 3. πήγα στο ραντεβού με ένα δικηγόρο με τον οποίο 4. είδαμε και 5. εξετάσαμε μαζί την περίπτωση ενός 'δύσκολου' πελάτη. Το μεσημέρι 6. έφαγα με τον πρώην άντρα μου και 7. συζητήσαμε τα θέματα του διαζυγίου. Όσο για το απόγευμα, στο γραφείο με 8. περίμεναν φάκελοι, ο ένας πάνω στον άλλον. 9. Ασχολήθηκα με αρκετούς, αλλά δεν τους 10. κοίταξα όλους γιατί δεν 11. πρόλαβα. Αυτή 12. ήταν η μέρα μιας εργαζόμενης μητέρας...

Αύριο,...

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

Προσοχή!

α) Οι λέξεις **πιο - ποιο**, ακούγονται το ίδιο αλλά έχουν άλλη σημασία και ορθογραφία:

πιο = περισσότερο (πιο καλός, πιο έξυπνος, πιο γρήγορα...)

ποιο (;) = είναι η λέξη με την οποία ρωτάμε (ποιο βιβλίο προτιμάς; - δεν ξέρω ποιο από από τα δύο θέλεις...)

β) Οι λέξεις **πια - ποια**, ακούγονται το ίδιο αλλά έχουν άλλη σημασία και ορθογραφία:

πια = πλέον (δεν σε θέλω πια, δεν πιστεύουμε πια τίποτα...)

ποια (;) = είναι η λέξη με την οποία ρωτάμε, στο θηλυκό ή στο ουδέτερο (με ποια φίλη σου θα πάτε στο πάρτυ; - σε ρώτησα ποια παιδιά θα είναι στην κατασκήνωση...)

39. Προσοχή, έρχονται οι Ευρωπαίοι!

Έρχονται! Ντυθείτε, λουστείτε, χτενιστείτε! Άγγλοι, Γάλλοι, Πορτογάλοι, σε λίγα χρόνια θα είναι όλοι εδώ: η ενωμένη αγορά της Ευρώπης γίνεται πραγματικότητα. Ενωθείτε, γιατί ο ανταγωνισμός προβλέπεται σκληρός. Μάθετε πώς ντύνεται ο Ιταλός, πώς θέλει να του μιλάνε ο Γάλλος, τι ώρα προτιμά τα ραντεβού του ο Άγγλος ή ο Γερμανός. Παρακολουθήστε συστηματικά BBC, RAI, TV5, MTV και ...καλή τύχη! Με τους Γάλλους, προσέξτε πώς μιλάτε τη γλώσσα τους. Δεν θα σας συγχωρήσουν ποτέ αν τα γαλλικά σας δεν είναι καλά. Φροντίστε ακόμη να πηγαίνετε στην ώρα σας στα ραντεβού. Θα σας συγχωρήσουν μόνο 15 λεπτά καθυστέρηση. Μπορεί και να μη σας περιμένουν, αν τα επόμενα ραντεβού είναι πιο σημαντικά. Στις επαγγελματικές συναντήσεις μαζί τους, μην περιμένετε κάποιο αστείο. Πιστεύουν ότι το χιούμορ δεν έχει θέση σ' ένα επαγγελματικό ραντεβού. Και το μεσημέρι, μην περιμένετε να σας προσκαλέσουν, εύκολα τουλάχιστον, να φάτε μαζί. Το φαγητό παραμένει ακόμη μια ιδιωτική στιγμή και μια μικρή ιεροτελεστία. Για τους Γάλλους άλλωστε, η επαγγελματική ζωή και οι υποχρεώσεις δεν έχουν καμιά σχέση με την προσωπική, πρόκειται για δύο διαφορετικά πράγματα. Τι λέτε, θα τα καταφέρετε μαζί τους;

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου

ο ανταγωνισμός	the competition	l' antagonisme	_____
προβλέπω	to predict	v. prévoir	_____
συγχωρώ	to forgive	v. excuser	_____
φροντίζω	to take care	avoir souci	_____
προσκαλώ	to invite	v. inviter	_____
η ιεροτελεστία	the ritual	le rituel	_____
επαγγελματικός	professional	professionnel	_____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

η ενωμένη αγορά

η επαγγελματική συνάντηση

ο ανταγωνισμός

οι επαγγελματικές υποχρεώσεις

η ιδιωτική στιγμή

συστηματικός

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

λούζω -ομαι	↳ το λούσιμο, λουσμένος	_____
χτενίζω -ομαι	↳ το χτενισμα, χτενισμένος	_____
ο ανταγωνισμός	↳ ανταγωνίζομαι, ανταγωνιστικός	_____
προβλέπω	↳ η πρόβλεψη	_____
φροντίζω	↳ η φροντίδα, φροντισμένος	_____
προσκαλώ	↳ η πρόσκληση, προσκαλεσμένος	_____
το αστείο	↳ αστειεύομαι, αστείος	_____
σκληρός	↳ η σκληρότητα	_____
συγχωρώ	↳ η συγχώρηση	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Τι προβλέπεται ότι θα φέρει, πρώτα απ' όλα, η ενωμένη αγορά της Ευρώπης;

_____

2. Σύμφωνα με το κείμενο, τι πρέπει να μάθουν οι Έλληνες για τις συνήθειες άλλων ευρωπαϊκών λαών;

_____

3. Πώς αντιμετωπίζουν οι Γάλλοι το φαγητό;

_____

4. Σε τι τόνο είναι γραμμένο το κείμενο, αστείο ή σοβαρό;

_____

κάνω πρακτική στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να διαλέξετε το σωστό τύπο των ουσιαστικών και των επιθέτων που είναι σε παρένθεση (αν πρέπει, και με το άρθρο):

1. - Στη διάρκεια αυτής _____ (διεθνής) _____ (η συνάντηση), ακούστηκαν πολλά _____ (ενδιαφέρων) στοιχεία.

2. - Θέλω όλους _____ (μεγάλος) _____ (ο φάκελος) πάνω σε αυτό το τραπέζι και όλους _____ (μικρός) πάνω στο άλλο.

3. - Πολλά _____ (ελληνικός) _____ (το προϊόν), όπως το λάδι και το κρασί, εξάγονται σε άλλες χώρες.

4. - Οι _____ (έξυπνος) _____ (ο μαθητής) είναι αυτοί που δουλεύουν όλο _____ (ο χρόνος) και όχι μόνο πριν από τα _____ (το διαγώνισμα).

5. - Οι _____ (ο πιλότος) των _____ (μεγάλος) _____ (το αεροπλάνο), πρέπει να είναι πολύ _____ (ψύχραιμος).

6. - Για τις _____ (η κατάληξη) των _____ (το ρήμα), υπάρχουν _____ (ο κανόνας) _____ (η ορθογραφία).

7. - Τα παιδιά πρέπει να είναι _____ (ειλικρινής) με _____ (ο φίλος - πληθυντικός) τους.
8. - Η θάλασσα σε αυτά τα _____ (το μέρος) είναι _____ (βαθύς).
9. - Η Κάτια κάνει πιο πολλά _____ (το λάθος), όταν δεν είναι _____ (προσεκτικός).
- 10.- Μας αρέσει _____ (η γυμναστική), γιατί μας βοηθάει να έχουμε _____ (αθλητικός) _____ (το σώμα).

Β. 1. παρακολουθήστε - 2. προσέξτε - 3. μάθετε - 4. ενωθείτε - 5. φροντίστε: είναι το β' πληθυντικό πρόσωπο στην Προστακτική Αορίστου. Να γράψετε το β' ενικό:

1. παρακολουθήστε _____
2. προσέξτε _____
3. μάθετε _____
4. ενωθείτε _____
5. φροντίστε _____

Γ. Να διαλέξετε το σωστό τύπο του ρήματος από αυτούς που είναι σε παρένθεση. Προσοχή, μόνο ένας από τους τρεις τύπους είναι ο σωστός:

1. - Θέλω _____ (α.να βρίσκουμε, β.να βρεθούμε, γ.βρίσκομαι) απόψε το βράδυ για _____ (α.να λέμε, β.πούμε, γ.να πούμε) κάτι οι δυο μας.
2. - Ο Νικόλας _____ (α.κατάστρεψε, β.κατέστρεψε, γ.καταστρέφω) τη ζωή του, με τις ανοησίες που έκανε.
3. - Η Νάντια και η φίλη της _____ (α.υπέγραψαν, β.υπόγραψαν, γ.υπογράψει) τα απαραίτητα χαρτιά για την άδεια εργασίας τους.
4. - «Πρέπει _____ (α.φεύγω, β.να φύγω, γ.να φύγο) αμέσως», είπε η Βάσια στις φίλες της μετά το σχολείο.
5. - «Θέλεις _____ (α.πάμαι, β.να πηγένουμε, γ.να πάμε) σινεμά αυτό το Σάββατο;», μου πρότειναν τα παιδιά από την παρέα.
6. - Λυπάμαι, αλλά σ' αυτό το σούπερ μάρκετ _____ (α.πληρόσω, β.πληρόνο, γ.πληρώνω) κάθε φορά πολλά λεφτά. Θα _____ (α.διαλέγο, β.διαλέξω, γ.διαλέξει) κάποιο άλλο.
7. - Η αδερφή μου κι εγώ _____ (α.πέρνουμε, β.παίρνουμε, γ.πέρνουμαι) πάντα φρέσκο ψωμί όταν _____ (α.περνάμε, β.παιρνάμαι, γ.παιρνούμε) έξω από το φούρνο της γειτονιάς.
8. - Θα ήθελα _____ (α.στέλνω, β.να στίλω, γ.να στείλω) ένα γράμμα σε μια φίλη που _____ (α.γνώριζα, β.γνόρησα, γ.γνώρισα) στην κατασκήνωση.

Προσοχή!

Υπάρχει διαφορά μεταξύ: **παίρνω - περνώ.**

Παίρνω = κάνω κάτι δικό μου

Περνώ = διασχίζω / υποφέρω

(Η διαφορά είναι στον τόνο και στην ορθογραφία του -ε, -αι. Είναι κυρίως στον Ενεστώτα. Π.χ. Παίρνω ένα στυλό από την κασετίνα σου, παίρνουμε ένα μήλο... ΑΛΛΑ: Περνώ ένα μεγάλο δρόμο, περνάς πολλά βάσανα...)

40. Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ενδιαφέρουσα ήταν η συζήτηση για τις δυσκολίες που υπάρχουν στην ένταξη των οικονομιών των πρώην Ανατολικών χωρών στην παγκόσμια οικονομία, κατά τη διάρκεια διεθνούς συνεδρίου με θέμα: «Η ένταξη της Ανατολικής Ευρώπης στην ελεύθερη οικονομία». Το συνέδριο έγινε πριν από λίγα χρόνια στην Αθήνα, αλλά το θέμα του αφορά εξίσου το παρόν και το μέλλον. Η ανάγκη προσαρμογής αυτών των οικονομιών είναι μεγαλύτερη σήμερα, με την 'Ευρώπη των 27'.

Είναι γνωστό βέβαια ότι όλες οι χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ δεν αντιμετωπίζουν αυτό το πρόβλημα με τον ίδιο τρόπο, με τις ίδιες δυσκολίες. Η ουγγρική οικονομία, για παράδειγμα, που έχει κάνει από καιρό τα πρώτα βήματα, σήμερα μπορεί να προχωρήσει ταχύτερα. Το ίδιο και η τσέχικη. Αντίθετα, άλλες οικονομίες ίσως έχουν ανάγκη από ένα δυνατό 'σοκ'. Η βουλγαρική, π.χ., βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο.

Το πιο σημαντικό θέμα που απασχόλησε το συνέδριο, ήταν το πρόβλημα της ιδιωτικοποίησης των επιχειρήσεων και της ατομικής ιδιοκτησίας, που αντιμετωπίζουν με διαφορετικούς ρυθμούς οι ανατολικές χώρες. Ενδιαφέρον επίσης είχαν και οι ομιλίες για τις δυνατότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αξιοποιήσει τις εξελίξεις στις σχέσεις Ανατολής - Δύσης. Θα το πετύχει άραγε; Αυτό σίγουρα απαιτεί σοβαρή μελέτη και προσπάθεια.

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		<i>γράφω στη γλώσσα μου</i>	
η διεύρυνση	the enlargement	l' élargissement	_____
το παρόν # το παρελθόν	the present # the past	le présent # le passé	_____
η προσαρμογή	the adaptation	l' adaptation	_____
προχωρώ	to advance	v. avancer	_____
ταχύς=γρήγορος	quick, fast	rapide	_____
κρίσιμος	crucial	crucial	_____
η ιδιωτικοποίηση	the privatization	la privatisation	_____
ατομικός	individual	individuel	_____
αξιοποιώ	to take advantage of	mettre en valeur	_____
η δυνατότητα	the possibility	la possibilité	_____
απαιτώ	to demand, claim	v. exiger	_____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

το πρώην ανατολικό μπλοκ

το διεθνές συνέδριο

η παγκόσμια οικονομία

η ένταξη

η προσαρμογή

η διεύρυνση

η ιδιωτικοποίηση των επιχειρήσεων

η ατομική ιδιοκτησία

το κρίσιμο σημείο

η ελεύθερη οικονομία

η ενδιαφέρουσα συζήτηση

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

η διεύρυνση	↳ διευρύνω -ομαι, διευρυμένος	_____
κρίσιμος	↳ η κρισιμότητα	_____
απαιτώ	↳ η απαίτηση, απαιτητικός	_____
αξιοποιώ	↳ η αξιοποίηση	_____
ταχύς	↳ η ταχύτητα	_____
η ένταξη	↳ εντάσσω -ομαι, ενταγμένος	_____
η προσαρμογή	↳ προσαρμόζω -ομαι, προσαρμοσμένος	_____
η ιδιωτικοποίηση	↳ ιδιωτικοποιώ	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Ποιο θέμα απασχόλησε διεθνές συνέδριο που έγινε στην Αθήνα;

_____

2. Για ποιες πρώην ανατολικές χώρες είναι πιο εύκολη η ένταξη στην παγκόσμια οικονομία;

_____

3. Σύμφωνα με το κείμενο, ποιο είναι το σημαντικότερο πρόβλημα;

_____

4. Για ποια Ευρώπη μιλάμε μετά τη διεύρυνση;

_____

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. 1. το διεθνές συνέδριο - 2. το ενδιαφέρον θέμα - 3. η ταχεία εξέλιξη: να γράψετε τη Γενική ενικού, την Ονομαστική και Γενική πληθυντικού:

	1. το διεθνές συνέδριο	2. το ενδιαφέρον θέμα	3. η ταχεία εξέλιξη
Γεν. ενικού:	_____	_____	_____
Ονομ. πληθ.:	_____	_____	_____
Γεν. πληθ.:	_____	_____	_____

B. 1. ο ταχύτερος (ρυθμός) - 2. η σοβαρή (μελέτη) - 3. το σημαντικό (βήμα) - 4. η μεγάλη (ανάγκη): να γράψετε τους τρεις βαθμούς των επιθέτων (μονολεκτικά), στον τύπο που βρίσκεται το καθένα:

	<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. ο ταχύτερος (ρυθμός)	_____	_____	_____
2. η σοβαρή (μελέτη)	_____	_____	_____
3. το σημαντικό (βήμα)	_____	_____	_____
4. η μεγάλη (ανάγκη)	_____	_____	_____

Γ. 1. απαιτεί - 2. έγινε - 3. βρίσκεται - 4. αντιμετωπίζουν: να γράψετε στο ίδιο πρόσωπο και στην ίδια φωνή την Οριστική Ενεστώτα, Παρατατικού, Αορίστου και Στιγμαίου Μέλλοντα:

	<u>Οριστική Ενεστώτα</u>	<u>Παρατατικού</u>	<u>Αορίστου</u>	<u>Στ. Μέλλοντα</u>
1. απαιτεί	_____	_____	_____	_____
2. έγινε	_____	_____	_____	_____
3. βρίσκεται	_____	_____	_____	_____
4. αντιμετωπίζουν	_____	_____	_____	_____

Προσοχή!

Όταν γράφουμε Όνομα και Επίθετο μιας γυναίκας, στη Γενική ενικού, κλίνουμε το Όνομα ΑΛΛΑ ΟΧΙ το Επίθετο.

Π.χ.: η Ειρήνη Μαράκα, της Ειρήνης Μαράκα (ΟΧΙ Μαράκας) - η Κατερίνα Απέργη, της Κατερίνας Απέργη (ΟΧΙ Απέργης)...

γράφω μια μικρή έκθεση...

Γραπτή έκφραση

Να γράψετε ένα κείμενο σε εφημερίδα (180 λέξεις), με θέμα:

Τι δυσκολίες νομίζετε ότι αντιμετωπίζουν οι οικονομίες των πρώην ανατολικών χωρών μετά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Τι πρέπει να προσέξουν;

---

41. Σφαίρες στη Γιουγκοσλαβία

Η Ευρώπη υποδέχεται τον 21ο αιώνα πολύ διαφορετική. Με καινούργια κράτη και νέα σύνορα. Χωρίς παλιές συμμαχίες αλλά με νέες συνεργασίες. Τα κέντρα της οικονομικής δραστηριότητας θα πολλαπλασιαστούν. Τα κέντρα της πολιτικής εξουσίας θα περιοριστούν. Τα εθνικιστικά πάθη δεν θα σταματήσουν. Αντίθετα, μαζί με τις οικονομικές δυσχέρειες, θα προκαλέσουν εκρήξεις βίας και ίσως κύματα μετανάστευσης. Η αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών θα απαιτήσει στενότερη συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων, ακόμη και σε πληθυσμούς που μέχρι πριν από λίγο καιρό είχαν την ίδια σημαία και πολεμούσαν για την ανεξαρτησία τους. Ο ψυχρός πόλεμος διαίρεσε το Βερολίνο και την Ευρώπη στα δύο. Οι 'ειρηνικές επαναστάσεις' του 1989 γκρέμισαν το τείχος του Βερολίνου, αλλά ταυτόχρονα διέλυσαν και την τεχνητή σταθερότητα και ισορροπία που υπήρχε στην Ευρώπη. Η πρώην Γιουγκοσλαβία του Τίτο ποτέ δεν θα είναι πια η ίδια. Η Σλοβενία και η Κροατία, είναι αποφασισμένες να ακολουθήσουν το δικό τους δρόμο, ακόμη και με αίμα... Η Σλοβενία, πιο κοντά στη Δύση γεωγραφικά και ιστορικά, ήταν αυτή που έκανε το πρώτο βήμα. Όπως φαίνεται όμως, οι πιθανότητες για συγκρούσεις δεν τελειώνουν ποτέ...

Από το περιοδικό *Ταχυδρόμος* – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>			<i>γράψω στη γλώσσα μου</i>
η σφαίρα	the bullet	la balle (de l' arme)	_____
υποδέχομαι	to welcome, receive	v. accueillir	_____
τα σύνορα	the frontier	la frontière	_____
η συμμαχία	alliance, coalition		_____
η εξουσία	the power, authority	le pouvoir	_____
περιορίζω -ομαι	to restrict	v. limiter	_____
εθνικιστικός	nationalistic	nationaliste	_____
το πάθος	the passion	la passion	_____
η δυσχέρεια=η δυσκολία	the difficulty	la difficulté	_____
το κύμα	the wave	la vague	_____
η σημαία	the flag	le drapeau	_____
η ανεξαρτησία	the independence	l' indépendance	_____
ψυχρός=κρύος	cold	froid	_____
διαίρω	to divide	v. diviser	_____
η επανάσταση	the revolution	la révolution	_____
γκρεμίζω	to demolish	v. démolir	_____
το τείχος	the wall	le mur, la muraille	_____
διαλύω	to dissolve	v. dissoudre	_____
τεχνητός	artificial	artificiel	_____
το αίμα	the blood	le sang	_____
η πιθανότητα	the probability	la probabilité	_____
η σύγκρουση	the conflict	le conflit	_____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

η οικονομική δραστηριότητα

η πολιτική εξουσία

τα εθνικιστικά πάθη

το κύμα μετανάστευσης

η έκρηξη βίας

τα νέα σύνορα

ο ψυχρός πόλεμος

το τείχος του Βερολίνου

η σύγκρουση

η τεχνητή σταθερότητα

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

υποδέχομαι	↳ η υποδοχή	_____
η συμμαχία	↳ συμμαχώ, ο σύμμαχος, συμμαχικός	_____
η εξουσία	↳ εξουσιάζω	_____
η δυσχέρεια	↳ δυσχεραίνω, δυσχερής	_____
διαλύω	↳ η διάλυση, διαλυμένος	_____
η σύγκρουση	↳ συγκρούομαι	_____
η πιθανότητα	↳ πιθανός	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Σύμφωνα με το κείμενο, τι θα συμβεί τον 21^ο αιώνα με τα κέντρα οικονομικής και πολιτικής δύναμης;

2. Ποιες θα είναι οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης;

3. Γιατί το 1989 είναι σημαντική χρονιά για την Ευρώπη; Τι έγινε;

4. Από ποιες περιοχές ξεκίνησε η αλλαγή συνόρων στην πρώην Γιουγκοσλαβία;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. 'Τα κέντρα της οικονομικής δραστηριότητας ... στενότερη συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων': να αλλάξετε αυτό το κομμάτι του κειμένου από το Στιγμαϊό Μέλλοντα στον Ενεστώτα και στον Αόριστο:

	α. <u>Ενεστώτας</u>	β. <u>Αόριστος</u>
1. θα πολλαπλασιαστούν	_____	_____
2. θα περιοριστούν	_____	_____
3. δεν θα σταματήσουν	_____	_____
4. θα προκαλέσουν	_____	_____
5. θα απαιτήσει	_____	_____

B. 1. τα πάθη - 2. η έκρηξη - 3. τα κύματα - 4. το τείχος: να γράψετε τη Γενική και την Αιτιατική ενικού και πληθυντικού:

	1. τα πάθη	2. η έκρηξη	3. τα κύματα	4. το τείχος
Γεν. ενικού:	_____	_____	_____	_____
Αιτ. ενικού:	_____	_____	_____	_____
Γεν. πληθ.:	_____	_____	_____	_____
Αιτ. πληθ.:	_____	_____	_____	_____

Γ. Να βρείτε τη σωστή ορθογραφία στις λέξεις:

Οι άνθρωπ___ (1. α. η - β. οι) έχουν αρκετά ενδιαφέρ___ντα (2. α. ο - β. ω) στη ζωή τους και σε πολλούς τομ___ς. (3. α. οι - β. ει) Για παράδειγμα, σε άλλους αρέσει η μουσικ___ (4. α. η - β. οι), κάποιοι ενδιαφέρ___ντ___ (5. α. οντε - β. ονται) για τα σπορ, άλλοι θέλουν πολ___ (6. α. λοί - β. ύ) να ταξιδ___ουν. (7. α. εύ - β. έβ), ενώ ορισμένοι προτιμούν ένα βιβλίο. Βεβαί___ς, (8. α. ω - β. ο) δεν είναι όλα πάντα ___κολα (9. α. έφ - β. εύ) στη ζωή. Υπάρχουν οικονομικές δ___σκολίες (10. α. ι - β. υ), δεν φτάνει πάντα ο χρόνος, συμβ___νουν (11. α. έ - β. αί) γεγον___τα (12. α. ό - β. ώ) που προκαλούν άγχος... Γι αυτό, πρέπει να προσπαθούμε να μας γεμ___ζ___ (13. α. ίζει - β. ήζη) η ζωή μας και να νιώθουμε ικανοπ___, (14. α. ίοιση - β. οίηση) ακόμη και με απλά και καθημερ___να (15. α. ι - β. ει) πράγματα.

Προσοχή!

Οι λέξεις που αρχίζουν από ευ- και δηλώνουν κάτι καλό, και, αντίθετα,

οι λέξεις που αρχίζουν από δυσ- και δηλώνουν κάτι κακό,

γράφονται οι πρώτες με ευ- και οι δεύτερες με -υ, χωρίς εξαίρεση.

Π.χ. η ευκολία # η δυσκολία, ευχάριστος # δυσάρεστος, ευτυχώς # δυστυχώς...

42. Η παράξενη γοητεία των ‘φαστ φουντ’

Τα παιδιά είναι ένας από τους στόχους των αλυσίδων φαστ φουντ από τότε που στη δεκαετία του '50 ο ιδρυτής των Μακ Ντόναλντς, Ρέι Κροκ, θέλησε να συνεργαστεί με τον Γουόλτ Ντίσνεϊ για να προωθήσει τα προϊόντα του στην Ντίσνεϊλαντ. Σήμερα στην Αμερική είναι περισσότερα τα παιδιά που αναγνωρίζουν τον κλόουν Ρόναλντ Μακ Ντόναλντ από αυτά που αναγνωρίζουν τον Χριστό και τον πρόεδρο Μπους. Οι Αμερικανοί ξοδεύουν σήμερα πάνω από 150 δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο για φαστ φουντ («περισσότερα απ' ό,τι για ταινίες, βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, βίντεο και μουσική» γράφει ο Eric Schlosser στο βιβλίο «Fast Food Nation»).

Στην Ελλάδα, τα κέρδη των μεγαλύτερων αλυσίδων (Goody's, Everest, Γρηγόρης) το πρώτο εξάμηνο του 2004 έφτασαν τα 164,4 εκατομμύρια ευρώ, αύξηση μεγαλύτερη από 12%. Τα τρία τελευταία χρόνια, τα καταστήματά τους (μαζί και των ελληνικών Μακ Ντόναλντς - τέταρτη εταιρεία σε πωλήσεις) έχουν διπλασιαστεί.

Τα νέα για την υγεία των καταναλωτών δεν είναι ευχάριστα. Μέσα σε 25 χρόνια, στις ΗΠΑ και αλλού, τα ποσοστά παχυσαρκίας έχουν γίνει τριπλάσια. Επίσης, 7 στους 10 Έλληνες έχουν υπερβολικό βάρος ή είναι παχύσαρκοι. Κατά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το μεγαλύτερο από το φυσιολογικό βάρος αυξάνει τον κίνδυνο θανάτων και σοβαρών ασθενειών.

Πριν από έξι χρόνια, στη ‘δίκη Μακ Ντόναλντς’ στην Αγγλία, τα δικαστήρια αποφάσισαν ότι η εταιρεία βάζει σε κίνδυνο την υγεία των τακτικών πελατών της, εκμεταλλεύεται παιδιά με τις διαφημίσεις της και δίνει χαμηλές αμοιβές στους εργαζόμενους.

Από την εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* (περιοδικό *Έψιλον*) – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		γράφω στη γλώσσα μου
η γοητεία	the attraction, charm	la séduction, le charme _____
ο στόχος	the target, aim	le but _____
ο ιδρυτής	the founder	le fondateur _____
η αλυσίδα	the chain	la chaîne _____
προωθώ	to promote	v. promouvoir _____
αναγνωρίζω	to recognize	v. reconnaître _____
ξοδεύω=δαπανώ	to spend	v. dépenser _____
το εξάμηνο	the semester	le semestre _____
ο καταναλωτής	the consumer	le consommateur _____
η παχυσαρκία	the obesity	l' obésité _____
υπερβολικός	excessive	excessif _____
φυσιολογικός	normal	normal _____
η ασθένεια	the disease	la maladie _____
το δικαστήριο	the court	le tribunal _____
τακτικός	ordinary, frequent	ordinaire _____
η αμοιβή	the remuneration	la rémunération _____
χαμηλός # ψηλός	low # high	bas # haut _____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση..

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)
προωθώ προϊόντα

η αλυσίδα καταστημάτων

ο καταναλωτής

η καταναλωτική κοινωνία

οι καταναλωτικές συνήθειες

το υπερβολικό βάρος

η παχυσαρκία

βάζω σε κίνδυνο

& ...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

προωθώ	↳ η προώθηση	_____
η αμοιβή	↳ αμείβω -ομαι	_____
η ασθένεια	↳ ο ασθενής	_____
αναγνωρίζω	↳ η αναγνώριση, αναγνωρισμένος	_____
η παχυσαρκία	↳ παχύσαρκος	_____
ο καταναλωτής	↳ καταναλώνω, η κατανάλωση	_____
το δικαστήριο	↳ δικάζω, η δίκη, ο δικαστής	_____
υπερβολικός	↳ υπερβάλλω, η υπερβολή	_____
η γοητεία	↳ γοητεύω, γοητευτικός	_____
ο ιδρυτής	↳ ιδρύω, η ίδρυση, το ίδρυμα	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Με ποιον προσπάθησε να έχει συνεργασία ο ιδρυτής των Μακ Ντόναλντ'ς;

_____

2. Πόσο αυξήθηκαν τα τελευταία χρόνια τα καταστήματα των αλυσίδων φαστ φουντ στην Ελλάδα;

_____

3. Τι προβλήματα δημιουργεί το υπερβολικό βάρος;

_____

4. Τι αποφάσισαν τα δικαστήρια στην Αγγλία για γνωστή αλυσίδα φαστ φουντ;

_____

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε το σωστό τύπο των ουσιαστικών και των επιθέτων που είναι σε παρένθεση (όταν πρέπει, και με το άρθρο):

Η τέχνη _____ (1. ο κινηματογράφος) είναι από τις πιο αγαπημένες μου. Μου αρέσουν _____ (2. καλός) _____ (3. η ταινία - πληθυντικός), αυτές που είναι _____ (4. περιπετειώδης) και _____ (5. γεμάτος) δράση. Μου αρέσουν και _____ (6. η κωμωδία - πληθυντικός), που ασχολούνται με _____ (7. το θέμα - πληθυντικός) της _____ (8. καθημερινός) _____ (9. η ζωή). Θαυμάζω _____ (10. ο ηθοποιός - πληθυντικός) με ταλέντο και ακούω συχνά _____ (11. η συζήτηση - πληθυντικός) και _____ (12. η δήλωση) τους στην τηλεόραση. Την _____ (12. η περίοδος) που δίνονται τα βραβεία Όσκαρ, περιμένω με _____ (13. το ενδιαφέρον) _____ (14. το αποτέλεσμα - πληθυντικός). Και στο τέλος _____ (15. η χρονιά), μαθαίνω πάντα πόσα _____ (16. το κέρδος) είχαν τα _____ (17. το έργο) που έκαναν επιτυχία. Το σινεμά είναι ένα από τα μεγάλα μου _____ (18. το πάθος)!

B. Να αλλάξετε το παρακάτω κείμενο από τον πληθυντικό στον ενικό:

Οι εκπτώσεις σε διάφορα είδη (ρούχα, έπιπλα...) άλλοτε είναι εντυπωσιακές και άλλοτε πολύ μικρές. Σε προϊόντα όπως τα βιβλία είναι ελάχιστες. Αλλά σε καναπέδες, πολυθρόνες, τραπέζια ή πάλι τηλεοράσεις, βίντεο, ψυγεία, πλυντήρια... φτάνουν το 30%. Οι έμποροι ή οι μεγάλες αλυσίδες προσπαθούν να πουλήσουν αυτά που έχουν μείνει στις βιτρίνες ή στις αποθήκες. Έτσι, θα γεμίσουν τα καταστήματά τους με καινούργια εμπορεύματα, πιο μοντέρνα. Και θα κλείσουν τους λογαριασμούς τους με τα παλιά, που δεν μπορούν να προσελκύσουν πια τους πελάτες, πουλώντας σε αρκετά καλές τιμές. Γι αυτό γίνονται οι εκπτώσεις: σαν ευκαιρίες για τους εμπόρους αλλά και για τους καταναλωτές.

(*διάφορα: στον ενικό, μπορεί να γίνει: κάποιο)

Γ. Να βρείτε τα λάθη στο κείμενο που ακολουθεί (λάθη σε 10 λέξεις συνολικά):

Το ΔΕΛΤΙΟ ΚΑΙΡΟΥ για της επόμενες 48 ώρες προβλέπη ισχυρές βροχές και καταιγίδες σε όλη τη χώρα, θυελώδες ανέμους στα πελάγοι και πτώση της θερμοκρασίας. Το κρύω θα είναι έντονο κυρίως στα βόρεια, όπου είναι πιθανό να χιονείσει. Το σαββατοκύριακο, ο καιρός θα παρουσιάσει βελτίοσει, αρχίζοντας από τα δυτικά. Η θερμοκρασία στην Αττική περιμένουμε να φτάση τους 17 βαθμούς.

1. _____
2. _____

6. _____
7. _____

43. Τα ‘παιδιά των φαναριών’

Τον 18ο αιώνα, όταν η βιομηχανική επανάσταση έκανε τα πρώτα της βήματα, εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά δούλευαν στα πρώτα εργοστάσια. Ως τις αρχές του 20ού αιώνα μάλιστα, η εργασία των ανήλικων παιδιών στις φτωχές οικογένειες και στα χαμηλά κοινωνικά στρώματα (στο χωράφι, στο μαγαζί, στην ταβέρνα...) ήταν κάτι το απόλυτα φυσιολογικό. Αργότερα, όταν η εκπαίδευση έγινε υποχρεωτική, όταν αυξήθηκε η ηλικία της ένταξης των νέων στην παραγωγή και απαγορεύθηκε η εργασία κάτω των 14 ετών, τα πράγματα άλλαξαν. Ή, τουλάχιστον, αυτή η εντύπωση δημιουργήθηκε για τον ανεπτυγμένο κόσμο.

Εντούτοις, στην αυγή της τρίτης χιλιετηρίδας, η παιδική εκμετάλλευση βασιλεύει. Δεν μιλάμε για τη Μαλαισία ή τις Φιλιππίνες, όπου υπάρχει παιδική πορνεία και εμπόριο οργάνων ανθρώπινου σώματος. Μιλάμε για το τραγικό φαινόμενο των ‘παιδιών των φαναριών’, είτε πλένουν τζάμια αυτοκινήτων είτε πουλάνε χαρτομάντιλα, που -δυστυχώς- τα τελευταία χρόνια έχει γίνει καθεστώς σε δρόμους και σταυροδρόμια του κέντρου ή των συνοικιών της πρωτεύουσας. Ένα οργανωμένο κύκλωμα βρίσκεται πίσω απ’ τη βιτρίνα. Πρόκειται για περιοχές μοιρασμένες ανάμεσα σε συμμορίες, που εκμεταλλεύονται αυτά τα παιδιά χωρίς οίκτο, ‘κλέβοντας’ πρώτα απ’ όλα την παιδική αθωότητα.

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

Λεξιλόγιο

το στρώμα

βιομηχανικός

ανήλικος

το χωράφι

απόλυτος

απαγορεύω

το σταυροδρόμι

η αυγή

η χιλιετηρίδα

η πορνεία

εντούτοις=ωστόσο

το κύκλωμα

η πρωτεύουσα

η συμμορία

ο οίκτος

η αθωότητα

a)the mattress

b)the stratum

industrial

minor

the field

absolute

to forbid, prohibit

the crossroads

the dawn

the millennium

the prostitution

however

the circuit

the capital

the gang

the mercy

the innocence

γράφω στη γλώσσα μου

a)le matelas

b)la couche

industriel

mineur

le champ

absolu

v. interdire

le carrefour

l' aube

le millénaire

la prostitution

cependant

le circuit

la capitale

la bande

la pitié

l' innocence

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

τα 'παιδιά των φαναριών'

το κοινωνικό στρώμα

η βιομηχανική επανάσταση

ο ανεπτυγμένος κόσμος

η παιδική εκμετάλλευση

η παιδική εργασία

η ένταξη στην παραγωγή

το τραγικό φαινόμενο

στην αυγή

& ...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

απαγορεύω

↳ «απαγορεύεται», η απαγόρευση, απαγορευμένος

η αθωότητα

↳ αθώνω, αθώος

οργανωμένος

↳ οργανώνω, η οργάνωση

κλέβω

↳ ο κλέφτης, η κλοπή, κλεμμένος

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Για ποιες κοινωνικές κατηγορίες, η παιδική εργασία αντιμετωπιζόταν παλιά σαν κάτι φυσιολογικό;

2. Τι άλλαξε μετά στην εκπαίδευση και στην εργασία;

3. Τι συμβαίνει στη Μαλαισία και στις Φιλιππίνες;

4. Τι κρύβεται πίσω από τα αθώα μάτια των 'παιδιών των φαναριών';

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε τις μετοχές των ρημάτων που είναι σε παρένθεση, στο παρακάτω κείμενο:

_____ (1. Πηγαίνω) τα καλοκαίρια στην κατασκήνωση, η αδερφή μου κι εγώ γνωρίζουμε πολλά παιδιά. Τα γνωρίζουμε _____ (2. παίζω), _____ (3. κάνω) σπορ, _____ (4. κολυμπώ), _____ (5. συζητώ) και άλλα. Πιο πολύ όμως μας αρέσει η κατασκήνωση, γιατί εκεί η ζωή είναι _____ (6. οργανώνω - παθητική φωνή) και _____ (7. προγραμματίζω - παθητική φωνή) αλλά και χωρίς ...διάβασμα για το σχολείο και φωνές της μαμάς. Ακόμη και όταν κάποιος είναι _____ (8. κουράζω - παθητική φωνή), με την παρέα νιώθει καλύτερα. _____ (9. Περνώ) ένα καλοκαίρι σε κατασκήνωση, θα είστε _____ (10. ευχαριστιέμαι - παθητική φωνή) και θα θέλετε να πάτε ξανά. Θυμηθείτε το!

B. Να αλλάξετε το κείμενο που ακολουθεί από τον ενικό στον πληθυντικό:

Το Σάββατο, το απόγευμα ή το βράδυ συνήθως, ο Αλέξης περνάει από ένα βίντεο. Κοιτάζει για κάποια ταινία, ρωτάει αν υπάρχει νέα κυκλοφορία, ζητάει κάποιο καινούργιο φιλμ. Η υπάλληλος είναι πολύ ευγενική. Τον αφήνει να ψάχνει για αρκετή ώρα, τον ενημερώνει, απαντάει σε κάποια ερώτησή του, παρόλο που έχει πολλή δουλειά. Έτσι, ο Αλέξης είναι σίγουρος ότι θα βρει ένα έργο για να διασκεδάσει, στη λίγη ελεύθερη ώρα που μένει μετά το διάβασμα.
(*να γίνει: ο Αλέξης και ο Νικόλας)

Γ. Να αλλάξετε το παρακάτω κείμενο από τον Ενεστώτα στον Παρατατικό (μόνο τα ρήματα που είναι στην Οριστική):

Πριν τον ύπνο, συνηθίζω να ακούω λίγη μουσική. Προτιμώ την ξένη μοντέρνα μουσική, αλλά δεν λέω όχι και σε μερικά ωραία λαϊκά τραγούδια. Αποφεύγω τα 'σουξέ' της κάθε εποχής, τα τραγούδια της μόδας. Ποτέ δεν με συγκινούν. Αντίθετα μάλιστα με την φίλη μου την Αναίς, ακούω μόνο για λίγο, χωρίς να κάνω τίποτ' άλλο την ίδια ώρα. Εκείνη, διαβάζει ή ετοιμάζει τη σάκκα της και παράλληλα ακούει μουσική. Δεν πιστεύω πως μπορεί να είναι συγκεντρωμένη, αλλά μάλλον τα καταφέρνει. Η καθεμιά μας ξεκουράζεται με τον τρόπο της. Έτσι είναι...

Πολλές φορές, παλιότερα, πριν τον ύπνο...

1. συνηθίζω   ⇒ _____
2. προτιμώ   ⇒ _____

44. Άνθρωποι χωρίς στέγη

Ξαφνικά, το κέντρο της Αθήνας έχει μερικούς καινούργιους ...μόνιμους επισκέπτες. Δεν το διάλεξαν, απλά οδηγήθηκαν εκεί, μη έχοντας πού αλλού να πάνε. Πρόκειται για τους 'νεόφτωχους', τους άστεγους των μεγαλουπόλεων, μια μάζα του σύγχρονου κόσμου: άνθρωποι χωρίς στέγη, αλλά και χωρίς ελπίδα.

Πριν από μερικά χρόνια, στο υπόγειο της Ομόνοιας έβρισκαν καταφύγιο μόνο κάποιοι περιθωριακοί της πρωτεύουσας. Σήμερα, στα παγκάκια της πλατείας Κουμουνδούρου ή στο Πεδίο του Άρεως, στα ερειπωμένα σπίτια του Θησείου και του Μεταξουργείου ή σ' ένα εγκαταλελειμμένο αυτοκίνητο, μέσα σε μια βρώμικη κουβέρτα, ζουν, τρώνε και κοιμούνται καθημερινά πάνω από 500 άνθρωποι.

Άνεργοι, άνθρωποι που τους χτύπησε η μοίρα, ναρκομανείς με μια σύριγγα δίπλα τους, αλκοολικοί, όλοι μαζί συνθέτουν ένα πλήθος εξαθλιωμένων.

Είναι ένα σύνολο μοναχικών ανθρώπων, άλλοι με δική τους ευθύνη και άλλοι όχι, που μας ανησυχούν γιατί φανερώνουν μια άλλη όψη αυτής της πόλης των τεσσάρων εκατομμυρίων: εκείνη των άνισων ευκαιριών, του ανθρώπινου πόνου αλλά και της αδιαφορίας γι αυτόν.

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

Λεξιλόγιο

		γράφω στη γλώσσα μου
η στέγη	the roof/shelter	le toit, l' hébergement _____
ξαφνικά	suddenly	soudain _____
άστεγος	homeless	sans toit _____
η μεγαλούπολη	the big city	la grande ville _____
ο 'νεόφτωχος'	the 'new poor'	le 'nouveau pauvre' _____
# ο νεόπλουτος	the 'new rich'	le 'nouveau riche' _____
το καταφύγιο	the shelter	l' abri, lieu de refuge _____
περιθωριακός	marginal	marginal _____
το παγκάκι	the bench, seat	le banc _____
ερειπωμένος	in ruins, ruined	enruiné _____
εγκαταλελειμμένος	abandoned	abandonné _____
βρώμικος	dirty	sale _____
χτυπάω -ώ	to hit	v. battre, frapper _____
η μοίρα	the destiny	le destin _____
η σύριγγα	the syringe	le syringe _____
συνθέτω	to compose	v. composer _____
το πλήθος	the crowd, a lot of	la multitude _____
μοναχικός	lonely	solitaire _____
εξαθλιωμένος	miserable	misérable _____
φανερώνω	to show, reveal	v. montrer, manifester _____
η όψη	the aspect	l' aspect _____
άνισος # ίσος	unequal # equal	inégal # égal _____
η αδιαφορία	the indifference	l' indifférence _____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

ο άστεγος

η μεγαλούπολη

το κοινωνικό περιθώριο

ο 'νεόπλουτος'

ο 'νεόφτωχος'

η αδιαφορία

οι άνισες ευκαιρίες

ο ανθρώπινος πόνος

το πλήθος των εξαθλιωμένων

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

το καταφύγιο	↳ καταφεύγω	_____
εγκαταλελειμμένος	↳ εγκαταλείπω, η εγκατάλειψη	_____
η αδιαφορία	↳ αδιαφορώ, αδιάφορος	_____
ο περιθωριακός	↳ το περιθώριο	_____
ερειπωμένος	↳ ερειπώνω, το ερείπιο	_____
χτυπώ	↳ το χτύπημα, χτυπημένος	_____
η μοίρα	↳ μοιραίος	_____
συνθέτω	↳ η σύνθεση	_____
εξαθλιωμένος	↳ η εξαθλίωση	_____
άνισος	↳ η ανισότητα	_____
βρώμικος	↳ βρωμίζω, η βρωμιά	_____
ο 'νεόπλουτος'	↳ ο νεοπλουτισμός	_____
μοναχικός	↳ η μοναξιά	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Πώς καταλαβαίνετε τη λέξη 'νεόφτωχοι';

2. Σε ποιες περιοχές βρίσκονται οι άστεγοι της Αθήνας και πόσοι είναι περίπου;

3. Ποιοι συνθέτουν το πλήθος των αστέγων;

4. Τι φανερώνει η ύπαρξη αστέγων;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε το σωστό τύπο στα ουσιαστικά και τα επίθετα που είναι σε παρένθεση (όταν πρέπει, μαζί με το άρθρο):

_____ (1. η διακίνηση) _____ (2. τα ναρκωτικά) είναι ένα πολύ _____ (3. σοβαρός) πρόβλημα στις _____ (4. η μέρα) μας. Δυστυχώς, οι περισσότεροι _____ (5. ο ναρκομανής) είναι _____ (6. νέος). Σε μερικές _____ (7. η γειτονιά), υπάρχουν αρκετά _____ (8. το θύμα) αυτής _____ (9. η μάστιγα). Και η Πολιτεία; Η Πολιτεία πρέπει να πάρει _____ (10. το μέτρο) για να βοηθήσει τα νέα παιδιά, αλλά και να είναι πολύ αυστηρή με _____ (11. ο έμπορος) _____ (12. τα ναρκωτικά).

B. Να αλλάξετε τις φράσεις στον άλλο αριθμό:

1. Δεν ξέρεις τι θέλεις τώρα τελευταία. Λες ότι σου αρέσει αυτός ο τραγουδιστής, αλλά δεν πηγαίνεις τελικά στη συναυλία του, αν και έχεις εισιτήριο.

2. Οι σοβαροί άνθρωποι πρέπει να αποφεύγουν τις κακές συνήθειες.

3. Να περνάτε πάντοτε τους μεγάλους δρόμους από τα φανάρια, όχι από άλλα σημεία.

4. Τα παιδιά δεν βοηθούν πια τις μητέρες τους στις δουλειές του σπιτιού.

5. Πηγαίνω εκδρομή το σαββατοκύριακο μόνο όταν έχω ελάχιστη δουλειά να κάνω.

6. Μια καινούργια πολυκατοικία χτίζεται λίγο πιο πέρα. Γέμισε η γειτονιά με οικοδομές.

7. Έκανα ένα λάθος. Σου πρότεινα να πας σε μια καφετέρια που πρόσφατα έκλεισε.

8. Προσέξτε τι βαθμούς θα πάρετε!

Γ. Να βρείτε το σωστό τύπο στις παρακάτω φράσεις. Προσοχή: μόνο ένας από τους τύπους σε παρένθεση είναι σωστός:

1. Πρέπει _____ (α. να σιδερώνω, β. να σιδερώσω, γ. σιδερώσεις) αμέσως αυτά τα ρούχα.

2. Υπάρχουν _____ (α. πολλούς, β. πολύ, γ. πολλοί) μαθητές σ' αυτή _____ (α. η τάξη, β. την τάξη, γ. το τάξι).

3. Αυτά τα _____ (α. προϊόντα, β. προϊόν, γ. προϊόντες) είναι από τα καλύτερα στην αγορά.

4. Τα _____ (α. διεθνές, β. διεθνείς, γ. διεθνή) συνέδρια έχουν συνήθως μεγάλο _____ (α. ενδιαφέρον, β. ενδιαφέρων, γ. ενδιαφέροντα).

5. Αν είναι απαραίτητο, _____ (α. τηλεφωνήστε, β. τηλεφωνείστε, γ. τηλεφωνίστε) μου αμέσως και _____ (α. ζητίστε, β. ζητήστε, γ. ζητείστε) μου πληροφορίες.

45. Ο πλανήτης μας καταστρέφεται;

Εικόνες σκοτωμένων ζώων, είδη υπό εξαφάνιση, φωτιές ή κόψιμο των δέντρων στα τροπικά δάση, κάνουν καθημερινά το γύρο του κόσμου χάρη στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, χωρίς φυσικά να υπάρχει αποτελεσματική λύση. Οι επιστήμονες, όμως, προειδοποιούν για τους κινδύνους, βλέποντας ακόμη πιο μακριά. Εξέλιξη που έχει διαρκέσει εκατομμύρια χρόνια, δημιούργησε έναν κόσμο όπου κάθε οργανισμός που επιβίωσε συνδέεται και με πολλούς άλλους. Όλα ενώνονται και όλα έχουν σχέση μεταξύ τους...

Η συνεχής αύξηση του πληθυσμού του πλανήτη έχει ως αποτέλεσμα να καταστρέφουμε το φυσικό περιβάλλον για να δημιουργήσουμε ζώνες κατοικίας και καλλιέργειας. Έτσι εξαφανίζουμε καθημερινά πολλά είδη πανίδας και χλωρίδας, ενώ ταυτόχρονα οι τεράστιες ανάγκες για διατροφή οδηγούν στην παραγωγή τροφών με χημικές και βιολογικές μεθόδους, οι οποίες έχουν συνέπειες και στο φυσικό περιβάλλον και στον ίδιο τον άνθρωπο.

Σύμφωνα με τους τελευταίους υπολογισμούς, κάθε χρόνο εξαφανίζονται περισσότερα από 30.000 είδη πανίδας και χλωρίδας εξαιτίας της ανθρώπινης δραστηριότητας, κάτι που θεωρείται σαν μία από τις μεγαλύτερες μαζικές εξοντώσεις στην ιστορία του πλανήτη. Όμως, η φύση 'εκδικείται'. Αυτή η βίαιη καταστροφή του περιβάλλοντος, μπορεί να είναι χωρίς συνέπειες;

Από το περιοδικό *Ταχυδρόμος* – διασκευή

<u>Λεξιλόγιο</u>		<i>γράφω στη γλώσσα μου</i>
η εξαφάνιση	the disappearance	la disparition _____
προειδοποιώ	to forewarn	v. prévenir _____
επιβιώνω	to survive	v. survivre _____
συνδέω -ομαι	to relate-be related	v. lier, être lié _____
η χλωρίδα και η πανίδα	the flora and fauna	la flore et la faune _____
η διατροφή	the nutrition	la nourriture _____
ο υπολογισμός	the calculation	le calcul _____
θεωρώ -ούμαι	to consider-be considered	v. considérer _____
μαζικός	massive	massif _____
η εξόντωση	the extermination	l'extermination _____
εκδικούμαι	to take revenge	prendre revanche _____

Τι να πω σε μια πόλη με καπνούς και τσιμέντα
τα κομπιούτερ δε λένε για αγάπη κουβέντα...

Τι να πω Παναγιά μου, στης αυλής το παιδί
που φεγγάρι τ' Αυγούστου δεν μπορεί πια να δει...

Τι να πω στις γυναίκες, μέσ' στο άδειο χωριό
που 'χουν άντρα στην πόλη και στα ξένα το γιο...

«Τι να πω», Μ. Λοΐζου, «Τα τραγούδια της Χαρούλας»

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

το είδος υπό εξαφάνιση

η χλωρίδα και η πανίδα

το φυσικό περιβάλλον

το τροπικό δάσος

η καταστροφή του πλανήτη

τα μέσα μαζικής ενημέρωσης

θεωρείται σαν

...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

η εξαφάνιση	↳ εξαφανίζω -ομαι, εξαφανισμένος	_____
η εξόντωση	↳ εξοντώνω -ομαι, εξοντωμένος	_____
εκδικούμαι	↳ η εκδίκηση, εκδικητικός	_____
επιβιώνω	↳ η επιβίωση	_____
προειδοποιώ	↳ η προειδοποίηση	_____
συνδέω -ομαι	↳ η σύνδεση	_____
ο υπολογισμός	↳ υπολογίζω	_____
η διατροφή	↳ διατρέφω	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Ποιες εικόνες για την καταστροφή της φύσης παρουσιάζουν καθημερινά τα μέσα ενημέρωσης;

2. Τι συνέπειες έχει η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού της γης;

3. Με τι μεθόδους παράγονται πια πολλές τροφές σήμερα;

4. Πόσα ζώα και φυτά εξαφανίζονται κάθε χρόνο, σύμφωνα με τις έρευνες;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. Να γράψετε στο σωστό τύπο το ρήμα σε παρένθεση (πρόκειται για σύνταξη του αν):

1. Αν δεν σε ήξερα καλά, δεν _____ (πιστεύω) στα μάτια μου με αυτό που βλέπω. Εσύ δείχνεις 10 χρόνια νεότερη.
2. Αν θέλεις να πάμε στο γήπεδο την Κυριακή, _____ (αγοράζω - Προστακτική) από τώρα τα εισιτήρια.
3. Αν διάβαζαν αρκετά η Βέρα και η Ισαβέλλα, _____ (παίρνω) πιο καλούς βαθμούς στο τέλος της χρονιάς.
4. Αν είχες φύγει πιο νωρίς χθες το βράδυ, θα _____ (προλαβαίνω) τη δυνατή βροχή.
5. Αν δουλέψω συστηματικά στα αγγλικά, _____ (φτάνω) σ' ένα ψηλό επίπεδο.
6. Αν είχαμε στείλει γράμμα στα ξαδέλφια μας στην Πολωνία, _____ (απαντώ) και εκείνα.

B. Να αλλάξετε τις φράσεις στον άλλο αριθμό:

1. Η μέθοδος που χρησιμοποιείς δεν είναι σωστή.
_____
2. Έχουμε βρει τρόπους για να λύνουμε τα δύσκολα προβλήματα.
_____
3. Θέλω να πιστέψω την ιστορία σου, αλλά δεν μπορώ.
_____
4. Τα παιδιά ανησυχούν μήπως υπάρχουν κάποιες σοβαρές εξελίξεις σ' αυτά τα θέματα.
_____
5. Επηρεάζομαι πολύ από ένα περιπετειώδες βιβλίο και μετά βλέπω άσχημα όνειρα.
_____
6. Το κοινωνικό περιβάλλον αυτού του παιδιού προκάλεσε αλλαγή στη συμπεριφορά του.
_____

Γ. Να βρείτε τα λάθη στο κείμενο που ακολουθεί (συνολικά 8 λάθη):

Τα προβλήματα που δημιουργούν η συνεχούς διακοπές του ηλεκτρικού στην περιοχή μας είναι τεράστια. Δεν έχουμε φώτες, δεν υπάρχει ζεστό νερό, δεν μπορούμε να μαγειρέσουμε, να διαβάσουμε... Δεν ξέρουμε ποια τι να κάνουμε. Τηλέφωνα στη ΔΕΗ, στο Δήμο, παντού... Μας απάντισαν ό,τι θα κάνουν έργα στη γειτονιά μας για δύο βδομάδες και μέχρι τότε θα πρέπει να κάνουμε υπομονή...

1. _____	5. _____
2. _____	6. _____
3. _____	7. _____
4. _____	8. _____

46. Ρατσισμός, μια σύγχρονη μάστιγα;

Η λέξη ήταν σχεδόν άγνωστη ή αδιάφορη για την ελληνική κοινωνία πριν από είκοσι χρόνια. Κι όμως, σήμερα το θέμα έρχεται και ξαναέρχεται στην επικαιρότητα για ποικίλους λόγους. Ο αλβανός μαθητής που θα σηκώσει ή όχι τη σημαία του σχολείου του στην παρέλαση, ένα έγκλημα και αν αυτός που το έκανε μιλούσε ή όχι καλά τα ελληνικά...

Δεν πρόκειται για το αίσθημα ρατσισμού που αναπτύχθηκε στις ΗΠΑ από τους λευκούς προς τους έγχρωμους. Ούτε για το μίσος των αποίκων λευκών προς τους ντόπιους μαύρους στη Νότια Αφρική. Όχι, εδώ έχουμε να κάνουμε με το φόβο απέναντι στον ξένο της διπλανής πόρτας, της διπλανής θέσης στο λεωφορείο, του διπλανού θρανίου στην τάξη. Έχουμε να κάνουμε με μια καχυποψία που δύσκολα αντιμετωπίζεται.

Υπάρχουν εξηγήσεις γι αυτό. Είναι ο κίνδυνος της ανεργίας, που με τον ξένο εργάτη φαίνεται μεγαλύτερος. Είναι η δράση της μιας ή της άλλης ξένης μαφίας του εγκλήματος, που αύξησε τις επιθέσεις, τις κλοπές, τη διακίνηση ναρκωτικών και μαζί τους το φόβο, ειδικά σε μερικές γειτονιές ή στην επαρχία. Είναι το κενό της νομοθεσίας που δεν βοηθά την ένταξη των οικονομικών μεταναστών στην ελληνική κοινωνία. Αλλά και το κενό των ελληνικών Αρχών, που δεν φροντίζουν για την απαραίτητη ασφάλεια στις περιοχές με αυξημένη εγκληματικότητα. Ακόμη, το κενό της παιδείας, για την αφομοίωση αυτών των νέων τμημάτων του πληθυσμού, στις πιο ευαίσθητες ηλικίες.

Αυτές κι άλλες τόσες μπορεί να είναι οι αιτίες της ξενοφοβίας που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα. Μια χώρα που γίνεται πολυεθνική και δεν ήταν έτοιμη γι αυτό. Παράλληλα όμως, μια χώρα που τα παιδιά της στις δεκαετίες του '50 και του '60 ήταν κι αυτά μετανάστες.

Ο φόβος του ξένου και του διαφορετικού είναι αποτέλεσμα πολλών καταστάσεων στην ελληνική κοινωνία. Δεν είναι τόσο ο φόβος του άλλου χρώματος στο δέρμα των ανθρώπων, όσο των διαφορετικών συνηθειών και της κουλτούρας. Πολύ περισσότερο, ο φόβος που προκαλεί η δράση του κόσμου του εγκλήματος. Ο φόβος για ένα αβέβαιο μέλλον στην αγορά εργασίας της Ελλάδας, της Ευρώπης και του κόσμου όλου... Μήπως σ' αυτόν τον κόσμο, ο ξένος είναι ο πρώτος εύκολος στόχος;

Από τον περιοδικό Τύπο – διασκευή

Λεξιλόγιο

			γράφω στη γλώσσα μου
η επικαιρότητα	the actuality	l' actualité	_____
ποικίλος	various	varié	_____
η παρέλαση	the parade	la parade	_____
ο έγχρωμος	colored	l' homme de couleur	_____
το μίσος	the hate	la haine	_____
ο άποικος	the colonist	le colon	_____
ντόπιος	local, native	local, indigène	_____
διπλανός	neighbouring, next door	voisin, d' à côté	_____

η καχυποψία	the suspicion	la méfiance, le soupçon	_____
η εξήγηση	the explanation	l' explication	_____
η επίθεση	the attack	l' attaque	_____
ο φόβος	the fear	la peur	_____
η επαρχία	the province	la province	_____
το κενό	the gap	la lacune	_____
η νομοθεσία	the legislation	la législation	_____
οι Αρχές	the Authorities	les Autorités	_____
η ασφάλεια	the security	la sécurité	_____
η αφομοίωση	the assimilation	l' assimilation	_____
το τμήμα	the part	la partie	_____
ευαίσθητος	sensible	sensible	_____
η ξενοφοβία	the xenophobia	la xénophobie	_____
πολυεθνικός	multinational	multinational	_____
αβέβαιος	uncertain	uncertain	_____

κάνω πρακτική στο λεξιλόγιο & την έκφραση...

Μαθαίνω τις εκφράσεις... (και κάνω μια φράση, γραπτά ή προφορικά)

η επικαιρότητα

οι Αρχές

λευκοί και έγχρωμοι

ο οικονομικός μετανάστης

η ξενοφοβία

η πολυεθνική κοινωνία

ο κίνδυνος της ανεργίας

το αβέβαιο μέλλον

η αγορά εργασίας

ο εύκολος στόχος

& ...και τις παράγωγες λέξεις (και γράφω τη σημασία τους στη γλώσσα μου)

ο ρατσισμός

↳ ο ρατσιστής, ρατσιστικός

η επικαιρότητα

↳ επίκαιρος

ευαίσθητος

↳ η ευαισθησία

η εξήγηση

↳ εξηγώ

η καχυποψία	↳ καχύποπτος	_____
η επαρχία	↳ ο επαρχιώτης, επαρχιακός	_____
η αφομοίωση	↳ αφομοιώνω, αφομοιωμένος	_____
αβέβαιος	↳ η αβεβαιότητα	_____
η ασφάλεια	↳ ασφαλής	_____
το μίσος	↳ μισώ, μισητός	_____
η νομοθεσία	↳ ο νομοθέτης, νομοθετικός	_____
ο άποικος	↳ η αποικία	_____
ποικίλος	↳ η ποικιλία	_____

? Απαντώ στις ερωτήσεις

1. Απέναντι σε ποιους εμφανίζεται αίσθημα ρατσισμού και ξενοφοβίας στην Ελλάδα σήμερα;
2. Σύμφωνα με το κείμενο, ποιες είναι οι σημαντικότερες αιτίες (στον τομέα της εργασίας);
3. Τι προκαλεί κυρίως τον φόβο, αφού δεν είναι το διαφορετικό χρώμα;
4. Τι ήταν πολλοί Έλληνες στις δεκαετίες του '50 και του '60;

κάνω άσκηση στη γραμματική...

Γραμματική

A. 1. ο μεγαλύτερος (κίνδυνος), 2. η πιθανή (εξέλιξη), 3. η ασφαλής (περιοχή) : να γράψετε τους τρεις βαθμούς των επιθέτων (μονολεκτικά), στον τύπο που βρίσκεται το καθένα:

	<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
1. ο μεγαλύτερος:	_____	_____	_____
2. η πιθανή:	_____	_____	_____
3. η ασφαλής:	_____	_____	_____

B. 1. το μίσος - 2. το έγκλημα - 3. η παρέλαση: να γράψετε τη Γενική και την Αιτιατική και στους δύο αριθμούς (μαζί με το άρθρο):

	1. <u>το μίσος</u>	2. <u>το έγκλημα</u>	3. <u>η παρέλαση</u>
Γεν. ενικού:	_____	_____	_____
Αιτ. ενικού:	_____	_____	_____
Γεν. πληθ.:	_____	_____	_____
Αιτ. πληθ.:	_____	_____	_____

Γ. Να βρείτε τα λάθη στις προτάσεις και να γράψετε από κάτω τα σωστά (συνολικά 10 λάθη):

- Οι συγγραφείς που μου αρέσουν είναι η Αγκάθα Κρίστι και ο Ζωρζ Σιμενόν. Γράφουν περιπετειώδες αστυνομικά μυθιστορήματα.

- Κάθε βράδι, βλέπω στην τηλεόραση τα 'Γεγονός στις 8'. Έχουν μεγάλο ενδιαφέρον.
- Τα παιδιά πρέπει να αισθάνονται ασφαλές με τους γονέους τους.
- Η εκλογές είναι πολύ σημαντικές σε όλα τα κράτοι.

1. _____	6. _____
2. _____	7. _____
3. _____	8. _____
4. _____	9. _____
5. _____	10. _____

Δ. Να διαλέξετε τον σωστό από τους τύπους που είναι μέσα σε παρένθεση (Προσοχή: μόνο ένας τύπος είναι ο σωστός):

1. Πριν πάω για ύπνο, σβήνω όλα τα _____ (α. φως, β. φώτες, γ. φώτα) στο σπίτι.
2. Δεν πιστεύω στις ιστορίες με _____ (α. τέρατα, β. τέρας, γ. τέρα).
3. Μένουμε στην _____ (α. οδό, β. οδός, γ. οδούς) Βενιζέλου, στα Πατήσια.
4. Όλοι οι _____ (α. πρέσβες, β. πρέσβοι, γ. πρέσβεις) ταξιδεύουν πολύ.
5. Οι τιμές _____ (α. των προϊόν, β. τα προϊόντα, γ. των προϊόντων) στην αγορά δεν είναι καθόλου καλές. Όλα είναι πολύ ακριβά!
6. Σ' αυτήν _____ (α. τον παράγραφο, β. την παράγραφος, γ. την παράγραφο) υπάρχουν οι πιο σημαντικές πληροφορίες του κειμένου.
7. Μου αρέσουν _____ (α. οι αγώνες, β. τους αγώνες, γ. οι αγόνοι) _____ (α. ποδόσφαιρο, β. ποδοσφαίρου, γ. ποδόσφαιρα), αλλά τους βλέπω συνήθως στην τηλεόραση, δεν πάω στο γήπεδο.
8. Το βίντεο είναι ένας φτηνός τρόπος _____ (α. διασκέδασης, β. διασκέδαση, γ. διασκεδάσεις).

Ε. 1. αύξησε - 2. παρατηρείται - 3. αναπτύχθηκε: να γράψετε τη μετοχή των ρημάτων και στις δύο φωνές (στην παθητική φωνή, να γράψετε την Ονομαστική ενικού στο αρσενικό):

	<u>Ενεργητική μετοχή</u>	<u>Παθητική μετοχή</u>
1. αύξησε:	_____	_____
2. παρατηρείται	_____	_____
3. αναπτύχθηκε	_____	_____

Προσοχή!

Στα επίθετα λέμε: πιο καλός / καλύτερος - πιο κακός / χειρότερος - πιο μεγάλος / μεγαλύτερος...

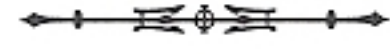
ΟΧΙ πιο καλύτερος - πιο χειρότερος - πιο μεγαλύτερος...

Δ΄ ΜΕΡΟΣ

10 – 1

ΑΠΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

(για εφήβους και νέους)

47. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896 και ο Τρικούπης

Το 1894, ο τελευταίος χρόνος της πρωθυπουργίας του [Χαρίλαου Τρικούπη], είναι φορτωμένο από δουλειά.

Τον Οκτώβριο έρχεται ο βαρόνος Πιερ ντε Κουμπερτέν. Οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες θα γίνουν σε δύο χρόνια και ο βαρόνος είναι ανήσυχος. Είναι η Ελλάδα έτοιμη; Μπορεί ν' αναλάβει την ευθύνη; Ύστερα το βλέμμα του Κουμπερτέν πέφτει στο τηλέφωνο που υπάρχει πάνω στο γραφείο του Τρικούπη.

«Έχετε τηλέφωνα στην Ελλάδα;» λέει ξαφνιασμένος.

Ο Τρικούπης χαμογελά.

«Από εδώ και δύο χρόνια», λέει.

Από το 1892 όλες οι δημόσιες υπηρεσίες στην Αθήνα έχουν τηλέφωνο. Ήταν το τελευταίο έργο που έκανε πριν παραδώσει την προηγούμενη πρωθυπουργία στον Δεληγιάννη.

Ο Κουμπερτέν αναπνέει με ανακούφιση [...] Να που η Ελλάδα εκτός από ληστές έχει και τηλέφωνα! Κυρίως όμως έχει αυτό τον παράξενο πρωθυπουργό με την αγγλική ρεντιγκότα, που μοιάζει σαν να το 'σκασε απ' τη Βουλή των Κοινοτήτων.

«Ραντεβού λοιπόν στην Ολυμπιάδα του 1896, κύριε πρόεδρε», λέει ο Κουμπερτέν.

Θα πρέπει να 'χει κανείς πολύ άρρωστη φαντασία για να φανταστεί πώς θα γίνει το ραντεβού αυτό – με τον Τρικούπη να ξεψυχάει στις Κάννες, την ώρα ακριβώς που ο Σπύρος Λούης [σημείωση: ο έλληνας νικητής στο Μαραθώνιο] θα αποθεώνεται στο Παναθηναϊκό Στάδιο...

Φρέντυ Γερμανός, *Γυναίκα από βελούδο*, εκδόσεις Καστανιώτη, 1998

Λεξιλόγιο

φορτώνω - φορτωμένος

οι Ολυμπιακοί Αγώνες

το βλέμμα

ξαφνιασμένος

η δημόσια υπηρεσία

παραδίδω

αναπνέω - η αναπνοή

η ανακούφιση - ανακουφίζω

η ρεντιγκότα

'το σκάω'

ξεψυχάω -ώ

αποθεώνω -ομαι

γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά

? Ερωτήσεις

1. Πότε και πού έγινε η διοργάνωση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων της νέας εποχής;

2. Ποιος Γάλλος είχε την έμπνευση γι' αυτήν τη νέα διοργάνωση; Γιατί είναι ανήσυχος, σύμφωνα με το κείμενο;

3. Ποιος ήταν πρωθυπουργός της Ελλάδας δύο χρόνια πριν από τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες και προετοίμασε τη χώρα γι' αυτούς;

4. Ποια ήταν τα δύο στοιχεία που έκαναν εντύπωση στον Γάλλο κατά την επίσκεψή του στον έλληνα πρωθυπουργό;

5. Ποια αντίθεση υπάρχει στο τέλος του κειμένου;

Γλωσσικές ασκήσεις

A. 'Υστερα, το βλέμμα του γάλλου υπεύθυνου πέφτει στο τηλέφωνο που υπάρχει πάνω στο γραφείο...': να αλλάξετε αυτήν τη φράση στον πληθυντικό:

B. τηλέφωνο: να γράψετε άλλες τρεις λέξεις που αρχίζουν με τον ίδιο τρόπο:
1. _____ 2. _____ 3. _____

Γ. 'Τον Οκτώβριο ... την ευθύνη': να αλλάξετε αυτό το κομμάτι του κειμένου στον Αόριστο (στα ρήματα, μόνο στην Οριστική – η έκφραση 'σε δύο χρόνια' να γίνει 'πριν από δύο χρόνια'):

Δ. 1. παρέδωσε - 2. αναπνέει: να γράψετε στο ίδιο πρόσωπο και στην ίδια φωνή α. τον Ενεστώτα, β. το Στιγμιαίο Μέλλοντα και γ. τον Αόριστο, στην Οριστική:

α. Ενεστώτας   β. Στιγμιαίος Μέλλοντας   γ. Αόριστος
1. παρέδωσε: _____
2. αναπνέει: _____

Ε. η ανακούφιση: να γράψετε τρεις λέξεις της ίδιας οικογένειας (παράγωγες):
α. _____ β. _____ γ. _____

48. Ο ηλεκτρισμός για πρώτη φορά στα Δωδεκάνησα

Όλες οι ηλεκτρικές λάμπες άναψαν και φώτισαν τον τόπο.

«Ααα», ακούστηκε μόνο στην αρχή. Οι άνθρωποι εντυπωσιασμένοι κοιτούσαν άφωνοι. Μετά, μόλις συνήλθαν απ' την πρώτη έκπληξη, άρχισαν να λένε και να επαναλαμβάνουν ο ένας στον άλλον «Τα 'λεχτρικά», «Τα 'λεχτρικά» (σημείωση: τα ηλεκτρικά - δηλαδή ο ηλεκτρισμός, που εμφανίστηκε στη δεκαετία του '20 στα Δωδεκάνησα), λες και η επανάληψη θα έφερνε και την αφομοίωση του εξαιρετικού γεγονότος. Έπειτα άρχισαν να κινούνται προς τα μαγαζιά, να μπαίνουν στα ηλεκτροφωτισμένα καφεενεία και τα μπακάλικα, να δίνουν συγχαρητήρια στους υπερήφανους ιδιοκτήτες και να δέχονται το κέρασμα. Ήταν πράγματι ένα πανηγύρι.

Η Μαρία δεν ακολούθησε το πλήθος. [...] Γύριζε γύρω γύρω κυνηγώντας τη σκιά της, όπως η γάτα προσπαθεί να πιάσει την ουρά της. Ζαλίστηκε και στάθηκε. Τα φώτα της προκυμαίας έκαναν τρελούς κύκλους. Η καρδιά της χτυπούσε με δύναμη. Καταλάβαινε ότι ζούσε κάτι μοναδικό κι όταν θα μεγάλωνε και θ' αποκτούσε παιδιά κι εγγόνια, θα μπορούσε να τους λέει: «Ήμουνα κι εγώ εκεί όταν ήρθαν τα 'λεχτρικά». Ήταν κι αυτή μια κουκίδα σε μια ιστορική στιγμή.

Ευγενία Φακίνου, *Έρωσ, Θέρος, Πόλεμος*, εκδόσεις Καστανιώτη, 2003

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά

φωτίζω

άφωνος

συνέρχομαι

επαναλαμβάνω - η επανάληψη

ηλεκτροφωτισμένος

το μπακάλικο

το κέρασμα

το πανηγύρι

ζαλίζομαι

η προκυμαία

αποκτώ

η κουκίδα

τα συγχαρητήρια

η αφομοίωση – αφομοιώνω

? Ερωτήσεις

1. Τι καινούργιο και σημαντικό γίνεται στο κείμενο;

---

2. Πότε και πού συμβαίνει αυτό το σπουδαίο γεγονός;

---

3. Τι κάνουν οι κάτοικοι μετά την πρώτη έκπληξη;

---

4. Πώς ένιωθε η Μαρία; Σε ποιους ήθελε να μιλήσει (αργότερα) γι αυτές τις στιγμές;

---

5. Τι ατμόσφαιρα μας περιγράφει η συγγραφέας; Ποιο συναίσθημα είναι πολύ έντονο στους ανθρώπους;

Γλωσσικές ασκήσεις

Α. ‘Οι ηλεκτρικές λάμπες άναψαν και φώτισαν τον τόπο... Οι άνθρωποι εντυπωσιασμένοι κοιτούσαν άφωνοι. Μετά, μόλις συνήλθαν απ’ την έκπληξη, άρχισαν να λένε και να επαναλαμβάνουν: «Τα ηλεκτρικά, τα ηλεκτρικά»’: να αλλάξετε αυτό το κείμενο από τον πληθυντικό στον ενικό:

Β. άφωνος - αυτή η λέξη σχηματίζεται από: α (στερητικό) + φωνή: να βρείτε άλλες τρεις λέξεις που να αρχίζουν με τον ίδιο τρόπο:

1. _____ 2. _____ 3. _____

Γ. 1. του εξαιρετικού γεγονότος - 2. τα φώτα - 3. τους τρελούς κύκλους - 4. το πλήθος - 5. η ιστορική στιγμή - 6. τους υπερήφανους ιδιοκτήτες: να γράψετε τον άλλο αριθμό, στον ίδιο τύπο (πτώση):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Δ. 1. άναψαν - 2. φώτισαν - 3. συνήλθαν - 4. ακολούθησε - 5. ζαλίστηκε: σε αυτά τα ρήματα που είναι στον Αόριστο, να γράψετε στον ίδιο τύπο (πρόσωπο και φωνή) α. τον Ενεστώτα, β. το Στιγμιαίο Μέλλοντα:

- Αόριστος   α. Ενεστώτας   β. Στιγμιαίος Μέλλοντας
1. άναψαν   _____   _____

49. Το 'κλίμα' της μεταξικής δικτατορίας

Ο χωροφύλακας πήγε τη Ρηνούλα στον Λάμπρο και περίμενε παραδίπλα να τελειώσει η επίσκεψη. Η Ρηνούλα έβαλε τα κλάματα όταν είδε τον Λάμπρο σ' αυτή την κατάσταση. Δεν ήταν βέβαια όπως τον είδε η μάνα του πριν μερικές μέρες, αλλά ήταν εμφανέστατα τα σημάδια των βασανισμών και του ξυλοδαρμού. Του φίλησε τα χτυπημένα του χέρια. Ήταν καθισμένοι ο ένας απέναντι στον άλλο μ' ένα τραπέζι ανάμεσά τους. Έσκυψε και τον ρώτησε: «Γιατί, Λάμπρο; Πες μου: γιατί; Θέλω να ξέρω».

«Μη ρωτάς. Δεν υπάρχουν 'γιατί' σ' αυτές τις ιστορίες. Ούτε ερωτήσεις ούτε απαντήσεις».

«Είναι τόσο σπουδαίο, ώστε να υποφέρεις όλα αυτά; Ακόμα κι εκείνα που σε περιμένουν;»

«Ναι, Ρηνούλα, είναι τόσο σπουδαίο. Μη με ρωτάς τίποτ' άλλο, σε παρακαλώ. Και πρόσεχε [...] Όσο για μένα, διάλεξα αυτό το δρόμο. Και δεν πρόκειται να μετανιώσω ποτέ».

«Την εξορία πώς θα την αντέξεις;»

«Δεν είμαι μόνος. Είμαστε πολλοί κι αντέχουμε. Σ' ευχαριστώ που ήρθες... Να με σκέφτεσαι καμιά φορά». Της φίλησε το χέρι. «Πήγαινε τώρα. Και πρόσεχε... Αντίο».

Η Ρηνούλα σηκώθηκε αναστατωμένη. Στην πόρτα γύρισε και ξανακοίταξε τον Λάμπρο. Πώς άντεξε; Πού βρήκε τόσο κουράγιο; Ένας θαυμασμός την πλημμύρισε. Του έγνεψε μ' ένα χαμόγελο και βγήκε. Ο χωροφύλακας την ανέβασε στο γραφείο του Μανιά [...]

«Πώς τον είδατε τον κύριο Κατσιώτη;»

«Πώς να τον δω; Υποφέρει.»

«Δεν θα υπέφερε καθόλου, δεσποινίς Μάντακα, εάν έκανε το απλούστερο.»

«Δηλαδή;»

«Μια υπογραφή.»

«Τι υπογραφή;»

«Μια υπογραφή σ' ένα απλό κείμενο.»

«Τι κείμενο;»

«Ένα τυπικό κείμενο με το οποίο τους αποκηρύσσει.»

«Ποιους;»

«Τους κομμουνιστές.»

«Τους κομμουνιστές;»

«Ε, ναι, δεν ξέρετε ότι είναι οι εχθροί της πατρίδος;»

«Το 'χω ακούσει να το λένε... Με συγχωρείτε, εγώ είμαι τελείως άσχετη μ' αυτά... αλλά μου είναι αδύνατον να φανταστώ ότι ο Λάμπρος Κατσιώτης είναι εχθρός της πατρίδος.»

«Αφήστε σ' εμάς, δεσποινίς Μάντακα, να ξέρουμε κάτι περισσότερο. Στο κάτω κάτω, αυτή είναι η δουλειά μας».

(* Στο βιβλίο, η Ρηνούλα Μάντακα και ο Λάμπρος Κατσιώτης ήταν δάσκαλοι δημοτικού σχολείου στα χρόνια της δικτατορίας του Μεταξά. Άνδρες της Ασφάλειας έχουν συλλάβει τον Λάμπρο. Τον οδηγούν στην φυλακή, όπου τον βασανίζουν. Εκεί τον επισκέπτεται η Ρηνούλα.)

Ντόρα Γιαννακοπούλου, *Η πρόβα του νυφικού*, εκδόσεις Καστανιώτη, 1993

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά

ο χωροφύλακας

εμφανέστατος-η-ο < εμφανής-ής-ές

ο βασανισμός

ο ξυλοδαρμός

σκούβω

υποφέρω

αναστατωμένος -η -ο

η εξορία

γνέφω

πλημμυρίζω

μετανιώνω

αντέχω

αποκηρύσσω

? Ερωτήσεις

1. Πού επισκέπτεται η Ρηνούλα τον Λάμπρο, συνάδελφό της στο σχολείο; Πώς νιώθει και πώς αντιδρά όταν τον βλέπει;

2. Σε τι κατάσταση βρίσκεται ο Λάμπρος; Από ποιες χαρακτηριστικές λέξεις του κειμένου φαίνεται η κατάστασή του;

3. Η Ρηνούλα μιλάει για εξορία. Γιατί;

4. Τι δείχνουν οι απαντήσεις του Λάμπρου στην Ρηνούλα; Γιατί πιστεύει ο ίδιος πως θα αντέξει τους βασανισμούς;

---

5. Τι αισθήματα νιώθει και πώς σκέφτεται η Ρηνούλα όταν βγαίνει από το κελί του Λάμπρου;

---

6. Τι προτείνει ο διευθυντής της Ασφάλειας (κ. Μανιάς) στη Ρηνούλα όταν εκείνη πηγαίνει στο γραφείο του;

---

7. Κατά την γνώμη του αστυνομικού διευθυντή, ποιος είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος και εχθρός της Ελλάδας, εκείνη την εποχή;

---

8. Τα λόγια του Λάμπρου «...διάλεξα αυτό το δρόμο. Και δεν πρόκειται να μετανιώσω ποτέ», τι χαρακτήρα φανερώνουν;

Γλωσσικές ασκήσεις

A. Να αλλάξετε στον Ενεστώτα το κομμάτι του κειμένου από: 'Η Ρηνούλα σηκώθηκε ... τον κύριο Κατσιώτη;'

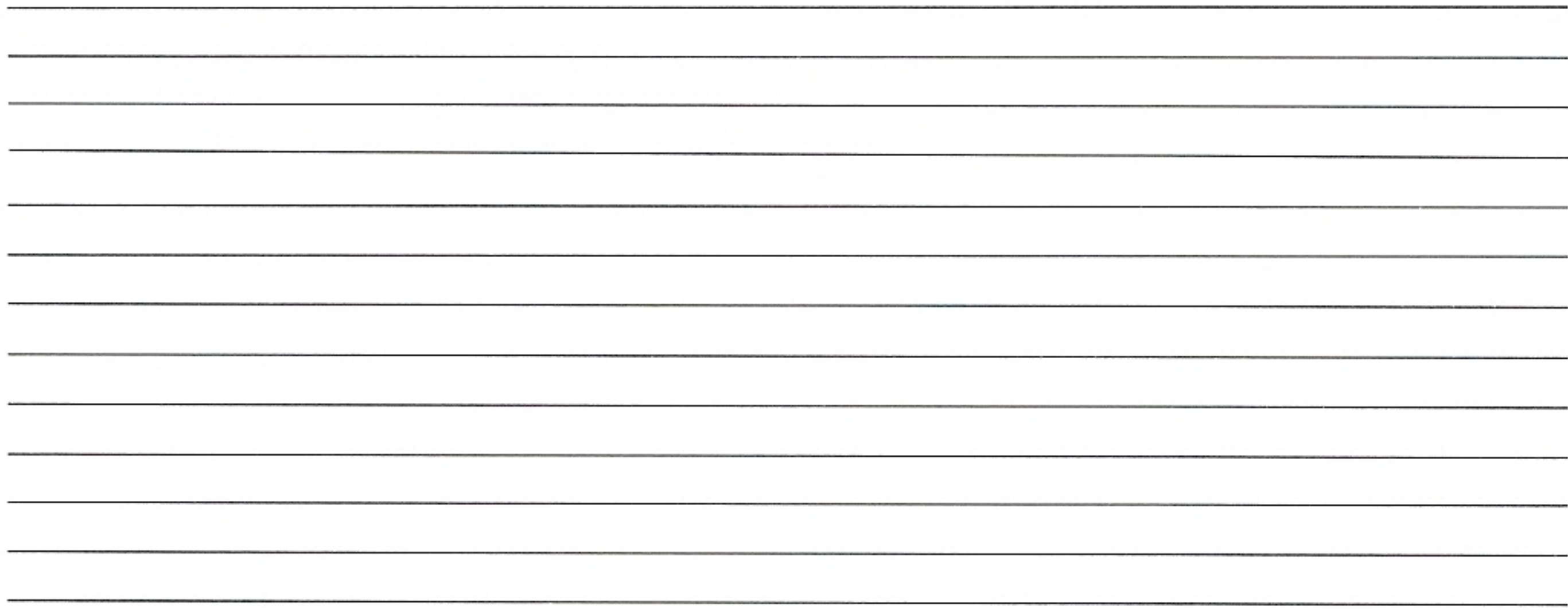
B. 1. εμφανέστατα (σημάδια) - 2. (το) απλούστερο - 3. (κάτι) περισσότερο: να γράψετε τους τρεις βαθμούς των επιθέτων αυτών, μονολεκτικά, στον τύπο που βρίσκεται το καθένα:

	1. εμφανέστατα	2. απλούστερο	3. περισσότερο
ΘΕΤΙΚΟΣ:	_____	_____	_____
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ:	_____	_____	_____
ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ:	_____	_____	_____

50. Στα χρόνια της γερμανικής Κατοχής

Όλα τα παιδιά βάλανε τα γέλια και πετάχτηκαν από τη θέση τους. Ο κύριος Λουκάτος πήγε αργά και σοβαρά κι άνοιξε διάπλατα την πόρτα. Έξω στεκότανε ένα κάρο φορτωμένο με καζάνια. Δυο κυρίες καλοντυμένες και μια κοπέλα, με μαύρο πουλόβερ και ξέθωρη γαλάζια φούστα, ρωτούσανε ποιος είναι ο δάσκαλος. Γύρω είχε μαζευτεί κόσμος. Έτσι όπως μαζεύεται πάντα στη γειτονιά άμα γίνεται κάτι. Δε μιλούσανε (...) Μονάχα μια γυναίκα σήκωσε τα δυο της χέρια ψηλά και φώναξε:

— Τα παιδάκια μας θα φάνε!

Οι κυρίες με το κορίτσι μιλούσανε με τον κύριο Λουκάτο. Κάτι άνθρωποι ξεφόρτωναν τα καζάνια, τα 'βαλαν μέσα στο σχολείο κι ύστερα ο δάσκαλος γύρισε στα παιδιά και τους είπε με ύφος επίσημο, λες κι έβγαζε λόγο για την Εθνική γιορτή:

— Πάρτε τα κουτιά σας και μπειτέ στη σειρά. Αρχίζει το συσσίτιο.

Βρόντηξαν τα τενεκεδάκια, σίγησαν ξανά, κι ο κύριος Λουκάτος έδινε τα παραγγέλματα όπως στην παρέλαση: «Οι μικροί μπροστά, οι μεγάλοι πιο πίσω, οι άλλοι στη μέση. Μη θορυβείτε...»

Ο Σωτήρης κι ο Πέτρος στεκόντανε στη μέση.

Άλκη Ζέη, *Ο Μεγάλος περίπατος του Πέτρου*, εκδόσεις Κέδρος, 1971

Λεξιλόγιο

διάπλατα
το κάρο
το καζάνι
ξέθωρος
το ύφος
το συσσίτιο
βροντάω -ώ
το τενεκεδάκι
σιγώ
το παράγγελμα
θορυβώ

γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά

? Ερωτήσεις

1. Σε ποια εποχή και σε ποιο μέρος συμβαίνουν όσα περιγράφει το κείμενο;

2. Πώς ήταν η κατάσταση στην Ελλάδα τότε;

3. Τι είναι το συσσίτιο; Ποιος το μοιράζει και σε ποιους;

4. Πώς έδειξε τον ενθουσιασμό της μια γυναίκα; Γιατί ήταν τόσο χαρούμενη;

5. Με τι τρόπο μίλησε ο δάσκαλος; Γιατί νομίζετε πως είχε αυτό το ύφος;

6. Με ποια σειρά περιμένουν τα παιδιά το φαγητό; Μέσα σε τι το τρώνε;

Γλωσσικές ασκήσεις

A. 1. διάπλατα - 2. παραγγέλματα - 3. ξεφόρτωναν: να βρείτε άλλες δύο λέξεις (για την κάθε περίπτωση) που αρχίζουν με τον ίδιο τρόπο (δια - παρά - ξε):

1. διάπλατα	α. _____	β. _____
2. παραγγέλματα	α. _____	β. _____
3. ξεφόρτωναν	α. _____	β. _____

B. 'Ο κύριος Λουκάτος πήγε αργά και σοβαρά και άνοιξε διάπλατα την πόρτα. Έξω στεκόταν(ε) ένα κάρο φορτωμένο με καζάνια... Μια γυναίκα σήκωσε ψηλά τα χέρια της και φώναξε...': να αλλάξετε το κείμενο, γραμμένο στον Αόριστο, α. στον Ενεστώτα, β. στο Στιγμιαίο Μέλλοντα:

	α. <u>Ενεστώτας</u>	β. <u>Στιγμιαίος Μέλλοντας</u>
1. πήγε	_____	_____
2. άνοιξε	_____	_____
3. στεκόταν	_____	_____
4. σήκωσε	_____	_____
5. φώναξε	_____	_____

Γ. 'Πάρτε τα κουτιά σας και μπίτε στη σειρά... Βρόντηξαν τα τενεκεδάκια, σίγησαν ξανά... Οι μικροί μπροστά, οι μεγάλοι πιο πίσω, οι άλλοι στη μέση. Μη θορυβείτε...': να αλλάξετε το κείμενο από τον πληθυντικό στον ενικό:

51. 'Ζητείται ελπίς' στην Ελλάδα και στον κόσμο μετά τον πόλεμο

Όταν μπήκε στο καφενείο, κείνο το απόγευμα, ήταν νωρίς ακόμα. Κάθισε σ' ένα τραπέζι, πίσω από το μεγάλο τζάμι που έβλεπε στη λεωφόρο. Παράγγειλε καφέ. Σε άλλα τραπέζια, παίζανε χαρτιά ή συζητούσαν.

Ήρθε ο καφές. Άναψε τσιγάρο, ήπια δυο γουλιές, κι άνοιξε την απογευματινή εφημερίδα.

Καινούργιες μάχες είχαν αρχίσει στην Ινδοκίνα [...]

«Η σκιά ενός νέου παγκόσμιου πολέμου [...]» ήταν ο τίτλος μιας άλλης είδησης.

Ύστερα διάβασε άλλα πράγματα: το έλλειμμα του προϋπολογισμού, προαγωγές εκπαιδευτικών, μια απαγωγή, ένα βιασμό, τρεις αυτοκτονίες. Οι δύο για οικονομικούς λόγους. Δύο νέοι, 30 και 32 χρονών. Ο πρώτος άνοιξε το γκάζι, ο δεύτερος χτυπήθηκε με πιστόλι.

Αλλού είδε κριτική για ρεσιτάλ πιάνου, έπειτα κάτι για τη μόδα [...]

Άναψε κι άλλο τσιγάρο. Έριξε μια ματιά στις 'Μικρές αγγελίες':

ΠΩΛΕΙΤΑΙ νεόδμητος μονοκατοικία, κατασκευή αρίστη [...]

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ [...]

ΖΗΤΕΙΤΑΙ πιάνο [...]

Σκέψεις γυρίζανε στο νου του.

Από τότε που τέλειωσε ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, η σκιά του Τρίτου δεν είχε πάψει να βαραίνει πάνω στον κόσμο μας [...]

Δεν είχε αλλάξει καθόλου προς το καλύτερο η ζωή μας ύστερ' από τον πόλεμο. Όλα είναι τα ίδια σαν και πριν. Κι όμως είχε ελπίσει κι αυτός, όπως είχαν ελπίσει εκατομμύρια άνθρωποι σ' όλη τη Γη [...]

Δεν έφταιγε η εφημερίδα που έκανε τώρα αυτές τις σκέψεις [...]

Είχε πολεμήσει κι αυτός στον τελευταίο πόλεμο. Και είχε ελπίσει. Μα τώρα ήτανε πια χωρίς ελπίδα [...]

Μια σειρά από διαψεύσεις ελπίδων ήταν η ζωή του. Είχε ελπίσει τότε... Είχε ελπίσει ύστερα... [...]

Ξανάριξε μια ματιά στην εφημερίδα: η Ινδοκίνα, [...] το ρεσιτάλ πιάνου, οι δύο αυτοκτονίες για οικονομικούς λόγους, οι 'Μικρές Αγγελίες'...

ΖΗΤΕΙΤΑΙ γραφομηχανή...

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ραδιογραμμόφωνο...

ΖΗΤΕΙΤΑΙ τζιπ [...]

Έβγαλε την ατζέντα του, έκοψε ένα φύλλο κι έγραψε με το μολύβι του:

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ελπίς

Ύστερα πρόσθεσε το όνομά του και τη διεύθυνσή του. Φώναζε το γκαρσόνι. Ήθελε να πληρώσει, να πάει κατευθείαν στην εφημερίδα, να δώσει την αγγελία του, να παρακαλέσει, να επιμείνει να μπει οπωσδήποτε στο αυριανό φύλλο.

Αντώνης Σαμαράκης, Ζητείται ελπίς (από το διήγημα «Ζητείται ελπίς»), εκδόσεις Καστανιώτη, πρώτη έκδοση 1954

<u>Λεξιλόγιο</u>	γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά
παραγγέλνω	_____
απογευματινός	_____
το έλλειμμα	_____
# το πλεόνασμα	_____
ο προϋπολογισμός	_____
η προαγωγή	_____
η απαγωγή	_____
ο βιασμός	_____
η αυτοκτονία	_____
νεόδημος	_____
η σκιά	_____
η διάψευση	_____
η γραφομηχανή	_____

? Ερωτήσεις

1. Σε ποια εποχή συμβαίνουν αυτά για τα οποία μιλάει ο συγγραφέας;

2. Πώς ήταν η κατάσταση στην Ελλάδα τότε, στην οικονομία και στην κοινωνία;

3. Ποιες ειδήσεις στην εφημερίδα βάζουν σε σκέψη το συγγραφέα; Είναι ευχάριστες ή όχι;

4. Μιας και ο συγγραφέας πολέμησε, τι περίμενε μετά το τέλος του πολέμου; Πραγματοποιήθηκε αυτό;

5. 'Μια σειρά από διαψεύσεις ελπίδων ήταν η ζωή του': πώς καταλαβαίνετε αυτή τη φράση;

6. Γιατί ο συγγραφέας θέλει να μπει οπωσδήποτε η αγγελία του στην εφημερίδα της επόμενης μέρας;

7. Τι συμβολίζει η έκφραση 'Ζητείται ελπίς' (που είναι και ο τίτλος του βιβλίου); Γιατί ο συγγραφέας θέλει να την δημοσιεύσει μαζί με τις 'Μικρές αγγελίες';

8. Τι αισθήματα μας μεταφέρει το κείμενο για τους ανθρώπους την εποχή εκείνη (1954);

Γλωσσικές ασκήσεις

A. 1. οι διαψεύσεις - 2. το έλλειμμα - 3. στη λεωφόρο - 4. ο καφές: να γράψετε τη Γενική και την Αιτιατική ενικού και πληθυντικού (με το άρθρο):

	1. <u>διαψεύσεις</u>	2. <u>έλλειμμα</u>	3. <u>λεωφόρο</u>	4. <u>καφές</u>
Γεν. ενικού:	_____	_____	_____	_____
Αιτ. ενικού:	_____	_____	_____	_____
Γεν. πληθ.:	_____	_____	_____	_____
Αιτ. πληθ.:	_____	_____	_____	_____

B. 'Όταν μπήκε στο καφενείο, κείνο το απόγευμα, ήταν νωρίς ακόμα. Κάθισε σ' ένα μεγάλο τραπέζι πίσω απ' το μεγάλο τζάμι... Παράγγειλε καφέ... Ήρθε ο καφές, ήπιε δυο γουλιές, άναψε τσιγάρο κι άνοιξε την απογευματινή εφημερίδα.' : να αλλάξετε το κείμενο, α. στον Ενεστώτα, β. στο Στιγμιαίο Μέλλοντα (η αλλαγή είναι στα ρήματα):

α. Στον Ενεστώτα:

β. Στο Στιγμιαίο Μέλλοντα:

Γ. 1. το καφενείο - 2. η εφημερίδα - 3. ο προϋπολογισμός: για το καθένα από αυτά τα ουσιαστικά, να γράψετε άλλα δύο που να ακολουθούν τον ίδιο κανόνα ορθογραφίας για τις καταλήξεις τους:

1. το καφενείο	α. _____	β. _____
2. η εφημερίδα	α. _____	β. _____
3. ο προϋπολογισμός	α. _____	β. _____

52. 'Είμαι ένας άνθρωπος που δεν έχει πατρίδα'

Ένα μικρό ρομείο, σαράντα χιλιάδες ψυχές, είμαστε δω σε τούτη την πόλη. Περισσότεροι δηλαδή κι απ' όλο το Βόλο. Και τους έχουμε βέβαια κάμποσους τέτοιους και μεις - το κουβάλησαν εδώ το χωριό τους, στο χωριό τους γυρίζουνε και κοιμούνται το βράδι, στο χωριό τους ξυπνούνε κάθε πρωί και περιμένουν ν' ακούσουνε τα κοκόρια, που δε λαλούν στη Στουτγκάρτη - περπατούνε πάνω στην άσφαλτο και δεν έχουνε κοτρώνια για να σκοντάψουν, παραπατούνε και παραδέρνουν μέσα στα σίδερα, τα γυαλιά, τ' αλουμίνια που 'ναι γύρω τους. Δε σου λέω γι' αυτούς - δεν είναι δική μου δουλειά - πήγαινε βρες τους - μπορεί να σου πουν αυτοί περισσότερα για το ρομείο που ζητάς. Εγώ - για μένα σου λέω.

Και σου λέω, λοιπόν, πως είμαι τέσσερα χρόνια φευγάτος και τη νοσταλγία της πατρίδας που λένε, ποτές δεν την είχα. Δεν την ξέρω πώς είναι. Φαίνεται δηλαδή πως εγώ δεν έχω πατρίδα, δεν την έχω στην πατρίδα μου την πατρίδα, όπως την έχουν αυτές οι ανόητες οι Σπανιόλες, οι δικοί μας που βασανίζονται με τη νοσταλγία της, ο Σκουρογιάννης ο φίλος μου με το μεγάλο Ντομπρίνοβο που μας λέει. Εγώ ποτέ δε γυρίζω στη Σούρπη, στο σταθμό των λεωφορείων που στεκόταν η Αναστασία και με περίμενε, στην πλατεία του Αλμυρού που βρισκότανε το σινεμά μας της Κυριακής, στο ξυλάδικο, στο μαγέρικο του Βόλου που πηγαίναμε με το Μάστορα, δεν συλλογίζομαι τον εαυτό μου μέσα σ' αυτά, δεν θέλω να ξαναπάω.

Είμαι, λοιπόν, ένας άνθρωπος που δεν έχει πατρίδα.

Δημήτρης Χατζής, *Το διπλό βιβλίο* (από το διήγημα «Ο Κάσπαρ Χάουζερ στην έρημη χώρα») εκδόσεις Κείμενα - Καστανιώτη, 1977

Λεξιλόγιο

γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά

το ρομείο

κάμποσος -η -ο

κουβαλώ

λαλώ

η άσφαλτος

η κοτρώνα

σκοντάφτω

παραπατώ

παραδέρνω

φευγάτος -η -ο

το ξυλάδικο

συλλογίζομαι

? Ερωτήσεις

1. Σε ποια πόλη της Γερμανίας ζει και δουλεύει ο ήρωας της ιστορίας; Πόσα χρόνια βρίσκεται εκεί;

---

2. Πόσοι Έλληνες ζουν στην ίδια πόλη και πώς τους ονομάζει ο συγγραφέας; Μέσα σε τι συνθήκες και σε τι χώρο δουλεύουν;

---

3. Όταν επιστρέφουν το βράδυ από την δουλειά τους, πού νομίζουν ότι βρίσκονται οι συγκεκριμένοι Έλληνες, αυτό το «μικρό ρομέικο»; Και γιατί νιώθουν αυτήν την ανάγκη; Γιατί «κουβάλησαν εδώ το χωριό τους»;

---

4. Από ποια μικρή ελληνική πόλη έχει έρθει ο ήρωας - αφηγητής; Ποια γνωστά του πρόσωπα έμειναν εκεί;

---

5. Γιατί νομίζετε ότι δεν νοσταλγεί τίποτε από την πατρίδα του ο ήρωάς μας; Τι σημαίνει αυτό, κατά την γνώμη σας;

---

6. Πώς καταλαβαίνετε την τελευταία φράση του κειμένου: «Είμαι ένας άνθρωπος που δεν έχει πατρίδα»; Δηλώνει κάτι σημαντικό;

Γλωσσικές ασκήσεις

Α. βρες: να γράψετε άλλες τρεις Προστακτικές Αορίστου, που έχουν την ίδια κατάληξη, στο β' ενικό και στο β' πληθυντικό πρόσωπο:

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ

β' ενικό:

β' πληθυντικό:

Β. 1. συλλογίζομαι - 2. κοιμούνται - 3. κουβάλησαν: να γράψετε στο ίδιο πρόσωπο και στην ίδια φωνή α. τον Παρατατικό, β. τον Αόριστο και γ. τον Στιγμαϊό Μέλλοντα:

	1. συλλογίζομαι	2. κοιμούνται	3. κουβάλησαν
α. Παρατατικός:	_____	_____	_____
β. Αόριστος:	_____	_____	_____
γ. Στ. Μέλλοντας:	_____	_____	_____

Γ. περισσότερα: να γράψετε τους τρεις βαθμούς του επιθέτου (μονολεκτικά), στον ίδιο τύπο:

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
_____	_____	_____

Δ. να πουν: να κλίνετε 1. την Υποτακτική Ενεστώτα και 2. την Υποτακτική Αορίστου του ρήματος:

1. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	2. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Ε. την άσφαλτο: να το κλίνετε στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό, στην Ονομαστική και στην Αιτιατική, μαζί με το άρθρο:

	<u>Ενικός αριθμός</u>	<u>Πληθυντικός αριθμός</u>
Ονομαστική:	_____	_____
Αιτιατική:	_____	_____

✎ Γραπτή έκφραση

Πόσο σημαντική μπορεί να είναι η νοσταλγία για την πατρίδα, για να διατηρηθεί η συνείδηση και η 'ταυτότητα' ενός ανθρώπου που ζει μακριά από τον τόπο του; Τι δείχνουν τα παραδείγματα από την Ιστορία; (180 - 200 λέξεις)

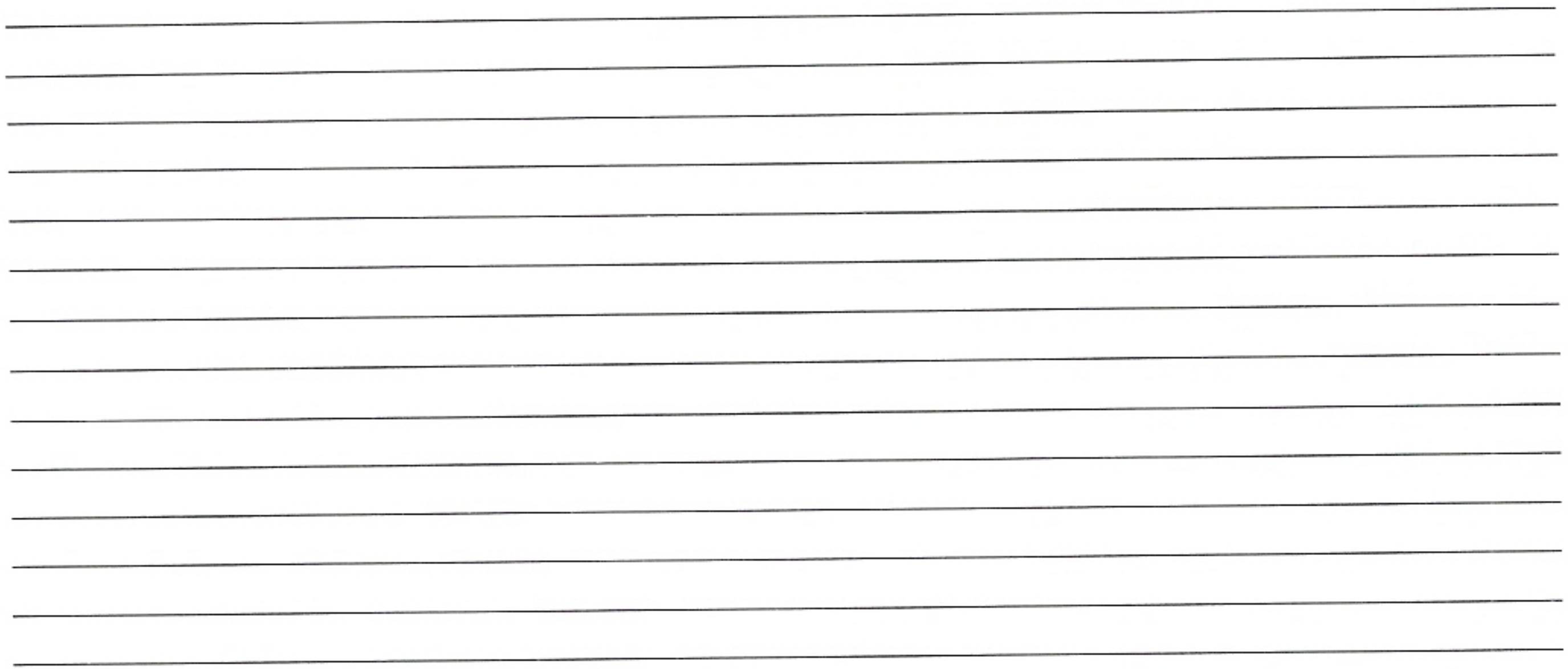

---

53. Η εποχή 'του τσιμέντου και της πολυκατοικίας' στην Αθήνα

Ζούμε στην εποχή του τσιμέντου και της πολυκατοικίας. Κι εγώ τώρα κάθομαι σε πολυκατοικία. Έχω ένα εσωτερικό δωάρι στον τρίτο όροφο. Εσωτερικά τα λένε τώρα τα διαμερίσματα που δε βλέπουν στο δρόμο αλλά στην αυλή. Μα και αυτή πια δε λέγεται αυλή αλλά ακάλυπτος χώρος. Η πολυκατοικία μας είναι σαν όλες τις άλλες που χτίζονται η μια ύστερα απ' την άλλη και σπάνια βλέπεις παράθυρο. Είναι όλο μπαλκονόπορτες και βγαίνουν σ' ένα μπαλκόνι που ζώνει την πολυκατοικία ένα γύρο και θυμίζει κατάστρωμα βαποριού. Έτσι λοιπόν, μπαλκονόπορτα και κάμαρα, και η κάθε κάμαρα μοιάζει διάδρομος. Πώς επιπλώνεται, πώς κατοικείται αυτός ο χώρος, δε χρειάζεται να το σκεφτείς εσύ. Το αποφάσισε προκαταβολικά ο αρχιτέκτονας. Σου έβαλε την πρίζα για την τηλεόραση εκεί που πρέπει να την τοποθετήσεις, σου έβαλε τις απλικες εκεί που θα μπει το 'καθιστικό', δηλαδή ο καναπές, το χαμηλό τραπέζι και δυο τεράστιες πολυθρόνες της μόδας. Το δικό μας διαμέρισμα αποτελείται από το δωμάτιο της Νέλλης, που το 'χουμε για καθιστικό, το δωμάτιο το δικό μου, την κουζίνα και το μπάνιο με παράθυρο σε φεγγίτη. Παντού υπάρχουν ντουλάπια εντοιχισμένα, τόσα όσα επιτρέπει η αναλογία του σπιτιού.

Αλλάζουν οι καιροί, αλλάζουν και οι άνθρωποι. Μέσα στις πολυκατοικίες οι άνθρωποι έγιναν αγγλοπρεπείς. Βλέπεις κάποιον στη σκάλα ή στο ασανσέρ και δε σε χαιρετά. Στέκεται μπροστά σου σαν κολόνα πάγου, φοβάσαι να τον χαιρετήσεις κι εσύ. Δεν ξέρεις καλά καλά αν είναι συγκατοικος ή ξένος. Όταν ανοίγω το πρωί το παράθυρό μου, δε βλέπω πια γελαστά πρόσωπα της παλιάς γειτονιάς. Βλέπω ανθρώπους ξένους που φοβούνται να μου πουν μια καλημέρα κι ας μας χωρίζουν μόνο τα εννιά μέτρα του ακάλυπτου χώρου. Αυτός ο ακάλυπτος χώρος πηγαίνει σε βάθος και από τις δυο πλευρές του είναι χτισμένες άλλες δύο πολυκατοικίες. Στο βάθος δεν έχει διέξοδο, αλλά μια πολυκατοικία φράζει το χώρο και δημιουργεί μια σούδα*. Δηλαδή είμαστε ένα συγκρότημα από εφτά πολυκατοικίες.

Κοιτάζοντας από το μπαλκόνι μου, που βλέπει στον ακάλυπτο χώρο, έχω την εντύπωση πως βρίσκομαι σε θεωρείο κουκλοθεάτρου. Σωστή μαριονέτα. Κάθε παράθυρο ή μάλλον κάθε μπαλκονόπορτα, είναι μια σκηνή.

Μαρία Ιορδανίδου, Η αυλή μας (απόσπασμα σε διασκευή), εκδόσεις Εστία, 1985

* η σούδα = το πέραςμα, το δρομάκι, το αυλάκι για να βγαίνουν τα νερά

<u>Λεξιλόγιο</u>	γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά
η μπαλκονόπορτα	_____
το κατάστρωμα	_____
ζώνω	_____
επιπλώνω	_____
προκαταβολικά	_____
το καθιστικό	_____
ο φεγγίτης	_____
εντοιχισμένο (ντουλάπι)	_____
αγγλοπρεπής –ής –ές	_____
ο συγκάτοικος	_____
γελαστός -ή -ό	_____
η διέξοδος	_____
φράζω	_____
το συγκρότημα (κτηρίων)	_____
η κάμαρα	_____

? Ερωτήσεις

1. Σε τι σπίτι μένει η συγγραφέας; Και για ποια εποχή κάνει λόγο;

_____

_____

2. Τι ονομάζεται 'ακάλυπτος χώρος';

_____

3. Με τι μοιάζουν, κατά την γνώμη της Ιορδανίδου, οι μπαλκονόπορτες και τα μπαλκόνια των σύγχρονων διαμερισμάτων;

_____

4. Τι άλλαξε στην συμπεριφορά των ανθρώπων σε σχέση με την παλιά γειτονιά;

_____

_____

5. Γιατί η συγγραφέας λέει: «Πώς επιπλώνεται, πώς κατοικείται αυτός ο χώρος ... το αποφάσισε προκαταβολικά ο αρχιτέκτονας»; Τι θέλει να πει με αυτό;

_____

_____

6. Τι εννοεί η Μ. Ιορδανίδου με τις φράσεις: «Αλλάζουν οι καιροί, αλλάζουν και οι άνθρωποι» και «Οι άνθρωποι έγιναν αγγλοπρεπείς»;

_____

_____

_____

7. Πιστεύετε ότι η φράση «Ζούμε στην εποχή του τσιμέντου και της πολυκατοικίας» αντιπροσωπεύει την Αθήνα του 1960 και -αν ναι- γιατί;

---

8. Γιατί η συγγραφέας χαρακτηρίζει, στο τέλος του κειμένου, τον εαυτό της «σωστή μαριονέτα»; Τι θέλει να σατιρίσει με αυτήν την έκφραση;

Γλωσσικές ασκήσεις

A. η πολυκατοικία: να βρείτε άλλες τρεις λέξεις της νέας ελληνικής, που έχουν το ίδιο πρώτο συνθετικό:

1. _____ 2. _____ 3. _____

B. 1. αποφάσισε - 2. χτίζονται - 3. επιτρέπει: να γράψετε στο ίδιο πρόσωπο και στην ίδια φωνή τους χρόνους α. Ενεστώτα, β. Παρατατικό, γ. Αόριστο και δ. Στιγμιαίο Μέλλοντα αυτών των ρημάτων:

	1. αποφάσισε	2. χτίζονται	3. επιτρέπει
α. Ενεστώτας:	_____	_____	_____
β. Παρατατικός:	_____	_____	_____
γ. Αόριστος:	_____	_____	_____
δ. Στ. Μέλλοντας:	_____	_____	_____

Γ. Να βρείτε μέσα στο κείμενο μία λέξη που, αν αλλάξετε την θέση του τόνου έχει άλλη σημασία και στη συνέχεια να γράψετε τις δύο λέξεις και τις δύο σημασίες:

1. _____ = _____
2. _____ = _____

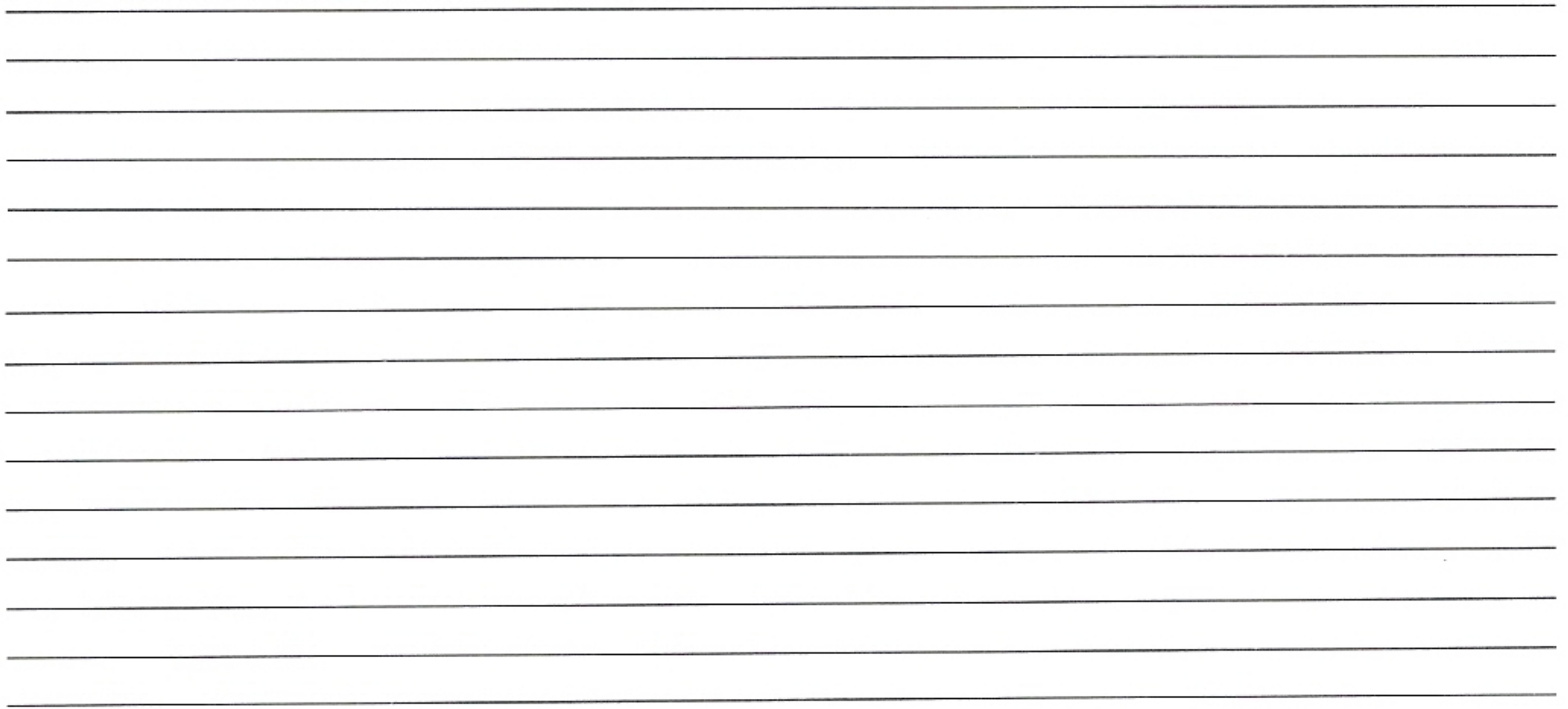
Δ. αγγλοπρεπείς: να γράψετε στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό την Ονομαστική, την Γενική και την Αιτιατική, μαζί με τα άρθρα:

	<u>Ενικός αριθμός</u>	<u>Πληθυντικός αριθμός</u>
Ονομαστική:	_____	_____
Γενική:	_____	_____
Αιτιατική:	_____	_____

54. Η δικτατορία στην Ελλάδα του 1967

Αυτό που έγινε δεν είχε ξαναγίνει. Μέσα στη νύχτα, όχι δηλαδή και τόσο νύχτα, σχεδόν πρωί, αλλά όχι και την ώρα που ξυπνάς, πιο νωρίς, άρχισαν να χτυπάνε τα κουδούνια, ντρρρρρ, ντρρρρρ κι η Λίλη νόμιζε πως έβλεπε το κακό όνειρο με την καλόγρια, πως είχε έρθει η καλόγρια να την πάρει στο μοναστήρι, αλλά όχι, ζύπνησε, κι όταν σηκώθηκε είδε τον μπαμπά όρθιο μπροστά στο θυροτηλέφωνο. Φορούσε τις πυτζάμες του με το μονόγραμμα στην τσέπη Σ.Ο. Η Λίλη στάθηκε στο διάδρομο και κοίταζε κι έτριβε τα μάτια της γιατί δεν μπορούσε να δει απ' τη νύστα. Κι από πίσω, στεκόταν ο Κάρολος, αμίλητος, και περιμένανε κι οι δύο.

— Θείε, άνοιξε, εγώ είμαι, η Τόνια είμαι, θείε!

— Τι συμβαίνει, βρε παιδί; Ανέβα! Είπε ο μπαμπάς κι η φωνή του έσβησε σαν να 'χε αμυγδαλές [...]. Όσπου ν' ανέβει η Τόνια, ο μπαμπάς καθόταν εκεί στο διάδρομο σαν χαζός και πέρναγε τα χέρια του πάνω απ' τα μαλλιά του λες και χτενιζότανε.

Ο μπαμπάς άνοιξε την πάνω πόρτα κι η μαμά στεκόταν στο χωλ και κρατούσε το νυχτικό της πάνω-πάνω εκεί που έχει ένα κορδονάκι. Όρμησε μέσα η Τόνια με τα μαλλιά να της πέφτουνε στα μάτια και κάθησε σε μια καρέκλα και είπε: — Έγινε πραξικόπημα. Και ξεφύσαγε σαν τρένο.

Ο μπαμπάς στάθηκε για ένα λεπτό κι η μαμά στάθηκε για ένα λεπτό και δεν μιλούσε κανένας. Έπειτα η μαμά έτρεξε στην κρεβατοκάμαρα κι ο μπαμπάς πήγε κι αυτός και ντύθηκε - ντύθηκε μέσα σε μια στιγμούλα. Γιατί ντύθηκαν η Λίλη δεν ήξερε. Κι η Τόνια είπε πως κατεβήκανε τα τανκς στο Σύνταγμα, πως άκουσε δελτίο ειδήσεων, ανακοίνωση, κάτι τέτοιο, στις εξήμισι το πρωί, πως είχε ξενυχτήσει γιατί διάβαζε. (Ψέμα!) Είπε, Θείε, θα πιάσουνε όσους προλάβουνε - Όσους προλάβουνε, και δεξιούς και αριστερούς, όσους βρούνε στα σπίτια τους.

Σώτη Τριανταφύλλου, *Αύριο, μια άλλη χώρα...*, εκδόσεις Πόλις, 1997

Λεξιλόγιο

η καλόγρια
το θυροτηλέφωνο
η νύστα
αμίλητος
οι αμυγδαλές
χαζός
ορμάω-ώ

γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά

το κορδόνι (-άκι)

ξεφυσάω-ώ

ξενυχτάω-ώ

πιάνω = συλλαμβάνω

? Ερωτήσεις

1. Για ποιο γεγονός στην πρόσφατη ιστορία της Ελλάδας μιλάει το κείμενο; Πότε συνέβη;

---

2. Ποιος ανακοινώνει το γεγονός αυτό στην οικογένεια της Λίλης; Με ποιες λέξεις;

---

3. Τι έγινε στο κέντρο της Αθήνας, στο Σύνταγμα; Από πού είναι αυτή η πληροφορία;

---

4. Τι ώρα χτύπησαν το κουδούνι στο σπίτι της Λίλης; Πώς ήταν η 'ατμόσφαιρα';

---

5. Γιατί ο μπαμπάς της Λίλης «καθόταν εκεί στο διάδρομο σαν χαζός και πέρναγε τα χέρια του πάνω απ' τα μαλλιά του λες και χτενιζότανε»; Τι θέλει να δείξει με αυτό η συγγραφέας;

---

6. Τι κάνουν ο μπαμπάς και η μαμά της Λίλης μόλις μαθαίνουν για τα γεγονότα; Ποιο είναι το 'κλίμα' στο σπίτι;

---

7. Σύμφωνα με το κείμενο, τι εντύπωση υπάρχει για την τύχη που θα έχουν δεξιοί και αριστεροί; Συνέβη αυτό στην πραγματικότητα;

---

8. Γενικά, όλο το κείμενο, τι 'αίσθημα' μεταφέρει; Φόβου, πανικού, χαράς...;

 Γλωσσικές ασκήσεις

A. 'Ο μπαμπάς στάθηκε για ένα λεπτό... Έπειτα η μαμά έτρεξε στην κρεβατοκάμαρα κι ο μπαμπάς πήγε κι αυτός και ντύθηκε... Κι η Τόνια είπε πως κατεβήκανε τα τανκς στο Σύνταγμα, πως άκουσε δελτίο ειδήσεων, ανακοίνωση...': να αλλάξετε το κείμενο από τον Αόριστο, στον Ενεστώτα:

B. 1. ξύπνησε - 2. σηκώθηκε - 3. φορούσε - 4. στάθηκε - 5. κοίταζε: να γράψετε την Προστακτική Αορίστου, και στα δύο πρόσωπα, στην φωνή που βρίσκεται το κάθε ρήμα:

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ

β' ενικό

β' πληθυντικό

1. ξύπνησε
2. σηκώθηκε
3. φορούσε
4. στάθηκε
5. κοίταζε

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Γ. 'Φορούσε τις πυτζάμες του με το μονόγραμμα στην τσέπη... Η Λίλη στάθηκε στο διάδρομο και κοίταζε κι έτριβε τα μάτια της γιατί δεν μπορούσε να δει (καλά)...': να αλλάξετε το κείμενο από τον ενικό στον πληθυντικό (να γράψετε: η Λίλη και ο Κάρολος):

Δ. 1. έσβησε - 2. άνοιξε - 3. κρατούσε - 4. ντύθηκαν - 5. μπορούσε - 6. καθόταν: να γράψετε τις μετοχές των ρημάτων, στη φωνή που βρίσκεται το καθένα (στην παθητική φωνή, στην Ονομαστική ενικού του αρσενικού):

1. έσβησε
2. άνοιξε
3. κρατούσε
4. ντύθηκαν
5. μπορούσε
6. καθόταν

_____
_____
_____
_____
_____
_____

Ε. 1. το όνειρο - 2. η φωνή - 3. η ανακοίνωση - 4. η νύστα: να γράψετε τα παράγωγα ρήματα:

1. το όνειρο
2. η φωνή
3. η ανακοίνωση
4. η νύστα

_____
_____
_____
_____

55. Μετανάστες και πρόσφυγες, σε μια πόλη πολυεθνική

Όποιος λείπει καιρό από τούτη τη γειτονιά και έρθει ξαφνικά τα χάνει. Δεν την αναγνωρίζει. Ένα γύρο οι καφετέριες, το προποτζίδικο, ο φούρνος, το περίπτερο και πιο μέσα στην πλατεία τα παγκάκια γεμίζουν από αλλόθρησκους και αλλοεθνείς. Άλλοι άσπροι του γάλακτος, κατάξανθοι, όπως ποτέ δεν υπήρξαμε εμείς, κι άλλοι με μια μελαχρινάδα που τέτοια δεν είχε η ράτσα μας ποτέ. Όλα τα είδη και οι αποχρώσεις, κίτρινοι, σταχτομελάχρινοι, αλλά και μπρούτζινοι, εβένινοι, σοκολατένιοι.

Είναι φθινόπωρο, Κυριακή πρωί, κόβω βόλτες και παρατηρώ. Στα παγκάκια της πλατείας αράζουν άντρες και γυναίκες μιας κάποιας ηλικίας, ντυμένοι με ρούχα σαν εκείνα που φορούσαμε παλιά. Πολλοί φοράνε παπούτσια αθλητικά στα κακοπαθημένα πόδια τους. Όλοι κουβεντιάζουν με ήχους αλλόκοτους - σύμφωνα που στραμπουλάνε τις γλώσσες τους, φωνήεντα που βγαίνουν μισά. Είναι και μερικοί, ιδίως οι νεότεροι, που μιλάνε καλά ελληνικά. Γύρω τους παίζουν παιδιά κάθε ηλικίας και γλώσσας. Παίζουν ό,τι και τα δικά μας, μπάλα. Συνήθως με κάτι πλαστικές. Κάνουν πατίνια ή ακροβατούν πάνω σε μια σανίδα με χίλια σκέρτσα, ή απλώς παίζουν κυνηγητό. Αγόρια ως επί το πλείστον.

[.....]

Τις τέσσερις γωνίες της πλατείας τις έχουν πιασμένες οι επαίτες. Είναι ο Αφρέμ, που στον πόλεμο του Αφγανιστάν έχασε το δεξί του χέρι. Κάθεται έξω από το καφενείο πάνω σε μια λινάτσα κι έχει εμπρός του απλωμένο το χάρτη της χώρας του, μαζί κι ένα πιατάκι. Είναι ο Αζίρ, από τον εμφύλιο του Λιβάνου, χριστιανός, που στέκεται όρθιος έξω από το φούρνο, απλώνοντας χέρι πείνας σε όσους βγαίνουν φορτωμένοι με αχνιστές φραντζόλες [...]. Ο Μωχάμετ από το βόρειο Ιράκ, που μιλάει κουρδικά, κάθεται μόνιμα έξω από το προποτζίδικο και απλώνει δειλά το εφηβικό του χέρι...

Μένης Κουμανταρέα, *Η γυναίκα που πετάει* (από το διήγημα «Παντός Ελεήμονος»), εκδόσεις Κέδρος, 2006

Λεξιλόγιο

το παγκάκι
αλλόθρησκος -η -ο
αλλοεθνής -ής -ές
η απόχρωση
κακοπαθημένος -η -ο
αλλόκοτος -η -ο
αράζω

γράφω στη γλώσσα μου ή στα ελληνικά

ακροβατώ

η σανίδα

το σκέρτσο

ως επί το πλείστον (έκφρ.)

ο επαίτης

η λινάτσα

αχνιστός -ή -ό

δειλά

εφηβικός -ή -ό

? Ερωτήσεις

1. Ποια περιοχή περιγράφει ο αφηγητής; Ποια μέρα της εβδομάδας και σε ποια εποχή του χρόνου την παρατηρεί;

2. Τι νιώθει κάποιος που ξαναβλέπει το μέρος μετά από αρκετό καιρό;

3. Πώς περιγράφει την όψη και τη γλώσσα των ανθρώπων που βλέπει γύρω του;

4. «Γύρω τους παίζουν παιδιά κάθε ηλικίας και γλώσσας». Γιατί δίνει ιδιαίτερη σημασία στα παιδιά και στα παιχνίδια τους; Τι νομίζετε ότι θέλει να δείξει με αυτό;

5. Ποια κοινά χαρακτηριστικά έχουν ο Αφρέμ, ο Αζίρ και ο Μωχάμετ;

6. Ποια εικόνα της σημερινής Αθήνας δίνει ο συγγραφέας μέσα από το κείμενο;

Γλωσσικές ασκήσεις

Α. κατάξανθοι: να βρείτε άλλες τρεις λέξεις στις οποίες το πρώτο συνθετικό (κατά) να δίνει έμφαση (κατά + ξανθός = κατάξανθος, δηλ. εντελώς ξανθός):

1. _____ 2. _____ 3. _____

Β. ‘Πολλοί ... παιδιά...’: να αλλάξετε το κείμενο από τον πληθυντικό στον ενικό:
Κάποιος _____

Γ. απλώς: να βρείτε άλλα τρία επιρρήματα που έχουν κατάληξη -ως:

1. _____ 2. _____ 3. _____

Δ. 1. του γάλακτος - 2. αλλοεθνείς - 3. (κάθε) είδους - 4. φωνήεντα: να γράψετε την Ονομαστική, την Γενική και την Αιτιατική στον ενικό και στον πληθυντικό, μαζί με το άρθρο (το 1. δεν έχει πληθυντικό):

	<u>Ενικός αριθμός</u>			
	1. του γάλακτος	2. οι αλλοεθνείς	3. του είδους	4. τα φωνήεντα
Ονομαστική:	_____	_____	_____	_____
Γενική:	_____	_____	_____	_____
Αιτιατική:	_____	_____	_____	_____
	<u>Πληθυντικός αριθμός</u>			
Ονομαστική:	_____	_____	_____	_____
Γενική:	_____	_____	_____	_____
Αιτιατική:	_____	_____	_____	_____

Ε. απλώνοντας - φορτωμένοι: να γράψετε τις μετοχές της ενεργητικής φωνής (όπως στο πρώτο ρήμα) των ρημάτων του κειμένου: 1. λείπει - 2. φορούσαμε - 3. κόβω - 4. γεμίζουν - 5. ακροβατούν και τις μετοχές της παθητικής φωνής στην Ονομαστική ενικού του πληθυντικού (όπως στο δεύτερο ρήμα) των ρημάτων του κειμένου: 1. πιάνομαι - 2. κάθεται - 3. έχασε - 4. αναγνωρίζει - 5. παρατηρώ:

	<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ</u>	<u>ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ</u>
1. λείπει:	_____	1. πιάνομαι: _____
2. φορούσαμε:	_____	2. κάθεται: _____
3. κόβω:	_____	3. έχασε: _____
4. γεμίζουν:	_____	4. αναγνωρίζει: _____
5. ακροβατούν:	_____	5. παρατηρώ: _____

Γραπτή έκφραση

Να γράψετε ένα δημοσιογραφικό σχόλιο (σε εφημερίδα ή περιοδικό), με το οποίο να παρουσιάζετε την αλλαγή του πληθυσμού στις γειτονιές ή στα σχολεία της Αθήνας ή μιας άλλης μεγάλης ελληνικής πόλης - ποιοι νέοι κάτοικοι ήρθαν, πώς τους βλέπουν και πώς πρέπει να τους βλέπουν οι παλιοί, ή πώς νιώθει ένας μαθητής από άλλη χώρα στην τάξη με τους υπόλοιπους μαθητές (150 λέξεις περίπου, με το στιλ γραφής που έχει ένα σχόλιο).

Ξέρεις το αλφάβητο...

Ξέρεις να λες «καλημέρα, τι κάνεις;», «πώς σε λένε;», «πού μένεις;», «από πού είσαι;»...

Ξέρεις την ώρα, τις μέρες της εβδομάδας, Δευτέρα, Τρίτη...

Με άλλα λόγια, ξέρεις λίγα, βασικά ελληνικά και θέλεις να μάθεις πιο πολλά.

Σε αυτό το βιβλίο υπάρχουν:

- αρκετοί διάλογοι για τα καθημερινά θέματα (στο δρόμο, στο περίπτερο, στην καφετέρια, στο ταχυδρομείο...)
- μικρά, απλά κείμενα για την Ελλάδα σήμερα αλλά και για την ιστορία της
- πιο δύσκολα θέματα, κοινωνικά, σημερινά
- απλά κείμενα λογοτεχνίας, για να γνωρίσεις και αυτήν την Ελλάδα και τη γλώσσα της.

Και παράλληλα θα βρεις:

- λεξιλόγιο σε πολλές γλώσσες
- ερωτήσεις κατανόησης
- γραμματική, εύκολη στην αρχή και μετά πιο δύσκολη
- ένα διάλογο ή ένα κείμενο ή μια μικρή έκθεση, για να γράψεις.

Όλα έρχονται σιγά σιγά, αρχίζουν από τα πιο απλά και φτάνουν στα πιο δύσκολα. Και το πιο σημαντικό: οι διάλογοι, τα θέματα, τα κείμενα (από περιοδικά, από βιβλία, συχνά μαζί με μια διαφήμιση, ένα τραγούδι, κάτι καθημερινό, γύρω σου) είναι για εσένα, για την ηλικία σου, για παιδιά και νέους 13 έως 18 χρόνων.

Έχεις στα χέρια σου ένα βιβλίο γραμμένο για μαθητές και καθηγητές των δημοσίων Γυμνασίων - Λυκείων και των ξένων σχολείων όπου υπάρχουν πολύγλωσσες τάξεις στην Ελλάδα του 21ου αιώνα.

Καλή δουλειά, λοιπόν. Και καλή δύναμη...

Σύνθεση εξωφύλλου: egreen|Ε. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

ISBN 978-960-03-4809-5

9 789600 348095

www.kastaniotis.com
e-mail: info@kastaniotis.com

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΓΙΑ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

ΡΕΝΑ ΜΠΡΙΣΙΜΗ - ΜΑΡΑΚΗ

